

Nr. 6 – 2005
Side 737 – 901

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 6
Utgitt 15. juni 2005

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2005	
April 29.	737
April 29.	742
April 29.	744
April 29.	747
April 29.	749
April 29.	750
Mai. 13.	750
Mai. 13.	751
Mai. 20.	751
Mai. 20.	773
April 15.	779
April 29.	818
April 29.	829
April 29.	829
April 29.	829
April 29.	829
April 28.	830
Mai 13.	868
Mai 19.	869
Mai 13.	870
Mai 20.	870
Forskrifter	
2005	
April 14.	777
April 14.	777
April 14.	778
April 20.	780
April 20.	789
Mars 30.	796
April 19.	797

April	25.	Forskrift om kompensasjon for utgifter til renter til investeringer for istandsetting av kirker og kirkeinventar fra Den Norske Stats Husbank (Nr. 360)	811
April	25.	Forskrift om forbud mot omsetning av lever og nyrer fra storfe og småfe (Nr. 361).....	812
April	26.	Forskrift om asbest (Nr. 362).....	812
April	29.	Forskrift om unntak fra konkurranseloven § 10 for samarbeid ved omsetning av bøker (Nr. 367).....	819
Jan.	27.	Forskrift om regulering av fisket med fartøy som fører russisk flagg i Norges økonomiske sone og fiskerisone ved Jan Mayen i 2005 (Nr. 368).....	820
Mai	4.	Forskrift om anvendelse av konkurranseloven § 10 tredje ledd på grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden på forsikringsområdet (Nr. 402).....	832
Mai	4.	Forskrift om godkjenning av omsetningsledd for deltakelse i markedsordningen for poteter (Nr. 403).....	835
April	29.	Forskrift om utforming av store helikopterplasser (BSL E 3–5) (Nr. 418).....	845
Mai	12.	Forskrift om autorisering av dyrehelsepersonell fra andre EØS-land (Nr. 429)	863

Endringsforskrifter

2003

Sept.	26.	Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 1933).....	774
-------	-----	---	-----

2005

April	11.	Endr. i forskrift til opplæringslova (Nr. 321).....	775
April	15.	Endr. i forskrift om aromaer mv til næringsmidler (Nr. 322)	775
April	19.	Forskrift om endring i forskrift om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgforskriften) (Nr. 323)	775
April	19.	Endr. i forskrift om tilskott til nedskrivning av utgifter til skyssgodtgjørelse og reisetillegg ved veterinærers sjuke-/inseminasjonsbesøk (Nr. 340).....	779
Mars	30.	Endr. i forskrift om opptak til mastergradsstudier ved Høgskolen i Agder (Nr. 343).....	795
April	19.	Endr. i forskrift om tilskott til livssynsamfunn (Nr. 346).....	799
April	19.	Endr. i forskrift om maskevidde, bifangst, fredningstid og minstemål m.v. ved fangst av fisk og sild (Nr. 347).....	800
April	22.	Endr. i forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) og forskrift om forenklet forelegg i vegtraffiksaker (Nr. 348).....	800
April	25.	Endr. i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek (Nr. 349)	801
April	7.	Endr. i forskrift for opptak til studier ved Universitetet i Tromsø (Nr. 357).....	802
April	19.	Endr. i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for godkjenning av institusjoner, institutter og sentra og overføring av dyr, sæd, egg og embryoer til og fra godkjente anlegg (Nr. 358).....	804
April	19.	Endr. i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier og bier (Nr. 359).....	805
April	26.	Endr. i forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (kjemikalieforskriften) (Nr. 363)	816
April	27.	Endr. i forskrift om valg til Sametinget (Nr. 364).....	817
April	28.	Endr. i forskrift om fortegnelse over sjukdommer som omfattes av matloven (Nr. 365).....	818
April	26.	Endr. i forskrifter om indeksregulering av underholdsbidrag til barn (Nr. 369).....	821
April	26.	Endr. i forskrift om fastsettning og endring av fostringstilskott (Nr. 370).....	822
April	26.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 371).....	822
April	26.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 372).....	823
April	27.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter uer og forbud mot fiske med torsketrål og fisket etter vassild og kolmule med småmasket trål i nærmere bestemte områder i Norges økonomiske sone i 2005 (Nr. 373).....	823
April	28.	Endr. i forskrift om satser for visse tilskuddsordninger for bearbejdede jordbruksvarer (Nr. 374).....	823
April	28.	Endr. i forskrift om regulering av fisket med fartøy som fører russisk flagg i Norges økonomiske sone og fiskerisone ved Jan Mayen i 2005 (Nr. 375)	828
April	18.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 397).....	829
April	29.	Endr. i forskrift om radiokommunikasjon for lasteskip (Nr. 399)	830

Mai	3.	Endr. i forskrift om fremskyndet innføring av krav om dobbeltskrogdesign eller tilsvarende design for oljetankskip med enkeltskrog (Nr. 400)	830
Mai	4.	Endr. i forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene om inntektsprøving av forskott (Nr. 401).....	831
April	28.	Endr. i midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer (Nr. 404).....	836
April	29.	Endr. i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) (Nr. 405).....	837
Mai	2.	Endr. i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) (Nr. 406).....	837
Mai	3.	Endr. i forskrift (Nr. 35) om legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v. (Nr. 407)	842
Mai	6.	Endr. i forskrift om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften) (Nr. 408).....	842
Mai	10.	Endr. i forskrift til tolloven (Nr. 409)	844
Mai	12.	Endr. i forskrift (Nr. 120) om redusert merverdiavgiftssats for næringsmidler (Nr. 419).....	862
Mai	13.	Endr. i forskrift om gjennomføring av anbud i forbindelse med forpliktelse til offentlig tjenesteytelse (Nr. 422)	862
Mai	12.	Endr. i forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) (Nr. 430)	865
Mai	13.	Endr. i forskrift om tilsetningsstoffer til næringsmidler (Nr. 431).....	867
Mai	13.	Endr. i forskrift om registrering av foretak (Nr. 433)	868
Mai	4.	Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 435)	869
Mai	20.	Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 439)	871
Mai	20.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter uer i internasjonalt farvann (NAFO- og NEAFC-områdene) og i Grønlands fiskerisone i 2005 (Nr. 440)	872
Mai	20.	Endr. i forskrift om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styrer, råd, delegasjoner m.v. – regler om håndheving og rapportering (Nr. 441).....	872
Mai	10.	Endr. i forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (matemballasjeforskriften) (Nr. 444)	874

Diverse

2003			
Nov.	4.	Deleg. av myndighet til Datatilsynet etter personopplysningsforskriften (Nr. 1932)	773
2004			
Nov.	11.	Opph. av forskrift om retningslinjer for dei gudstenestlege funksjonane til kantoren (Nr. 1910).....	774
2005			
April	19.	Opph. av forskrift om valgoppgjør for utjammingsmandater ved fylkestingsvalg (Nr. 324).....	776
April	19.	Opph. av forskrift om tillatte åpningstider annen pinsedag 2005 (Nr. 325).....	776
April	29.	Vedtak om å gi Diakonhjemmet Høgskole rett til å bruke betegnelsen akkreditert høyskole (Nr. 376).....	828
April	29.	Opph. av forskrift om helsekrav for personell i brann- og havaritjenesten i Luftfartsverket (Nr. 377).....	828
Mai	12.	Ikrafttr. av forskrift 11. mars 2005 nr. 227 om endring i forskrift om avgifter mv. til Patentstyret (Nr. 420).....	862
Mai	12.	Opph. av instruks for råd som skal vurdere Petroleumsfondet og forholdet til folkeretten (Nr. 421).....	862
Mai	20.	Opph. av forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Bulgaria i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease (Nr. 438).....	870
Mai	23.	Opph. av forskrift om gjennomføring av JAR 21 Amendment 6 om prosedyrer for sertifisering av flymateriell og forskrift om gjennomføring av JAR TSO Amendment 7 om tekniske standarder for flymateriell (Nr. 442).....	873
Mai	23.	Opph. av forskrifter i forbindelse med at Norge blir medlem i European Aviation Safety Agency (EASA) (Nr. 443)	874

Rettelser

Nr. 16/1998 s. 1187 (i forskrift 8. september 1998 nr. 865 om endring av forskrift 26. september 1983 nr. 1495 om føring av manntall for fiskere, fangstmenn m.v.)	901
Nr. 1/2003 s. 162 (i forskrift 2. januar 2003 nr. 5 om valg til fylkesting og kommunestyre (valgforskriften)).....	901
Nr. 3/2005 s. 369 (i forskrift 18. februar 2005 nr. 186 om endring i forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler).....	901
Nr. 4/2005 s. 543 (i forskrift 18. mars 2005 nr. 263 om endring i forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv.).....	901
Nr. 4/2005 s. 584 (i forskrift 13. april 2005 nr. 314 om endring i forskrift 13. februar 2004 nr. 368 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa).....	901
Oversikt over rettelsener	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 15. juni 2005

Nr. 6

---

29. april Lov nr. 20 2005

Lov om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevsingsloven).

Ot.prp. nr. 18, Innst.O. nr. 63 og Besl.O. nr. 51 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 17. mars og 12. april 2005. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 29. april 2005.

Følgende lov oppheves:

    Lov 9. desember 1955 nr. 5 om innkreving av underholdsbidrag m.v. (bidragsinnkrevsingsloven).

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant.
- 2 Lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova).
- 3 Lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven).
- 4 Lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap.
- 5 Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Anvendelsesområde

Etter reglene i loven her innkreves underholdsbidrag som påhviler noen etter barneloven, ekteskapsloven eller barnevernloven. Det samme gjelder andre krav som etter loven her eller andre lover skal innkreves av Trygdeetatens innkrevsingssentral. Også krav på saksomkostninger som det offentlige er tilkjent i rettssaker om krav som nevnt i første og andre punktum, innkreves etter reglene i loven her.

§ 2. Gjensidighetsavtaler

Ved overenskomst med fremmed stat kan det bestemmes at en rettskraftig dom om underholdsbidrag som kan fullbyrdes der, også kan fullbyrdes i Norge. Det samme gjelder for annen rettsavgjørelse, forvaltningsvedtak eller skriftlig vedtakelse som kan tvangsfullbyrdes i vedkommende fremmede stat. Første punktum gjelder også for bidrag til utgifter ved fødselen og for kostnader som er pålagt den bidragspliktige i forbindelse med bidragsaken.

Avtale som nevnt i første ledd kan også inngås med områder innenfor en stats territorium, som ifølge statens lovgivning er gitt myndighet til å inngå slike avtaler.

Fullbyrdingen av utenlandske bidragskrav mv. som nevnt i første og andre ledd skjer etter reglene i loven her. Bestemmelsene i tvangsfullbyrdesloven § 7–3 tredje ledd gjelder ikke.

Kongen kan gjøre unntak fra bestemmelsene i tredje ledd.

§ 3. Definisjoner

Med underholdsbidrag menes bidrag til barn eller ektefelle som er pålagt i tvangskraftig dom eller forvaltningsvedtak, eller som er fastsatt i skriftlig avtale.

Med bidragsmottaker menes den som har rett til å motta underholdsbidrag som bidragsberettiget eller på vegne av bidragsberettigede barn.

Med bidragspliktig menes den som er pålagt å betale underholdsbidrag.

Med trekkpliktig menes arbeidsgiver eller andre som er pålagt å foreta trekk i bidragspliktiges lønn mv. i medhold av § 11.

Med nære slektninger menes barn, barnebarn, foreldre, besteforeldre, søsken, søskenbarn, onkel, tante, nevø og niese.

§ 4. Innkrevsingssentralen

Innkrevsing etter loven her foretas av Trygdeetatens innkrevsingssentral (Innkrevsingssentralen). Innkrevsingssentralen er underlagt Rikstrygdeverket.

Departementet kan bestemme at innkrevsing skal skje gjennom en særskilt bidragsfogd dersom en av partene bor i utlandet. Reglene i loven her gjelder tilsvarende for slik særskilt bidragsfogd så langt de passer.

§ 5. Når Innkrevingsentralen skal foreta innkreving

Bidragsmottakeren eller bidragspliktige kan når som helst kreve at framtidige bidrag skal betales til Innkrevingsentralen. Det samme gjelder bidrag som er forfalt inntil ett år forut for den måned da kravet om innkreving blir framsatt. Innkrevingsentralen kan også overta innkrevingen av bidrag som er forfalt lenger tilbake i tid dersom det foreligger særlige grunner til at bidragsmottaker ikke har framsatt kravet tidligere.

Innkrevingsentralen skal alltid kreve inn det samlede underholdsbidrag når folketrygden har krav på refusjon i bidrag for utbetalt bidragsforskott etter forskotteringsloven. Innkrevingsentralen skal også kreve inn bidrag fastsatt etter barnevernloven § 9–2 på grunnlag av omsorgsovertakelse.

§ 6. Forholdet til farskap

Innkreving av underholdsbidrag til barn kan ikke iverksettes før farskapet er fastsatt etter reglene i barneloven. Bidrag som blir krevd inn før en dom er rettskraftig, eller etter at en farskapssak er gjenopptatt eller det er reist sak om endring av farskapet, skal avsettes og gjøres opp først når saken er endelig avgjort.

§ 7. Tvangsgrunnlag

Avgjørelse eller skriftlig avtale om underholdsbidrag og andre krav som etter loven her eller andre lover skal innkreves av Innkrevingsentralen, er tvangsgrunnlag for utlegg. Dette gjelder også når Innkrevingsentralen sender begjæring om utlegg til namsmannen etter § 16. Bidragskrav som overføres for privat innkreving etter §§ 17 og 30, beholder tvangsgrunnlaget.

Kapittel 2. Innkrevingen**§ 8. Igangsetting av innkreving**

Bidragfogden skal straks overføre saken til innkreving når henvendelse om dette er mottatt og det er klart at det foreligger grunnlag for innkreving, jf. § 5 og barneloven § 78.

Når det er nødvendig for å hindre at innkrevingen forsinkes vesentlig, skal innkreving av framtidige terminer iverksettes uten å vente på avklaring av om det er grunnlag for å kreve inn bidrag for tilbakelagte tidsrom.

§ 9. Betalingsfrister

Den bidragspliktige skal ukrevd og uten opphold betale forfalte bidragsterminer til Innkrevingsentralen.

Løpende bidrag skal betales forskottsvis for hver måned og på et så tidlig tidspunkt at bidraget kan være bidragsmottakeren i hende i begynnelsen av hver måned. Betalingsfristen fastsettes av Innkrevingsentralen.

§ 10. Betalingsordning ved mislighold

Dersom betalingsfristene etter § 9 ikke holdes, skal den bidragspliktige innen åtte dager etter fristen underrette Innkrevingsentralen om grunnen til dette og samtidig redegjøre for sine arbeids-, inntekts- og formuesforhold.

Dersom Innkrevingsentralen finner det hensiktsmessig, kan bidragspliktige tilbys en betalingsordning.

§ 11. Trekk i lønn e.l. ytelser

Blir et bidrag ikke betalt ved forfall, kan Innkrevingsentralen uten opphold innkreve den forfalte termin ved trekk i skyldnerens krav på lønn eller andre liknende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2–7.

Når skyldneren har misligholdt sin bidragsplikt og ikke stiller sikkerhet, kan det gis pålegg om trekk også for uforfalte bidragskrav.

Bidrag pålagt en som arbeider i ektefellens, samboerens, foreldrenes eller andre nære slektningers bedrift, kan innkreves hos de nevnte personene. Dette gjelder bare dersom det er grunn til mistanke om at den eller de nærstående medvirker til forsømmelse av bidragsplikten.

§ 12. Trekkpliktiges oppgaver mv.

Dersom trekkpliktige ikke overholder trekkplikten etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7–22, skal vedkommende snarest underrette Innkrevingsentralen om årsaken til unnlatelsen.

Krav mot trekkpliktige etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7–22 tredje ledd kreves inn av Innkrevingsentralen etter reglene i loven her.

§ 13. Forretning for utleggspant som kan foretas av Innkrevingsentralen

Innkrevingsentralen kan innkreve forfalt bidrag ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på Innkrevingsentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7–9 første ledd.

§ 14. Særskilt dekningsadgang

Innkrevingsentralen kan motregne forfalt bidrag i overskytende skatteforskuddsbeløp etter skatteavregningen og i krav på tilbakebetaling av for meget innbetalt merverdiavgift eller andre offentlige avgifter.

Innkrevingsentralen kan også motregne forfalt bidrag i andre fordringer som den bidragspliktige har på det offentlige, inkludert etterbetaling av ytelser etter folketrygdloven og andre stønadslover, forutsatt at det etter dekningsloven er adgang til å ta utlegg i de aktuelle fordringene.

§ 15. Midlertidig sikring

Innkrevingsentralen kan begjære arrest for krav som den innkrever etter loven her.

Før farskapsspørsmålet er endelig avgjort, kan arrest begjæres overfor den som etter det moren opplyser kan være far til barnet.

§ 16. Utleggsforretning for alminnelig namsmann

Finner Innkrevingsentralen at forfalt bidrag bør søkes inndrevet ved forretning for utleggspant i tilfeller der den ikke selv kan holde forretningen, sender den begjæring om utlegg til namsmannen. Tvangsdekning i det formuesgodet som det er tatt utlegg i, skjer etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven.

§ 17. Beløpsmessige begrensninger

I saker der bidraget har opphørt å løpe, kan Innkrevingsentralen avslutte innkreving av bidragsgjeld dersom samlet gjeld i saken er lavere enn et halvt rettsgebyr. Gjeld til det offentlige skal i så fall slettes, mens privat gjeld overføres bidragsmottakeren for privat innkreving.

§ 18. Bidragskravenes beskyttelse ved konkurs mv.

Den del av lønn o.l. som den trekkpliktige skal holde tilbake, kan ikke trekkes inn i bidragspliktiges konkursbo og heller ikke gjøres til gjenstand for utlegg eller andre tvangsforføyninger fra fordringshaveres side.

Trukne beløp kan ikke trekkes inn i trekkpliktiges konkursbo eller på annen måte være gjenstand for fordringshaveres forføyninger. De trukne beløp tilhører bidragskreditorene og skal ved konkurs uten opphold overføres til Innkrevingsentralen.

Kapittel 3. Opplysningsplikt

§ 19. Bidragspliktiges opplysningsplikt

Bidragspliktige skal ukrevd, og innen åtte dager, opplyse Innkrevingsentralen om skifte av bo- eller oppholdssted.

Innkrevingsentralen kan kreve at bidragspliktige gir opplysninger om sine arbeids-, inntekts- og formuesforhold. Det samme gjelder andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av vedkommendes betalingssevne, jf. dekningsloven § 2–7.

§ 20. Trekkpliktiges opplysningsplikt

Innkrevingsentralen kan kreve at arbeidsgiveren eller annen trekkpliktig gir opplysninger om bidragspliktiges inntekts- og formuesforhold.

§ 21. Opplysningsplikt for andre

Innkrevingsentralen kan kreve at likningsmyndighetene gir opplysninger om inntekts- og formuesforholdene til bidragspliktige så vel etter tidligere likninger som etter siste selvangivelse, og også om hvordan ansettelsene er framkommet. Innkrevingsentralen kan videre kreve at skattefogdene gir opplysninger om arv og gaver som det skal gis melding om etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver.

Innkrevingsentralen kan kreve at forsikringsselskaper, banker og andre som har formuesverdier til forvaring eller forvaltning, skal gi Innkrevingsentralen opplysninger om midler som tilhører en bidragspliktig.

Bidragspliktiges nærstående som det iverksettes innkreving mot etter § 11 tredje ledd, kan pålegges å gi Innkrevingsentralen opplysninger om sine arbeids-, inntekts- og formuesforhold. Innkrevingsentralen kan i slike tilfelle også kreve opplysninger om nærstående etter reglene i første og andre ledd.

Rikstrygdeverket kan også kreve opplysninger som nevnt i paragrafen her.

Kapittel 4. Saksbehandling og klage

§ 22. Saksbehandling

Ved Innkrevingsentralens tvangsfullbyrdelse etter loven her gjelder tvangsfullbyrdelsesloven §§ 5–6 til 5–15, §§ 5–17 til 5–19, § 7–9 og §§ 7–11 til 7–28 om gjennomføring av utleggsforretningen så langt de passer.

Motregning etter § 14 gjennomføres ved at Innkrevingsentralen gir pålegg til den som skal foreta utbetalingen på det offentliges vegne om å overføre det aktuelle beløpet til sentralen. Samtidig skal skyldneren gis underretning om motregningen og om klagefristen etter § 23 andre ledd.

§ 23. Klage over tvangsfullbyrdelse og motregning

Tvangsfullbyrdelsesloven § 5–16 om klage gjelder tilsvarende for beslutninger om tvangsfullbyrdelse etter loven her.

Klageadgangen etter første ledd gjelder også beslutning om motregning etter § 14. Klagefristen er en måned etter at motregning er foretatt.

Dersom det er grunn til å anta at en nærmere begrunnelse for beslutningen kan føre til at klagen blir trukket tilbake, kan Innkrevingsentralen, uten hinder av reglene i tvangsfullbyrdelsesloven § 5–16 andre ledd andre punktum, gi klageren begrunnelsen med spørsmål om klagen opprettholdes.

§ 24. Klage over andre vedtak mv.

Avgjørelser som treffes av Innkrevingsentralen og som ikke går ut på tvangsfullbyrdelse, kan påklages til Rikstrygdeverket for så vidt de etter sin art er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 3 første ledd.

Tilbud om eller endring av betalingsordning etter § 10 kan ikke påklages.

Kapittel 5. Tilbakekreving av bidrag og bidragsforskott mv.

§ 25. Tilbakekreving ved dobbeltheving av betalingsanvisning

Dersom en anvisning for utbetaling av bidragsforskott eller bidrag for en termin er kommet bort, og det er utstedt en ny anvisning mot erklæring fra mottakeren om å returnere den tidligere anvisningen dersom den skulle komme til rette, skal det som er for meget utbetalt på grunn av at mottakeren hever begge anvisninger, motregnes i senere utbetalingstermin.

Dersom det for meget utbetalte ikke kan gjøres opp som nevnt i første ledd, kan beløpet innkreves etter reglene i loven her.

§ 26. Tilbakekreving ved feilutbetalinger

Beløp som Innkrevingsssentralen har utbetalt til personer som ikke hadde krav på utbetalingen, skal kreves tilbake dersom den som har fått utbetalingen forsto eller burde ha forstått at den skyldtes en feil.

Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende for underholdsbidrag til ektefelle eller barn som bidragspliktige har betalt direkte til bidragsmottaker etter at bidragspliktige er gjort kjent med at betaling skal skje til Innkrevingsssentralen. Som betaling direkte til bidragsmottaker regnes også betaling til tredjeperson etter oppfordring fra bidragsmottaker.

§ 27. Oppgjør ved betaling av bidrag til andre enn Innkrevingsssentralen

Bidragspliktig som er gjort kjent med at bidraget skal betales til Innkrevingsssentralen, kan pålegges å betale beløpet på nytt dersom bidragspliktige likevel betaler bidraget til andre. Dette gjelder likevel bare i den utstrekning bidraget ikke blir krevd inn fra mottakeren etter § 26 andre ledd.

§ 28. Innkrevingsmåten

Beløp som kreves tilbake etter § 26 eller etter pålegg om å betale på nytt etter § 27, kan innkreves av Innkrevingsssentralen etter reglene i loven her. Ved tilbakebetalingskrav som retter seg mot bidragsmottaker, kan det likevel foretas trekk i løpende terminer eller i etterbetaling av bidragsforskott eller bidrag.

§ 29. Saksbehandling og gjennomføring av vedtaket

Vedtaket om tilbakekreving etter §§ 25 og 26 og pålegg etter § 27 treffes av bidragsfogden. Vedtaket kan påklages til fylkestyngdekontoret.

Innkreving etter §§ 26 og 27 kan ikke iverksettes før eventuell klage er avgjort.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 30. Uerholdelige bidragskrav

Et bidragskrav anses som uerholdelig når Innkrevingsssentralen har forsøkt innkreving etter reglene i loven her uten at det er registrert innbetalinger de siste to årene.

I saker med uerholdelige bidragskrav kan innkrevingsstiltak begrenses til regelmessig maskinell kontroll mot tilgjengelige registre, og slike krav skal tas ut av det ordinære bidragsregnskapet.

Bidragskrav som har vært ansett som uerholdelige i minst åtte år, skal ikke lenger innkreves etter loven her. Offentlige bidragskrav skal da slettes. Den delen av kravet som tilfaller en privat part skal overføres vedkommende for privat innkreving. Bestemmelsene i leddet her gjelder ikke dersom det fortsatt er løpende bidrag i saken.

§ 31. Innkrevingsssentralens partsstilling

Innkrevingsssentralen utøver statens partsstilling ved tvangsforretning for namsmannen og annen rettslig behandling i forbindelse med innkreving og sikring av krav som inndrives etter loven her.

Innkrevingsssentralen kan herunder begjære konkurs og generelt opptre som fordringshaver i saker om gjeldsforhandling, gjeldsordning, behandling av dødsbo, tvangsakkord og konkurs for å ivareta folketrygdens krav på refusjon i bidrag for dekning av utlagt bidragsforskott. I den utstrekning det er private krav i slike saker, opptre Innkrevingsssentralen også på vegne av bidragsmottaker.

Rikstrygdeverket kan overta utøvelsen av partsstillingen i enkeltsaker eller i grupper av saker.

§ 32. Ettersøking

Når bidragspliktiges oppholdssted ikke er kjent, kan Innkrevingsssentralen kreve vedkommende ettersøkt gjennom politiet.

§ 33. Straffebestemmelser

Den som forsettlig eller uaktsomt unnlater å betale løpende bidrag eller bidragsgjeld som innkreves etter denne lov, selv om vedkommende har eller har hatt midler til å betale eller evne til å skaffe seg midler, straffes med bøter eller med fengsel inntil seks måneder. Dette gjelder likevel ikke tilfeller der farskapet er omtvistet og bidrag innkreves før det foreligger rettskraftig dom i farskapssak.

Trekkpliktig som forsettlig eller uaktsomt unnlater å foreta trekk eller betale videre trukne beløp, jf. tvangsfullbyrdsloven § 7–22, straffes med bøter.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer opplysningsplikten etter § 10, § 12 første ledd eller §§ 19 til 21 ved å unnlate å gi opplysninger eller gi uriktige opplysninger, straffes med bøter eller med fengsel inntil tre måneder.

Overtredelser som nevnt i første til tredje ledd regnes som forseelser.

Foreldelsesfristen for adgangen til å reise straffesak etter loven her er fem år.

§ 34. Utbetalingsmåten

Utbetalinger som foretas av Innkrevingsentralen skjer ved overføring til en bankkonto her i landet dersom mottakeren har eller oppretter en slik konto. Innkrevingsentralen kan kreve opplysninger om mottakerens kontonummer fra annet offentlig organ.

Dersom mottakeren ikke har bankkonto her i landet, velges utbetalingsmåten under hensyn til mottakerens ønske. Ved utbetaling til utlandet må mottakeren dekke merkostnadene i forhold til overføring til en bankkonto i Norge. Merkostnadene avregnes i utbetalingene.

§ 35. Revisjon mv.

Reglene om revisjon i folketrygdloven § 20–8 og reglene om plikt til å holde folketrygdens midler skilt fra øvrige midler mv. etter folketrygdloven § 23–11 første og andre ledd gjelder tilsvarende.

§ 36. Forskrifter

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av bestemmelsene i loven her, herunder om

- a) innkreving og regnskapsmessig behandling av uerholdelige bidragskrav mv. etter § 30, herunder regler om når et krav skal anses uerholdelig og om opphør av innkreving og sletting av krav,
- b) rekkefølgen mellom offentlige krav og bidragsberettigedes krav ved fordelingen av innkrevd underholdsbidrag,
- c) renter eller gebyr ved forsinket innbetaling av bidrag,
- d) gjennomføringen av bestemmelsene i § 34 om utbetalingsmåten for bidrag mv. Det kan herunder bestemmes at visse saker eller typer av saker skal unntas fra paragrafen,
- e) hvordan trekkpliktige skal innbetale trukne beløp til Innkrevingsentralen og om trekkpliktiges myndighet til å råde over trukne beløp.

§ 37. Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tid oppheves lov 9. desember 1955 nr. 5 om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevingsloven).

Loven får virkning også for saker der innkreving er igangsatt eller begjært igangsatt før lovens ikraftsetting, likevel slik at straffebestemmelsene i § 33 bare gjelder for overtredelser som finner sted etter lovens ikraftsetting.

Forskrift om avgjørelsesmyndighet mv. for Statens innkrevingsentral i saker om innkreving av underholdsbidrag, fastsatt av Sosialdepartementet 18. juni 1993 med hjemmel i bidragsinnkrevingsloven § 1 tredje ledd og § 16 første ledd og barneloven § 10 siste ledd, skal fortsatt gjelde.

§ 38. Endringer i andre lover

Fra den tid loven treer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant skal § 5–13 andre ledd lyde:

(2) Regelen i første ledd gjelder ikke namsutlegg for krav på skatt og offentlig avgift. Det samme gjelder namsutlegg for underholdsbidrag etter bidragsinnkrevingsloven § 13.

2. I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre skal § 78 lyde:

§ 78. Gjennomføring av avgjerder om tilskot og gebyr. Tvangsgrunnlag.

Fostringstilskot krevjast inn av Innkrevingsentralen for fostringstilskot etter reglane i bidragsinnkrevjingslova.

Avgjerd i tilskotssak er tvangsgrunnlag for utlegg. Avgjerda har rettsverknader og kan fullførast før ho er endeleg, om ikkje anna er fastsett. Oppfyllingsfristen er tre dagar, om ikkje annan frist er fastsett.

Ei skriftleg avtale om tilskot er tvangsgrunnlag for utlegg når tilskot etter avtala vert kravd inn etter reglane i bidragsinnkrevjingslova. Det same gjeld ei avgjerd om gebyr som nemnd i § 70 andre stykket.

Vert tilskot som er gjort opp, sett ned etter § 74 andre ledd eller § 76, kan den tilskotspliktige krevje at Innkrevingsentralen for fostringstilskot gjer frådrag i pålagt lønnstrekk m.m. på den måten og for dei terminane som sentralen finn rimeleg.

3. I lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott skal § 8 lyde:

§ 8. Tilbakekreving m.v.

For meget utbetalt forskott tilbakekreves etter bestemmelsene i bidragsinnkrevingsloven §§ 25 til 29.

4. I lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap skal § 85 nytt tredje ledd lyde:

Bidraget skal betales på forskudd for hver måned, fra og med den måned kravet oppstår og ut den kalendermåned retten til bidraget faller bort, dersom ikke annet er avtalt eller fastsatt.

5. I lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester gjøres følgende endringer:

I § 9–2 første og andre ledd erstattes ordet «oppføringsbidrag» med ordet «underholdsbidrag».

§ 9–2 femte ledd skal lyde:

Underholdsbidrag innkreves av Trygdeetatens innkrevingsssentral etter bidragsinnkrevingsloven.

29. april Lov nr. 21 2005

Lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

Ot.prp. nr. 14, Innst.O. nr. 56 og Besl.O. nr. 49 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 15. mars og 12. april 2005. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 29. april 2005.

Kapittel 1. Formål – definisjonar

§ 1. Formålet med lova

Formålet med lova er å garantere ei minste samla inntekt for personar med liten eller ingen pensjon frå folketrygda på grunn av kort butid i Noreg.

§ 2. Definisjonar

Med grunnbeløpet meiner ein i lova her grunnbeløpet etter folketrygdlova § 1–4.

Med ektemake meiner ein i lova her personar som er gifte etter ekteskapslova og som bur saman i eitt hushald, personar som bur saman som ektefolk utan å vere gifte med kvarandre, og registrerte partnarar som bur saman i eitt hushald.

Kapittel 2. Personkrins – opphald i utlandet

§ 3. Kven som kan få stønad

Supplerande stønad vert gitt til personar som har fylt 67 år og som er busette i Noreg. Ein person vert rekna som busett dersom han eller ho er registrert i folkeregisteret og har opphaldsløyve som gir grunnlag for busetjing i riket.

Familiemedlemmer i oppstigande linje som har fått opphaldsløyve av di dei er forsørgde av personar som oppheld seg her, kan berre få supplerande stønad for tidsrom etter at dei har fått løyve til fast busetjing i Noreg.

§ 4. Opphald i utlandet

Retten til supplerande stønad fell bort når ein person oppheld seg eller har tenkt å opphalde seg i utlandet i meir enn tre månader i samanheng eller i meir enn tre månader i alt i eit kalenderår.

Dersom opphaldet i utlandet er meint å vare i meir enn tre månader i samanheng, fell ytingane bort frå og med månaden etter den månaden då opphaldet i utlandet tok til. I andre tilfelle fell ytingane bort frå og med månaden etter den månaden då vedkomande hadde vore i utlandet i tre månader eller summen av utanlandsopphalda i eit kalenderår utgjør tre månader.

I tilfelle som går inn under andre leddet andre punktumet kan ytingar bli gitt for lengre tid enn nemnd dersom stønadstakaren legg fram dokumentasjon på at han eller ho ikkje kunne vende attende til Noreg på grunn av eigen sjukdom.

Kapittel 3. Fastsetjing av ytingar

§ 5. Full supplerande stønad

Full supplerande stønad skal vere

- a) 1,7933 gonger grunnbeløpet for einslege stønadstakarar
- b) 2,2933 gonger grunnbeløpet for personar med ektemake under 67 år
- c) 1,6433 gonger grunnbeløpet for kvar av ektemakane når begge har fylt 67 år.

Ytingane etter første leddet bokstavane a til c skal aukast med 40 prosent av grunnbeløpet per barn under 18 år som personen forsørgjer og bur saman med i eitt hushald. Dersom begge ektemakane har fylt 67 år, skal auken gå til den av dei som har lågast inntekt (sjå § 6 første leddet).

Eit barn vert rekna å forsørgje seg sjølv dersom det har inntekt som nemnd i § 6 første leddet, og inntekta er høgare enn grunnbeløpet.

Dersom ein ektemake under 67 år oppheld seg i utlandet i lengre tid enn fastsett i § 4, skal ytinga til stønadstakaren fastsettast etter første leddet bokstav a. Tilsvarande fell retten til tillegg for forsørgt barn bort når barnet har utanlandsopphald som nemnd. Reglane i § 4 gjeld tilsvarande med omsyn til tidspunktet for omrekning av ytingane etter første og andre punktumet.

§ 6. Inntekt som går til frådrag i supplerande stønad

Full supplerande stønad skal setjast ned med

- a) arbeidsinntekt
- b) pensjon frå folketrygda
- c) andre norske offentlege eller private pensjonar
- d) utanlandske offentlege eller private pensjonar
- e) kapitalinntekter.

Det skal reknast med slik inntekt hos stønadstakaren sjølv så vel som hos ektemaken. Dersom begge ektemakane har fylt 67 år, skal inntekt hos den eine ektemaken berre inngå ved prøvinga av ytingane til den andre ektemaken med den delen som overstig full supplerande stønad etter § 5 første leddet bokstav c.

§ 7. *Utmåling av supplerande stønad*

Supplerande stønad vert gitt dersom full supplerande stønad etter § 5 er høgare enn inntektsgrunnlaget etter § 6. Stønadens skal utgjere differansen mellom desse beløpa.

§ 8. *Formue*

Dersom ein søkjar eller ektemaken har så stor formue at det ville vere urimeleg å gi supplerande stønad, kan ein gi avslag på søknaden. Som formue vert ikkje rekna vanleg bustad eller vanlege ting til dagleg bruk.

Departementet kan gi forskrift til utfylling av reglane i paragrafen her.

§ 9. *Låge stønadsbeløp*

Supplerande stønad vert ikkje gitt dersom ytinga ville utgjere eit mindre beløp enn to prosent av full supplerande stønad etter § 5 første leddet bokstav a utan tillegg for forsørgde barn.

§ 10. *Endringar*

Fastsett stønad skal setjast opp eller ned dersom det skjer endringar i inntektene eller dei andre tilhøva som er lagt til grunn ved fastsetjinga av stønaden, og dette fører med seg ei endring av stønaden med minst 10 prosent.

§ 11. *Stønadsperiode og utbetaling*

Supplerande stønad vert gitt for ein periode på 12 månader. Stønadstakaren kan søkje om forlenging av ytingane med 12 månader om gongen.

Stønad vert gitt frå og med månaden etter den månaden då vilkåra for ytinga var oppfylte, men ved forlenging av stønadsperioden som nemnd i første leddet tidlegast frå og med månaden etter utløpet av den siste stønadsperioden. Dersom retten til ytingar fell bort av andre grunnar enn at stønadsperioden løper ut, vert ytingar gitt til og med den månaden då retten fall bort.

Dersom ei endring som nemnd i § 10 fører til at stønaden vert sett opp, gjeld dette frå og med den månaden då endringa skjedde. Dersom ytinga vert sett ned, får dette verknad frå og med månaden etter den månaden då endringa skjedde.

Supplerande stønad vert ikkje gitt for lengre tid attende enn tre månader før den månaden då søknaden om ytingar vart sett fram. Renter vert ikkje gitt. Rentetap eller ytingar for tidlegare månader enn tre månader før søknads månaden kan heller ikkje krevjast erstatta med heimel i skadeserstatningslova eller i alminnelege erstatningsrettslege reglar.

Dersom det er utbetalt økonomisk stønad etter sosialtenestelova kapittel 5 i periodar som det vert etterbetalt supplerande stønad for, skal det gjerast frådrag i etterbetalinga tilsvarande den økonomiske stønaden.

Stønadens vert utbetalt i månadsbeløp før utgangen av den einskilde månaden. Månadsbeløpa vert avrunda til den næraste heile krona.

§ 12. *Opphald i institusjon mv.*

Personar som er innlagde i institusjon der opphaldet vert dekt av det offentlege, har ikkje rett til supplerande stønad for tidsrom etter at opphaldet har vara i ein kalendermånad utover den månaden då han eller ho vart innlagt.

Reglane i første leddet gjeld tilsvarande ved opphald i fengsel mv.

§ 13. *Tilbakekrevjing*

Supplerande stønad som er utbetalt utan at vilkåra for det var oppfylte, skal krevjast attende dersom den som fekk utbetalinga forsto eller burde ha forstått at utbetalinga grunna seg på ein feil. Vedtak om å krevje tilbake slike beløp er tvangsgrunnlag for utlegg.

Beløp som skal krevjast tilbake etter første leddet, kan avreknast i framtidige terminar av supplerande stønad eller andre ytingar til livsopphald som vert administrerte av trygdeetaten. Avrekninga kan ikkje utgjere meir enn 10 prosent av dei aktuelle terminbeløpa.

Beløp som ikkje vert innkravde etter andre leddet, kan innkrevjast etter reglane i bidragsinnkrevjingslova.

§ 14. *Finansiering*

Utgiftene som trygdeetaten har til supplerande stønad og til administrasjon av ordninga vert dekte av statskassa. Pengane som trengst til dekning av utgiftene skal overførast til Rikstrygdeverket på forskot, og seinast på det tidspunktet utbetaling skal skje. Trygdeetaten skal føre særskilt rekneskap over pengane som vert overførte til dekning av supplerande stønad.

Kapittel 4. Saksbehandling mv.

§ 15. *Tilhøvet til forvaltningslova*

Reglane i forvaltningslova gjeld for handsaminga av saker om supplerande stønad, med dei unntaka som går fram av lova her.

§ 16. Avgjerd etter lova

Saker om ytingar etter lova vert avgjorte av Rikstrygdeverket, som kan delegere avgjerda til anna organ i trygdeetaten.

§ 17. Søknad

Søknad om supplerande stønad skal setjast fram for trygdekontoret på bustaden til søkjaren på skjema fastsett av Rikstrygdeverket. Søkjaren skal møte personleg på trygdekontoret. Trygdekontoret skal hjelpe søkjar med utfyllinga så langt dette er naudsynt.

§ 18. Plikt til å gi opplysningar

Ein person som søker om supplerande stønad, har plikt til å gi dei opplysningane og levere dei dokumenta som trygdeetaten treng for å vurdere om han eller ho har rett til ytinga. Den som får supplerande stønad, skal gi melding til trygdeetaten om endringar i alle tilhøva som verkar inn på retten til eller storleiken på ytinga.

Trygdeetaten kan krevje at ein person som får supplerande stønad gir dei opplysningane og leverer dei dokumenta som trygdeetaten treng for å kontrollere storleiken på stønaden eller om han eller ho framleis har rett til ytinga.

Dersom ein søker eller stønadstakar ikkje legg fram dokumentasjon som trygdeetaten har bedt om, kan ein søknad om ytingar bli avslått, og ytingar som er gitt kan haldast attende. Det same gjeld dersom søkjaren gir uriktige opplysningar som er viktige for retten til eller storleiken på ytinga eller let vere å gi slike opplysningar.

§ 19. Henting av opplysningar mv.

Trygdeetaten kan krevje at likningsetaten eller skattefogdane gir opplysningar om inntekts- og formuestilhøva for ein person som søker om eller har fått supplerande stønad. Dette gjeld òg i høve til tidlegare likningar.

Ved behandlinga av krav om ytingar etter lova, og ved kontroll av ytingar som er gitt, har trygdeetaten rett til å få nødvendige opplysningar frå sosialtenesta, politiet, andre offentlege organ, arbeidsgivar, bankar, forsikringsselskap og private pensjonsordningar.

Trygdeetaten kan pålegge helseinstitusjonar, fengsel og andre institusjonar å gi rutinemessige meldingar når klientar vert innlagde eller utskrivne.

Dei som vert pålagt å gi opplysningar, har plikt til å gjere dette utan ugrunna opphald og utan hinder av teieplikt. Dei kan ikkje krevje vederlag for å gi opplysningane.

§ 20. Opplysningar om ektemaken

Ektemaken til ein person som søker om eller får supplerande stønad etter lova, har plikt til å gi opplysningar om inntekts- eller formuestilhøva sine etter reglane i § 18. Reglane i § 19 gjeld tilsvarande i høve til henting av slike opplysningar.

§ 21. Kontroll

Rikstrygdeverket kan bestemme at saker om supplerande stønad skal få ei ny vurdering med fastsette mellomrom, og kan gi reglar om korleis slik etterprøving skal gjennomførast.

Departementet kan gi forskrift om tiltak med sikte på å kontrollere at vilkåra i § 4 er oppfylte eller om ein stønadstakar har hatt opphald i utlandet i strid med reglane. Forskrifta kan bestemme at ein stønadstakar skal møte personleg på trygdekontoret inntil to gonger i året og vise pass eller anna reisedokument.

§ 22. Anke til Trygderetten

Vedtak om supplerande stønad etter lova her kan ankast inn for Trygderetten. Reglane i folketrygdlova § 21–12 gjeld tilsvarande så langt dei høver.

§ 23. Andre reglar om saksbehandling

Reglane i folketrygdlova §§ 20–8, 21–9, 21–10, 21–11, 22–1, 22–6 og 22–18 gjeld tilsvarande så langt dei høver.

Kapittel 5. Ikraftsetjing**§ 24. Når lova tek til å gjelde**

Lova tek til å gjelde frå det tidspunktet Kongen bestemmer.

29. april Lov nr. 22 2005**Lov om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler mv. (automatisk fornyelse og flytting av forsikringer mv.).**

Ot.prp. nr. 29, Innst.O. nr. 64 og Besl.O. nr. 60 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 26. april 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. april 2005.

Endringer i følgende andre lover:

- 1 Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven).
- 2 Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven).
- 3 Lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser.

I

I lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Gjelder tegningen flere forsikringer, skal det opplyses om premien for hver av forsikringene.

§ 2-3 oppheves.

Nåværende § 2-4 blir ny § 2-3.

§ 3-2 til § 3-6 skal lyde:

§ 3-2. (automatisk fornyelse)

Gjelder forsikringen for et bestemt tidsrom på ett år eller mer, fornyes forsikringen automatisk for ett år ved utløpet av forsikringstiden, hvis ikke forsikringstakeren eller selskapet varsler om at forsikringen ikke skal fornyes etter reglene i §§ 3-4 og 3-5.

Er det uttrykkelig avtalt at forsikringen skal opphøre ved utløpet av forsikringstiden, gjelder ikke første ledd om automatisk fornyelse.

§ 3-3. (informasjon ved fornyelse av forsikring mv.)

Ved fornyelse av forsikringen skal selskapet sende informasjon som nevnt i § 2-1 til forsikringstakeren senest en måned før forsikringstidens utløp. Selskapet skal også minne om eventuelle særlige bruksbegrensninger eller sikkerhetsforskrifter som det har innført etter at forsikringen ble tegnet eller senest fornyet. Selskapet skal på en tydelig måte opplyse forsikringstakeren skriftlig om når fristen løper ut for å gi varsel som nevnt i § 3-4.

Vil selskapet endre forsikringsavtalen i forbindelse med fornyelse, skal det sammen med premievarslet for den nye forsikringsperioden gi forsikringstakeren de nye vilkårene med en redegjørelse for de endringer som er gjort. En endring som det ikke er redegjort for på denne måten, kan selskapet ikke påberope.

§ 3-4. (varsel fra forsikringstakeren om at forsikringen ikke skal fornyes)

Vil ikke forsikringstakeren at forsikringen skal fornyes automatisk, må han eller hun varsle selskapet innen forsikringstidens utløp.

§ 3-5. (varsel fra selskapet om at forsikringen ikke skal fornyes)

Vil ikke selskapet at forsikringen skal fornyes automatisk, må det varsle forsikringstakeren om dette senest to måneder før forsikringstidens utløp. Varslet skal være skriftlig og grunnlagt. I motsatt fall fornyes forsikringsforholdet for ett år.

Selskapet kan bare unnlate å fornye en forsikring etter første ledd når det foreligger særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte forsikringsforholdet. Selskapet skal i varslet orientere om adgangen til å kreve nemndbehandling etter § 20-1, eventuelt om andre muligheter for å få prøvd om selskapet har rett til å unnlate fornyelse.

§ 3-6. (forsikringstakerens rett til å avbryte forsikringsforholdet)

Forsikringstakeren kan i forsikringstiden si opp en løpende forsikring dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner, eller for flytting av forsikringen til et annet selskap.

Forsikringstakeren skal varsle selskapet med en frist på minst en måned. Ved flytting skal det i varslet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen.

Ved kollektiv forsikring kan bestemmelsen i første ledd fravikes i forsikringsavtalen.

Nåværende § 3-3 og § 3-4 blir nye § 3-7 og § 3-8.

Nåværende § 3-5 blir ny § 3-9. Nytt annet og tredje ledd skal lyde:

Premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden. Er risikoen vesentlig ujevnt fordelt i forsikringstiden, kan det fastsettes i vilkårene at det ved beregningen av premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal tas hensyn til slike svingninger i risikoen. Kongen kan i forskrift gi regler om når det kan fastsettes vilkår som nevnt i annet punktum, og om innholdet av slike vilkår.

Selskapet kan ikke kreve gebyr for kostnader ved at forsikringen opphører i forsikringstiden.

§ 4-3 annet punktum skal lyde:

§ 3-7 annet ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 8-1 tredje ledd annet punktum skal lyde:

§ 3-7 annet ledd første, annet og fjerde punktum gjelder tilsvarende.

§ 11-1 annet ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Gjelder tegningen flere forsikringer, skal det opplyses om premien for hver av forsikringene.

§ 12-3 annet til fjerde ledd skal lyde:

Forsikringstakeren kan i forsikringstiden si opp en løpende ulykkes- eller sykeforsikring dersom

forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner, eller for flytting av forsikringen til et annet selskap.

Selskapet skal varsles om oppsigelse av en ulykkes- eller sykeforsikring med en frist på minst en måned. Ved flytting skal det i varslet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen.

Ved kollektiv forsikring kan bestemmelsene i første og annet ledd fravikes i forsikringsavtalen.

§ 12–5 annet ledd blir nytt tredje punktum i første ledd. Nytt annet og tredje ledd skal lyde:

Premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjestående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden. Er risikoen vesentlig ujevnt fordelt i forsikringstiden, kan det fastsettes i vilkårene at det ved beregningen av premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal tas hensyn til slike svingninger i risikoen. Kongen kan i forskrift gi regler om når det kan fastsettes vilkår som nevnt i annet punktum, og om innholdet av slike vilkår.

Selskapet kan ikke kreve gebyr for kostnader ved at forsikringen opphører i forsikringstiden.

I § 12–7 skal paragrafoverskriften og første og annet ledd lyde:

§ 12–7. *(automatisk fornyelse av ulykkes- og sykeforsikring og endring av vilkårene)*

Gjelder en ulykkes- eller sykeforsikring for et bestemt tidsrom på ett år eller mer, fornyes forsikringen automatisk for ett år ved utløpet av forsikringstiden, hvis ikke forsikringstakeren eller selskapet varsler om at forsikringen ikke skal fornyes etter reglene i §§ 12–8 og 12–9. Ved fornyelse skal selskapet i nødvendig utstrekning sende informasjon som nevnt i § 11–1 til forsikringstakeren senest en måned før forsikringstidens utløp. Selskapet skal på en tydelig måte opplyse forsikringstakeren skriftlig om når fristen løper ut for å gi varsel som nevnt i § 12–8.

Er det uttrykkelig avtalt at forsikringen skal opphøre ved utløpet av forsikringstiden, gjelder ikke første ledd om automatisk fornyelse.

§ 12–8 skal lyde:

§ 12–8. *(varsel fra forsikringstakeren om at forsikringen ikke skal fornyes)*

Vil ikke forsikringstakeren at forsikringen skal fornyes automatisk, må han eller hun varsle selskapet innen forsikringstidens utløp.

§ 12–9 skal lyde:

§ 12–9. *(varsel fra selskapet om at forsikringen ikke skal fornyes)*

Vil ikke selskapet at forsikringen skal fornyes automatisk, må det varsle forsikringstakeren om dette senest to måneder før forsikringstidens utløp. Varslet skal være skriftlig og grunnlagt. I motsatt fall fornyes forsikringsforholdet for ett år.

Selskapet kan bare unnlate å fornye en forsikring etter første ledd når det foreligger særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte forsikringsforholdet. Selskapet skal i varslet orientere om adgangen til å kreve nemndbehandling etter § 20–1, eventuelt om andre muligheter for å få prøvd om selskapet har rett til å unnlate fornyelse.

Nåværende § 12–8 og § 12–9 blir nye § 12–10 og § 12–11.

§ 14–3 annet punktum skal lyde:

Dersom forsikringens gjenkjøpsverdi er utbetalt, må også gjenkjøpsverdien betales tilbake til selskapet innen samme frist, jf likevel § 12–10 første ledd.

II

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) gjøres følgende endringer:

§ 3–6 tredje ledd skal lyde:

(3) Når bestemmelser i denne loven setter beløpsmessige begrensninger for adgangen til utdeling fra selskapet, er det en eiendels balanseførte verdi som er bestemmende ved vurderingen av om verdien ligger innenfor begrensningene.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

III

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) gjøres følgende endringer:

§ 3–6 tredje ledd skal lyde:

(3) Når bestemmelser i denne loven setter beløpsmessige begrensninger for adgangen til utdeling fra selskapet, er det en eiendels balanseførte verdi som er bestemmende ved vurderingen av om verdien ligger innenfor begrensningene.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

IV

I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser gjøres følgende endringer i § 62:

Nr. 1 oppheves.

Nr. 3 oppheves.

I nr. 4 skal endringen av lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 4–4 bokstav a lyde:

- a) Bekreftet gjenpart av stiftelsesdokument og bekreftet utskrift av protokollen fra generalforsamlinger som viser meldte opplysninger i aksjeselskap, allmennaksjeselskap, annet selskap med begrenset ansvar, forening og annen innretning; selskapsavtalen for ansvarlig selskap, kommandittselskap og europeisk økonomisk foretaksgruppe, selskapsavtalen for interkommunalt selskap, for stiftelser stiftelsesdokumentet eller den disposisjonen som ellers danner grunnlaget for stiftelsen, og bekreftet gjenpart av vedtak om opprettelse av regionalt helseforetak og helseforetak.

I nr. 4 skal endringen av lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 4–4 bokstav e annet punktum lyde:

I tilfelle også dokumenter som nevnt i aksjeloven § 2–4 annet ledd, § 2–5 annet ledd, § 2–6, § 2–8, § 10–2, § 13–10, § 14–4 tredje ledd, jf. § 13–10, og § 15–1 annet ledd annet punktum og allmennaksjeloven § 2–4 annet ledd, § 2–5 annet ledd, § 2–6, § 2–8, § 10–2, § 13–10 og § 14–4 tredje ledd, jf. § 13–10, samt erklæring som nevnt i selskapsloven § 3–3 tredje ledd tredje punktum og stiftelsesloven § 12 første ledd bokstav d og annet ledd og § 23 annet punktum.

I nr. 5 oppheves endringen av § 2–22 tredje ledd i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner.

I nr. 9 om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. (regnskapsloven) skal innledningen til endringen av § 9–1 tredje ledd lyde:

§ 10–1 tredje ledd skal lyde:

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Endringene i avsnitt IV trer likevel i kraft straks.

Endringene i avsnitt II og III gjelder når beslutningen om utdeling treffes etter at loven har trådt i kraft.

29. april Lov nr. 23 2005**Lov om endringer i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven).**

Ot.prp. nr. 32, Innst.O. nr. 65 og Besl.O. nr. 61 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 26. april 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 3h (direktiv 2001/95/EF). Kunngjort 29. april 2005.

I

I lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) gjøres følgende endringer:

§§ 1 til 3 skal lyde:

§ 1. Lovens formål

Denne lov har til formål å:

- forebygge at produkter og forbrukertjenester medfører helseskade, herunder sørge for at forbrukerprodukter og forbrukertjenester er sikre,
- forebygge at produkter medfører miljøforstyrrelse, bl.a. i form av forstyrrelse av økosystemer, forurensning, avfall, støy og lignende,
- forebygge miljøforstyrrelse ved å fremme effektiv bruk av energi i produkter.

§ 2. Lovens saklige virkeområde

Denne lov kommer til anvendelse på produksjon, herunder utprøving, innførsel, omsetning, bruk og annen behandling av produkt og forbrukertjenester.

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak bestemme at produkt eller forbrukertjeneste helt eller delvis skal være unntatt fra lovens virkeområde.

§ 2 a. Definisjoner

Med produkt menes råvare, hjelpestoff, halvfabrikat og ferdig vare av ethvert slag.

Med forbruker menes en fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.

Med forbrukerprodukt menes ethvert produkt som er beregnet på forbrukere eller som med rimelighet kan forventes brukt av forbrukere.

Med sikkert forbrukerprodukt menes et forbrukerprodukt som med utgangspunkt i normale bruksvilkår eller bruksvilkår som med rimelighet kan forventes, ikke medfører en uakseptabel risiko for helseskade, som ikke er i samsvar med et høyt vernnivå for menneskers helse og sikkerhet.

Med forbrukertjenester menes tjenester som tilbys fysiske personer hovedsakelig utenfor næringsvirksomhet.

Med sikker forbrukertjeneste menes en tjeneste som med utgangspunkt i normale vilkår for gjennomføring eller vilkår for gjennomføring som med rimelighet kan forventes, ikke medfører en uakseptabel risiko for helseskade, som ikke er i samsvar med et høyt vernnivå for menneskers helse og sikkerhet.

Med harmonisert standard menes europeisk standard som er utarbeidet i overensstemmelse med mandat fra EU-kommisjonen og EFTA, og som er offentliggjort i EF-tidende og i EØS-tillegget til disse.

§ 3. *Aktsomhetsplikt m.v.*

Den som produserer, innfører, omsetter, bruker eller på annen måte behandler produkt som kan medføre virkning som nevnt i § 1, skal vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge og begrense slik virkning.

Den som eier eller leder virksomhet som tilbyr forbrukertjenester, eller utfører arbeid i slik virksomhet, skal vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge at forbrukertjenesten medfører helseskade. Mottaker av forbrukertjeneste skal vise aktsomhet ved benyttelse av tjenesten.

Den som produserer eller innfører produkt plikter å skaffe seg slik kunnskap som er nødvendig for å vurdere om det kan medføre virkning som nevnt i § 1.

Den som eier eller leder virksomhet som tilbyr forbrukertjenester, plikter å skaffe seg slik kunnskap som er nødvendig for å kunne vurdere faren for helseskade.

Personer som nevnt i tredje og fjerde ledd plikter å gi bruker av forbrukerprodukt og mottaker av en forbrukertjeneste tilstrekkelig og relevant informasjon slik at disse settes i stand til å vurdere sikkerheten ved disse og eventuelt sikre seg mot fare, med mindre dette klart fremgår uten slik informasjon. Informasjonen skal være tydelig, lett tilgjengelig og tilpasset brukerens og mottakerens behov. Slike opplysninger medfører ikke fritak fra lovens øvrige krav.

Denne paragraf gjelder ikke for et produkts energieffektivitet.

Ny § 3 b skal lyde:

§ 3 b. *Kriterier for vurdering av sikkerheten ved forbrukerprodukter og forbrukertjenester*

Dersom annet ikke følger av fjerde ledd, skal forbrukerprodukter anses å være sikre, jf. § 2 a fjerde ledd, når de er i overensstemmelse med nasjonal standard som oppfyller kravene i harmonisert standard.

Dersom harmonisert standard som nevnt i første ledd ikke foreligger, eller der denne ikke er dekkende for det aktuelle produkt, skal produktets sikkerhet vurderes ved særlig å ta hensyn til:

- a) Nasjonale standarder som ikke er nevnt i første ledd.
- b) Kommisjonsrekommendasjoner som angir retningslinjer for produktsikkerhetsvurderingen.
- c) Regler for god praksis for produktsikkerhet som gjelder på det aktuelle området.
- d) Det gjeldende tekniske utviklingsnivå.
- e) Det sikkerhetsnivå som med rimelighet kan forventes av brukeren.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved vurdering av om forbrukertjenester anses å være sikre, jf. § 2 a sjette ledd.

Bestemmelsene i denne paragraf er ikke til hinder for at det fattes vedtak etter §§ 4, 6 og 6 a i tilfeller der det viser seg at forbrukerproduktet eller forbrukertjenesten, til tross for overensstemmelse med kriteriene oppstilt i første og annet ledd, ikke er sikker.

§ 4 første ledd skal lyde:

Når det finnes påkrevet for å forebygge at produkt medfører virkning som nevnt i § 1, kan Kongen treffe vedtak om:

- a) produksjon, innførsel, omsetning, merking, bruk og annen behandling av produkt,
- b) retur- og panteordninger, gjenvinning og avfallsbehandling m.v. av produkt,
- c) hvordan produkt skal være innrettet eller sammensatt, og maksimalgrenser for støy og utslipp av forurensende stoffer fra produkt,
- d) at produkt ikke kan produseres, innføres eller omsettes uten godkjenning,
- e) forbud mot produksjon, innførsel, omsetning og bruk av produkt.

§ 4 a første ledd bokstav b) skal lyde:

- b) produksjon og omsetning av produkt;

§ 5 annet og tredje ledd skal lyde:

Kongen kan kreve at den som produserer eller innfører produkt fremlegger representativ prøve av produktet eller iverksetter undersøkelser som finnes nødvendig for å vurdere et produkts egenskaper og virkninger. Kostnadene ved

undersøkelser som nevnt i første punktum bæres av vedkommende produsent eller importør, med mindre Kongen bestemmer at kostnadene helt eller delvis skal dekkes av det offentlige.

Kongen kan selv iverksette slike undersøkelser, og kan når det finnes rimelig pålegge produsent eller importør å bære kostnadene ved undersøkelsen. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

Ny § 5 a skal lyde:

§ 5 a. Oppbevaring av dokumenter for sporing av forbrukerprodukter

Enhver som distribuerer forbrukerprodukter skal ha tilgjengelig opplysninger som er nødvendig for å kunne spesifisere og spore produktenes opprinnelse. Opplysningene skal holdes tilgjengelig for kontroll i 5 år fra utgangen av det året de mottas.

§ 6 første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan når særlige grunner foreligger nedlegge midlertidig forbud mot produksjon, innførsel, omsetning, bruk eller annen behandling av produkt, eller mot å tilby forbrukertjeneste, inntil tilstrekkelige opplysninger er fremlagt i overensstemmelse med § 5.

§ 6 a annet ledd skal lyde:

Vedtak kan gå ut på at det gis pålegg til den som produserer, innfører, bearbeider, omsetter, bruker eller på annen måte behandler produkt om å treffe tiltak, alene eller i samarbeid, for å redusere risikoen ved produktet, herunder:

- a) Offentliggjøre advarselsinformasjon e.l. til distributør eller brukere av produktet.
- b) Tilbakekalle produktet fra brukere eller distributører.
- c) Uskadeliggjøre produktet.

§ 6 a fjerde ledd første punktum skal lyde:

Det kan videre treffes vedtak om forbud mot eksport av produkter og forbrukertjenester som utgjør en uakseptabel risiko som nevnt i første ledd.

§ 6 b skal lyde:

§ 6 b. Meldeplikt

Produsent, importør eller distributør som vet eller burde vite at produkt vedkommende har gjort tilgjengelig for bruker utgjør en uakseptabel risiko for virkning som nevnt i § 1, skal straks informere tilsynsmyndighetene om dette.

Ved melding av forbrukerprodukter som ikke er sikre, skal informasjonen til tilsynsmyndighetene også inneholde opplysninger om de tiltak som er iverksatt for å forhindre at produktet medfører en uakseptabel risiko for forbruker.

Kongen kan gi nærmere regler om krav til meldeplikten og om når det kan gjøres unntak fra denne.

Meldeplikten etter første og annet ledd gjelder tilsvarende for den som eier eller leder virksomhet som tilbyr forbrukertjenester og som vet eller burde vite at denne utgjør en uakseptabel risiko for helseskade.

Tittel på § 10 skal lyde:

§ 10. Rett til informasjon om produkter fra produsent, importør, bearbeider, omsetter eller bruker av produkt

§ 10 første ledd bokstav e) skal lyde:

- e) hvem som er produsent eller importør av produktet.

§ 10 annet ledd skal lyde:

Informasjon etter første ledd kan kreves fra produsent, importør, bearbeider, omsetter eller bruker av produktet.

§ 10 sjuende ledd skal lyde:

Produsent, importør, bearbeider og omsetter av produkter skal gi informasjon som omfattes av denne paragrafen, til etterfølgende salgsledd.

II

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen fastsetter.

29. april Lov nr. 24 2005

Lov om endring i lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna.

Ot.prp. nr. 43, Innst.O. nr. 51 og Besl.O. nr. 59 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 18. mars og 12. april 2005. Fremja av Kultur- og kyrkjedepartementet. Kunngjort 29. april 2005.

I

I lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna skal § 24 første ledd lyde:

Den som skal vera prest eller forstandar i registerført trdomssamfunn, må ikkje vera under 23 år og ikkje over

75 år. Han må liva eit heiderleg liv og ha evne til å gjera sine skyldnader etter lova. Fylkesmannen kan gjera unntak frå alderskravet.

II

Lova gjeld frå den tid Kongen fastset.

29. april Lov nr. 25 2005

Lov om endringer i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke.

Ot.prp. nr. 30, Innst.O. nr. 62 og Besl.O. nr. 58 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 18. mars og 12. april 2005. Fremmet av Kultur- og kirke departementet. Kunngjort 29. april 2005.

I

Lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke endres slik:

§ 23 første ledd ny bokstav f skal lyde:

f) en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

§ 23 annet ledd annet punktum skal lyde:

Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

§ 24 nytt sjette og sjuende ledd skal lyde:

Kirkemøtet kan godkjenne forsøk med valgmenigheter som selv finansierer sin virksomhet. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.

Kirkemøtet kan uten hinder av bestemmelsene i loven her godkjenne forsøk med stemmerettsalder ned til 15 år, valgperiode på to år og direkte valg til kirkelig fellesråd og bispedømmeråd. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.

§ 36 skal lyde:

Konfirmasjonsopplæring skal ikke legges til skolens tid, med mindre særlige grunner tilsier det og kommunen har gitt sitt samtykke. Med særlige grunner menes tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede, avstander som krever skoleskyss eller liknende forhold som gjør det svært vanskelig å gi et tilfredsstillende opplæringstilbud utenom skolens tid.

II

Loven gjelder fra det tidspunkt Kongen fastsetter.

13. mai. Lov nr. 26 2005

Lov om endringer i utlendingsloven (menneskesmugling m.m.).

Ot.prp. nr. 4, Innst.O. nr. 57 og Besl.O. nr. 52 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 17. mars og 12. april 2005. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 13. mai 2005.

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 38b annet ledd fjerde og femte punktum oppheves.

Ny § 38c skal lyde:

§ 38c. Omgjøring av nemndvedtak

Et gyldig nemndvedtak kan utlendingsnemnda bare omgjøre til gunst for utlendingen dersom det foreligger omstendigheter som nevnt i utlendingsloven § 15 første ledd eller særlig sterke menneskelige hensyn eller dersom omgjøring er nødvendig som følge av internasjonale regler Norge er bundet av.

Saker som gjelder anmodning om omgjøring av nemndvedtak kan avgjøres av nemndleder alene når det ikke er grunn til å anta at nemnda vil endre vedtaket. I slike saker kan nemnda også delegere vedtaksmyndighet til sekretariatet. For øvrig gjelder reglene i § 38b.

§ 47 tredje ledd bokstav b skal lyde:

b) hjelper utlending til ulovlig å reise inn i riket eller til annen stat. Dette gjelder likevel ikke dersom hensikten er å hjelpe utlending som omfattes av lovens § 15 til å reise inn i første trygge land.

§ 47 fjerde ledd skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil seks år straffes den som

- a) i vinnings hensikt driver organisert ulovlig virksomhet med sikte på å hjelpe utlendinger til å reise inn i riket eller til annen stat; eller
- b) i vinnings hensikt hjelper utlending til ulovlig å reise inn i riket eller til annen stat dersom handlingen medfører at personer som berøres av handlingen blir utsatt for livsfare.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene trer i kraft til forskjellig tid.

13 mai. Lov nr. 27 2005

Lov om oppheving av lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen.

Ot.prp. nr. 27, Innst.O. nr. 49 og Besl.O. nr. 46 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 1. og 17. mars 2005. Fremja av Moderniseringsdepartementet. Kunngjort 13. mai 2005.

I

Lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen opphevast.

II

Lova trer i kraft frå den tid Kongen fastset.

20 mai. Lov nr. 28 2005

Lov om straff (straffeloven).

Ot.prp. nr. 90 (2003-2004), Innst.O. nr. 72 og Besl.O. nr. 63 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 26. april 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 20. mai 2005.

Endringer i følgende lover:

- 1 Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) 22. mai 1902 nr. 10.
- 2 Lov 15. november 1963 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v.
- 3 Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).
- 4 Lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v.
- 5 Lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler (legemiddeloven).
- 6 Lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven).

Første del. Alminnelige bestemmelser

Kapittel 1. Straffelovgivningens virkeområde

§ 1. Virkeområdet for de alminnelige bestemmelsene

Bestemmelsene i første del gjelder for alle straffbare handlinger når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov eller følger av tolking.

§ 2. Folkerettslige begrensninger

Straffelovgivningen gjelder med de begrensninger som følger av overenskomster med fremmede stater eller av folkeretten for øvrig.

§ 3. Straffelovgivningens virkeområde i tid

Straffelovgivningen på handlingstidspunktet anvendes. Likevel anvendes lovgivningen på tidspunktet for avgjørelsen når dette fører til et gunstigere resultat for den siktede og lovendringen skyldes et endret syn på hvilke handlinger som bør straffes, eller på bruken av strafferettslige reaksjoner.

Når et sammenhengende straffbart forhold fortsetter etter at en lovendring i skjerpene retning har trådt i kraft, anvendes handlingstidspunktets lov på de deler av forholdet som faller på hver sin side av tidspunktet for ikrafttreddelsen.

Er noen siktet, jf. straffeprosessloven § 82, tas det ikke hensyn til at påtalen ville ha vært foreldet etter en nyere lov, eller at den ikke lenger er ubetinget.

Er fullbyrdingen av en reaksjon begynt, tas det ikke hensyn til at adgangen til å fullbyrde ville ha vært foreldet etter en nyere lov.

Ved domfellelse etter gjenopptakelse anvendes samme lovgivning som ved den opprinnelige avgjørelsen.

§ 4. Straffelovgivningens anvendelse på handlinger i Norge og på norske jurisdiksjonsområder mv.

Straffelovgivningen gjelder for handlinger foretatt i Norge, herunder på Svalbard, Jan Mayen og i de norske bilandene, jf. lov 27. februar 1930 nr. 3.

Straffelovgivningen gjelder også for handlinger foretatt

- a) på innretninger på norsk kontinentalsokkel for undersøkelse etter eller utnyttning eller lagring av undersjøiske naturforekomster og på rørledninger og andre faste transportanlegg tilknyttet slike innretninger også når de ligger utenfor norsk kontinentalsokkel,
- b) i jurisdiksjonsområde etablert i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, på handlinger som krenker interesser som den norske jurisdiksjon skal ivareta, og
- c) på norsk fartøy, herunder luftfartøy, og boreplattform eller liknende flyttbar innretning. Oppholder fartøyet eller innretningen seg på eller over en annen stats territorium, gjelder straffelovgivningen bare en handling foretatt av en person som følger med fartøyet eller innretningen.

§ 5. *Straffelovgivningens anvendelse på handlinger i utlandet*

Utenfor virkeområdet etter § 4 gjelder straffelovgivningen for handlinger foretatt

- a) av en norsk statsborger,
- b) av en person med bosted i Norge, eller
- c) på vegne av et foretak registrert i Norge,

når handlingene:

1. er straffbare også etter loven i landet der de er foretatt,
2. anses som krigsforbrytelse, folkemord eller forbrytelse mot menneskeheten,
3. anses som brudd på krigens folkerett,
4. anses som barneekteskap eller tvangsekteskap,
5. anses som kjønnslemlestelse,
6. er rettet mot den norske stat eller norsk statsmyndighet, eller
7. er foretatt utenfor området for noen stats høyhetsrett og kan straffes med fengsel.

Første ledd gjelder tilsvarende for handlinger foretatt

- a) av en person som etter handlingstidspunktet er blitt norsk statsborger eller har fått bosted i Norge,
- b) av en person som er eller etter handlingen er blitt statsborger i eller bosatt i et annet nordisk land, og som oppholder seg i Norge, eller
- c) på vegne av et utenlandsk foretak som etter handlingstidspunktet har overført sin samlede virksomhet til et foretak registrert i Norge.

Første ledd nr. 1, 2, 5 og 6 gjelder tilsvarende for handlinger foretatt av andre personer enn dem som omfattes av første og annet ledd, når personen oppholder seg i Norge, og handlingen har en lengstestraff på fengsel i mer enn 1 år.

Ved strafforfølgning etter denne paragraf kan straffen ikke overstige høyeste lovbestemte straff for tilsvarende handling i det landet der den er foretatt.

Påtale etter denne paragraf reises bare når allmenne hensyn tilsier det.

§ 6. *Særlig folkerettslig grunnlag til å strafforfølge*

Utenfor virkeområdet etter §§ 4 og 5 gjelder straffelovgivningen også for handlinger som Norge etter overenskomster med fremmede stater eller etter folkeretten for øvrig har rett eller plikt til å strafforfølge.

§ 5 femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 7. *Handling som anses foretatt på flere steder*

Når straffbarheten av en handling avhenger eller påvirkes av en inntråd eller tilsiktet virkning, anses handlingen foretatt også der virkningen er inntråd eller tilsiktet fremkalt.

§ 8. *Adgangen til å strafforfølge forhold som er pådømt i utlandet*

Når det i utlandet er avsagt endelig dom som går inn under

- a) lov 25. mars 1977 nr. 22 om overføring av strafforfølgning fra eller til annet europeisk land,
- b) lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte, eller
- c) internasjonal avtale innenfor Schengensamarbeidet,

kan ikke straffesak reises eller straffedom avsies i Norge for samme straffbare forhold, når

1. vedkommende ble frifunnet eller funnet skyldig uten at det ble fastsatt noen reaksjon, eller
2. den idømte reaksjonen er helt fullbyrdet, er under fullbyrding eller er bortfalt etter domslandets regler.

Dersom strafforfølgningen i domslandet ikke har skjedd etter krav fra norske myndigheter, kan forfølgning i Norge skje for saker som nevnt i første ledd bokstav a og b, når

- a) handlingen er foretatt i et område som nevnt i § 4, jf. § 7,
- b) lovbyteren på handlingstidspunktet hadde bosted i Norge eller var norsk statsborger, og allmenne hensyn tilsier forfølgning,
- c) handlingen var rettet mot en person med norsk offentlig verv, eller mot en offentlig institusjon eller annet som er av offentlig karakter i Norge, eller lovbyteren selv hadde norsk offentlig verv, eller
- d) Norge har folkerettslig rett eller plikt til strafforfølgning.

Dersom strafforfølgningen i domslandet ikke har skjedd etter krav fra norske myndigheter, kan forfølgning i Norge skje for saker som nevnt i første ledd bokstav c, når

- a) handlingen helt eller delvis ble foretatt i Norge. Ble handlingen bare delvis foretatt i Norge, gjelder unntaket likevel ikke dersom handlingen delvis ble foretatt på territoriet til den konvensjonspart som avsa dommen,

- b) handlingen er straffbar i Norge som krigsforbrytelse, folkemord, lovbrudd mot statens selvstendighet og sikkerhet, lovbrudd mot statsforfatningen og det politiske system, eller som kapring, sabotasje mot infrastrukturen, grovt narkotikalovbrudd, ulovlig befatning med plutonium og uran, eller grov brannstiftelse eller annen særlig farlig ødeleggelse, eller
- c) handlingen ble foretatt av en norsk tjenestemann og var et brudd på vedkommendes tjenesteplikter.

Kapittel 2. Legaldefinisjoner mv.

§ 9. De nærmeste

Med de nærmeste menes

- a) ektefelle,
- b) slektninger i direkte linje og søsken, og deres ektefeller,
- c) ektefellens slektninger i direkte linje og søsken, og deres ektefeller,
- d) stesøsken og deres ektefeller,
- e) fosterforeldre og deres foreldre, fosterbarn og fostersøsken, og
- f) forlovede.

Det som er bestemt om ektefeller, gjelder også fraskilte. Besvoglede regnes likevel bare som de nærmeste for forhold som har skjedd før oppløsningen av ekteskapet. Det som er bestemt om besvoglede i annet punktum, gjelder også for forlovede etter at forlovelsen er hevet.

Svogerskap anses fortsatt å bestå når ekteskapet som begrunnet det, er opphørt ved død.

Likestilt med ekteskap er partnerskap registrert etter lov 30. april 1993 nr. 40 og andre tilfeller når to personer bor fast sammen under ekteskapsliknende forhold.

§ 10. Offentlig sted og offentlig handling

Med offentlig sted menes et sted bestemt for alminnelig ferdsel eller et sted der allmennheten ferdes.

En handling er offentlig når den er foretatt i nærvær av et større antall personer, eller når den lett kunne iakttas og er iakttatt fra et offentlig sted. Består handlingen i fremsattelse av et budskap, er den også offentlig når budskapet er fremsatt på en måte som gjør det egnet til å nå et større antall personer.

§ 11. Betydelig skade på legeme og helse

Med betydelig skade på legeme og helse menes tap eller vesentlig svekkelse av en sans, et viktig organ eller en viktig legemsdel, vansirethet, livsfarlig eller langvarig sykdom, eller alvorlig psykisk skade.

Betydelig skade er det også når et foster dør eller skades som følge av en straffbar handling.

§ 12. Gjenstand

Med gjenstand menes også elektrisk energi eller annen energi.

§ 13. Beregning av lovbestemte frister

Domstolloven § 148 annet ledd og § 149 første ledd får anvendelse ved beregning av lovbestemte frister.

Kapittel 3. Grunnvilkår for straffansvar

§ 14. Krav om lovhjemmel

Strafferettslige reaksjoner, jf. §§ 29 og 30, kan bare ilegges med hjemmel i lov.

§ 15. Medvirkning

Et straffebud rammer også den som medvirker til at straffebudet brytes, når ikke annet er bestemt.

§ 16. Forsøk

Den som har forsett om å fullbyrde et lovbrudd som kan medføre fengsel i 1 år eller mer, og som foretar noe som er ment å lede direkte til utføringen, straffes for forsøk, når ikke annet er bestemt.

Den som frivillig avstår fra å fullbyrde lovbruddet eller avverger at det blir fullbyrdet, straffes likevel ikke for forsøk.

§ 17. Nødrett

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når

- a) den blir foretatt for å redde liv, helse, eiendom eller en annen interesse fra en fare for skade som ikke kan avverges på annen rimelig måte, og
- b) denne skaderisikoen er langt større enn skaderisikoen ved handlingen.

§ 18. Nødverge

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den

- a) blir foretatt for å avverge et ulovlig angrep,
- b) ikke går lenger enn nødvendig, og
- c) ikke går åpenbart ut over hva som er forsvarlig under hensyn til hvor farlig angrepet er, hva slags interesse som angrepet krenker, og angriperens skyld.

Regelen i første ledd gjelder tilsvarende for den som iverksetter en lovlig pågripelse eller søker å hindre at noen unndrar seg varetektsfengsling eller gjennomføring av frihetsstraff.

Utøving av offentlig myndighet kan bare møtes med nødverge når myndighetsutøvingen er ulovlig, og den som gjennomfører den, opptrer forsettlig eller grovt uaktsomt.

§ 19. *Selvtekt*

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den som har retten, handler for å gjenopprette en ulovlig endret tilstand, og det ville være urimelig å måtte vente på myndighetenes bistand. Makt mot en person kan bare brukes når rettskrenkelsen er åpenbar, og må ikke gå lenger enn forsvarlig.

§ 20. *Tilregnelighet*

For å kunne straffes må lovbrøyteren være tilregnelig på handlingstidspunktet. Lovbrøyteren er ikke tilregnelig dersom han på handlingstidspunktet er

- a) under 15 år,
- b) psykotisk,
- c) psykisk utviklingshemmet i høy grad, eller
- d) har en sterk bevissthetsforstyrrelse.

Bevissthetsforstyrrelse som er en følge av selvforskyldt rus, fritar ikke for straff.

§ 21. *Skyldkravet*

Straffelovgivningen rammer bare forsettlig lovbrudd med mindre annet er bestemt.

§ 22. *Forsett*

Forsett foreligger når noen

- a) handler med hensikt om å oppfylle gjerningsbeskrivelsen i et straffebud,
- b) handler med bevissthet om at handlingen sikkert eller mest sannsynlig oppfylder gjerningsbeskrivelsen i et straffebud, eller
- c) regner det som mulig at handlingen oppfylder gjerningsbeskrivelsen i et straffebud, og bestemmer seg for å foreta handlingen selv om gjerningsbeskrivelsen med sikkerhet eller mest sannsynlig skulle bli oppfylt.

Forsett foreligger selv om lovbrøyteren ikke er kjent med at handlingen er ulovlig, jf. § 26.

§ 23. *Uaktsomhet*

Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område, og som ut fra sine personlige forutsetninger kan bebreides, er uaktsom.

Uaktsomheten er grov dersom handlingen er svært klanderverdig og det er grunnlag for sterk bebreidelse.

§ 24. *Uforsettlig følge*

En uforsettlig følge inngår i vurderingen av om et lovbrudd er grovt dersom lovbrøyteren har opptrådt uaktsomt i forhold til følgen eller unnlatt etter evne å avverge følgen etter å ha blitt oppmerksom på at den kunne inntre.

§ 25. *Faktisk uvitenhet*

Enhver skal bedømmes etter sin oppfatning av den faktiske situasjonen på handlingstidspunktet.

Er uvitenheten uaktsom, straffes handlingen når uaktsomt lovbrudd er straffbart.

Det ses bort fra uvitenhet som følge av selvforskyldt rus. I slike tilfeller bedømmes lovbrøyteren som om han hadde vært edru.

§ 26. *Rettsuvitenhet*

Den som på handlingstidspunktet på grunn av uvitenhet om rettsregler er ukjent med at handlingen er ulovlig, straffes når uvitenheten er uaktsom.

Kapittel 4. Foretaksstraff

§ 27. *Straff for foretak*

Når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes. Det gjelder selv om ingen enkeltperson har utvist skyld eller oppfylt vilkåret om tilregnelighet, jf. § 20.

Med foretak menes selskap, forening eller annen sammenslutning, enkeltpersonforetak, stiftelse, bo eller offentlig virksomhet.

Straffen er bot. Foretaket kan også fradømmes retten til å utøve virksomheten eller forbys å utøve den i visse former, jf. § 56, og ilegges inndragning, jf. kapittel 13.

§ 28. *Momenter ved avgjørelsen om et foretak skal ilegges straff*

Ved avgjørelsen om et foretak skal straffes etter § 27, og ved utmålingen av straffen, skal det blant annet tas hensyn til

- a) straffens preventive virkning,
- b) lovbruddets grovhet,
- c) om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget lovbruddet,
- d) om lovbruddet er begått for å fremme foretakets interesser,
- e) om foretaket har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel ved lovbruddet,
- f) foretakets økonomiske evne,

- g) om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt straff, og
- h) om overenskomst med fremmed stat forutsetter bruk av foretaksstraff.

Kapittel 5. Oversikt over de strafferettslige reaksjonene

§ 29. Straffene

Straffene er

- a) fengsel, jf. kapittel 6,
- b) forvaring, jf. kapittel 7,
- c) samfunnsstraff, jf. kapittel 8,
- d) bot, jf. kapittel 9, og
- e) rettighetstap, jf. kapittel 10.

§ 30. Andre strafferettslige reaksjoner

Andre strafferettslige reaksjoner er

- a) straffutmålingsutsettelse, jf. § 60,
- b) straffutmålingsfracfall, jf. § 61,
- c) overføring til tvungent psykisk helsevern, jf. § 62,
- d) overføring til tvungen omsorg, jf. § 63,
- e) inndragning, jf. kapittel 13,
- f) påtaleunnlåtelse, jf. straffeprosessloven §§ 69 og 70,
- g) overføring av saken til megling i konfliktråd, jf. straffeprosessloven § 71 a, jf. konfliktrådsloven, og
- h) tap av retten til å føre motorvogn mv., jf. vegtrafikkloven § 24 a annet ledd, § 33 nr. 1 og 2, jf. nr. 6, og § 35 første ledd og tap av retten til å drive persontransport mot vederlag (kjøreseddel), jf. yrkestransportloven § 37 f annet ledd.

Kapittel 6. Fengselsstraff

§ 31. Fastsetting av fengselsstraff

Fengselsstraff kan idømmes når dette er bestemt i straffebudet.

Minstestraften er 14 dager når ikke annet er bestemt i loven.

Fengselsstraff idømmes for en fastsatt tid. Fengselsstraff til og med 120 dager fastsettes i dager. Fengselsstraff over 4 måneder fastsettes i måneder og år.

§ 32. Forening av fengselsstraff med andre straffer

Sammen med fengselsstraff kan det idømmes

- a) samfunnsstraff på vilkår som angitt i § 51 bokstav a,
- b) bot, jf. § 54 første punktum bokstav a, jf. annet punktum, eller
- c) rettighetstap, jf. § 59 bokstav a.

Adgangen etter første ledd til å ilegge andre straffer sammen med fengselsstraff er uten betydning for bestemmelser som tillegger strafferammen rettslig virkning.

§ 33. Begrenset bruk av fengselsstraff overfor unge lovbrøyttere

Den som var under 18 år på handlingstidspunktet, kan bare idømmes ubetinget fengselsstraff når det er særlig påkrevd. Fengselsstraffen kan ikke overstige 15 år selv om straffebudet gir adgang til å idømme strengere straff.

§ 34. Fullbyrdingsutsettelse (betinget fengsel)

I dom på fengselsstraff kan retten bestemme at fullbyrdingen helt eller delvis utsettes i en prøvetid. Utsettes fullbyrdingen av deler av straffen (dels betinget, dels ubetinget fengsel), kan den ubetingede delen ikke settes lavere enn 14 dager.

Prøvetiden skal i alminnelighet være 2 år. Når vilkårene for straffskjerpelse ved gjentakelse er oppfylt, og i andre særlige tilfeller, kan det settes en lengre prøvetid, men ikke over 5 år. Prøvetiden regnes fra den dagen endelig dom er avsagt.

Fullbyrdingsutsettelse gis på det grunnvilkår at den domfelte ikke begår en ny straffbar handling i prøvetiden. I tillegg kan retten fastsette særvilkår etter §§ 35 til 37. Den siktede skal så vidt mulig få uttale seg om særvilkår før de fastsettes.

§ 35. Særvilkår om erstatning og oppreisning

Som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse skal retten pålegge den domfelte å yte slik erstatning og oppreisning som den fornærmede eller en annen skadelidt har rett til og gjør krav på, og som den domfelte har evne til å betale. Er tapet tilstrekkelig klargjort, kan retten også av eget tiltak sette vilkår om erstatning.

§ 36. Særvilkår om meldeplikt

Som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse kan retten pålegge den domfelte å melde seg for politiet til bestemte tider. Perioden for meldeplikten er 1 år når ikke retten bestemmer noe annet. Meldeplikten løper fra den dag dommen

er rettskraftig. Gjelder dommen en straffbar handling som den domfelte har tilstått, kan det bestemmes i dommen at meldeplikten skal settes i verk straks.

§ 37. *Andre særvilkår*

Som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse kan retten pålegge den domfelte å

- a) overholde bestemmelser om bosted, oppholdssted, arbeid eller opplæring,
- b) unngå kontakt med bestemte personer,
- c) tåle innskrenkninger i rådigheten over inntekt og formue og oppfylle økonomiske forpliktelser, som å betale pliktige underholdsbidrag,
- d) avstå fra å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler,
- e) gjennomgå behandling for å motvirke misbruk av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, om nødvendig i institusjon,
- f) gjennomføre promilleprogram,
- g) gjennomgå psykiatrisk behandling, om nødvendig i institusjon,
- h) ta opphold i hjem eller institusjon for inntil 1 år,
- i) møte til mekling i konfliktrådet og oppfylle eventuelle avtaler som inngås i meklingsmøte, forutsatt at både fornærmede og domfelte har samtykket til mekling i konfliktrådet, eller
- j) oppfylle andre særvilkår som retten finner hensiktsmessig.

§ 38. *Forskrift om særvilkår*

Kongen kan gi forskrift om gjennomføringen av særvilkår for fullbyrdingsutsettelse.

§ 39. *Brudd på vilkår for fullbyrdingsutsettelse mv.*

Når den domfeltes forhold gir grunn til det, kan tingretten ved kjennelse i prøvetiden oppheve eller endre fastsatte særvilkår og sette nye særvilkår. Finner retten det påkrevd, kan den også forlenge prøvetiden, men ikke til mer enn 5 år i alt. Den domfelte skal så vidt mulig få uttale seg om særvilkår og forlengelse av prøvetiden.

Når den domfelte alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte særvilkår, kan tingretten ved dom bestemme at straff helt eller delvis skal fullbyrdes, eller sette en ny prøvetid og nye særvilkår. Påtalemyndighetens begjæring om slik dom må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter utløpet av prøvetiden. Første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende. Ved delvis fullbyrding av dommen gjelder ikke § 31 annet ledd.

Begår den domfelte en straffbar handling i prøvetiden, og tiltale blir reist eller saken begjært pådømt ved tilståelsesdom innen 6 måneder etter utløpet av prøvetiden, kan retten avsi en samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen. Blir det avsagt særskilt dom for den nye handlingen, kan retten i dommen også endre den tidligere betingede dommen som bestemt i første ledd.

Kapittel 7. Forvaring

§ 40. *Vilkår for å idømme forvaring*

Når fengselsstraff ikke anses tilstrekkelig til å verne andres liv, helse eller frihet, kan forvaring i anstalt under kriminalomsorgen idømmes når lovbrøyteren finnes skyldig i å ha begått eller forsøkt å begå et voldslovbrudd, et seksuallovbrudd, en frihetsberøvelse, en ildspåsettelse eller et annet lovbrudd som krenket andres liv, helse eller frihet, eller utsatte disse rettsgodene for fare og vilkårene i annet eller tredje ledd er oppfylt.

Var lovbruddet av alvorlig art, må det være en nærliggende fare for at lovbrøyteren på nytt vil begå et alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd.

Var lovbruddet av mindre alvorlig art, må

- a) lovbrøyteren tidligere ha begått eller forsøkt å begå et alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd,
- b) det må antas å være en nær sammenheng mellom det tidligere og det nå begåtte lovbruddet, og
- c) faren for tilbakefall til et nytt alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd, må være særlig nærliggende.

Ved vurderingen av faren for tilbakefall etter annet og tredje ledd skal det legges vekt på det begåtte lovbruddet sammenholdt særlig med lovbrøyterens atferd og sosiale og personlige funksjonsevne. For saker som nevnt i annet ledd skal det særlig legges vekt på om lovbrøyteren tidligere har begått eller forsøkt å begå et alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd.

Før dom på forvaring avsies, skal det foretas personundersøkelse av den siktede. Retten kan bestemme at den siktede skal underkastes rettspsykiatrisk undersøkelse i stedet for eller i tillegg til personundersøkelsen.

§ 41. *Forening av forvaring med andre straffer*

Sammen med forvaring kan det idømmes rettighetstap, jf. § 59 bokstav d.

§ 42. *Bortfall av idømt fengselsstraff og samfunnsstraff*

Tidligere idømt fengselsstraff og samfunnsstraff faller bort når forvaring idømmes.

§ 43. *Varigheten av forvaringen*

I dom på forvaring fastsettes en tidsramme som vanligvis ikke bør overstige 15 år, og som ikke kan overstige 21 år. Var den domfelte under 18 år på handlingstidspunktet, bør tidsrammen vanligvis ikke overstige 10 år, og den kan ikke overstige 15 år. Etter begjæring fra påtalemyndigheten kan retten ved dom forlenge den fastsatte rammen med inntil 5 år om gangen. Sak om forlengelse reises ved tingretten senest 3 måneder før utløpet av forvaringstiden.

Retten bør også fastsette en minstetid for forvaringen som ikke må overstige 10 år.

§ 44. *Prøveløslatelse*

Den domfelte kan løslates på prøve før utløpet av forvaringstiden. Er det fastsatt minstetid, kan den domfelte ikke løslates på prøve før minstetiden er utløpt. Prøvetiden skal være fra 1 til 5 år.

Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for tingretten, som avgjør den ved dom. Når påtalemyndigheten samtykker i prøveløslatelse, kan slik løslatelse likevel besluttes av kriminalomsorgen.

Behandlingen av en sak om prøveløslatelse skal påskyndes.

Den domfelte kan ikke begjære prøveløslatelse før 1 år etter at forvaringsdommen eller en dom som nekter prøveløslatelse, er endelig.

§ 45. *Vilkår ved prøveløslatelse*

Retten kan sette følgende vilkår ved prøveløslatelse:

- a) vilkår som ved betinget dom, jf. §§ 35–37,
- b) vilkår om at den prøveløslatte skal følges opp av kriminalomsorgen, eller
- c) vilkår om at den prøveløslatte skal ha opphold i institusjon eller kommunal boenhet ut over ettårsfristen i § 37 bokstav h. Slikt vilkår kan bare settes dersom særlige grunner tilsier det og institusjonen eller kommunen har samtykket. Retten kan bestemme at den prøveløslatte skal kunne holdes tilbake i institusjonen eller den kommunale boenheten mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet.

Kriminalomsorgen kan ved prøveløslatelse sette vilkår som nevnt i første ledd bokstav a og b, unntatt slike vilkår som nevnt i § 37 bokstav j (andre særvilkår som retten finner hensiktsmessig).

Den domfelte skal få uttale seg om vilkårene. Det samme gjelder kriminalomsorgen når vilkårene fastsettes av retten.

Om endring av fastsatte vilkår og forlengelse av prøvetid gjelder § 39 første ledd tilsvarende.

Den prøveløslatte kan begjære at tingretten treffer kjennelse om at vilkår som nevnt i første ledd bokstav c skal oppheves eller endres, jf. § 39 første ledd. Slik begjæring kan tidligst fremmes 1 år etter at dommen om prøveløslatelse eller tingrettens siste kjennelse er endelig.

§ 46. *Brudd på vilkår for forvaring mv.*

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at den prøveløslatte skal gjeninnsettes i forvaring, eller sette en ny prøvetid og nye vilkår dersom

- a) den prøveløslatte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vilkår,
- b) den prøveløslatte begår en ny straffbar handling i prøvetiden, eller
- c) særlige grunner ikke lenger tilsier prøveløslatelse i medhold av § 45 første ledd bokstav c.

Påtalemyndighetens begjæring om slik dom må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter at prøvetiden gikk ut. Er den prøveløslatte blitt fulgt opp av kriminalomsorgen, skal kriminalomsorgen gi uttalelse før det blir avsagt dom. Den domfelte skal så vidt mulig få uttale seg.

I saker etter første ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen.

Dersom institusjonen eller kommunen trekker tilbake sitt samtykke etter § 45 første ledd bokstav c, gjeninnsettes den løslatte.

§ 47. *Forskrift om forvaring og prøveløslatelse fra forvaring*

Kongen kan gi forskrift om gjennomføringen av forvaring og prøveløslatelse fra forvaring.

Kapittel 8. Samfunnsstraff

§ 48. *Vilkår for å idømme samfunnsstraff*

Samfunnsstraff kan idømmes i stedet for fengselsstraff når

- a) det ellers ikke ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i 1 år,
- b) hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet, og
- c) lovbryteren samtykker og har bosted i Norge.

Første ledd bokstav a kan fravikes når den straff som ellers ville ha blitt idømt, helt eller delvis ville ha vært betinget, og ellers når sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes.

§ 49. *Timetall, subsidiær fengselsstraff og gjennomføringstid*

I dom på samfunnsstraff skal retten fastsette

- a) et timetall som skal være fra 30 til 420 timer,
- b) en subsidiær fengselsstraff, som skal svare til den fengselsstraff som ville ha blitt idømt uten samfunnsstraff, og
- c) en gjennomføringstid, som normalt skal svare til den subsidiære fengselsstraffen. Er den subsidiære fengselsstraffen kortere enn 120 dager, kan det likevel fastsettes en gjennomføringstid på inntil 120 dager.

Ved fastsetting av gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff, gjelder § 31 tredje ledd annet og tredje punktum tilsvarende.

§ 50. Adgang til å fastsette vilkår

I dom på samfunnsstraff kan retten bestemme at den domfelte i gjennomføringstiden

- a) skal overholde bestemmelser gitt av kriminalomsorgen om bosted, oppholdssted, arbeid, opplæring eller behandling, eller
- b) forbys kontakt med bestemte personer.

§ 51. Forening av samfunnsstraff med andre straffer

Sammen med samfunnsstraff kan det idømmes

- a) ubetinget fengselsstraff på inntil 30 dager når særlige grunner tilsier det, jf. § 32 første ledd bokstav a,
- b) bot, jf. § 54 første punktum bokstav b, jf. annet punktum, eller
- c) rettighetstap, jf. § 59 bokstav a.

§ 52. Brudd på vilkår for samfunnsstraff

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at hele eller deler av den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes når den domfelte

- a) bryter bestemmelser gitt i eller i medhold av straffegjennomføringsloven § 54 første og annet ledd, § 55 eller § 58 første ledd bokstav a til d, eller
- b) begår en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

Ved omgjøringen skal retten ta hensyn til samfunnsstraff som allerede er gjennomført. Dersom den subsidiære fengselsstraffen ikke skal fullbyrdes i sin helhet, kan retten forlenge gjennomføringstiden med inntil 6 måneder.

Ved omgjøring etter første ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen.

Begjæring etter første ledd bokstav a fremmes av kriminalomsorgen eller påtalemyndigheten. Begjæring etter første ledd bokstav b fremmes av påtalemyndigheten. Begjæringen må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter utløpet av gjennomføringstiden.

Reglene om varsling i straffeprosessloven § 243 gjelder tilsvarende for rettsmøter om omgjøring. Kriminalomsorgen skal varsles etter de samme regler som påtalemyndigheten.

Kapittel 9. Bot**§ 53. Ilegging av bot**

Bot kan ilegges som eneste straff når dette er bestemt i straffebudet.

Ved utmåling av bot skal det ved siden av slike forhold som i alminnelighet tillegges vekt ved straffutmålingen, legges vekt på lovbrüterens inntekt, formue, forsørgelsesbyrde, gjeldsbyrde og andre forhold som påvirker den økonomiske evnen. Ved utmåling av bot overfor et foretak gjelder § 28.

Boten tilfaller staten når ikke annet er bestemt.

§ 54. Forening av bot med andre straffer

Bot kan ilegges sammen med

- a) fengselsstraff, jf. § 32 bokstav b,
- b) samfunnsstraff, jf. § 51 bokstav b, eller
- c) rettighetstap, jf. § 59 bokstav c.

Dette gjelder selv om bot ikke er fastsatt som straff for lovbruddet.

§ 55. Subsidiær fengselsstraff

Når bot ilegges, fastsettes en subsidiær fengselsstraff fra 1 til 120 dager. Den subsidiære straffen kan fullbyrdes når vilkårene i straffeprosessloven § 456 fjerde ledd annet punktum er oppfylt.

Subsidiær fengselsstraff faller bort ved full betaling av boten. Betales en del av boten, nedsettes fengselsstraffen forholdsmessig, regnet i hele dager.

Er bot ilagt et foretak etter § 27, fastsettes ikke fengselsstraff etter første ledd.

Kapittel 10. Rettighetstap**§ 56. Tap av retten til å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet**

Den som har begått en straffbar handling som viser at vedkommende er uskikket til eller kan misbruke en stilling, virksomhet eller aktivitet, kan, når allmenne hensyn tilsier det,

- a) fratras stillingen, eller
- b) fratras retten til for fremtiden å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet.

Rettighetstapet kan begrenses til forbud mot å utøve visse funksjoner som ligger til stillingen eller virksomheten, eller til påbud om å utøve virksomheten eller aktiviteten på bestemte vilkår.

Den som er fratatt retten til å utøve en virksomhet, kan heller ikke forestå slik virksomhet for andre eller la andre forestå slik virksomhet for seg.

Den skyldige kan pålegges å gi fra seg et dokument eller en annen gjenstand som har tjent som bevis for den tapte rettigheten.

Rettighetstap etter bestemmelsen her kan ilegges som eneste straff hvis det ikke er fastsatt en minstestraft på fengsel i 1 år eller mer for handlingen.

§ 57. Forbud mot kontakt

Den som har begått en straffbar handling, kan ilegges kontaktforbud når det er grunn til å tro at vedkommende ellers vil

- a) begå en straffbar handling overfor en annen person,
- b) forfølge en annen person, eller
- c) på annet vis krenke en annens fred.

Kontaktforbudet kan gå ut på at den forbudet retter seg mot, forbys

- a) å oppholde seg i bestemte områder, eller
- b) å forfølge, besøke eller på annet vis kontakte en annen person.

Er det nærliggende fare for en handling som nevnt i første ledd bokstav a, kan den skyldige forbys å oppholde seg i sitt eget hjem.

Kontaktforbudet kan begrenses på nærmere angitte vilkår.

Rettighetstap etter bestemmelsen her kan ilegges som eneste straff hvis det ikke er fastsatt en minsteproof på fengsel i 1 år eller mer for handlingen.

§ 58. Varigheten av rettighetstapet

Et rettighetstap trer i kraft den dag dommen eller forelegget er endelig.

Rettighetstap etter § 56 første ledd bokstav b og § 57 ilegges for en bestemt tid inntil 5 år, eller når særlige grunner tilsier det, på ubestemt tid. Verv som medlem av kommunestyre, fylkesting eller Stortinget kan likevel bare fratras for valgperioden. Forbud mot opphold i eget hjem, jf. § 57 tredje ledd, kan bare ilegges for en bestemt tid inntil 1 år.

Rettighetstap som nevnt i annet ledd kan etter 3 år prøves på ny av tingretten. Begjæringen fremsettes for påtalemyndigheten, som forbereder saken for retten. Rettens avgjørelse treffes ved kjennelse. Opprettholdes rettighetstapet helt eller delvis, kan saken ikke prøves på ny før etter 3 år.

Fristen for rettighetstapet og for adgangen til å begjære ny prøving etter tredje ledd løper ikke i den tiden lovbyteren soner frihetsstraff eller unndrar seg fullbyrdingen av slik straff.

§ 59. Forening av rettighetstap med andre straffer

Rettighetstap kan ilegges sammen med

- a) fengselsstraff, jf. § 32 første ledd bokstav c,
- b) samfunnsstraff, jf. § 51 bokstav c,
- c) bot, jf. § 54 første punktum bokstav c, jf. annet punktum, eller
- d) forvaring, jf. § 41.

Kapittel 11. Straffutmålingsutsettelse og straffutmålingsfrafall**§ 60. Straffutmålingsutsettelse**

Selv om straffeskyld anses bevist, kan retten utsette å utmåle straff i en prøvetid.

Når en lovbyter har begått flere lovbrudd og det skal idømmes en felles straff, jf. § 79 bokstav a, kan straffutmålingsutsettelse kombineres med

- a) delvis ubetinget fengsel som ikke kan settes lavere enn 14 dager, eller
- b) bot, selv om bot ikke er fastsatt som straff for lovbruddene.

Reglene i § 34 annet og tredje ledd og §§ 35 til 39 gjelder tilsvarende så langt de passer. § 39 annet ledd fjerde punktum får likevel ikke anvendelse.

§ 61. Straffutmålingsfrafall

Selv om straffeskyld anses bevist, kan retten, når helt særlige grunner tilsier det, frafalle å utmåle straff.

Ved avgjørelsen om det foreligger helt særlige grunner skal det spesielt legges vekt på om utmåling av straff vil virke som en urimelig tilleggsbelastning for lovbyteren, og heller ikke hensynet til straffens formål og virkninger for øvrig tilsier at det utmåles en reaksjon.

§ 60 annet ledd gjelder tilsvarende.

Kapittel 12. Overføring til tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg**§ 62. Vilkår for å idømme overføring til tvungent psykisk helsevern**

Når det anses nødvendig for å verne andres liv, helse eller frihet, kan en lovbyter som er straffri etter § 20 bokstav b eller bokstav d, ved dom overføres til tvungent psykisk helsevern, jf. psykisk helsevernloven kapittel 5, når han har begått eller forsøkt å begå et voldslovbrudd, et seksuallovbrudd, en frihetsberøvelse, en ildspåsettelse eller et annet lovbrudd som krenket andres liv, helse eller frihet, eller kunne utsette disse rettsgodene for fare og vilkårene i annet eller tredje ledd er oppfylt.

Var lovbruddet av alvorlig art, må det være en nærliggende fare for at lovbyteren på nytt vil begå et alvorlig lovbrudd som krenker eller utsetter for fare andres liv, helse eller frihet.

Var lovbruddet av mindre alvorlig art må

- a) lovbyteren tidligere ha begått eller forsøkt å begå et alvorlig lovbrudd som krenket eller utsatte for fare andres liv, helse eller frihet,

- b) det antas å være en nær sammenheng mellom det tidligere og det nå begåtte lovbruddet, og
- c) faren for tilbakefall til et nytt alvorlig lovbrudd som nevnt i bokstav a, være særlig nærliggende.

Ved vurderingen av faren for tilbakefall etter bestemmelsen her skal det legges vekt på det begåtte lovbruddet sammenholdt særlig med lovbrysterens atferd, sykdomsutvikling og psykiske funksjonsevne.

§ 63. *Vilkår for å idømme tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede i høy grad mv.*

På vilkår som nevnt i § 62 kan den som er straffri etter § 20 bokstav c, idømmes tvungen omsorg.

Tvungen omsorg skal utholdes i en fagenhet innenfor spesialisthelsetjenesten som er innrettet for formålet. Når hensynet til den domfelte tilsier det og sikkerhetshensyn ikke taler imot, kan fagenheten etter nærmere forskrift som Kongen gir, inngå avtale om gjennomføring av omsorgen utenfor fagenheten.

Den domfelte kan holdes tilbake mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet. Fagenheten har det overordnede ansvar for gjennomføringen av tvungen omsorg, også når særreaksjonen gjennomføres utenfor fagenheten.

§ 64. *Nærmere regler om gjennomføringen av tvungen omsorg*

Ved gjennomføring av dom på tvungen omsorg gjelder følgende bestemmelser i psykisk helsevernloven tilsvarende så langt de passer:

- a) kapittel 1, kapittel 4 med unntak av §§ 4–5 annet ledd, 4–9 og 4–10, og kapittel 6 med forskrifter når særreaksjonen gjennomføres i fagenheten. Bestemmelsen i § 4–4 annet ledd annet punktum gjelder likevel bare i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt av Kongen;
- b) kapittel 1 og kapittel 6 når særreaksjonen gjennomføres utenfor fagenheten.

Kongen kan gi forskrift om at sosialtjenesteloven kapittel 4 A skal gjelde tilsvarende. Kongen kan gi særlige regler om saksbehandlingen.

Kongen gir forskrift med nærmere bestemmelser om gjennomføringen av tvungen omsorg, herunder bestemmelser om hvilke vedtak som kan overprøves etter reglene i tvistemålsloven kapittel 33.

§ 65. *Opphør av reaksjonene*

Tvungen psykisk helsevern etter § 62 og tvungen omsorg etter § 63 kan bare opprettholdes når vilkåret om gjentakelsesfare i § 62 fortsatt er oppfylt.

Den domfelte, hans nærmeste og den faglig ansvarlige ved den institusjon som har behandlingsansvaret for den domfelte, kan begjære opphør av reaksjonen. Hvem som er den domfeltes nærmeste, avgjøres etter psykisk helsevernloven § 1–3 annet ledd. Påtalemyndigheten fremmer saken for tingretten, som treffer avgjørelsen ved dom. Behandlingen av saken skal påskyndes.

Opphør av reaksjonen kan ikke begjæres før 1 år etter at overføringsdommen eller en dom som nekter opphør, er endelig.

Påtalemyndigheten kan til enhver tid beslutte opphør av reaksjonen. Senest 3 år etter siste rettskraftige dom skal påtalemyndigheten enten beslutte opphør av reaksjonen eller bringe saken inn for tingretten, som avgjør ved dom om reaksjonen skal opprettholdes.

Kapittel 13. Inndragning

§ 66. *Forening av inndragning med straff og andre strafferettslige reaksjoner*

Inndragning etter dette kapittel kan ilegges alene eller sammen med straff eller andre strafferettslige reaksjoner.

§ 67. *Inndragning av utbytte*

Utbytte av en straffbar handling skal inndras. I stedet for utbyttet kan hele eller deler av utbyttets verdi inndras. Inndragning foretas selv om lovbrysteren var utilregnelig, jf. § 20, eller ikke utviste skyld. Ansvar etter bestemmelsen her kan reduseres eller falle bort i den grad inndragning vil være klart urimelig.

Som utbytte regnes også formuesgode som trer istedenfor utbytte, avkastning og andre fordeler av utbytte. Utgifter kommer ikke til fradrag. Kan størrelsen av utbyttet ikke godtgjøres, fastsettes beløpet skjønnsmessig.

Retten – eller påtalemyndigheten i forelegg om inndragning – kan fastsette at inndragningsbeløpet skal reduseres med et beløp som tilsvarer erstatning som lovbrysteren eller en ansvarlig for skaden har betalt til skadelidte, og som helt eller delvis svarer til utbyttet. Det samme gjelder når lovbrysteren har oppfylt en forpliktelse som den strafferettslige forfølgning gjelder.

Ved verdiinndragning, jf. første ledd annet punktum, kan det bestemmes at formuesgodet hefter til sikkerhet for inndragningsbeløpet.

§ 68. *Utvidet inndragning*

Utvidet inndragning kan foretas når lovbrysteren finnes skyldig i straffbar handling som etter sin art kan gi betydelig utbytte, og lovbrysteren har foretatt

- a) en eller flere straffbare handlinger som samlet kan medføre straff av fengsel i 6 år eller mer,
- b) minst én straffbar handling som kan medføre straff av fengsel i 2 år eller mer, og lovbrysteren de siste 5 år før handlingen ble begått, er ilagt straff for en handling av en slik art at den kan gi betydelig utbytte, eller
- c) forsøk på handling som nevnt i bokstav a eller b.

Forhøyelse av strafferammen etter § 79 kommer ikke i betraktning.

Ved utvidet inndragning kan alle formuesgoder som tilhører lovbrysteren, inndras hvis lovbrysteren ikke

sannsynliggjør at formuesgodene er ervervet på lovlig måte. § 67 første ledd annet punktum og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Ved utvidet inndragning overfor lovbrøyteren kan også verdien av alle formuesgoder som tilhører lovbrøyterens nåværende eller tidligere ektefelle, inndras hvis ikke

- a) de er ervervet før ekteskapet ble inngått eller etter at ekteskapet ble oppløst,
- b) de er ervervet minst 5 år før den straffbare handlingen som gir grunnlag for utvidet inndragning, eller
- c) lovbrøyteren sannsynliggjør at formuesgodene er ervervet på annen måte enn ved straffbare handlinger som lovbrøyteren selv har begått.

Når to personer bor fast sammen under ekteskapsliknende forhold, likestilles det med ekteskap.

§ 69. Inndragning av produktet av, gjenstanden for og redskapet til en straffbar handling

Ting som

- a) er frembrakt ved,
- b) har vært gjenstand for, eller
- c) har vært brukt eller bestemt til bruk ved

en straffbar handling, kan inndras. I stedet for tingen kan hele eller deler av tingens verdi inndras. § 67 første ledd tredje punktum og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Som ting regnes også rettigheter, fordringer og elektronisk lagret informasjon.

Ved avgjørelsen av om inndragning skal foretas, og hvilket omfang inndragningen skal ha, skal det særlig legges vekt på om inndragning er påkrevd av hensyn til en effektiv håndheving av straffebudet, og om den er forholdsmessig. Når forholdsmessigheten vurderes, skal det blant annet legges vekt på andre reaksjoner som ilegges, og konsekvensene for den som inndragningen rettes mot.

§ 70. Forebyggende inndragning

En ting kan inndras når det på grunn av tingens art og forholdene for øvrig er en nærliggende fare for at den vil bli gjort til gjenstand for eller brukt ved en straffbar handling. Er tingen egnet til bruk ved legemskrenkelser, er det tilstrekkelig at det er fare for slik bruk. Inndragning av en informasjonsbærer, jf. § 76, kan bare foretas når det er fare for uopprettelig skade.

I stedet for å inndra tingen kan det påbys tiltak for å forebygge at tingen blir brukt til lovovertrødelser.

§ 69 annet ledd gjelder tilsvarende.

Inndragning etter første ledd kan foretas uansett hvem som er eier.

§ 71. Hvem inndragning kan skje overfor

Inndragning av utbytte etter § 67 foretas overfor den utbyttet er tilfalt direkte ved handlingen. Det skal legges til grunn at utbyttet er tilfalt lovbrøyteren, med mindre lovbrøyteren sannsynliggjør at det er tilfalt en annen.

Utvidet inndragning etter § 68 foretas overfor lovbrøyteren.

Inndragning etter § 69 foretas overfor lovbrøyteren eller den lovbrøyteren handlet på vegne av. Inndragning som nevnt i § 69 første ledd bokstav c eller av beløp som helt eller delvis svarer til dens verdi, kan alternativt foretas overfor en eier som har eller burde ha forstått at tingen skulle brukes ved en straffbar handling.

Inndragning etter § 70 foretas overfor den som besitter eller eier gjenstanden.

§ 72. Forholdet til erververe

Er utbytte, jf. § 67, eller ting som nevnt i § 69, etter handlingstidspunktet overdratt fra noen som det kan foretas inndragning overfor, kan det overdratte eller verdien av det inndras overfor mottakeren dersom overdragelsen har skjedd som gave eller mottakeren forsto eller burde ha forstått sammenhengen mellom den straffbare handlingen og det overdratte.

Kan det foretas utvidet inndragning etter § 68, og lovbrøyteren har overdratt et formuesgode til en av sine nærmeste, kan formuesgodet eller verdien av det inndras overfor mottakeren hvis påtalemyndigheten sannsynliggjør at det er ervervet ved at lovbrøyteren har begått et lovbrudd. Dette gjelder likevel ikke for formuesgoder som ble overdratt mer enn 5 år før den handling som danner grunnlag for inndragningen, ble begått, eller formuesgoder som er mottatt til vanlig underhold fra en som plikter å yte slikt underhold.

Er det ved inndragning overfor lovbrøyteren regnet med formue som tilhører noen som nevnt i § 68 tredje ledd, og som innfrir sitt ansvar etter paragrafen her, reduseres lovbrøyterens ansvar tilsvarende. Har lovbrøyteren innfridd sitt ansvar etter § 68 annet ledd, fører ytterligere innfrielse fra lovbrøyteren til at mottakerens ansvar reduseres tilsvarende.

Annet ledd gjelder tilsvarende ved overdragelse til et foretak dersom lovbrøyteren

- a) alene eller sammen med noen som er nevnt i annet ledd, eier en vesentlig del av foretaket,
- b) oppebærer en betydelig del av foretakets inntekt, eller
- c) i kraft av sin stilling som leder har vesentlig innflytelse over det.

Tilsvarende gjelder for rettighet som etter handlingstidspunktet er stiftet i tingen av noen som det kan foretas inndragning overfor når rettigheten ikke er stiftet ved utleggspant, arrest eller legalpant.

§ 73. Forholdet til rettighetshaver

En rettighet som er rettsgyldig sikret i et formuesgode som inndras, kan helt eller delvis besluttes bortfalt overfor en rettighetshaver

- a) som selv har foretatt den straffbare handlingen,
- b) som lovbryteren har handlet på vegne av, eller
- c) som da rettigheten ble rettsgyldig sikret på annen måte enn ved utleggspant, arrest eller legalpant, forsto eller burde ha forstått at tingen skulle brukes ved en straffbar handling, eller at den kunne inndras.

§ 67 første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.

§ 74. *Fellesregler om inndragning av utbytte og ting som ikke tilhører lovbyteren*

Kreves inndragning av beslaglagt utbytte, jf. §§ 67 og 68, eller ting, jf. §§ 69 og 70, som ikke tilhører lovbyteren, reises kravet mot eieren eller rettighetshaveren. Det samme gjelder når det kreves inndragning av verdien av ting som er beslaglagt, eller som mot sikkerhetsstillelse er fritatt for beslag.

Er eieren eller rettighetshaveren ukjent eller uten kjent oppholdssted i Norge, kan inndragning foretas i sak mot lovbyteren eller den som var besitter ved beslaget, såfremt det finnes rimelig av hensyn til eieren. Eieren skal så vidt mulig gis varsel om saken.

Har verken lovbyteren eller besitteren kjent oppholdssted i Norge, kan tingretten beslutte inndragning på de vilkår som er nevnt i annet ledd, uten at noen er gjort til saksøkt.

Disse regler gjelder tilsvarende ved inndragning av rettigheter etter § 72 femte ledd og § 73.

§ 75. *Hvem inndragning kan skje til fordel for*

Inndragning skjer til fordel for statskassen når ikke annet er bestemt.

I dommen eller ved en senere kjennelse av den tingretten som avgjorde spørsmålet om inndragning, kan retten bestemme at det inndratte skal anvendes til dekning av erstatningskrav fra den skadelidte.

Departementet kan bestemme at det inndratte skal deles mellom den norske stat og en eller flere andre stater. Ved avgjørelsen skal det blant annet legges vekt på hvilke utgifter som har påløpt i statene, og i hvilke land skadevirkninger har oppstått og utbytte er oppnådd. Deling etter leddet her kan ikke føre til at dekning av den skadelidtes erstatningskrav etter annet ledd reduseres.

§ 76. *Særregler for inndragning av en informasjonsbærer*

Med informasjonsbærer menes i denne bestemmelse trykt skrift eller annet som formidler en skriftlig, visuell, auditiv eller elektronisk lagret informasjon.

Ved inndragning av en informasjonsbærer skal det angis hvilke deler av innholdet som begrunner inndragningen. Den som må tåle inndragningen, kan mot å dekke utgiftene kreve informasjonsbæreren tilbakelevert etter at det ulovlige innholdet er fjernet.

Kapittel 14. Fellesregler for reaksjonsfastsettelsen

§ 77. *Formildende omstendigheter*

Har siktede avgitt en uforbeholden tilståelse, skal retten ta dette i betraktning ved straffutmålingen.

§ 78.

§ 79. *Fastsetting av straff ut over lengstestrafen (flere lovbrudd, gjentakelse, organisert kriminalitet)*

Foreligger en eller flere av situasjonene i bokstav a til c, kan fengselsstraffen forhøyes inntil det dobbelte, men ikke i noe tilfelle med mer enn 6 år og aldri ut over 21 år, og for personer som var under 18 år på handlingstidspunktet, ikke ut over 15 år:

- a) når en lovbyter ved én eller flere handlinger har begått flere lovbrudd, og det skal idømmes en felles straff. Forhøyelse av fengselsstraffen regnes av lengstestrafen i det strengeste straffebudet. Straffen etter denne bokstav kan aldri bli lenger enn summen av lengstestrafene. Forhøyelse av lengstestrafen etter denne bokstav får bare betydning i forhold til lovbestemmelser som har bestemt at den forhøyde lengstestraft skal tillegges rettslig virkning.
- b) når en tidligere domfelt person på ny har begått en straffbar handling av samme art som han tidligere er dømt for her i riket eller i utlandet, hvis ikke straffebudet selv bestemmer noe annet. Forhøyelse av lengstestrafen etter denne bokstav får bare betydning i forhold til lovbestemmelser som har bestemt at den forhøyde lengstestrafen skal tillegges rettslig virkning.

Første ledd i denne bokstav gjelder bare når den domfelte hadde fylt 18 år på tidspunktet for den tidligere straffbare handlingen, og har begått den nye handlingen etter at straffen for den tidligere handlingen helt eller delvis er fullbyrdet. Har den nye straffbare handlingen en strafferamme på mer enn 1 år, gjelder første ledd ikke hvis den nye handlingen er begått senere enn 6 år etter at fullbyrdelsen av den tidligere straffen er avsluttet, når ikke annet er bestemt. Har den nye straffbare handlingen en strafferamme på 1 år eller mindre, kan det ikke ha gått mer enn 2 år fra fullbyrdingen er avsluttet.

- c) når en straffbar handling er utøvet som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe.

Med organisert kriminell gruppe menes en organisert gruppe på tre eller flere personer som har som et hovedformål å begå en handling som kan straffes med fengsel i minst 3 år, eller hvor en vesentlig del av virksomheten består i å begå slike handlinger.

Forhøyelse av lengstestrafen etter bestemmelsen her får anvendelse i forhold til lovbestemmelser som tillegger strafferammen rettslig virkning, når ikke annet er bestemt.

§ 80. Fastsetting av straff under minstestrafen eller til en mildere straffart

Straffen kan settes under minstestrafen i straffebudet eller til en mildere straffart når lovbrysteren

- a)
  1. uten å vite at han er mistenkt i vesentlig grad har forebygget eller gjenopprettet skaden ved lovbruddet, eller
  2. har avlagt en uforbeholden tilståelse,
- b) dømmes for forsøk,
- c)
  1. har handlet på grunn av avhengighetsforhold til en annen deltaker, eller
  2. har deltatt bare i liten grad,
- d) har overskredet grensene for
  1. nødrett (jf. § 17),
  2. nødverge (jf. § 18), eller
  3. selvtakt (jf. § 19),
- e) har handlet i berettiget harme, under tvang eller under overhengende fare,
- f) på handlingstidspunktet har en alvorlig psykisk lidelse med en betydelig svekket evne til realistisk å vurdere sitt forhold til omverdenen, men ikke er psykotisk,
- g) på handlingstidspunktet er psykisk utviklingshemmet i lettere grad,
- h) på handlingstidspunktet har en noe mindre sterk bevissthetsforstyrrelse enn den som fritar for straff etter § 20 bokstav d. Er bevissthetsforstyrrelsen en følge av selvforskyldt rus, gjelder dette likevel bare når særdeles formildende omstendigheter tilsier det,
- i) på handlingstidspunktet er under 18 år, eller
- j) har handlet i uaktsom rettsuvidenhet ved overtredelse av straffebud som krever forsett.

§ 81. Forhold som kan føre til straffritak

Retten kan frifinne den som

- a) uten å vite at han er mistenkt, i vesentlig grad har forebygget eller gjenopprettet skaden ved et lovbrudd som kan straffes med bot, eller
- b) har overskredet grensene for
  1. nødrett (jf. § 17),
  2. nødverge (jf. § 18), eller
  3. selvtakt (jf. § 19),og særlige grunner tilsier frifinnelse.

§ 82. Etterskuddsdom

Ved domfellelse for forhold begått før dommen i en annen sak avsies det tilleggsdom for disse forholdene når alle forholdene kunne vært pådømt samtidig. § 31 annet ledd og tredje ledd annet og tredje punktum gjelder ikke.

Ved straffutmålingen gjelder § 79 tilsvarende. Det skal tas hensyn til hva en passende straff ville vært ved samtidig pådømmelse, og den samlede straffen må ikke være strengere enn om alle forholdene hadde vært pådømt samtidig.

Ved domfellelse for forhold begått dels før og dels etter dommen i en annen sak avsies det i alminnelighet fellesdom for alle forholdene. Annet ledd annet punktum gjelder tilsvarende for de forholdene som ble begått forut for den første dommen.

Når det er grunn til det, kan det også ellers avsies fellesdom. Annet ledd gjelder tilsvarende.

Avsies det fellesdom som omfatter en tidligere dom på straff som er helt eller delvis fullbyrdet, gis det fradrag for utholdt straff.

Det skal gå frem av dommen om den er en tilleggsdom eller en fellesdom.

§ 83. Varetektsfradrag

Den tiden den siktede har vært berøvet friheten i anledning av saken, kommer til fradrag i straffen etter reglene i denne paragraf. Dette gjelder også frihetsberøvelse i utlandet eller i anledning av forhold i saken som den siktede frifinnes for, eller som er henlagt.

Det gis 1 dag fradrag for antallet påbegynte døgn frihetsberøvelsen har vart utover 4 timer regnet fra tidspunktet for pågripelsen. Ved frihetsberøvelse i fullstendig isolasjon utover 4 timer skal det gis ytterligere fradrag som svarer til 1 dag for hvert påbegynte tidsrom av 2 døgn som den dømte har vært underlagt fullstendig isolasjon. Varetektsfradraget fastsettes i dommen eller i forelegget. Selv om frihetsberøvelsen har vart noe kortere enn den fastsatte straffen, kan straffen anses utholdt i sin helhet.

Ved idømming av delvis betinget fengselsstraff gis varetektsfradraget først i den ubetingede delen av straffen.

Ved idømming av fengselsstraff og bot gis varetektsfradraget først i fengselsstraffen.

Ved idømming av forvaring gis varetektsfradraget fullt ut både i minstetiden og i tidsrammen.

Ved ilegging av bot gis varetektsfradraget i den subsidiære fengselsstraffen samtidig som boten reduseres forholdsmessig.

Ved idømming av samfunnsstraff gis varetektsfradraget i den subsidiære fengselsstraffen samtidig som antallet

timer samfunnsstraff og gjennomføringstiden reduseres forholdsmessig. Er samfunnsstraff idømt sammen med ubetinget fengselsstraff, gjøres fradraget først i fengselsstraffen.

Ved straffutmålingsutsettelse skal det i dommen anmerkes hvorvidt den siktede har vært undergitt frihetsberøvelse i anledning av saken og eventuelt hvor lenge.

§ 84. Fradrag for fullbyrdet strafferettslig reaksjon ilagt i utlandet

Fullbyrdet strafferettslig reaksjon ilagt i utlandet for en handling som også blir pådømt i Norge, skal så vidt mulig trekkes fra i den norske dommen.

Kapittel 15. Foreldelse mv.

§ 85. Opphør av straffansvar ved foreldelse

En handling kan ikke straffes når foreldelse er inntrådt etter §§ 86 til 89.

§ 86. Foreldelsesfristen

Fristen for foreldelse av straffansvar er

- a) 2 år når den høyeste lovbestemte straffen er bot eller fengsel inntil 1 år,
- b) 5 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 3 år,
- c) 10 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 10 år,
- d) 15 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 15 år,
- e) 25 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 21 år.

Ved beregningen av fristen er det uten betydning at en annen straff kan idømmes ved siden av bot eller fengselsstraff.

Har noen i samme handling begått flere lovbrudd som etter første ledd skulle foreldes til forskjellig tid, gjelder den lengste fristen for alle lovbruddene.

§ 87. Utgangspunktet for foreldelsesfristen

Fristen for foreldelse av straffansvar regnes fra den dag det straffbare forholdet opphørte. Ved overtredelse av lovens bestemmelser om seksuell omgang med barn under henholdsvis 14 år og 16 år skal fristen likevel regnes fra den dag den fornærmede fyller 18 år.

Når straffbarheten avhenger eller påvirkes av en inntrådt virkning, regnes fristen først fra den dag virkningen inntrådte.

Er den straffbare handlingen forøvd på et norsk skip utenfor riket, regnes fristen fra den dag skipet kom til norsk havn. Utgangspunktet for fristen kan likevel ikke forskyves med mer enn 1 år etter dette leddet.

§ 88. Avbrytelse av foreldelsesfristen

Fristen etter § 86 avbrytes ved at den mistenkte får stilling som siktet, jf. straffeprosessloven § 82. Skjer siktelsen ved utferdigelse av utenrettslig erklæring eller av forelegg, avbrytes fristen når den siktede meddeles siktelsen. For slik meddelelse gjelder domstoloven § 146 annet ledd tilsvarende.

Fristavbrytelsen taper sin virkning når forfølgningen innstilles uten at beslutningen omgjøres av overordnet påtalemyndighet innen fristen i straffeprosessloven § 75 annet ledd. Det samme gjelder når forfølgningen blir stanset på ubestemt tid. Ved beregningen av om foreldelse er inntrådt, skal forfølgningstiden regnes med. Dette gjelder likevel ikke dersom forfølgningen er stanset fordi den siktede har unndratt seg forfølgningen.

§ 89. Foreldelse av straffansvar for foretak

Fristen for foreldelse av straffansvaret for foretak beregnes ut fra strafferammen for enkeltpersoner i det straffebud som er overtrådt.

Avbrytes fristen overfor noen som har handlet på vegne av et foretak, gjelder avbrytelsen også overfor foretaket.

§ 90. Suspensjon av foreldelse under konkurs og gjeldsforhandling

Foreldelsesfristen for overtredelse av lovens bestemmelser om forbrytelser i gjeldsforhold løper ikke under konkurs eller gjeldsforhandling etter loven. Fristen kan likevel ikke forlenges med mer enn 5 år etter denne paragraf.

§ 91. Straffansvar som ikke foreldes

Straffansvaret for terrorhandlinger, krigsforbrytelser, folkemord og forbrytelser mot menneskeheten foreldes ikke.

§ 92. Foreldelsesfristen for inndragningsansvar

For foreldelse av inndragningsansvar gjelder foreldelsesfristene i § 86, men fristen skal ikke være kortere enn 5 år. For inndragning etter §§ 67 og 68 skal fristen ikke være kortere enn 10 år.

§ 93. Foreldelsesfristen for idømt frihetsstraff og samfunnsstraff

Idømt fengselsstraff faller bort ved foreldelse etter følgende frister:

- a) 5 år for fengsel inntil 1 år,
- b) 10 år for fengsel i mer enn 1 år og inntil 4 år,
- c) 15 år for fengsel i mer enn 4 år og inntil 8 år,
- d) 20 år for fengsel i mer enn 8 år og inntil 20 år,
- e) 30 år for fengsel i mer enn 20 år.

Er fullbyrding av fengselsstraff delvis utsatt etter § 34 første ledd første punktum, regnes fristen særskilt for den betingede og den ubetingede delen av straffen.

Idømt forvaring foreldes etter reglene i første ledd på grunnlag av den fastsatte lengstetiden som forvaringen ikke må overstige, jf. § 43 første ledd første og annet punktum.

Idømt samfunnsstraff foreldes etter reglene i første ledd på grunnlag av den subsidiære fengselsstraffen som er fastsatt, jf. § 49 første ledd bokstav b.

Ved løslatelse på prøve fra frihetsstraff beregnes fristen for reststraffen på grunnlag av den gjenstående straffetiden. Tilsvarende gjelder når fullbyrdingen avbrytes på annen måte og ved avbrutt samfunnsstraff.

§ 94. Utgangspunktet for foreldelsesfristen etter § 93

Foreldelsesfristen for idømt frihetsstraff regnes fra den dag dommen er endelig.

Det løper ingen foreldelsesfrist så lenge fullbyrdingen ikke kan settes i verk fordi den domfelte utholder annen frihetsberøvelse i medhold av dom eller samfunnsstraff.

Er det truffet avgjørelse om gjeninnsetting på reststraff etter en prøveløslatelse, regnes foreldelsesfristen for reststraffen fra den dag avgjørelsen om gjeninnsetting er endelig. Avbrytes fullbyrdingen på annen måte enn ved prøveløslatelse, regnes fristen fra avbrytelsen.

Foreldelsesfristen for samfunnsstraff regnes fra den dag dommen er endelig. Annet ledd og tredje ledd annet punktum gjelder tilsvarende. Det samme gjelder § 97 tredje ledd.

Er det ved betinget dom eller benådning gitt utsettelse med fullbyrdingen av straffen, løper ingen foreldelsesfrist i prøvetiden.

§ 95. Avbrytelse av foreldelsesfristen etter § 93

Fristen etter § 93 avbrytes ved at fullbyrding av straffen blir påbegynt, eller ved at den domfelte blir pågrepet for å sikre fullbyrdingen.

§ 96. Idømt straff som ikke foreldes

Idømt straff for terrorhandlinger, krigsforbrytelser, folkemord og forbrytelser mot menneskeheten foreldes ikke.

§ 97. Foreldelse av ilagt bot

Ilagt bot faller bort 10 år etter at forelegget eller dommen ble endelig.

Foreldelse av boten er uten betydning for utleggspant, utleggstrekk eller annen sikkerhet som er stiftet innen fristens utløp.

Fengselsstraff idømt etter § 55 faller bort når ikke fullbyrding av straffen er påbegynt innen 5 år etter at dommen er endelig. Det løper ingen foreldelsesfrist så lenge fullbyrdingen ikke kan settes i verk fordi den domfelte utholder annen frihetsberøvelse i medhold av dom eller samfunnsstraff.

§ 98. Foreldelse av idømt særreaksjon for utilregnelige

Idømt særreaksjon for utilregnelige, jf. §§ 62 og 63, faller bort ved foreldelse etter 20 år. Reglene i §§ 94 og 95 gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 99. Foreldelse av ilagt inndragning

Ilagt inndragning faller bort 5 år etter at forelegget eller dommen ble endelig. For inndragning av utbytte, herunder inndragning etter § 68, er fristen likevel 10 år.

Foreldelse av inndragningen er uten betydning for utleggspant, utleggstrekk eller annen sikkerhet som er stiftet innen fristens utløp.

§ 100. Bortfall av straff- og inndragningsansvar mv. ved den skyldiges eller ansvarliges død

Straffansvar faller bort ved den skyldiges død.

Inndragningsansvar faller bort ved den ansvarliges død. Gjelder det inndragning av utbytte, herunder inndragning etter § 68 og § 72 annet ledd, kan sak likevel fremmes, og ilagt inndragning kan fullbyrdes dersom det blir besluttet ved kjennelse av den retten som har pådømt saken i første instans, eller av den tingrett som saken hører under etter straffeprosessloven § 12 når inndragningen er vedtatt ved forelegg. Retten kan beslutte inndragning av et beløp istedenfor en ting.

Annen del

Tredje del. Sluttbestemmelser

§ 101. Ikraftsetting

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette forskjellige bestemmelser i loven i kraft til ulik tid.

§ 102. Endringer i andre lover

Fra den tid Kongen bestemmer, gjøres følgende endringer i annen lovgivning:

1. I Almindelig borgerlig Straffelov 22. mai 1902 nr. 10 gjøres følgende endringer:

§ 15 skal lyde:

De alminnelige straffer er:

fengsel,
forvaring,
hefte,
samfunnsstraff,
bøter og
rettighetstap som nevnt i §§ 29 og 33.

§ 16 oppheves.

§ 28 a skal lyde:

Samfunnsstraff kan idømmes i stedet for fengselsstraff når

- a) det ellers ikke ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i 1 år,
- b) hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet, og
- c) lovbrysteren samtykker og har bosted i Norge.

Første ledd bokstav a kan fravikes når den straff som ellers ville ha blitt idømt, helt eller delvis ville ha vært betinget, og ellers når sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes.

I dom på samfunnsstraff skal retten fastsette

- a) et timetall som skal være fra 30 til 420 timer,
- b) en subsidiær fengselsstraff, som skal svare til den fengselsstraff som ville ha blitt idømt uten samfunnsstraff, og
- c) en gjennomføringstid, som normalt skal svare til den subsidiære fengselsstraffen. Er den subsidiære fengselsstraffen kortere enn 120 dager, kan det likevel fastsettes en gjennomføringstid på inntil 120 dager.

Ved fastsetting av gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff gjelder § 25 tilsvarende.

I dom på samfunnsstraff kan retten bestemme at den domfelte i gjennomføringstiden

- a) skal overholde bestemmelser gitt av kriminalomsorgen om bosted, oppholdssted, arbeid, opplæring eller behandling, eller
- b) forbys kontakt med bestemte personer.

Når særlige grunner tilsier det, kan ubetinget fengselsstraff på inntil 30 dager idømmes sammen med samfunnsstraffen.

Når en dom på samfunnsstraff blir lest opp eller forkynt for den domfelte, skal han gjøres nærmere kjent med hva dommen går ut på, og med følgene av brudd på bestemmelsene gitt i eller i medhold av straffegjennomføringsloven, og av at det begås en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

§ 28 b skal lyde:

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at hele eller deler av den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes når den domfelte har

- a) brutt bestemmelser gitt i eller i medhold av straffegjennomføringsloven § 54 første og annet ledd, § 55 eller § 58 første ledd bokstav a til d, eller
- b) begått en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

Ved omgjøringen skal retten ta hensyn til samfunnsstraff som allerede er gjennomført. Dersom den subsidiære fengselsstraffen ikke skal fullbyrdes i sin helhet, kan retten forlenge gjennomføringstiden med inntil 6 måneder.

Ved omgjøring etter første ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlinger eller særskilt dom for den nye handlingen.

Begjæring etter første ledd bokstav a fremmes av kriminalomsorgen eller påtalemyndigheten. Begjæring etter første ledd bokstav b fremmes av påtalemyndigheten. Begjæringen må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter utløpet av gjennomføringstiden.

Reglene om forsvarer og om pågripelse og varetektsfengsel i straffeprosessloven § 100 og kapittel 14 gjelder tilsvarende. Reglene om varsling i straffeprosessloven § 243 gjelder tilsvarende for rettsmøter om omgjøring. Kriminalomsorgen skal varsles etter de samme regler som påtalemyndigheten.

§ 29 skal lyde:

Den som har begått en straffbar handling som viser at vedkommende er uskikket til eller kan misbruke en stilling, virksomhet eller aktivitet, kan, når allmenne hensyn tilsier det,

- a) fratras stillingen, eller
- b) fratras retten til for fremtiden å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet.

Rettighetstapet kan begrenses til forbud mot å utøve visse funksjoner som ligger til stillingen eller virksomheten, eller til påbud om å utøve virksomheten eller aktiviteten på bestemte vilkår.

Den som er fratatt retten til å utøve en virksomhet, kan heller ikke forestå slik virksomhet for andre eller la andre forestå slik virksomhet for seg.

Den skyldige kan pålegges å gi fra seg et dokument eller en annen gjenstand som har tjent som bevis for den tapte rettigheten.

Rettighetstap etter bestemmelsen her kan ilegges som eneste straff hvis det ikke er fastsatt en minstestraft på fengsel i 1 år eller mer for handlingen.

§§ 30 til 32 oppheves.

§ 33 skal lyde:

Den som har begått en straffbar handling, kan ilegges kontaktforbud når det er grunn til å tro at vedkommende ellers vil

- a) begå en straffbar handling overfor en annen person,
- b) forfølge en annen person, eller
- c) på annet vis krenke en annens fred.

Kontaktforbudet kan gå ut på at den forbyr seg mot, forbys

- a) å oppholde seg i bestemte områder, eller
- b) å forfølge, besøke eller på annet vis kontakte en annen person.

Er det nærliggende fare for en handling som nevnt i første ledd bokstav a, kan den skyldige forbys å oppholde seg i sitt eget hjem.

Kontaktforbudet kan begrenses på nærmere angitte vilkår.

Rettighetstap etter bestemmelsen her kan ilegges som eneste straff hvis det ikke er fastsatt en minstestraft på fengsel i 1 år eller mer for handlingen.

Ny § 33 a skal lyde:

Et rettighetstap trer i kraft fra den dagen dommen eller forelegget er endelig.

Rettighetstap etter § 29 første ledd bokstav b og § 33 ilegges for en bestemt tid inntil 5 år, eller når særlige grunner tilsier det, på ubestemt tid. Verv som medlem av kommunestyre, fylkesting eller Stortinget kan likevel bare fratras for valgperioden. Forbud mot opphold i eget hjem, jf. § 33 tredje ledd, kan bare ilegges for en bestemt tid inntil 1 år.

Rettighetstap som nevnt i annet ledd, kan etter 3 år prøves på ny av tingretten. Begjæringen fremsettes for påtalemyndigheten, som forbereder saken for retten. Rettens avgjørelse treffes ved kjennelse. Opprettholdes rettighetstapet helt eller delvis, kan saken ikke prøves på ny før etter 3 år.

Fristen for rettighetstapet og for adgangen til å begjære ny prøving etter tredje ledd løper ikke i den tiden lovbyrteren soner frihetsstraff eller unndrar seg fullbyrdingen av slik straff.

§ 37 a annet ledd første punktum skal lyde:

Kan det foretas utvidet inndragning etter § 34 a og lovbyrteren har overdratt et formuesgode til en av sine nærmeste, kan formuesgodet eller dets verdi inndras hos mottageren hvis påtalemyndigheten sannsynliggjør at det er ervervet ved at lovbyrteren har begått et lovbrudd.

§ 37 d skal lyde:

Inndragning skjer til fordel for statskassen når ikke annet er bestemt.

I dommen eller ved en senere kjennelse av den tingrett som avgjorde spørsmålet om inndragning, kan retten bestemme at det inndratte skal anvendes til dekning av erstatningskrav fra den skadelidte.

Departementet kan bestemme at det inndratte skal deles mellom den norske stat og en eller flere andre stater. Ved avgjørelsen skal det blant annet legges vekt på hvilke utgifter som har påløpt i statene, og i hvilke land skadevirkninger har oppstått og utbytte er oppnådd. Deling etter leddet her kan ikke føre til at dekning av den skadelidtes erstatningskrav etter annet ledd reduseres.

Når utbytte er inndratt etter § 34, og domfelte eller noen som er ansvarlig for skaden, etter pådømmelsestiden har betalt erstatning til fornærmede, kan retten etter krav fra domfelte bestemme at inndragningsbeløpet blir å nedsette tilsvarende. Det samme gjelder dersom domfelte betaler skatt eller avgift som tilsvarer inndragningen. Krav etter leddet her må framsettes for retten senest ett år etter at avgjørelsen om inndragning ble rettskraftig.

§ 342 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) ved dom er forvist til eller fra bestemte deler av riket og som rettsstridig igjen oppholder seg på et sted der dette er forbudt for vedkommende, eller som på annen måte bryter kontaktforbud i medhold av straffeloven § 33, eller

2. I lov om fullbyrding av nordiske dommer på straff mv. 15. november 1963 gjøres følgende endringer:

§ 7 bokstav b skal lyde:

- b) dom på samfunnsstraff eller en liknende reaksjon.

§ 8 skal lyde:

Blir det satt i verk tilsyn etter § 7 bokstav a, gjelder reglene om meldeplikt i straffeloven § 53 nr. 2. Blir det satt i verk tilsyn etter § 7 bokstav b, gjelder reglene om samfunnsstraff så langt de passer.

De særvilkår som er fastsatt i den betingede dom, og de forutsetninger som gjelder for samfunnsstraffen eller den

liknende reaksjonen, får virkning her i riket så langt de passer. Departementet kan i samband med at det treffes avgjørelse etter § 17, foreta endring til så vidt mulig tilsvarende vilkår eller forutsetninger.

Bestemmelsene i straffeloven §§ 28 b og 54 gjelder tilsvarende. Treffer retten avgjørelse om fullbyrding av en betinget frihetsstraff eller subsidiær frihetsstraff, skal denne fullbyrdes som fengselsstraff, jf. § 4. Hvis det i dommen ikke er fastsatt frihetsstraff, kan retten fastsette straffen eller overlate avgjørelsen til vedkommende myndighet i domlandet etter siste ledd.

Dersom omstendighetene taler for det, kan departementet eller retten overlate til vedkommende myndighet i domlandet å treffe avgjørelser hvor det etter reglene i tredje ledd er spørsmål om å endre en betinget dom eller å fullbyrde frihetsstraff.

§ 9 skal lyde:

Når en person som i Danmark, Finland, Island eller Sverige har fått en betinget dom eller dom på samfunnsstraff eller en liknende reaksjon, her i riket blir funnet skyldig i en straffbar handling, kan retten, selv om det ikke er satt i verk tilsyn etter § 7, fastsette en samlet straff for begge handlinger i samsvar med reglene om dette i straffeloven § 54 nr. 3 eller § 28 b tredje ledd.

§ 10 skal lyde:

Til myndighetene i Danmark, Finland, Island eller Sverige kan det settes frem en begjæring om at det der settes i verk tilsyn og andre tiltak som det er truffet bestemmelse om i en betinget dom eller dom på samfunnsstraff, avsagt her i riket.

Er tilsyn med en betinget domfelt eller med samfunnsstraff i medhold av første ledd overført til myndighetene i Danmark, Finland, Island eller Sverige, gjelder bestemmelsene i straffeloven og straffegjennomføringsloven om betinget dom eller samfunnsstraff bare dersom domfelte her i riket kjennes skyldig i en straffbar handling, eller myndighetene i vedkommende land overlater til domstol her i riket å treffe avgjørelse om endring av den betingede dom eller fullbyrdelse av subsidiær frihetsstraff.

Dersom myndighetene i det land som tilsynet eller et liknende tiltak er overført til, treffer bestemmelse om forlengelse av prøvetiden eller om endring av særlige vilkår i den betingede dom eller for en dom på samfunnsstraff, har denne bestemmelse virkning her i riket.

§ 11 skal lyde:

Treffes det i Danmark, Finland, Island eller Sverige beslutning om fullbyrding av straff for en handling som det her i riket er gitt betinget dom eller samfunnsstraff for, har denne beslutning samme virkning som en avgjørelse truffet etter reglene i straffeloven § 54 eller § 28 b.

Blir en person som her i riket har fått betinget dom eller dom på samfunnsstraff, i Danmark, Finland, Island eller Sverige dømt for en straffbar handling begått i prøvetiden eller gjennomføringstiden uten at den nye dommen avgjør spørsmålet om endring av den betingede dom eller fullbyrdelse av subsidiær frihetsstraff, kan spørsmålet om den betingede dommen eller den subsidiære frihetsstraffen skal fullbyrdes, bringes inn for tingretten til avgjørelse.

§ 17 skal lyde:

Vedtak om fullbyrding av straff mv. eller om iverksetting av tilsyn eller et liknende tiltak her i riket i medhold av reglene i denne lov gjøres av departementet etter at det er satt fram begjæring om det fra rette myndighet i vedkommende land. Departementet prøver om begjæringen fyller lovens krav og om den i det enkelte tilfelle bør etterkommes. Lyder dommen på frihetsstraff eller samfunnsstraff eller en liknende reaksjon, skal den dømte i alminnelighet gis anledning til å uttale seg før vedtak gjøres.

§ 19 første og annet ledd skal lyde:

Spørsmålet om norske myndigheter har hjemmel i denne lov til å gjøre vedtak om fullbyrding eller iverksetting av tilsyn eller liknende tiltak, kan prøves av tingretten. Saken behandles etter straffeprosesslovens regler. Lyder dommen på frihetsstraff eller samfunnsstraff eller en liknende reaksjon, skal det oppnevnes offentlig forsvarer for den domfelte. Begjæring om rettslig prøving kan settes fram av den som rammes av avgjørelsen.

Begjæring om rettslig prøving er ikke til hinder for fullbyrding eller iverksetting av tilsyn eller et liknende tiltak, med mindre retten bestemmer det.

3. Med virkning frem til ny straffelov trer i kraft skal det i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a eller av reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd, kan tilsatte i kriminalomsorgen møte.

§ 100 b nytt annet ledd skal lyde:

Første ledd gjelder tilsvarende når en sak om kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 33 tredje ledd, bringes inn for retten.

§ 107 a første og annet ledd skal lyde:

I saker om overtredelse av straffeloven §§ 192–197, 199, 200 tredje ledd, § 342 første ledd bokstav b, jf. § 33 og § 342 første ledd bokstav c, jf. straffeprosessloven § 222 a, har fornærmede rett til hjelp fra advokat dersom fornærmede ønsker det. I andre saker kan retten på begjæring oppnevne advokat for fornærmede hvis det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får betydelig skade på legeme eller helbred og det anses å være behov for advokat.

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, eller kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 33 tredje ledd, bringes inn for retten, har den som forbudet skal beskytte, rett til advokat. Reglene i kapitlet her gjelder tilsvarende så langt de passer.

4. Med virkning fra den nye straffeloven trer i kraft, gjøres det i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker følgende endringer:

§ 40 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Det skal opplyses i domsgrunnene om hvorvidt straffeloven § 77 er anvendt, og det bør angis hvilken betydning tilståelsen har hatt for straffutmålingen.

Ny § 43 a skal lyde:

Når en dom blir lest opp eller forkynt, skal den domfelte gjøres kjent med

- a) hva dommen går ut på,
- b) eventuelle vilkår for dommen, og
- c) mulige følger av brudd på vilkårene, herunder følger av at den domfelte begår en ny straffbar handling før utløpet av en prøve- eller gjennomføringstid.

Dommeren kan gi advarsel og formaning, eventuelt i et særskilt rettsmøte.

Hvis den domfelte skal følges opp av kriminalomsorgen, og kriminalomsorgen ikke var til stede da dommen ble avsagt, underretter påtalemyndigheten straks kriminalomsorgen om dommen.

§ 51 første ledd nytt annet punktum:

Reises ny sak om et krav som er avgjort ved rettskraftig dom, skal retten avvise saken av eget tiltak. Det samme gjelder i tilfeller som nevnt i straffeloven § 8.

§ 51 annet ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Inndragningssak etter dette ledd kan bare fremmes dersom tiltalte varsles om at slik sak vil bli fremmet senest når hovedforhandlingen i straffesaken starter, før tilståelsesdom avsies eller før forelegg vedtas. Straffedommens avgjørelse av skyldspørsmålet legges opprøvd til grunn i den senere inndragningssaken i den utstrekning den er avgjørende for spørsmålet om inndragning.

Ny § 62 a skal lyde:

Den offentlige påtalemyndighet skal påtale straffbare handlinger når ikke annet er bestemt ved lov.

For overtredelse av straffebud med en strafferamme på 2 år eller lavere kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale. Ved vurderingen av om allmenne hensyn foreligger, legges det blant annet vekt på overtredelsens grovhet, hensynet til den alminnelig lovlydighet og om den fornærmede, en annen som har lidt skade ved overtredelsen, eller vedkommende berørte myndighet ønsker påtale.

§ 65 nytt nr. 4 skal lyde:

4. sak mot utlending som ikke er bosatt i Norge, jf. straffeloven § 5 tredje ledd. Dette gjelder likevel ikke når strafforfølgning her i landet finner sted i samsvar med overenskomst med fremmed stat om overføring av straffesaker.

§ 69 skal lyde:

Selv om straffeskyld anses bevist, kan påtalemyndigheten når helt særlige grunner tilsier det, unnlate å påtale handlingen.

Påtaleunntatelse kan gis på vilkår av at siktede i prøvetiden ikke gjør seg skyldig i noen ny straffbar handling. Prøvetiden er 2 år fra den dag det blir besluttet å unnlate påtale, men ikke lenger enn foreldelsesfristen for adgangen til å reise straffesak for handlingen.

Påtaleunntatelse kan også gis på vilkår som nevnt i straffeloven §§ 35, 36 og 37 bokstavene a til i. Gir siktedes forhold grunn til det, kan påtalemyndigheten i prøvetiden oppheve eller endre fastsatte vilkår og sette nye vilkår. Den siktede skal så vidt mulig få uttale seg om vilkårene før de fastsettes.

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a eller av reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd, kan tilsatte i kriminalomsorgen møte.

§ 98 nytt fjerde ledd skal lyde:

Bestemmelsene om rett til forsvarer i paragrafen her gjelder tilsvarende i saker om pågrepelse eller varetektsfengsling etter § 173 a, jf. § 184 annet ledd.

§ 100 b nytt annet ledd skal lyde:

Første ledd gjelder tilsvarende når en sak om kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, bringes inn for retten.

Ny § 100 c skal lyde:

Med mindre retten på grunnlag av sakens art og forholdene ellers finner det ubetenkelig at den domfelte er uten forsvarer, skal den oppnevne offentlig forsvarer når det er spørsmål om å fastsette eller fullbyrde ubetinget frihetsstraff i mer enn 6 måneder etter brudd på vilkårene for

- a) straffutmålingsutsettelse, jf. straffeloven § 60 tredje ledd, jf. § 39 annet ledd,
- b) fullbyrdingsutsettelse, jf. straffeloven § 39 annet ledd,
- c) løslatelse på prøve fra fengselsstraff, jf. straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd,
- d) løslatelse på prøve fra forvaring, jf. straffeloven § 46 første ledd, eller
- e) samfunnsstraff, jf. straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

Er det aktuelt å fastsette eller fullbyrde en mildere straff, kan retten oppnevne offentlig forsvarer for den domfelte når særlige grunner taler for det.

Den domfelte skal ha offentlig forsvarer i saker om opphevelse eller endring av vilkår for prøveløslatelse fra forvaring etter straffeloven § 45 femte ledd. I andre saker om endring av vilkår eller forlengelse av prøvetid, jf. straffeloven §§ 39 første ledd, 45 fjerde ledd og 60 tredje ledd, kan retten oppnevne offentlig forsvarer for den domfelte når særlige grunner taler for det.

§ 107 a første og annet ledd skal lyde:

I saker om overtredelse av straffeloven §§ 192–197, 199, 200 tredje ledd, § 342 første ledd bokstav b, jf. § 57 og § 342 første ledd bokstav c, jf. straffeprosessloven § 222 a, har fornærmede rett til hjelp fra advokat dersom fornærmede ønsker det. I andre saker kan retten på begjæring oppnevne advokat for fornærmede hvis det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får betydelig skade på legeme eller helbred og det anses å være behov for advokat.

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, eller kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, bringes inn for retten, har den som forbudet skal beskytte, rett til advokat. Reglene i kapitlet her gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 173 a skal lyde:

Den som med skjellig grunn mistenkes for vilkårsbrudd som nevnt i straffeloven §§ 39 annet ledd, 46 første ledd eller 52 første ledd bokstav a, jf. straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd annet punktum, kan pågripes når:

- a) det er grunn til å frykte for at han vil unndra seg fullbyrdingen av straff eller andre forholdsregler,
- b) det antas påkrevd for å hindre nye vilkårsbrudd, eller
- c) han selv begjærer det av grunner som finnes fyldestgjørende.

§ 184 annet ledd skal lyde:

Fengsling kan besluttes dersom vilkårene etter §§ 171, 172, 173 annet ledd eller 173 a er oppfylt og formålet ikke kan oppnås ved tiltak etter § 188. Reglene i § 174 gjelder tilsvarende. Kjennelsen skal angi lovhjemmelen, kortfattet nevne hvorfor det antas å foreligge skjellig grunn til mistanke, og for øvrig gjøre rede for grunnen til fengslingen. Det skal også gå frem av kjennelsen at fengslingen ikke er et uforholdsmessig inngrep.

Ny § 214 a skal lyde:

Påtalemyndigheten kan beslutte inndratt beslaglagte gjenstander som er egnet til bruk ved legemskrenkelse, og beslaglagte etterlikninger av våpen dersom gjenstandene kan inndras etter straffeloven §§ 69 første ledd bokstav c eller 70 første ledd annet punktum. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Når påtalemyndigheten utferdiger forelegg, begjærer saken pådømt ved tilståelsesdom eller reiser tiltale med påstand om straff, skal inndragningskravet likevel tas med i saken.

Eieren eller besitteren av en beslaglagt ting skal så vidt mulig gis skriftlig underretning om påtalemyndighetens beslutning om inndragning ved kopi av beslutningen, med mindre tingen er av ubetydelig verdi. Saken kan kreves forelagt for retten innen 1 måned etter at underretningen er kommet frem. Har underretning ikke vært gitt, er fristen for å kreve saken inn for retten 6 måneder fra beslaget ble foretatt. Et krav som er fremsatt etter at fristen er utløpt, kan likevel tas til følge når oversittelsen ikke bør legges den til last som har fremsatt kravet, eller når særlige omstendigheter ellers tilsier det.

Ny § 214 b skal lyde:

Påtalemyndigheten kan beslutte inndragning av en beslaglagt ting dersom inndragning kan skje etter straffeloven § 74 og verken eieren, lovbryteren eller besitteren er kjent. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Eieren eller besitteren kan kreve saken forelagt for retten innen 6 måneder etter at vedtak om inndragning er fattet.

§ 255 skal lyde:

Finner påtalemyndigheten at en sak bør avgjøres med bot, inndragning eller rettighetstap, kan den utferdige forelegg i stedet for å reise tiltale. Reaksjoner som nevnt i § 2 nr. 4 kan også avgjøres ved forelegg og kan også ilegges sammen med reaksjoner som nevnt i første punktum.

Rettighetstap som avgjøres ved forelegg, kan bare gjelde for inntil 3 år og kan ikke gjelde tap av stilling, retten til å inneha stilling eller tap av retten til å utøve næringsvirksomhet, med unntak for binæring.

§ 256 første ledd nr. 4 og nytt annet ledd skal lyde:

4) fastsetting av den bot og i tilfelle den inndragning og det rettighetstap som kreves,

Dersom den siktede har vært berøvet friheten i anledning av saken, og det ved fastsettingen av boten ikke er gitt fullt fradrag for frihetsberøvelsen, jf. straffeloven § 83 annet ledd, skal det anmerkes i forelegget hvor mange dager som har kommet til fradrag.

Nåværende annet ledd i § 256 blir nytt tredje ledd.

§ 456 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Bot som ikke betales eller lar seg inndrive ved lønnstrekk eller annen tvangsfullbyrding, skal fullbyrdes ved soning av den subsidiære fengselsstraffen når den botlagte har evne til å betale boten eller allmenne hensyn tilsier det.

5. I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. skal § 10–3 lyde:

Dersom vilkårene for inndragning etter straffeloven er oppfylt, kan påtalemyndigheten beslutte at brennevin og gjærende eller gjæret udestillert væske tilintetgjøres. Det samme gjelder annen alkoholholdig drikk når den er skjenket i glass eller finnes i opptrukket flaske. Beslutning om inndragning av lovlig tilvirket brennevin skal være skriftlig og begrunnet. Eieren eller besitteren skal så vidt mulig underrettes om påtalemyndighetens beslutning ved kopi av beslutningen og kan kreve saken forelagt for retten innen 1 måned etter at beslaget ble foretatt.

6. I lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler gjøres følgende endringer:

§ 32 nytt første ledd skal lyde:

Dersom vilkårene for inndragning etter straffeloven er oppfylt, kan påtalemyndigheten beslutte at beslaglagte stoffer som er oppført på narkotikalistene, inndras. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Eieren eller besitteren skal så vidt mulig underrettes om påtalemyndighetens beslutning og kan kreve saken forelagt for retten innen 1 måned etter at beslaget ble foretatt.

Nåværende første og annet ledd blir nye annet og tredje ledd.

7. Med virkning frem til ny straffelov trer i kraft skal det i straffegjennomføringsloven 18. mai 2001 nr. 21 gjøres følgende endringer:

§ 44 annet ledd skal lyde:

Hvis den prøveløslatte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingssamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter vilkår, kan regionalt nivå bringe saken inn for tingretten med begjæring om gjeninnsettelse i fengsel for hel eller delvis fullbyrding av reststraffen. Bestemmelsene om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a gis tilsvarende anvendelse på saker om gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraff etter prøveløslatelse.

§ 45 skal lyde:

Begår den prøveløslatte en ny straffbar handling i prøvetiden, gjelder bestemmelsene om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav b tilsvarende. Det er likevel tilstrekkelig om tiltale blir reist eller saken blir begjært pådømt innen 6 måneder etter at prøvetiden gikk ut.

Dersom den prøveløslatte er siktet for en straffbar handling som kan føre til gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraffen etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes.

§ 54 første ledd bokstav d skal lyde:

overholde vilkårene som domstolen har fastsatt etter straffeloven § 28 a femte ledd, og

§ 54 tredje ledd skal lyde:

Den domfelte skal ikke begå en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Hvis retten har satt vilkår etter straffeloven § 28 a femte ledd eller kriminalomsorgen etter § 55 eller § 58 første ledd har forbudt den domfelte å bruke berusende eller bedøvende midler, skal kriminalomsorgen undersøke om vilkåret eller forbudet blir overholdt.

§ 58 annet ledd skal lyde:

Hvis den domfelte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingssamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter første ledd bokstav a til d, bør regionalt nivå bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 28 b første ledd bokstav a.

§ 59 skal lyde:

Begår den domfelte en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 28 b første ledd bokstav b.

Dersom den domfelte er siktet for en straffbar handling som kan føre til fullbyrding av den subsidiære fengselsstraffen etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes. Når påtalemyndigheten beslutter å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunktet begjæringen er oversendt retten.

8. Med virkning fra den tid ny straffelov trer i kraft skal det i straffegjennomføringsloven 18. mai 2001 nr. 21 gjøres følgende endringer:

§ 44 annet ledd skal lyde:

Hvis den prøveløslatte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingssamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter vilkår, kan regionalt nivå bringe saken inn for tingretten med begjæring om gjeninnsettelse i fengsel for hel eller delvis fullbyrding av reststraffen. Bestemmelsene om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a gis tilsvarende anvendelse på saker om gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraff etter prøveløslatelse.

§ 45 skal lyde:

Begår den prøveløslatte en ny straffbar handling i prøvetiden, gjelder bestemmelsene om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b tilsvarende. Det er likevel tilstrekkelig om tiltale blir reist eller saken blir begjært pådømt innen 6 måneder etter at prøvetiden gikk ut.

Dersom den prøveløslatte er siktet for en straffbar handling som kan føre til gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraffen etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes.

§ 53 første ledd skal lyde:

De idømte timene samfunnsstraff etter straffeloven § 49 første ledd bokstav a skal gå ut på

- a) samfunnsnyttig tjeneste,
- b) program, eller
- c) andre tiltak som er egnet til å motvirke ny kriminalitet.

§ 54 første ledd bokstav d skal lyde:

overholde vilkårene som domstolen har fastsatt etter straffeloven § 50, og

§ 54 tredje ledd skal lyde:

Den domfelte skal ikke begå en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Hvis retten har satt vilkår etter straffeloven § 50 eller kriminalomsorgen etter § 55 eller § 58 første ledd har forbudt den domfelte å bruke berusende eller bedøvende midler, skal kriminalomsorgen undersøke om vilkåret eller forbudet blir overholdt.

§ 58 annet ledd skal lyde:

Hvis den domfelte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingssamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter første ledd bokstav a til d, bør regionalt nivå bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

§ 59 skal lyde:

Begår den domfelte en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 første ledd bokstav b.

Dersom den domfelte er siktet for en straffbar handling som kan føre til fullbyrding av den subsidiære fengselsstraffen etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes. Når påtalemyndigheten beslutter å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunkt begjæringen er oversendt retten.

20 mai. Lov nr. 29 2005**Lov om endringer i straffelova (eige straffebod om kjønnslege skildringer som gjer bruk av barn).**

Ot.prp. nr. 37, Innst.O. nr. 66 og Besl.O. nr. 62 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 26. april 2005. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 20. mai 2005.

I

I straffelova 22. mai 1902 nr. 10 vert det gjort følgjande endringer:

§ 204 skal lyde:

Den som

- a. utgir, selger eller på annan måte søker å utbre pornografi,
  - b. innfører pornografi med sikte på utbredelse,
  - c. overlater pornografi til personer under 18 år, eller
  - d. holder offentlig foredrag eller istandbringer offentlig forestilling eller utstilling med pornografisk innhold,
- straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 år.

Med pornografi menes i denne paragrafen kjønnslege skildringer som virker støtende eller på annan måte er egnet til å virke menneskelig nedverdiggende eller forrående, herunder kjønnslege skildringer hvor det gjøres bruk av lik, dyr, vold og tvang. Som pornografi regnes ikke kjønnslege skildringer som må anses forsvarlige ut fra et kunstnerisk, vitenskapelig, informativt eller lignende formål.

Den som uaktsomt foretar handling som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder. På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller uaktsomt unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i første ledd.

Paragrafen gjelder ikke for film eller videogram som Medietilsynet ved forhåndskontroll har godkjent til ervervsmessig fremvisning eller omsetning.

Ny § 204a skal lyde:

Den som

- a. produserer, anskaffer, innfører, besitter, overlater til en annen eller mot vederlag eller planmessig gjør seg kjent med fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn,
- b. befatter seg med fremstillinger av seksuelle overgrep mot barn eller fremstillinger som seksualiserer barn, på annan måte som nevnt i § 204 første ledd, eller
- c. forleder noen under 18 år til å la seg avbilde som ledd i kommersiell fremstilling av rørlige og urørlige bilder med seksuelt innhold, eller produserer slike fremstillinger hvor noen under 18 år er avbildet,

straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 år.

Med barn menes i denne paragrafen personer som er eller fremstår som under 18 år.

Den som uaktsomt foretar handling som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder. På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller uaktsomt unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i første ledd.

Straffen kan falle bort for den som tar og besitter et bilde av en person mellom 16 og 18 år, dersom denne har gitt sitt samtykke og de to er omtrent jevnbyrdige i alder og utvikling.

§ 204 annet ledd annet punktum og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

II

Lova trer i kraft straks.

4. nov. Nr. 1932 2003**Delegering av myndighet til Datatilsynet etter personopplysningsforskriften.**

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 4. november 2003 med hjemmel i forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften), jf. lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 33. Kunngjort 10. mai 2005.

I

Arbeids- og administrasjonsdepartementet har besluttet å delegerer deler av departementets forskriftskompetanse vedrørende forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 til om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften) til Datatilsynet.

Nærmere om hvilke bestemmelser som delegeres:

Følgende bestemmelser i personopplysningsforskriften delegeres:

- Kap. 2 Informasjonssikkerhet
- Kap. 3 Internkontroll

- Kap. 4 Kredittopplysningsvirksomhet
- Kap. 5 Reservasjonsregisteret
- Kap. 6 Overføring av personopplysninger til utlandet
- Kap. 7 Melde- og konsesjonsplikt
- Kap. 8 Fjernsynsovervåking
- Kap. 9 Forskjellige bestemmelser
  - § 9–2 om forsendelser som inneholder fødselsnummer.

Følgende bestemmelser i personopplysningsforskriften beholdes i departementet:

- Kap. 1 Personopplysningslovens virkeområde
- Kap. 9 Forskjellige bestemmelser
  - § 9–1 og § 9–3 om Personvernemnda og straff
- Kap. 10 Sluttbestemmelser.

Departementet beholder den generelle forskriftskompetansen i henhold til beslutningen i kgl.res. 15. desember 2000. Dersom Datatilsynet ser behov for endringer utover deres delegerte kompetanseområder, må endringsforslagene presenteres for AAD slik som i dag. Ved tvil om et område faller innenfor Datatilsynets kompetanseområde, ber vi om at AAD forespørres.

II

Delegeringsvedtaket trer i kraft 1. januar 2004.

26. sept. Nr. 1933 2003

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Fastsatt av Utenriksdepartementet 26. september 2003 med hjemmel i forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) § 13 tredje og fjerde ledd, jf. lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 6 åttende ledd siste punktum. Kunngjort 13. mai 2005.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endring:

Vedlegg 12 annet ledd skal lyde:

Utenriksstasjoner med myndighet til å innvilge søknader om arbeidstillatelse etter utlendingsforskriften § 3 annet ledd bokstav a:

- Ambassaden i Baku, Aserbajdsjan
- Ambassaden i Beijing, Kina
- Ambassaden i Budapest, Ungarn
- Ambassaden i Canberra, Australia
- Ambassaden i Kiev, Ukraina
- Ambassaden i Manila, Filippinene
- Ambassaden i Moskva, Russland
- Ambassaden i Ottawa, Canada
- Ambassaden i Praha, Tsjekkia
- Ambassaden i Riga, Latvia
- Ambassaden i Tallin, Estland
- Ambassaden i Vilnius, Litauen
- Ambassaden i Warszawa, Polen
- Generalkonsulatet i Houston, USA
- Generalkonsulatet i Murmansk, Russland
- Generalkonsulatet i St. Petersburg, Russland.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. nov. Nr. 1910 2004

Forskrift om oppheving av retningslinjer for dei gudstenestlege funksjonane til kantoren.

Fastsatt av Kyrkjemøtet 20. november 2004 med heimel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 16, jf. forskrift 26. oktober 1990 nr. 880 om fastsettelse av felles veiledninger til alterboken og forskrift 20. november 2004 nr. 1896 om tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for kantorer § 2. Kunngjort 19. april 2005.

I

Forskrift 19. november 1999 nr. 1580 om retningslinjer for dei gudstenestlege funksjonane til kantoren opphevast.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2005.

11. april Nr. 321 2005**Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova.**

Fastsett av Utdannings- og forskningsdepartementet 11. april 2005 med heimel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 2–3 andre ledd og § 2–5 sjettedledd. Kunngjort 19. april 2005.

I

I forskrift 28. juni 1999 nr. 722 til opplæringslova blir det gjort følgjande endringar:

§ 1–1 femte ledd skal lyde:

Elevar som har rett til særskild norskopplæring etter opplæringslova § 2–8 skal få opplæring etter ei tilpassing til læreplan i norsk eller opplæring etter Læreplan i norsk som andrespråk.

§ 8–1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Elevar med anna morsmål enn norsk og samisk, som får særskild språkopplæring etter opplæringslova § 2–8, har rett til å bli fritekne for opplæring og vurdering i norsk sidemål.

II

Endringane trer i kraft 1. mai 2005.

15. april Nr. 322 2005**Forskrift om endring i forskrift om aromaer mv til næringsmidler.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 15. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16 andre ledd, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54v (vedtak 2004/357/EF). Kunngjort 19. april 2005.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1379 om aromaer mv til næringsmidler gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54v tilføyes følgende endringsvedtak:

Vedtak 2004/357/EF.

§ 3 første ledd skal lyde:

Kun aromastoffer som står oppført i vedtak 1999/217/EF endret ved vedtak 2000/489/EF, vedtak 2002/113/EF og vedtak 2004/357/EF, og som oppfyller de kravene som er fastsatt i denne forskrift, kan brukes eller omsettes for bruk i næringsmidler.

II

Endringene trer i kraft straks.

19. april Nr. 323 2005**Forskrift om endring i forskrift om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgforskriften).**

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 19. april 2005 med hjemmel i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven) § 5–8, § 6–9, § 7–3 og § 9–10. Kunngjort 19. april 2005.

I

I forskrift 2. januar 2003 nr. 5 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 5, § 6 og § 7 skal lyde:

§ 5. *Opplysninger som skal registreres i Partiregisteret. Offentlighet*

(1) Partiregisteret skal inneholde opplysninger om partiets navn, organisasjonsnummer, adresse og kontaktperson registrert i Enhetsregisteret samt hvem som er medlemmer av partiets utøvende organ. For personer

som registreres som medlem av det utøvende organ og kontaktperson, skal registeret inneholde opplysning om navn, bostedsadresse og fødselsnummer eller D-nummer.

(2) Alle opplysninger i Partiregisteret er offentlige med unntak av opplysninger om fødselsnummer og D-nummer og bostedsadressene til medlemmene av partiets utøvende organ.

§ 6. *Partiets utøvende organ – melding om endringer*

Når det skjer endringer i sammensetningen av partiets utøvende organ, skal det sendes melding om dette til registerfører. Som dokumentasjon skal det legges ved protokoll fra det møtet der valg av nytt utøvende organ ble avholdt.

§ 7. *Underretning om registrerte endringer*

Innsender skal ha underretning om opplysninger som registreres på enheten i Partiregisteret. Underretning om vedtak knyttet til partiets navn eller endringer i sammensetningen av partiets utøvende organ skal også sendes til dem som var registrert som medlemmer av partiets utøvende organ på det tidspunkt søknad eller melding om endring ble journalført hos registerfører.

§ 8 første ledd skal lyde:

(1) Innen 15. oktober i året før valgåret skal registerfører sende melding til partiene og informere om hvilke opplysninger som står registrert om partiet i Partiregisteret. Partiene skal samtidig underrettes om at fristen for å melde inn nye opplysninger om sammensetningen av partiets utøvende organ med virkning for valget, er 2. januar i valgåret. Melding om endringer i partiets utøvende organ som mottas etter 2. januar i valgåret, kan legges til grunn for oppdatering av Partiregisteret med virkning for valget, dersom klagefristen etter valgloven § 5–7 er utløpt innen 31. mars og vedtaket ikke er påklaget.

§ 16 skal lyde:

Dersom det er uklart hvem som har rett til å representere et registrert politisk parti på lokalt nivå og til å stille liste, skal valgmyndighetene innhente og legge til grunn uttalelse fra partiets utøvende organ, jf. valgloven § 5–2 (2) bokstav b.

§ 19 niende ledd skal lyde:

(9) På stemmesedler til stortingsvalg skal det trykkes en kolonne med ruter til bruk for å endre rekkefølgen på kandidatene. Kolonnen skal plasseres til venstre for kandidatnavnene og ha overskriften «Nr.» Til høyre for kandidatnavnene skal det trykkes en kolonne til bruk for å stryke kandidatnavn. Kolonnen skal ha overskriften «Stryk». I veiledningen skal det fremgå a) hvordan velgeren endrer rekkefølgen på kandidatene og b) at dersom velgeren ønsker å stryke ett eller flere kandidatnavn, så må det skje ved å sette et merke i ruten til høyre for kandidatnavnet(ene).

§ 32 tredje ledd skal lyde:

(3) Velgeren bretter selv sammen stemmeseddelen, eventuelt med assistanse i henhold til valgloven § 9–5 (5), og legger den i urnen etter at den er stemplet av en av stemmemottakerne. Stemmemottakerne bringer deretter urnen inn i valglokalet. Stemmemottakerne må ikke ta tilbake noen av de utleverte stemmesedlene.

II

Endringene trer i kraft straks.

19. april Nr. 324 2005

Forskrift om opphevelse av forskrift om valgoppgjør for utjanningsmandater ved fylkestingsvalg.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 19. april 2005. Kunngjort 19. april 2005.

I

Forskrift 19. april 1991 nr. 232 om valgoppgjør for utjanningsmandater ved fylkestingsvalg oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

19. april Nr. 325 2005

Forskrift om opphevelse av forskrift om tillatte åpningstider annen pinsedag 2005.

Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 19. april 2005 med hjemmel i lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred § 5 siste ledd og lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager § 1 annet ledd. Kunngjort 19. april 2005.

Forskrift 18. mars 2005 nr. 240 om tillatte åpningstider annen pinsedag 2005 oppheves med ikrafttredelse straks.

14. april Nr. 336 2005**Forskrift om gjennomføring av JAR-STD 2 H om syntetiske treningsinnretninger for helikopter.**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 14. april 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15-4 og § 5-3, jf. forskrift 1. februar 2005 nr. 91 om gjennomføring av JAR-FCL 2 Amendment 3 (BSL JAR-FCL 2) punkt 1.005 litra a) nr. 4, samt delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 22. april 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder kvalifisering av syntetiske treningsinnretninger for helikopter i henhold til JAR-STD 2 H.

§ 2. Formål

Formålet med bestemmelsene i JAR-STD 2 H er å sikre at syntetiske treningsinnretninger for helikopter er i en slik stand at de på bakgrunn av flysikkerhetshensyn egner seg for operativ trening.

§ 3. Gjennomføring i norsk rett

- (1) JAR-STD 2 H Helicopter Flight Training Devices, utgave av 1. september 2003, gjelder som norsk forskrift.
- (2) Med «JAR-STD 2 H» menes i denne forskrift JAR-STD 2 H Helicopter Flight Training Devices, utgave av 1. september 2003.

§ 4. Kvalifisering av syntetisk treningsinnretning

Luftfartstilsynet kvalifiserer syntetiske treningsinnretninger for helikopter i henhold til JAR-STD 2 H.

§ 5. Søknad om kvalifisering

Søknad om kvalifisering av syntetisk treningsinnretning for helikopter må sendes Luftfartstilsynet minst tre måneder før den tas i bruk.

§ 6. Utstedelse av kvalifiseringssertifikat

Kvalifiseringssertifikat i henhold til JAR-STD 2 H utstedes når Luftfartstilsynet har evaluert og kvalifisert en syntetisk treningsinnretning for et bestemt kvalifiseringsnivå.

§ 7. Kvalifiseringens varighet

Kvalifiseringen er gyldig i 12 måneder med mindre Luftfartstilsynet har bestemt en annen gyldighetsperiode.

§ 8. Fornyelse av kvalifisering

- (1) Luftfartstilsynet kan etter søknad utføre evaluering av den syntetiske treningsinnretningen inntil 60 dager før kvalifiseringen utløper.
- (2) Søknad med opplysninger som er nødvendig for å kunne fatte vedtak om fornyelse av kvalifisering skal sendes Luftfartstilsynet senest tre måneder før kvalifiseringen utløper.
- (3) Kvalifiseringen fornyes med 12 måneder regnet fra kvalifiseringens utløpsdato.

§ 9. Tilbakekall

Dersom innehaveren av kvalifiseringen gitt i henhold til JAR-STD 2 H ikke overholder bestemmelsene som gjelder for kvalifiseringen, kan Luftfartstilsynet tilbakekalle eller begrense kvalifiseringen.

§ 10. Innlevering av dokument

Dersom en kvalifisering gitt i henhold til JAR-STD 2 H er tilbakekalt med hjemmel i § 9 skal kvalifiseringssertifikatet umiddelbart sendes til Luftfartstilsynet.

§ 11. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2005.

Vedlegg: JAR-STD 2 H Helicopter Flight Training Devices, utgave datert 1. september 2003

For å lese vedlegget gå til: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/sd-20050414-0336.pdf>

14. april Nr. 337 2005**Forskrift om gjennomføring av JAR-STD 3 H om syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerere for helikopter.**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 14. april 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15-4 og § 5-3, jf. forskrift 1. februar 2005 nr. 91 om gjennomføring av JAR-FCL 2 Amendment 3 (BSL JAR-FCL 2) punkt 1.005 litra a) nr. 4, samt delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 22. april 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder kvalifisering av syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerere for helikopter i henhold til JAR-STD 3 H.

§ 2. Formål

Formålet med bestemmelsene i JAR-STD 3 H er å sikre at syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer for helikopter er i en slik stand at de på bakgrunn av flysikkerhetshensyn egner seg for flytrening.

§ 3. Gjennomføring i norsk rett

(1) JAR-STD 3 H Helicopter Flight & Navigation Procedures Trainers, utgave av 1. mai 2002, gjelder som norsk forskrift.

(2) Med «JAR-STD 3 H» menes i denne forskrift JAR-STD 3 H Helicopter Flight & Navigation Procedures Trainers, utgave av 1. mai 2002.

§ 4. Kvalifisering av syntetisk flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer

Luftfartstilsynet kvalifiserer syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer for helikopter i henhold til JAR-STD 3 H.

§ 5. Søknad om kvalifisering

Søknad om kvalifisering av syntetisk flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer for helikopter må sendes Luftfartstilsynet minst tre måneder før den tas i bruk.

§ 6. Utstedelse av kvalifiseringssertifikat

Kvalifiseringssertifikat i henhold til JAR-STD 3 H utstedes når Luftfartstilsynet har evaluert og kvalifisert en syntetisk flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer for et bestemt kvalifiseringsnivå.

§ 7. Kvalifiseringens varighet

Kvalifiseringen er gyldig i 12 måneder med mindre Luftfartstilsynet har bestemt en annen gyldighetsperiode.

§ 8. Fornyelse av kvalifisering

(1) Luftfartstilsynet kan etter søknad utføre evaluering av den syntetiske treningsinnretningen inntil 60 dager før kvalifiseringen utløper.

(2) Søknad med opplysninger som er nødvendig for å kunne fatte vedtak om fornyelse av kvalifisering skal sendes Luftfartstilsynet senest tre måneder før kvalifiseringen utløper.

(3) Kvalifiseringen fornyes med 12 måneder regnet fra kvalifiseringens utløpsdato.

§ 9. Tilbakekall

Dersom innehaveren av kvalifiseringen gitt i henhold til JAR-STD 3 H ikke overholder bestemmelsene som gjelder for kvalifiseringen, kan Luftfartstilsynet tilbakekalle eller begrense kvalifiseringen.

§ 10. Innlevering av dokument

Dersom en kvalifisering gitt i henhold til JAR-STD 3 H er tilbakekalt med hjemmel i § 9 skal kvalifiseringssertifikatet umiddelbart sendes til Luftfartstilsynet.

§ 11. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2005.

Vedlegg: JAR-STD 3 H Helicopter Flight & Navigation Procedures Trainers, utgave datert 1. mai 2002

For å lese vedlegget gå til: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/sd-20050414-0337.pdf>

14. april Nr. 338 2005**Forskrift om gjennomføring av JAR-STD 3 A om syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer for fly.**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 14. april 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15-4 og § 5-3, jf. forskrift 1. februar 2005 nr. 90 om gjennomføring av JAR-FCL 1 Amendment 3 (BSL JAR-FCL 1), punkt 1.005 litra a) nr. 4, samt delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 22. april 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder kvalifisering av syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer for fly i henhold til JAR-STD 3 A.

§ 2. Formål

Formålet med bestemmelsene i JAR-STD 3 A er å sikre at syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerer for fly er i en slik stand at de på bakgrunn av flysikkerhetshensyn egner seg for flytrening.

§ 3. Gjennomføring i norsk rett

(1) JAR-STD 3 A Aeroplane Flight & Navigation Procedures Trainers, utgave av 1. juni 1999, gjelder som norsk forskrift.

(2) Med «JAR-STD 3 A» menes i denne forskrift JAR-STD 3 A Aeroplane Flight & Navigation Procedures Trainers, utgave av 9. januar 1999.

§ 4. Kvalifisering av syntetisk flyge- og navigasjonsprosedyretrener

Luftfartstilsynet kvalifiserer syntetiske flyge- og navigasjonsprosedyretrenerne for fly i henhold til JAR-STD 3 A.

§ 5. Søknad om kvalifisering

Søknad om kvalifisering av syntetisk flyge- og navigasjonsprosedyretrener for fly må sendes Luftfartstilsynet minst tre måneder før den tas i bruk.

§ 6. Utstedelse av kvalifiseringssertifikat

Kvalifiseringssertifikat i henhold til JAR-STD 3 A utstedes når Luftfartstilsynet har evaluert og kvalifisert en syntetisk flyge- og navigasjonsprosedyretrener for et bestemt kvalifiseringsnivå.

§ 7. Kvalifiseringens varighet

Kvalifiseringen er gyldig i 12 måneder med mindre Luftfartstilsynet har bestemt en annen gyldighetsperiode.

§ 8. Fornyelse av kvalifisering

(1) Luftfartstilsynet kan etter søknad utføre evaluering av den syntetiske treningsinnretningen inntil 60 dager før kvalifiseringen utløper.

(2) Søknad med opplysninger som er nødvendig for å kunne fatte vedtak om fornyelse av kvalifisering skal sendes Luftfartstilsynet senest tre måneder før kvalifiseringen utløper.

(3) Kvalifiseringen fornyes med 12 måneder regnet fra kvalifiseringens utløpsdato.

§ 9. Tilbakekall

Dersom innehaveren av kvalifiseringen gitt i henhold til JAR-STD 3 A ikke overholder bestemmelsene som gjelder for kvalifiseringen, kan Luftfartstilsynet tilbakekalle eller begrense kvalifiseringen.

§ 10. Innlevering av dokument

Dersom en kvalifisering gitt i henhold til JAR-STD 3 A er tilbakekalt med hjemmel i § 9 skal kvalifiseringssertifikatet umiddelbart sendes til Luftfartstilsynet.

§ 11. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2005.

Vedlegg: JAR-STD 3 A Aeroplane Flight & Navigation Procedures Trainers, utgave datert 1. juni 1999

For å lese vedlegget gå til: <http://www.lovdatab.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/sd-20050414-0338.pdf>

15. april Nr. 339 2005

Ikrafttredelse av lov 15. april 2005 nr. 17 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp m.m.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 15. april 2005 med hjemmel i lov 15. april 2005 nr. 17 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp m.m. del X. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 22. april 2005.

Lov 15. april 2005 nr. 17 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp m.m. trer i kraft 1. januar 2006.

19. april Nr. 340 2005

Forskrift om endring i forskrift om tilskott til nedskrivning av utgifter til skyssgodtgjørelse og reisetillegg ved veterinærers sjuke-/inseminasjonsbesøk.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 19. april 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18 og i medhold av jordbruksoppgjøret. Kunngjort 22. april 2005.

I

I forskrift 10. oktober 1994 nr. 924 om tilskott til nedskrivning av utgifter til skyssgodtgjørelse og reisetillegg ved veterinærers sjuke-/inseminasjonsbesøk gjøres følgende endring:

§ 6 skal lyde:

Fylkesmannen forvalter tilskuddsordningen. Statens landbruksforvaltning forestår utbetalingen etter anmodning fra fylkesmannen.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2005.

20. april Nr. 341 2005**Forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere.**

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 20. april 2005 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) § 20 og § 17 femte ledd femte punktum. Kunngjort 22. april 2005.

*Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser***§ 1. Formål**

Reglene i denne forskrift skal bidra til å sikre visse rettigheter og avklare forpliktelser til deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Forskriften skal videre bidra til å sikre forutsigbarhet, kontinuitet, trygghet og effektiv framdrift for den enkeltes deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

§ 2. Virkeområde

Forskriftens bestemmelser om fritak fra plikt og bortfall av rett til opplæring, jf. kapittel 2 i denne forskriften, gjelder for personer som omfattes av rett og/eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 17 første til tredje ledd.

Forskriftens bestemmelser om kommunens plikt til å gi opplæring ut over 300 timer ved behov, jf. kapittel 3 i denne forskriften, om fravær og permisjon, jf. kapitlene 4 og 5 i denne forskriften, og om utsatt start av opplæringen i særlige tilfeller, jf. kapittel 6 i denne forskriften, gjelder for personer som omfattes av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 17 første og annet ledd.

Forskriftens bestemmelser om fravær og permisjon samt bestemmelser om utsatt start av opplæringen i særlige tilfeller gjelder ikke for personer som deltar i opplæring i norsk og samfunnskunnskap som en del av introduksjonsprogrammet, jf. introduksjonsloven § 2 og § 3.

*Kapittel 2. Om fritak fra plikt og bortfall av rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap***§ 3. Fritak fra plikt til opplæring på grunn av tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk**

Personer som omfattes av introduksjonsloven § 17 første til tredje ledd, skal etter søknad fritas fra plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap dersom tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk dokumenteres, jf. introduksjonsloven § 17 fjerde ledd første punktum. Kommunen kan i vedtak om fritak fra plikt beslutte at fritaket også innebærer et bortfall av rett til opplæring. Personer som har tilstrekkelige kunnskaper i samisk, fritas fra plikt, men beholder sin rett til opplæring i 300 timer norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 17 fjerde ledd annet punktum.

Med dokumentasjon på tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk menes her:

- a) bestått språkprøve, eller
- b) gjennomført opplæring i norsk eller samisk i henhold til læreplaner for faget i grunnskolen eller videregående opplæring, og hvor det er satt karakter i faget, eller
- c) gjennomført studier i norsk eller samisk på universitets- eller høyskolenivå i Norge eller i utlandet tilsvarende 30 studiepoeng, eller
- d) at deltaker fyller inntakskrav for norsk eller samisk for universitet eller høyskole.

§ 4. Fritak fra plikt til opplæring på grunn av helsemessige eller andre tungtveiende årsaker

Personer som omfattes av plikt til opplæring, jf. introduksjonsloven § 17 første til tredje ledd, kan etter søknad fritas fra plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap dersom særlige helsemessige eller andre tungtveiende årsaker tilsier det. Personer som er fritatt fra plikten i medhold av denne bestemmelsen, beholder sin rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17 femte ledd tredje punktum.

*Kapittel 3. Om opplæring ut over 300 timer***§ 5. Opplæring ut over 300 timer**

Overfor personer med rett til opplæring, jf. introduksjonsloven § 17 første og annet ledd, og som har gjennomført 300 timer, skal kommunen så snart som mulig og innen tre måneder etter at krav eller søknad blir framsatt treffe vedtak om tildeling av ytterligere gratis opplæring. Kommunen tildeler ytterligere opplæring i norsk og samfunnskunnskap innenfor rammen av 2700 timer dersom vedkommende har behov for slik opplæring, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd. I vedtak om tildeling av ytterligere opplæring skal kommunen angi det antall timer opplæring som tildeles.

Vurderingen av personens behov for opplæring ut over 300 timer skal baseres på lærerens tilråding. Det foreligger behov for ytterligere opplæring når personen ikke har nådd målene for opplæringen etter læreplanen og vedkommendes individuelle plan, jf. introduksjonsloven § 19 første ledd.

Kommunen kan kreve at vedkommende gjennomfører tester for å fastslå om det er behov for ytterligere opplæring, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd, annet punktum.

Når det antall timer som er tildelt etter første ledd er gjennomført, og personen på nytt søker om ytterligere opplæring, plikter kommunen å tilby slik opplæring etter kriteriene nevnt i andre og tredje ledd.

Kapittel 4. Om fravær

§ 6. Kortvarig fravær

Med kortvarig fravær menes her fravær fra opplæringen som til sammen ikke overstiger ti prosent av det totale timeantallet på 300 timer opplæring i løpet av tre år.

Deltaker som har kortvarig fravær, beholder sin rett til fortsatt opplæring og kan ta timene igjen gratis innenfor fristen på tre år, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd tredje punktum.

§ 7. Langvarig fravær som er dokumentert

Med langvarig fravær menes her fravær fra opplæringen som til sammen overstiger ti prosent av det totale timeantallet på 300 timer opplæring i løpet av tre år.

Deltaker som har langvarig fravær som er dokumentert med legeerklæring, beholder sin rett til fortsatt opplæring og kan ta timene igjen gratis innenfor fristen på tre år, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd tredje punktum.

§ 8. Langvarig fravær som ikke er dokumentert

Med langvarig fravær menes her fravær fra opplæringen som til sammen overstiger ti prosent av det totale timeantallet på 300 timer opplæring i løpet av tre år.

Deltaker som har langvarig fravær som ikke er dokumentert med legeerklæring mister retten til å ta timene igjen gratis innenfor fristen på tre år, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd tredje punktum.

Kommunen kan kreve betaling for det antall timer opplæring deltakeren tar igjen som følge av langvarig fravær som ikke er dokumentert.

Ved omfattende fravær kan kommunen treffe vedtak om stans, som innebærer at deltaker fratras retten til opplæring i 300 timer opplæring, jf. introduksjonsloven § 19 tredje ledd. Med omfattende fravær menes her fravær som er hyppig, som er vesentlig lenger enn ti prosent av det totale timeantallet på 300 timer, og som ikke er dokumentert med legeerklæring eller på annen måte varslet til kommunen. Deltaker kan fratras rett til opplæring enten midlertidig eller permanent. Dersom rett til opplæring fratras midlertidig, skal deltaker få et nytt tilbud om opplæring innen tre måneder, og en mulighet til å fullføre timene som gjenstår for å gjennomføre 300 timer opplæring innenfor fristen på tre år.

§ 9. Fravær fra opplæring ut over 300 timer

Deltaker med fravær fra opplæring ut over 300 timer beholder sin rett til fortsatt opplæring i henhold til vedtaket dersom deltakeren har fravær som er dokumentert med legeerklæring. Deltakeren kan således ta timene igjen gratis innenfor fristen på fem år, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd annet punktum.

Deltaker som har fravær fra opplæring ut over 300 timer som ikke er dokumentert med legeerklæring, mister sin rett i henhold til vedtaket til å ta igjen gratis de timene han eller hun har vært fraværende.

Ved omfattende fravær kan kommunen treffe vedtak om stans, som innebærer at deltaker fratras retten til gratis opplæring i henhold til vedtaket enten midlertidig eller permanent, jf. introduksjonsloven § 19 tredje ledd. Med omfattende fravær menes her fravær som er hyppig, som er vesentlig lenger enn ti prosent av det timeantallet som er tildelt etter kommunens vedtak, og som ikke er dokumentert med legeerklæring eller på annen måte varslet til kommunen. Dersom retten i henhold til vedtaket fratras midlertidig, skal deltakeren få et nytt tilbud om opplæring innen tre måneder, og en mulighet til å fullføre timene som gjenstår i henhold til vedtaket innenfor fristen på fem år.

Kapittel 5. Om permisjoner

§ 10. Permisjon

Kommunen plikter å tilrettelegge opplæringen etter introduksjonsloven § 17 og § 18 for den enkelte når det oppstår et forhold som gjør at deltaker ikke kan følge opplæringstilbudet. Kun i de tilfeller der individuell tilpassing ikke er mulig, kan permisjon innvilges til deltaker med rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 17 første og annet ledd.

Søknad om permisjon skal være skriftlig, og årsaken til at det søkes permisjon skal dokumenteres.

Omfanget av permisjonen skal vurderes individuelt. Deltaker kan ta timene igjen gratis senere, men innvilget permisjonstid gir ikke rett til forlengelse av fristen for gjennomføring av opplæringen, på henholdsvis tre og fem år, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd tredje punktum og § 18 annet ledd tredje punktum.

Adgangen til å gi permisjon gjelder kun i tilfellene som faller inn under § 11 til § 13 i denne forskriften.

Innvilget permisjon etter dette kapittelet regnes ikke som fravær etter § 6, § 7 og § 9 i denne forskriften.

§ 11. Velferdspermisjoner

Når det foreligger viktige velferdsgrunner, kan den enkelte kommune innvilge søknad om velferdspermisjon i inntil ti virkedager for hvert kalenderår.

Kommunen kan innvilge velferdspermisjon i bl.a. følgende tilfeller:

- a) Ved tilvenning av barn i barnehage/førskole/hos dagmamma.
- b) For å følge barn på skolen den dagen barnet begynner på skolen.
- c) I forbindelse med dødsfall i nær familie.
- d) I forbindelse med eget giftemål eller inngåelse av partnerskap.
- e) I forbindelse med jobbintervju, opptak ved skole eller avtalt time hos lege eller tannlege.

f) For å feire religiøse høytidsdager, to dager.

§ 12. *Permisjon ved egen eller barns sykdom*

På grunnlag av legeerklæring har den enkelte deltaker som ved langvarig egen eller barns sykdom er forhindret fra å delta i tilrettelagt opplæring, etter søknad rett til permisjon fra deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Permisjon kan innvilges i inntil ett år.

§ 13. *Permisjon ved fødsel og adopsjon*

Etter fødsel har foreldre som deltar i opplæring i norsk og samfunnskunnskap, etter søknad rett til omsorgspermisjon. Permisjon kan innvilges i inntil ti måneder av barnets første leveår.

Tar ikke begge foreldrene omsorgen for barnet, kan retten til omsorgspermisjon utøves av en annen som tar omsorgen for barnet dersom vedkommende selv er deltaker i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven kapittel 4.

Tilsvarende gjelder ved adopsjon dersom barnet er under 15 år.

Kapittel 6. Om utsatt start av opplæringen i særlige tilfeller

§ 14. *Store omsorgsforpliktelser*

For personer som på grunn av store omsorgsforpliktelser ikke har kunnet starte opplæringen i norsk og samfunnskunnskap i henhold til hovedregelen, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd første punktum, inntreter rett og plikt til opplæring fra det tidspunktet vedkommende setter fram krav om deltakelse i opplæringen, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd fjerde punktum.

For personer som er innvilget fritak fra plikt til opplæring etter introduksjonsloven § 17 fjerde ledd tredje punktum og § 4 i denne forskriften, på grunn av store omsorgsforpliktelser, inntreter retten til slik opplæring fra det tidspunktet vedkommende setter fram krav om dette, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd fjerde punktum.

Med store omsorgsforpliktelser menes her ett eller flere forhold som til sammen gjør at personens omsorgsforpliktelser er særlig omfattende. Et forhold kan være at barn eller andre familiemedlemmer personen har omsorgsforpliktelser for er sterkt funksjonshemmet eller pleietrengende eller at personen selv er funksjonshemmet eller alvorlig syk, i tillegg til at vedkommende har omsorgsforpliktelser for flere barn eller andre familiemedlemmer. At en person er eneforsørger for flere barn er ikke alene tilstrekkelig for at kravet om store omsorgsforpliktelser kan anses oppfylt.

Kommunen fatter vedtak om rett og plikt til opplæring etter bestemmelsen her etter vurdering av skriftlig søknad med dokumentasjon. Dokumentasjon på store omsorgsforpliktelser kan være bekreftelse fra fastlege, eller ansatt ved helsestasjon, sosialkontor eller lignende.

§ 15. *Tilbakeholdelse mot sin vilje*

For personer som mot sin vilje er blitt holdt tilbake fra opplæring i norsk og samfunnskunnskap av ektefelle eller annet nærstående familiemedlem, inntreter rett og plikt til opplæring fra det tidspunktet vedkommende setter fram krav om deltakelse i opplæringen, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd, fjerde punktum.

Kommunen fatter vedtak om rett og plikt til opplæring etter vurdering av skriftlig søknad med dokumentasjon. Dokumentasjon på tilbakeholdelse kan være bekreftelse fra fastlege, krisesenter eller ansatt ved helsestasjon, sosialkontor eller lignende.

§ 16. *Omfanget av rett og plikt når det gis utsatt start av opplæringen*

Dersom det fattes vedtak om rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter § 14 og § 15 i denne forskriften, vil personen ha rett og plikt til slik opplæring i 300 timer i løpet av tre år fra det tidspunkt krav om slik opplæring settes fram.

Rett og plikt etter bestemmelsene i § 14 og § 15 inntreter dersom krav settes fram så lenge det særlige forholdet fortsatt er tilstede eller nylig har bortfalt. Rett og plikt til opplæring etter kapittelet her bortfaller senest ti år etter hovedregelen, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd første punktum.

Kommunens plikt til å tilby opplæring i inntil 3 000 timer gjelder i fem år fra det tidspunktet personen setter fram krav om opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd.

Kapittel 7. Om saksbehandlingsregler og andre bestemmelser

§ 17. *Forholdet til forvaltningsloven*

I henhold til reglene i denne forskrift regnes følgende avgjørelser som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. introduksjonsloven § 21.

- a) Avgjørelse om fritak fra plikt og bortfall av rett til opplæring, jf. introduksjonsloven § 17 fjerde ledd og § 3 og § 4 i denne forskriften.
- b) Tildeling av ytterligere opplæring, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd og § 5 i denne forskriften.
- c) Avgjørelse om betaling for timer, jf. § 8 i denne forskriften.
- d) Avgjørelse om permisjon, jf. § 10 – § 13 i denne forskriften.
- e) Avgjørelse om midlertidig eller permanent stans av opplæringen, jf. introduksjonsloven § 19 tredje ledd og § 8 og § 9 i denne forskriften.

- f) Avgjørelse om at rett og plikt til deltakelse inntreffer på et senere tidspunkt enn lovens hovedregel i særlig tilfeller, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd fjerde punktum og § 14 og § 15 i denne forskriften. Enkeltvedtak fattet etter denne forskriften kan påklages til fylkesmannen, jf. introduksjonsloven § 22.

§ 18. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. september 2005 og gjelder personer med tillatelser som nevnt i introduksjonsloven § 17 første til tredje ledd som er innvilget etter 1. september 2005.

Merknader til de enkelte bestemmelsene i forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere.

Innledning

Forskriften om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere er gitt i medhold av lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) § 20 og § 17 femte ledd femte punktum. Merknadene utdypes og presiserer forskriftens bestemmelser, og er ment som et hjelpemiddel og en rettesnor for tolkning og anvendelse av forskriften.

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

Til § 1. Formål

Bestemmelsen angir forskriftens formål. Forskriftens regler presiserer de rettigheter og forpliktelser som gjelder for deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Bestemmelsen gir retningslinjer ved fortolkning av andre bestemmelser i forskriften.

Til § 2. Virkeområde

Bestemmelsen angir forskriftens virkeområde, det vil si for hvilken personkrets de ulike delene av forskriften får anvendelse.

Første ledd angir virkeområdet for forskriftens bestemmelser om fritak fra plikt og bortfall av rett til opplæring. Fritak fra plikt gjelder både personer som omfattes av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og personer som kun har plikt, men ikke rett, til slik opplæring.

Andre ledd angir virkeområdet for forskriftens bestemmelser om kommunens plikt til å gi opplæring ut over 300 timer ved behov, om fravær og permisjon, og om utsatt start av opplæringen i særlige tilfeller. Disse bestemmelsene gjelder kun for personer som omfattes av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, dvs. personer som omfattes av introduksjonsloven § 17 første og annet ledd.

Tredje ledd avgrensner forskriftens virkeområde i forhold til introduksjonsprogrammet, idet den fastslår at forskriftens bestemmelser om fravær og permisjon samt bestemmelser om utsatt start av opplæring i særlige tilfeller ikke gjelder for personer som deltar i opplæring i norsk og samfunnskunnskap som en del av introduksjonsprogrammet. Bestemmelsene om fritak fra plikt og bortfall av rett til opplæring, samt bestemmelser om opplæring ut over 300 timer gjelder likevel for personer som deltar i norsk og samfunnskunnskap som en del av introduksjonsprogrammet.

Kapittel 2. Om fritak fra plikt og bortfall av rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Til § 3 Fritak fra plikt til opplæring på grunn av språklige ferdigheter

Personer som er omfattet av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 17 første og andre ledd, og personer som har kun plikt, men ikke rett, jf. introduksjonsloven § 17 tredje ledd, skal unntas fra plikt til å delta i opplæring dersom de behersker norsk, jf. introduksjonsloven § 17 fjerde ledd. Personer som har tilstrekkelige kunnskaper i samisk, skal fritas fra plikten, men beholder retten til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Den enkelte må selv søke kommunen om fritak. Fritak på grunn av allerede opparbeidede ferdigheter i norsk eller samisk innebærer at den opplæring eller de kunnskaper som ligger til grunn for fritaket, anses som tilfredsstillende, det vil si at ferdighetene er jevn gode med eller bedre enn det personen kan oppnå i løpet av 300 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Et tilfredsstillende muntlig ferdighetsnivå bør ikke alene kunne oppfylle vilkåret om tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk.

Språkkunnskapene må dokumenteres. Dersom dokumentasjon på bestått språkprøve eller annen dokumentasjon som er listet opp i bestemmelsen foreligger, skal kommunen fatte vedtak om fritak fra plikt.

Gjennomført opplæring med karakter i faget betyr at deltaker har vært til stede og deltatt i tilstrekkelig grad til at lærer kan vurdere prestasjonene og sette karakter iht. retningslinjer i forskrift til opplæringsloven (fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet). Studier på universitets- eller høgskolenivå i Norge eller i utlandet betyr studier i norsk eller samisk språk som tilsvarer minimum 30 studiepoeng. Personer som kan dokumentere at de fyller de særlige kravene for kunnskaper i norsk for inntak til universitet eller høgskole, har tilfredsstillende ferdigheter, og skal fritas. Det vises til forskrift om opptakskrav til grunnutdanningar ved universitet og høgskolar § 4 (fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet). Kommunen kan kreve at deltaker gjennomfører en prøve dersom språknivået ikke er dokumentert. Språklige ferdigheter i norsk dokumenteres ved at personen består den avsluttende språkprøven (Norskprøve 2 og 3) som gjelder for det læringsspor personen ville ha blitt plassert i, jf. læreplan fastsatt

av Utdannings- og forskningsdepartementet. Språklige ferdigheter kan også dokumenteres gjennom «Test i norsk – høyere nivå» (Bergenstesten). Aktuelt læringsspor blir en skjønsmessig vurdering ut fra den enkeltes bakgrunn og kompetanse. Læringssporene og prøvene er nærmere omtalt i læreplanen.

Ferdigheter i samisk kan i dag dokumenteres gjennom en prøve som utarbeides av Universitet i Tromsø, Senter for samisk språk, og som primært er en prøve for opptak til noen studieplasser ved universitetet som er reservert for samiskspråklige studenter. Dersom slik prøve er bestått, må personen anses å ha tilstrekkelige kunnskaper i samisk, og dermed bli fritatt fra plikten til opplæring.

Fritak fra plikt til opplæring på grunn av tilstrekkelige kunnskaper i norsk innebærer at deltaker unntas fra obligatorisk deltakelse. Kommunen kan i vedtak om fritak fra plikt også beslutte at rett til gratis opplæring i 300 timer norsk og samfunnskunnskap bortfaller. Kommunen har ved vedtak om bortfall av rett ikke plikt til å tilby opplæring til denne gruppen. Fritak fra plikt til opplæring har også betydning ved en eventuelt senere søknad om bosettingstillatelse og statsborgerskap. En person som ikke er blitt innvilget fritak fra plikt til opplæring og heller ikke har deltatt i 300 timer opplæring, kan som hovedregel ikke få bosettingstillatelse. Det samme gjelder ved søknad om erverv av statsborgerskap, med mindre vedkommende på det tidspunktet han eller hun søker om statsborgerskap kan dokumentere tilfredsstillende ferdigheter i norsk.

Til § 4. Fritak fra plikt til opplæring på grunn av helsemessige eller andre tungtveiende årsaker

Personer som er omfattet av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 17 første og andre ledd, og personer som har kun plikt, men ikke rett, jf. introduksjonsloven § 17 tredje ledd, kan fritas fra plikt til opplæring på grunn av helsemessige eller andre tungtveiende årsaker, jf. introduksjonsloven § 17 fjerde ledd, tredje punktum. Regelen hjemler fritak fra plikten til opplæring. Retten til opplæring i 300 timer norsk og samfunnskunnskap for personer som er omfattet av rett og plikt til opplæring, jf. introduksjonsloven § 17 første og andre ledd, bortfaller ikke.

Opplæringen i norsk og samfunnskunnskap skal tilpasses den enkelte deltaker, også dem som av helsemessige årsaker har begrenset mulighet til å delta i opplæringen. Regelen her gjelder for dem som overhodet ikke kan delta i opplæringen, og som ikke vil kunne gjennomføre 300 timer i løpet av tre år. Søknad om fritak kan fremmes både før opplæring er igangsatt og underveis i opplæringen. Det kreves ikke en varig tilstand, selv om det ofte vil være tilfellet. Det må foretas en konkret vurdering i det enkelte tilfellet, og momenter i vurderingen vil blant annet være sykdommens/skadens art, varighet og omfang. Personer som kan være aktuelle for fritak etter denne hjemmelen, er i hovedsak personer som er alvorlig eller kronisk syke, eller hvor en helhetsvurdering av situasjonen for den enkelte person tilsier at det ville være svært urimelig å ikke fritta vedkommende fra plikten til å delta i opplæringen. Det skal i alminnelighet svært mye til før vilkåret skal anses oppfylt, og det vil nødvendigvis ikke være tilstrekkelig at vedkommende er varig arbeidsufør.

Vurderingen av fritaket gjøres av kommunen, og søknaden om fritak må være dokumentert. Dokumentasjonskravet må i utgangspunktet anses oppfylt når det foreligger en medisinsk vurdering eller uttalelse fra en lege.

Vilkåret om andre tungtveiende årsaker er ment å fungere som en «sikkerhetsventil» for å fange opp situasjoner hvor det ville være åpenbart urimelig å ikke fritta vedkommende fra plikten til deltakelse i opplæringen. Det må foretas en konkret helhetsvurdering for å avgjøre om fritak skal innvilges. Flere forhold sett i sammenheng vil for eksempel kunne oppfylle kravet, selv om hvert enkelt forhold isolert sett ikke kan anses som tilstrekkelig. Det skal i alminnelighet svært mye til før vilkåret anses oppfylt.

Kapittel 3. Om opplæring ut over 300 timer

Til § 5. Kommunens plikt til å gi opplæring ut over 300 timer

Enkelte deltakere vil kunne tilegne seg tilfredsstillende ferdigheter i norsk innenfor rammen på 300 timer opplæring. Mange vil ikke nå tilfredsstillende ferdigheter innenfor rammen på 300 timer, og derfor er kommunen pålagt en plikt til å tilby ytterligere opplæring innenfor en ramme på 2700 timer til dem som har behov for det, og som er innenfor personkretsen i introduksjonsloven § 17 første og annet ledd, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd.

Alle som har rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, er omfattet av ordningen med ytterligere gratis opplæring ved behov. Dette gjelder også personer som er unntatt fra plikten til opplæring på grunn av tilstrekkelige kunnskaper i samisk, eller på grunn av helsemessige eller andre tungtveiende årsaker. Personer som er fritatt på grunn av tilstrekkelige kunnskaper i norsk, er derimot ikke omfattet av ordningen.

Personer med plikt, men ikke rett, til opplæring (arbeidsinnvandrere som ikke har oppholdstillatelse gitt etter EFTA/EØS-regelverket), jf. introduksjonsloven § 17 tredje ledd, er ikke omfattet av bestemmelsen i § 18 annet ledd. Dette betyr at kommunen ikke har plikt til å tilby gratis opplæring for denne gruppen.

Kommunen plikter derimot å tilby ytterligere gratis opplæring til dem som omfattes av både rett og plikt til opplæring og som har behov for mer opplæring. Den enkelte deltaker har imidlertid ingen rett til opplæring ut over 300 timer. Den enkelte deltaker må søke kommunen om ytterligere opplæring. Deltaker må ha fullført opplæring i 300 timer norsk og samfunnskunnskap, og behov for ytterligere opplæring må være tilstede, før vedkommende kan få innvilget søknad om ytterligere opplæring. Det er ikke noe krav om at 300 timer må være fullført innen tre år, men retten til å få de første 300 timene gratis for personkretsen i henhold til introduksjonsloven § 17 første og annet ledd, gjelder kun i tre år. Dersom en deltaker ikke har fullført 300 timer opplæring i løpet av tre år, men likevel ønsker

ytterligere opplæring, må vedkommende på egenhånd først oppfylle plikten til å gjennomføre 300 timer før søknad om ytterligere opplæring kan innvilges. Dette kan deltaker gjøre ved selv å betale det som gjenstår for å kunne dokumentere opplæring i 300 timer.

Kommunens plikt etter introduksjonsloven § 18 annet ledd gjelder i fem år fra det tidspunktet rett og plikt til deltakelse i opplæring inntreffer, jf. introduksjonsloven § 18 andre ledd tredje punktum og § 17 femte ledd. Denne fristen på fem år for å fullføre opplæringen gjelder også for dem som bruker mer enn tre år på å gjennomføre 300 timer.

Kommunen vurderer behovet for ytterligere opplæring i det enkelte tilfellet, og fatter enkeltvedtak etter forvaltningsloven hvor slik ytterligere opplæring innvilges eller avslås. Et vedtak skal fastsette hvor mange timer ytterligere opplæring som innvilges. Kommunen har ingen plikt til å tildele ytterligere opplæring som totalt overstiger 2700 timer.

For å vurdere behovet skal kommunen basere seg på en faglig tilråding fra personens lærer. Lærer skal gi en tilråding om i hvilken grad personen har nådd målene i sin individuelle plan og målene i læreplanen for det læringssporet personen er plassert i. Hvis målene ikke er nådd, skal lærer vurdere hva som er årsaken til dette, og komme med en tilråding om personen har behov for ytterligere opplæring, samt en tilråding om hvor mye ytterligere opplæring personen trenger for å nå målet i læreplanen.

Kommunen kan kreve at deltaker gjennomfører tester for å fastslå behovet, jf. introduksjonsloven § 18 andre ledd andre punktum. Tester kan benyttes for eksempel i tvilstilfeller, og i tilfeller hvor det ikke er samsvar mellom personens egen vurdering og lærerens vurdering av den språklige utviklingen. Testene som kan benyttes, er de samme som benyttes ved vurdering av fritak fra plikt og bortfall av rett til opplæring på bakgrunn av språklige ferdigheter i norsk, det vil si norsksprøve 2 og 3, jf. § 3 i denne forskriften. Læreren kan også basere vurderingen på norsksprøve 1, som ikke er en avsluttende prøve, jf. læreplanen.

Når det antall timer som følger av vedtaket om ytterligere opplæring er gjennomført og deltakeren ønsker fortsatt ytterligere opplæring, tas det stilling til behovet på grunnlag av ny søknad og vurdering etter de samme kriteriene. Dersom man kommer fram til at behov fortsatt foreligger, skal kommunen tilby ytterligere opplæring.

Hvis læringsprogresjonen er raskere enn opprinnelig forutsatt, det vil si at tilfredsstillende språklige ferdigheter oppnås med færre timer enn det siste vedtaket fastsatte, kan opplæringen avbrytes hvis tilfredsstillende nivå kan dokumenteres enten gjennom en faglig prøve eller en faglig vurdering.

Kapittel 4. Om fravær

Til § 6. Kortvarig fravær

Kommunen plikter å tilby den enkelte opplæring i norsk og samfunnskunnskap, slik at deltaker kan oppfylle sin plikt eller ta ut sin rett til å gjennomføre opplæring i 300 timer innenfor fristen på tre år, jf. introduksjonsloven § 18 første ledd. Bestemmelsen her regulerer adgangen til kortvarig fravær. Hva som menes med kortvarig fravær, er definert i første ledd. Alt fravær som til sammen ikke overstiger ti prosent av 300 timer i løpet av tre år, anses som kortvarig uansett om det dreier seg om enkelte dager eller om flere dager i sammenheng. Bestemmelsen om kortvarig fravær omfatter både fravær som er dokumentert med legeerklæring og fravær som ikke er dokumentert med legeerklæring.

For deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap er det ingen regel om egenmelding, slik det er for deltakere i introduksjonsprogrammet og i arbeidslivet. Dette er begrunnet i behovet for en regel som er enklere å praktisere enn regler for egenmelding. I tillegg kan det ukentlige eller daglige omfanget av opplæringen variere avhengig av om deltakeren har et deltidstilbud ved siden av jobb, eller om de har et fulltidstilbud. Et visst antall dager med adgang til egenmelding ville da i praksis bety forskjellsbehandling siden timetallet per dag vil kunne variere. Regelen om kortvarig fravær gjelder likevel for «egenmeldingssituasjoner» som for eksempel egen eller barns kortvarig sykdom som ikke er av slik karakter at det vurderes som nødvendig eller hensiktsmessig å oppsøke lege. Dersom slike situasjoner blir mange og kvoten blir fort brukt opp, bør kommunen vurdere justering i den individuelle planen, slik at det blir mulig for deltaker å følge undervisningen. Eventuelt bør deltaker oppfordres til å oppsøke lege for å vurdere sin helsesituasjon.

Dersom deltaker har behov for fravær i enkelte dager eller deler av dager for å gå til lege, tannlege eller annen form for behandling, eller dersom deltaker skal møte på et jobbintervju, kommer bestemmelsen om velferdspolisjoner i § 11 i forskriften til anvendelse. Se merknader til denne bestemmelsen. Slikt fravær regnes ikke som kortvarig fravær.

Fravær endrer ikke plikten den enkelte har til å gjennomføre 300 timer opplæring. Kortvarig fravær under ti prosent av 300 timer opplæring har ingen økonomiske konsekvenser for deltaker. Bestemmelsen fastsetter at kommunen, dersom deltaker har korttidsfravær, plikter å tilby den enkelte opplæring, slik at vedkommende oppfyller kravet om deltakelse i til sammen 300 timer opplæring innenfor fristen på tre år. Uten hensyn til hva som er grunnen til dette fraværet, har deltaker rett til å ta igjen disse timene på et senere tidspunkt, såfremt vedkommende er innenfor fristen på tre år, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd, siste punktum. Kommunen plikter å tilby fortsatt opplæring så personen kan oppfylle sin plikt og ta ut sin rett til å gjennomføre 300 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Til § 7. Langvarig fravær som er dokumentert

Hva som menes med langvarig fravær er definert i bestemmelsens første ledd. Alt fravær som til sammen overstiger ti prosent av 300 timer opplæring i løpet av tre år, anses som langvarig uansett om det dreier seg om enkelte dager eller om dager i sammenheng. Med andre ord kommer reglene om langvarig fravær til anvendelse først etter at kvoten for kortvarig fravær er fylt.

Utgangspunktet er at ved godkjente fraværsgrunner, det vil si sykdom, skade eller annet forhold som hindrer vedkommende fra å delta i opplæringen, og som er dokumentert med legeerklæring, plikter kommunen å legge til rette for at deltaker likevel kan delta i opplæringen. Forholdet kan gjelde deltaker selv eller barn av deltaker som hun/han bor sammen med. Fravær for kortere tidsrom som skyldes barnepassers sykefravær som er dokumentert, regnes også med. Tilretteleggingen kan for eksempel være at deltaker i en periode får tilbud om å delta i en gruppe med et lavere timetall per uke enn sitt opprinnelige tilbud. Kommunen skal alltid vurdere individuell tilpasning ved godkjente fraværsgrunner. Bestemmelsen kommer derfor kun til anvendelse i de tilfeller hvor sykdommen eller årsaken til fraværet er av en slik karakter at vedkommende i en periode er forhindret fra å delta i opplæringen i henhold til sin individuelle plan.

Bestemmelsen fastsetter at deltaker beholder sin rett på opplæring innenfor fristen på tre år, også når vedkommende i en periode er forhindret fra å delta i opplæringen. Dette betyr at deltaker kan ta timene igjen gratis ved en senere anledning. Det gjøres likevel ikke unntak fra plikten om å gjennomføre totalt 300 timer opplæring, selv om deltakeren har fravær over en periode.

Ved langvarig fravær vil det som oftest være aktuelt å revurdere og justere den individuelle planen for å tilpasse den til deltakers nye livssituasjon, jf. introduksjonsloven § 19 første ledd.

Til § 8. Langvarig fravær som ikke er dokumentert

Hva som menes med langvarig fravær er definert i bestemmelsens første ledd. Alt fravær som til sammen overstiger ti prosent, og som ikke er dokumentert med legeerklæring, omfattes av bestemmelsen uansett om det dreier seg om enkelte dager eller om dager i sammenheng. Langvarig udokumentert fravær endrer ikke plikten til å delta i 300 timer opplæring, og deltaker har plikt til å ta timene igjen senere, men ikke gratis.

Annet ledd fastsetter at udokumentert fravær fører til at deltaker mister retten til å ta timene igjen gratis senere innenfor fristen på tre år, men han eller hun har fortsatt sin plikt til opplæring. Dette innebærer at dersom det udokumenterte fraværet til sammen overstiger ti prosent av 300 timer i løpet av tre år, kan kommunen pålegge deltaker å betale for det antallet timer deltaker faktisk tar igjen etter å ha vært fraværende ut over ti prosent. Kommunen har plikt til å tilby opplæring til deltakeren, men kan kreve betaling for den. Kommunen/kurstilbyder avgjør hvordan en betalingsordning skal praktiseres, bl.a. om betaling skal skje ved påmelding til kurs eller etterskuddsvis.

I tillegg gir bestemmelsen i fjerde ledd kommunen adgang til å treffe vedtak om at opplæringen stanses midlertidig eller permanent, jf. introduksjonsloven § 19 tredje ledd. Regelen gjelder for fravær som er omfattende. Kriterier i vurderingen av hva som er omfattende, framgår av bestemmelsen. Et vedtak om stans må være begrunnet i den enkeltes egne forhold. Om det udokumenterte fraværet skal defineres som omfattende i det konkrete tilfellet, må vurderes opp mot hvor lenge vedkommende har vært deltaker i opplæringen, progresjonen i opplæringen, hvor hyppig fraværet har forekommet, hva som har vært oppgitt som begrunnelse for fraværet, om det er søkt permisjon og om fraværet hadde gitt rett til permisjon dersom det hadde vært søkt om det, jf. kapittel 5 i denne forskriften. Før deltaker mister retten, midlertidig eller permanent, skal vedkommende varsles og gis en rett til å uttale seg om årsaken til det omfattende fraværet. Vedtak om midlertidig og permanent stans regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. § 17 første ledd bokstav e) i denne forskriften. Midlertidig stans av opplæringen endrer ikke kommunens plikt til å tilby opplæring, men kommunen kan kreve betaling for opplæringen.

Konsekvensen av et vedtak om stans er enten at deltaker mister retten i en periode på inntil tre måneder, eller at deltaker mister retten permanent. Deltaker som mister retten, er ikke fritatt fra sin plikt til å delta i opplæring i 300 timer, og deltaker har selv ansvar for å oppfylle plikten på annen måte.

Dersom deltaker permanent mister sin rett til opplæring, vil det få konsekvenser for deltakerens mulighet til å etterleve sin plikt etter introduksjonsloven eller oppfylle kravene i utlendingsloven § 12 og statsborgerloven § 6. Det bør derfor utvises varsomhet når det gjelder bruk av adgangen til å stanse opplæringen permanent for den enkelte. Dersom kommunen treffer vedtak om at retten til opplæring fratras deltaker midlertidig, skal det gjøres en ny vurdering innen tre måneder. Ny vurdering kan føre til at deltaker får et nytt tilbud om opplæring etter et midlertidig opphold på tre måneder, og en mulighet til å fullføre timene som gjenstår av plikten på 300 timer. Deltaker får ikke mulighet til gratis å ta igjen de timene han/hun var fraværende forut for stansingsvedtaket, det vil si de timene som var udokumentert og vesentlig over ti prosent av det totale timetallet. Deltaker må selv sørge for å gjennomføre og eventuelt betale for disse timene.

Til § 9. Fravær fra opplæring ut over 300 timer

For de som mottar ytterligere opplæring innenfor rammen av 2700 timer, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd, gjelder ingen regel om adgang til kortvarig fravær. Ved fravær som er dokumentert med legeerklæring beholder deltaker sin rett til opplæring i henhold til tildelingsvedtaket fra kommunen. Deltaker kan ta timene igjen gratis senere.

Dersom deltaker har fravær som ikke er dokumentert med legeerklæring, mister deltaker sin rett til opplæring i henhold til tildelingsvedtaket i de timene vedkommende har vært borte, og kan ikke ta timene igjen gratis senere. Timene deltakeren har vært fraværende uten dokumentasjon medregnes altså som benyttet i forhold til rammen på 2700 timer.

Ved fravær som er omfattende kan kommunen stanse opplæringen i henhold til tildelingsvedtaket, midlertidig eller permanent, jf. introduksjonsloven § 19 tredje ledd. Denne regelen er tilsvarende som regelen i § 8 tredje ledd. Se merknadene til denne.

Kapittel 5. Om permisjoner

Til § 10. Permisjon

Reglene i kapittel 5 gjelder både opplæring i 300 timer norsk og samfunnskunnskap, og opplæring ut over 300 timer ved behov.

Utgangspunktet er at kommunen plikter å tilrettelegge opplæringen for den enkeltes livssituasjon når det oppstår et forhold som gjør at deltaker ikke kan følge opplæringstilbudet. Kun i de tilfellene der individuell tilpasning ikke er mulig, skal permisjon vurderes. Et slikt forhold kan være begrunnet i egen, ektefelle/samboers eller barns situasjon. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap på deltid kan ikke sammenlignes med arbeid eller et introduksjonsprogram på fulltid. Hovedregelen skal være at deltakers individuelle plan justeres for en periode framover ved at deltaker endrer omfanget av og/eller tidspunktet for opplæring, for eksempel fra opplæring på dagtid til deltid på kvelden, eller til en individuell plan med et innhold deltaker kan mestre. Vurderingen her sammenfaller med nye regler for adgang til å sykemelde personer som er i jobb. De nye reglene innebærer at en skal vurdere om arbeidet kan tilrettelegges i forhold til funksjonsevnen. En må vurdere om grad av funksjonsevne muliggjør deltakelse i opplæring på deltid. Dette gjelder også ved svangerskap og fødsel. Bestemmelsen fastsetter at deltaker etter søknad kan innvilges permisjon fra opplæringen dersom vedkommende er forhindret fra å delta i enhver form for opplæring i en kortere eller lengre periode. Bestemmelsene i kapittel 5 angir en maksimumsgrense for hvor lang permisjon som kan innvilges, men dette skal vurderes i det enkelte tilfellet. Tiden den enkelte overhodet ikke kan delta i noen form for opplæring, skal vurderes strengt. Innvilget permisjon gir ikke adgang til utvidelse av fristene for å gjennomføre opplæringen på henholdsvis tre og fem år, jf. introduksjonsloven § 17 femte ledd tredje punktum og § 18 annet ledd tredje punktum.

Adgangen til å gi permisjon gjelder kun i de tilfellene som er listet opp i bestemmelsene § 11 til § 13 i forskriften. Søknad om permisjon skal være ledsaget av skriftlig dokumentasjon, og den skal som hovedregel leveres kommunen til vurdering i forkant av forholdet deltaker søker permisjon på grunnlag av. Kun i unntakstilfeller, for eksempel akutte hendelser som ulykker og dødsfall, kan permisjon innvilges for kortere perioder uten dokumentasjon og vurdering av denne i forkant av forholdet.

Regelen er begrunnet i hensynet til effektivitet og gjennomstrømming i opplæringen, samt i behovet for forutsigbarhet for både den enkelte deltaker og for kommunen. Deltaker kan ta timene igjen gratis etter permisjonstidens slutt, og innvilget permisjon skal ikke regnes som fravær etter forskriften § 6, § 7 og § 9.

Til § 11. Velferdspermisjoner

Bestemmelsen fastsetter at det etter søknad kan innvilges velferdspermisjon når det foreligger viktige velferdsgrunner. Kommunen avgjør praksis mht søknad om velferdspermisjon, herunder krav til dokumentasjon og om det skal benyttes standard skjemaer ved søknad. Det kan totalt innvilges velferdspermisjon i inntil ti virkedager i løpet av et kalenderår. Disse dagene skal ikke regnes som fravær etter forskriften § 6, § 7 og § 9. Bestemmelsen gir eksempler på i hvilke situasjoner den enkelte kommune kan innvilge søknad om velferdspermisjon.

Velferdspermisjon kan innvilges for hel eller halv virkedag, avhengig av omfang. Velferdspermisjon for deler av en opplæringsdag regnes som en halv fraværsdag når fraværet utgjør inntil halvparten av timetallet for den aktuelle dagen. Når fraværet utgjør mer enn halvparten av timetallet for den aktuelle dagen, skal fraværet regnes som en hel fraværsdag.

Begrunnelsen for regelen er rimelighetshensyn for den enkelte deltaker. Hvis situasjoner som nevnt i bestemmelsen oppstår, beholder deltaker sin rett til 300 timer opplæring innenfor fristen på tre år, eller sin rett til ytterligere opplæring i henhold til tildelingsvedtak. Deltaker kan ta timene igjen gratis senere.

Til § 12. Permisjon ved egen eller barns sykdom

Bestemmelsen fastsetter at deltaker, på grunnlag av legeerklæring, kan innvilges permisjon i inntil ett år fra opplæringen ved egen eller barns sykdom. Som ved andre situasjoner hvor deltaker er forhindret fra å følge opplæringen, plikter kommunen først å vurdere individuell tilpasning. Permisjon kan innvilges ved sykdom som er av en slik karakter at deltaker ikke kan delta i noen form for opplæring i en periode framover. Deltaker beholder sin rett til 300 timer opplæring innenfor fristen på tre år, eller sin rett til ytterligere opplæring i henhold til tildelingsvedtak. Deltaker kan ta timene igjen gratis senere.

Til § 13. Permisjon ved fødsel og adopsjon

Bestemmelsen fastsetter at det ved fødsel eller adopsjon kan innvilges omsorgspermisjon. Permisjonen kan tas ut av mor alene, eller deles mellom mor og far. Permisjon skal vurderes individuelt og kan innvilges i til sammen inntil ti måneder i barnets første leveår. Ti måneder er en maksimumsgrense. Det skal vurderes individuelt hvor lang

permisjon det er behov for, se merknad til § 10 i denne forskriften. Kravet om individuell tilpasning av opplæringen kan innebære at deltaker tilbys redusert omfang av opplæring framfor permisjon fra opplæringen. Muligheten for dette skal vurderes før permisjonssøknad innvilges. Deltaker beholder sin rett til å fortsette opplæringen på 300 timer innenfor fristen på tre år, eller sin rett i henhold til tildelingsvedtak når det gjelder opplæring ut over 300 timer. Deltaker kan ta timene igjen gratis senere. De samme regler gjelder ved adopsjon dersom barnet er under 15 år.

Dersom ikke begge foreldrene tar den daglige omsorgen for barnet, eller den ene av foreldrene er fraværende på grunn av for eksempel opphold i hjemlandet, kan retten til permisjon ved fødsel eller adopsjon utøves av en annen som tar omsorgen for barnet. Dette kan være et annet familiemedlem i samme husstand, eller annen nærstående person. Forutsetningen er at denne andre personen selv er deltaker i opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og at det ikke kan gjøres en individuell tilpasning i henhold til vedkommendes omsorgsansvar.

Kapittel 6. Om utsatt start av opplæringen i særlige tilfeller

Til § 14. Store omsorgsforpliktelser

En årsak til at en person ikke har kunnet starte opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan være at personen har store omsorgsforpliktelser. Rett og plikt kan inntre fra det tidspunktet kravet settes fram dersom omsorgsforpliktelsene har gjort at personen ikke har kunnet delta i opplæringen i henhold til hovedregelen i introduksjonsloven § 17 femte ledd første punktum og fram til det tidspunktet krav om opplæring settes fram. Det er et vilkår at omsorgsforpliktelsene er vedvarende eller nylig bortfalt når kravet settes fram.

§ 14 kommer kun til anvendelse i situasjoner der omsorgsforpliktelsene har medført at personen ikke har kunnet starte med opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Hvis personen har påbegynt opplæring, og det underveis oppstår en situasjon som øker personens omsorgsforpliktelser, er kommunen pliktig til å søke å tilrettelegge opplæringen slik at opplæringen kan holde fram, eller evt. innvilge permisjon, jf. forskriften kapittel 5.

For at rett og plikt skal inntre etter krav, må omsorgsforpliktelsen være særlig omfattende. Dette innebærer at omsorgsforpliktelsene minimum må være av et slikt omfang og av en slik karakter at personen omfattes av fritak fra plikt til opplæring, jf. introduksjonsloven § 17 fjerde ledd tredje punktum og § 4 i forskriften her. Også i situasjoner hvor det ikke er søkt fritak fra plikten, kan unntaket her komme til anvendelse. Dette må vurderes individuelt. Bestemmelsen gir veiledning i denne vurderingen, og det er et vilkår at omsorgsforpliktelsen må være særlig omfattende.

Bestemmelsen fastsetter hva som kan sies å være store omsorgsforpliktelser. Det vil ikke være tilstrekkelig at familien er barnerik, eller at personen er aleneforsørger med mange barn. En vil imidlertid ha store omsorgsforpliktelser dersom et barn eller annet familiemedlem er sterkt funksjonshemmet eller pleietrengende. Forutsetningen her er at barnet eller familiemedlemmet er hjemmeboende sammen med personen. Dersom vedkommende selv er funksjonshemmet eller alvorlig syk, kan det faktum at familien har mange barn, og/eller omsorg for andre familiemedlemmer, være avgjørende for om vedkommende kan sies å ha store omsorgsoppgaver.

Om omsorgsansvaret er tilstrekkelig stort, må vurderes individuelt og sees i sammenheng med hvilken bistand vedkommende har i hverdagen fra kommunen, fra frivillige eller fra andre familiemedlemmer. Det må i tillegg vurderes om vedkommende har mulighet for hjelp eller avlastning som hun eller han har takket nei til, og dermed fått en større omsorgsoppgave enn nødvendig.

Rett og plikt til opplæring fra det tidspunktet krav settes fram, besluttet av kommunen etter søknad med dokumentasjon. Dokumentasjon på hvor omfattende personens omsorgsoppgaver har vært, kan være uttalelse fra fastlege. Uttalelse kan også gis av offentlig ansatt som over en viss tid har hatt jevnlig kontakt med familien og som kjenner til situasjonen hjemme. Dette kan være helsestasjon, sosialkontor, hjemmebaserte tjenester, familievernkontor eller liknende.

Til § 15. Tilbakeholdelse mot sin vilje

En annen årsak til at vedkommende ikke har kommet i gang med og/eller ikke fullført opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, kan være at vedkommende er blitt isolert fra samfunnet og/eller holdt borte fra opplæringen mot sin vilje. Tilbakeholdelse omfatter tvangssituasjoner og situasjoner preget av vold og isolering, samt tilfeller med psykisk tvang. Avgjørende er at personen selv ikke har hatt noe valg eller ikke har hatt noen reell mulighet til å påvirke sin egen situasjon. Tilbakeholdelsen kan være utøvet av ektefelle eller av annet nærstående familiemedlem i samme husholdning.

Bestemmelsens første ledd fastslår at både situasjoner der en person ikke har startet på opplæring, eller der opplæring har blitt avbrutt på grunn av tilbakeholdelse, kvalifiserer til inntreden av rett til opplæring fra det tidspunkt vedkommende setter fram krav om det.

Også her er det et vilkår at situasjonen må være vedvarende eller nettopp bortfalt når kravet settes fram. Enkeltvedtak om rett fattes når personen har en reell mulighet til å kunne delta i opplæringen.

Beslutning om rett til opplæring fra det tidspunktet krav settes fram fattes av kommunen etter søknad med dokumentasjon. Dokumentasjon på at en person mot sin vilje er holdt borte fra opplæringen kan gis av fastlege, krisesenter eller av offentlig ansatt som over en viss tid har hatt jevnlig kontakt med familien og som kjenner til situasjonen hjemme. Dette kan være for eksempel helsestasjon, sosialkontor, hjemmebaserte tjenester, familievernkontor eller liknende.

Til § 16. Omfanget av rett og plikt når det gis utsatt start av opplæringen

Dersom kommunen finner det godtgjort at personen har vært i en særlig situasjon i henhold til § 14 eller § 15 i denne forskriften, vil personen bli innvilget rett til opplæring i 300 timer norsk og samfunnskunnskap i tre år fra det tidspunkt krav om slik opplæring settes fram. Plikt til opplæring inntreer også fra dette tidspunkt og varer fram til fylte 55 år, jf. introduksjonsloven § 17 første ledd. Som nevnt i merknadene til § 14 og § 15 er det et vilkår at det særlige forholdet er vedvarende eller akkurat har bortfalt. Vurderingen av om det særlige forholdet nylig har bortfalt vil være en konkret vurdering, og momenter her er hvor lenge situasjonen har vedvart, og hvor alvorlig situasjonen har vært.

Krav om rett og plikt til opplæring som settes fram på grunnlag av særlige forhold, kan ikke settes fram lenger enn ti år etter innvilgelse av førstegangstillatelse eller innreise til riket, dvs. det tidspunkt rett og plikt inntreer etter lovens hovedregel i § 17 femte ledd første punktum. Dette er ut fra hensynet til at staten forutsetter at opplæringen skal gjennomføres i løpet av den første tiden en person er bosatt i landet. Personer som innvilges utsatt start av opplæring mellom fylte 55 og 67 år har rett, men ikke plikt, til å delta i opplæring, jf. introduksjonsloven § 17 annet ledd. Kommunens plikt til å tilby inntil 3000 timer opplæringen gjelder i fem år fra det tidspunktet personen setter fram krav om rett til opplæring, jf. introduksjonsloven § 18 annet ledd.

*Kapittel 7. Om saksbehandlingsregler og andre bestemmelser**Til § 17. Forholdet til forvaltningsloven*

Bestemmelsen fastsetter at kommunes beslutninger i henhold til reglene i denne forskriften regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Hvilke avgjørelser som skal regnes som enkeltvedtak er listet opp i bestemmelsen. Enkeltvedtak kan påklages til fylkesmannen, jf. introduksjonsloven § 22.

Til § 18. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. september 2005 og gjelder personer med tillatelser som nevnt i introduksjonsloven § 17 første til tredje ledd som er innvilget etter 1. september 2005.

20. april Nr. 342 2005**Forskrift om et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister).**

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 20. april 2005 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) § 23 tredje og fjerde ledd. Kunngjort 22. april 2005.

*Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser***§ 1. Formål**

Formålet med et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister) er å dokumentere enkeltpersoners deltakelse i ordningene, jf. lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven). Personregisteret er nødvendig for at kommunen skal kunne gjennomføre ordningene i introduksjonsloven, for utlendingsmyndighetenes behandling av søknader om bosettingstillatelse og norsk statsborgerskap og til evaluering av ordningene i introduksjonsloven.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gir regler om behandling av personopplysninger om personer som omfattes av introduksjonsloven, og som inngår i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR).

§ 3. Opprettelsen av Nasjonalt introduksjonsregister

Nasjonalt introduksjonsregister opprettes med hjemmel i introduksjonsloven § 23 tredje ledd. Forvaltningen av registeret legges til Utlendingsdirektoratet (UDI). I denne forskriften omtales heretter UDI som «direktoratet».

Direktoratets og kommunens ansvar i forhold til registeret og behandling av personopplysninger som inngår i dette, framgår av kapittel 3 i denne forskriften.

§ 4. Definisjoner

I tråd med lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 2 forstås i denne forskriften med:

- a) *Personopplysninger*: opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson.
- b) *Behandling av personopplysninger*: enhver bruk av personopplysninger, som f.eks. innsamling, registrering, sammenstilling, lagring og utlevering eller en kombinasjon av slike bruksmåter.
- c) *Personregister*: registre, fortegnelser mv. der personopplysninger er lagret systematisk slik at opplysninger om den enkelte kan finnes igjen.
- d) *Behandlingsansvarlig*: den som bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke hjelpemidler som skal brukes.
- e) *Databehandler*: den som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige.

Kapittel 2. Opplysninger som inngår i Nasjonalt introduksjonsregister

§ 5. Generelle opplysninger

Direktoratet skal legge inn og oppdatere personopplysninger i NIR om personer som omfattes av introduksjonsloven. Opplysningene skal knyttes til personnummer eller registreringsnummer i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF-nummer). Følgende opplysninger skal registreres:

- a) Navn.
- b) Kjønn.
- c) Fødselsdato.
- d) Personnummer.
- e) Adresse.
- f) Bosettingsdato.
- g) Bosettingskommune/bydel.
- h) Tilflyttingsdato til nåværende bostedskommune registrert i folkeregisteret.
- i) Statsborgerskap.
- j) Vedtaksdato for innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse, samt oppholds- eller arbeidsgrunnlag og varighet på tillatelsen, herunder tidligere tillatelser og om det er søkt om fornyet tillatelse.
- k) Registrert første ankomsttidspunkt ut over visumbesøk.

Ved endringer i opplysningene som nevnt i første ledd, skal direktoratet overføre de nye opplysningene fra DUF til NIR.

§ 6. Opplysninger om deltakelse i introduksjonsprogram

Kommunen skal registrere følgende personopplysninger om deltakere i kommunens introduksjonsprogram knyttet til personnummer eller DUF-nummer:

- a) Dato for kommunens tilbud om introduksjonsprogram eller for framsatt krav om introduksjonsprogram.
- b) Vedtaksdato for tildeling av introduksjonsprogram og omfang og varighet av de ulike tiltakene, eller vedtaksdato for avslag og begrunnelse for avslag.
- c) Tidspunkt for start på introduksjonsprogram.
- d) Tidspunkt for avslutning av introduksjonsprogram.
- e) Vedtaksdato for innvilgelse av permisjon og varighet på permisjonen, jf. forskrift 18. juli 2003 nr. 973 om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen.
- f) Omfang av fravær, jf. forskrift om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen.
- g) Vedtaksdato for stansing av introduksjonsprogram.

Kommunen avgir personopplysninger etter første ledd til NIR, jf. introduksjonsloven § 23 tredje ledd.

§ 7. Opplysninger om deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Kommunen skal registrere følgende personopplysninger om personer i kommunen som omfattes av introduksjonslovens bestemmelser om opplæring i norsk og samfunnskunnskap knyttet til personnummer eller DUF-nummer:

- a) Dato for framsatt krav om opplæring i norsk og samfunnskunnskap.
- b) Vedtaksdato for tildeling av rett og plikt til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap, opplæringens omfang eller vedtaksdato for avslag og begrunnelse for avslag.
- c) Morsmål og andre opplæringsspråk.
- d) Beståtte prøver og hvilket opplæringsspor deltakeren følger.
- e) Tidspunkt for start på opplæringen.
- f) Tidspunkt for avslutning av opplæringen.
- g) Antall timer deltatt i opplæringen, herunder antall timer norsk, antall timer samfunnskunnskap og antall timer norsk ut over 300 timer.
- h) Vedtaksdato for innvilgelse av permisjon og varigheten av permisjonen, jf. forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere.
- i) Vedtaksdato for fritak fra plikt og begrunnelsen for fritaket.
- j) Omfang av fravær, jf. forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere.
- k) Vedtaksdato for stansing av opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Kommunen avgir personopplysninger etter første ledd til NIR, jf. introduksjonsloven § 23 tredje ledd.

Kapittel 3. Ansvarsfordelingen mellom direktoratet og kommunen

§ 8. Direktoratets ansvar

Direktoratet skal legge inn personopplysninger knyttet til personer som omfattes av introduksjonsloven slik det følger av introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd og § 5 i denne forskriften. Direktoratet er også ansvarlig for at egen behandling av personopplysninger ikke er i strid med formålene som framgår av § 1 av denne forskriften.

Direktoratet er behandlingsansvarlig for alle behandlinger av personopplysninger tilknyttet denne forskriften.

Direktoratet skal gjennom systematiske tiltak sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet for registeret, jf. personopplysningsloven § 13, herunder oppfylle kravene til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Kravet til konfidensialitet skal sikre at personopplysningene ikke blir gjort tilgjengelig for uvedkommende. Kravet til integritet skal sikre at personopplysninger ikke endres utilsiktet eller av uvedkommende. Kravet til tilgjengelighet skal sikre at personopplysninger er tilgjengelige for rettmessige brukere, når de trenger dem for å kunne utføre sine oppgaver.

I tillegg skal direktoratet etablere og holde ved like nødvendige, planlagte og systematiske tiltak for å sikre at kravene personopplysningsloven stiller til behandling av opplysninger blir etterlevd, jf. personopplysningsloven § 14.

Direktoratet er ansvarlig for å inngå en databehandleravtale med hver kommune, jf. personopplysningsloven § 15. Avtalen skal inneholde en angivelse av kommunens plikt til å gjennomføre nødvendige sikkerhetstiltak etter personopplysningsloven.

§ 9. Kommunens ansvar

Kommunen er ansvarlig for innsamling og registrering av personopplysninger om personer i kommunen som omfattes av introduksjonsloven, slik det følger av introduksjonsloven og denne forskriften § 6 og § 7. Kommunen er også ansvarlig for at kommunens behandling av personopplysninger ikke er i strid med formålene i denne forskriften, jf. introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd og denne forskriften § 1.

Kommunen er databehandler for alle behandlinger av personopplysninger tilknyttet denne forskriften. Kommunens databehandleransvar omfatter også ansvar for å avgi til NIR personopplysninger som registreres eller på annen måte behandles av private virksomheter og andre som driver introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap på oppdrag fra kommunen.

Kommunen har et selvstendig ansvar for gjennom systematiske tiltak å sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet for dens behandling av personopplysninger, jf. personopplysningsloven § 13, herunder oppfylle kravene til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Kravet til konfidensialitet skal sikre at personopplysningene ikke blir gjort tilgjengelig for uvedkommende. Kravet til integritet skal sikre at personopplysninger ikke endres utilsiktet eller av uvedkommende. Kravet til tilgjengelighet skal sikre at personopplysninger er tilgjengelige for rettmessige brukere, når de trenger dem for å kunne utføre sine oppgaver. Kravene som kommunen skal oppfylle, skal framgå av databehandleravtalen med direktoratet, jf. § 8 femte ledd i denne forskriften.

§ 10. Lagring av opplysninger

Direktoratet kan lagre personopplysninger om en person i NIR i til sammen ti år, beregnet fra tidspunkt for påbegynt introduksjonsprogram eller opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Direktoratet skal for behandling av søknader om bosettingstillatelse og norsk statsborgerskap overføre følgende opplysninger til DUF:

- a) om gjennomføring av 300 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap,
- b) om fritak fra opplæring i norsk og samfunnskunnskap, eller
- c) om dokumentasjon av tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk.

Direktoratet skal overføre opplysningene så snart de foreligger i registeret.

Direktoratet skal før sletting av opplysninger etter ti år, jf. første ledd, overføre til DUF de opplysninger om en person som framgår av annet ledd.

Kapittel 4. Andre bestemmelser

§ 11. Anvendelse av personopplysningsloven

Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) og forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger gjelder for behandling av opplysninger i NIR. Reglene i denne forskrift skal således anvendes i tråd med personopplysningsloven.

§ 12. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. september 2005 og gjelder alle landets kommuner som yter tjenester etter introduksjonsloven.

Merknader til de enkelte bestemmelsene i forskrift om et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister)

Innledning

Forskrift om et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister) er gitt i medhold av lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) § 23 fjerde ledd siste punktum. Merknadene utdyper og presiserer forskriftens bestemmelser. Merknadene til hver bestemmelse er ment som et hjelpemiddel og en rettesnor ved tolking og anvendelse av forskriften.

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

Til § 1. Formål

Formålet med Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) framgår av introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd. Forskriftens formålsbestemmelse utdyper formålet med Nasjonalt introduksjonsregister nærmere. Nasjonalt introduksjonsregister skal kun inneholde personopplysninger knyttet til følgende tre formål:

1. Til bruk for kommunen for å gjennomføre ordningene i introduksjonsloven, dvs. introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.
2. Til bruk for utlendingsmyndighetenes behandling av søknader om bosettingstillatelse og søknader om norsk statsborgerskap.
3. Til bruk for evaluering av ordningene.

Det første formålet er knyttet til kommunens ansvar for å håndheve introduksjonsloven. Kommunens behov for informasjon fra Nasjonalt introduksjonsregister gjelder i forhold til behandling av enkeltsaker etter introduksjonsloven. For introduksjonsordningen innebærer dette at kommunen treffer enkeltvedtak om tildeling av program og stønad og ev. stans av program for den enkelte. For opplæring i norsk og samfunnskunnskap innebærer dette at kommunen treffer enkeltvedtak om tildeling av opplæring, fritak og ev. stans av program for den enkelte.

Det andre formålet er knyttet til utlendingsmyndighetenes behandling av søknader om bosettingstillatelse og norsk statsborgerskap. Med utlendingsmyndigheter menes politiet, Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Kommunal- og regionaldepartementet (KRD). KRD er i dag klageinstans for vedtak om norsk statsborgerskap, men har ingen funksjon i forhold til vedtak om bosettingstillatelse i enkeltsaker, der UNE er klageinstans. Opplysninger om at deltakeren har gjennomført 300 timer pliktig opplæring i norsk og samfunnskunnskap, har dokumentert tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk eller er fritatt fra plikten, er opplysninger som utlendingsmyndighetene trenger i forbindelse med behandling av søknad om bosettingstillatelse og statsborgerskap.

Det tredje formålet er knyttet til behovet for evaluering av ordningene i loven. Opplysningene i registeret er ment å dokumentere enkeltpersoners deltakelse i introduksjonsordningen og i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, herunder opplysninger om i hvilken grad og på hvilken måte enkeltpersoner deltar i ordningene. Dette vil først og fremst være opplysninger av elevadministrativ art. Opplysninger som skal brukes til evalueringsformål, kan kun leveres ut i statistisk form eller ved at individualiserende kjennetegn utelates, dersom dette dekker behovet, jf. introduksjonsloven § 23 fjerde ledd.

Til § 2. Virkeområde

Forskriften regulerer all behandling av personopplysninger knyttet til personer som omfattes av introduksjonsloven og som inngår i Nasjonalt introduksjonsregister, jf. kapittel 2 i denne forskriften. Begrepet «behandling» omfatter både direktoratets behandling av opplysningene i registeret sentralt, samt kommunens behandling av personopplysninger i tilknytning til bruk og avgivelse av opplysninger til Nasjonalt introduksjonsregister. Forskriften regulerer ikke kommunens øvrige behandling av personopplysninger i forbindelse med gjennomføringen av ordningene i introduksjonsloven, herunder eventuelle kommunale registre. Se også merknadene til § 9 nedenfor.

Til § 3. Opprettelsen av Nasjonalt introduksjonsregister

Hjemmelen for opprettelsen av Nasjonalt introduksjonsregister er introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd. Formålet med opprettelsen er angitt i introduksjonsloven og utdypet i § 1 i denne forskriften. Departementet har delegert forvaltningsansvaret for registeret til Utlendingsdirektoratet, jf. kapittel 3 i denne forskriften. I det følgende benyttes betegnelsen «direktoratet».

Til § 4. Definisjoner

Definisjonene opplistet i § 4 er i tråd med personopplysningslovens bestemmelser vedrørende ansvarsforhold knyttet til offentlige registre.

Kapittel 2. Opplysninger som inngår i Nasjonalt introduksjonsregister

Kapittel 2 i denne forskriften gir nærmere bestemmelser om hvilke opplysninger som skal registreres i NIR siden de anses som nødvendig for gjennomføringen, oppfølgingen og evalueringen av ordningen i introduksjonsloven, jf. introduksjonsloven § 23 tredje ledd, første punktum. Departementet har delegert forvaltningsansvaret for Nasjonalt introduksjonsregister til direktoratet, jf. denne forskrift § 3, § 5 og § 8. Videre pålegges kommunen et ansvar for innsamling, registrering og bruk av opplysninger som skal inngå i Nasjonalt introduksjonsregister, jf. denne forskrift § 6, § 7 og § 9.

Direktoratet er ansvarlig for Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF-registeret). Ansvarlig direktorat for Nasjonalt introduksjonsregister skal sørge for at opplysninger som er listet opp i forskriften § 5, kopieres fra DUF-registeret og legges inn i Nasjonalt introduksjonsregister. Dette gjøres ved hjelp av DUF-nummeret eller personnummeret som fungerer som søkekriterium i DUF-registeret. Opplysningene som overføres til Nasjonalt introduksjonsregister, kan ikke føres tilbake til DUF-registeret. Opplysninger som registreres i Nasjonalt introduksjonsregister, kan heller ikke overføres til DUF-registeret, med unntak av opplysningene som står nevnt i forskriften § 10 annet ledd. Se også merknadene til § 10 nedenfor. Begrunnelsen for dette er ønsket om å holde disse to registrene atskilt av hensyn til personvernet for de personer som det er registrert opplysninger om.

Til § 5. Generelle opplysninger

Forskriften § 5 gir utfyllende bestemmelser i forhold til introduksjonslovens bestemmelse og pålegger direktoratet en plikt til å legge personopplysninger knyttet til personer som omfattes av introduksjonsloven inn i Nasjonalt introduksjonsregister. Opplysningene som er listet opp i forskriften § 5, anses for å være innenfor formålet slik det følger av introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd og denne forskriften § 1. Listen i forskriften § 5 er uttømmende.

Bestemmelsens andre ledd fastsetter at dersom personopplysningene endres i DUF, skal direktoratet overføre de nye opplysningene til Nasjonalt introduksjonsregister. Dette kan for eksempel være registrert flytting, endret fødselsdato på grunn av nye opplysninger, endret statsborgerskap eller annet.

Direktoratet er underlagt taushetsplikt, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingssmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 13 første ledd. Plikten innebærer at direktoratet skal hindre andre i få adgang eller kjennskap til opplysninger om «noens personlige forhold» i saker etter utlendingsloven.

Begrunnelsen for opprettelsen av Nasjonalt introduksjonsregister er at det skal inneholde opplysninger som anses som nødvendige for gjennomføring, oppfølging og evaluering av introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. En konsekvens er at kommunens behandling av enkeltsaker etter introduksjonsloven lettes blant annet ved at informasjon som er nødvendig for saksbehandlingen gjøres tilgjengelig for kommunen, jf. listen i bestemmelsens første ledd.

Bestemmelsen i forskriften § 5, jf. introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd, hjemler adgang for direktoratet til å gi kommunen informasjon fra DUF-registeret som kommunen trenger for å behandle saker etter introduksjonsloven. Direktoratet skal således uten hinder av taushetsplikten gjøre opplysninger som framgår av forskriftens § 5 tilgjengelig, men kun overfor kommunen, og kun innenfor formålet med Nasjonalt introduksjonsregister.

Til § 6. Opplysninger om deltakelse i introduksjonsordningen

Forskriften § 6 fastsetter hvilke opplysninger som skal registreres og avleveres om deltakere i introduksjonsordningen, jf. introduksjonsloven § 23 tredje ledd, annet punktum. Kommunen pålegges en plikt til å innhente, registrere og avgi, dvs. overføre til Nasjonalt introduksjonsregister opplysninger om introduksjonsordningen i tråd med listen i bestemmelsen. Forskriften regulerer derimot ikke hvordan avgivelsen eller overføringen fra kommunen til Nasjonalt introduksjonsregister skal skje. Det følger av denne forskriften § 9 at kommunen som databehandler selv er ansvarlig for behandlingen av personopplysninger som avgis til Nasjonalt introduksjonsregister. Bestemmelsen regulerer ikke kommunens øvrige behandling av personopplysninger i forbindelse med gjennomføring av ordningene i introduksjonsloven, jf. merknader til § 2 og § 9 i denne forskriften.

Samtlige av opplysningene som er listet opp i bestemmelsen, er begrunnet i formålet om at de kan brukes til behandlingen av enkeltsaker som gjelder deltakelse i introduksjonsordningen eller til evaluering av introduksjonsordningen. Opplysningene i listen i denne forskriften § 6 er begrenset til opplysninger som er nødvendige gitt formålet med registeret, og listen er uttømmende.

Til § 7. Opplysninger om deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Forskriften § 7 fastsetter hvilke opplysninger som skal registreres og avleveres i forbindelse med kommunens gjennomføring av opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 23 tredje ledd, annet punktum. Kommunen pålegges en plikt til å innhente, registrere og avgi, dvs. overføre til Nasjonalt introduksjonsregister, opplysninger som gjelder opplæring i norsk og samfunnskunnskap i tråd med listen i bestemmelsen. Plikten omfatter personer som er bosatt i kommunen og personer som bor midlertidig på asylmottak i kommunen i påvente av utflytting til tildelt bosettingskommune, jf. introduksjonsloven § 18 første ledd første punktum. Forskriften regulerer ikke hvordan avgivelsen eller overføringen fra kommunen til Nasjonalt introduksjonsregister skal skje. Det følger av denne forskrift § 9 at kommunen som databehandler har et selvstendig ansvar for behandlingen av personopplysninger som avgis til Nasjonalt introduksjonsregister.

Opplysningene som er listet opp i denne forskrift § 7, er begrunnet i formålet om behandling av enkeltsaker som gjelder deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap og bruk til evaluering av opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Opplysningene i forskriften § 7 er begrenset til opplysninger som er nødvendige, jf. formålet med registeret, og listen er uttømmende.

Kapittel 3. Ansvarsdelingen mellom direktoratet og kommunen

Til § 8. Direktoratets ansvar

Formålet med Nasjonalt introduksjonsregister, jf. introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd og § 1 i denne forskriften, begrenser direktoratets bruk av opplysningene i registeret. Dette innebærer at direktoratet ikke kan benytte opplysningene til andre formål enn dette.

Begrepet behandlingsansvar, som benyttes om direktoratets ansvar, er definert i denne forskriften § 4, og er den samme som i personopplysningsloven § 2. Direktoratet har behandlingsansvar for opplysningene som er registrert i Nasjonalt introduksjonsregister.

Tredje ledd fastsetter direktoratets overordnede ansvar for registerets informasjonssikkerhet, jf. personopplysningsloven § 13. Med basis i personopplysningsloven defineres tre krav til informasjonssikkerhet:

Konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Direktoratet er ansvarlig for å iverksette systematiske tiltak for å sikre at informasjonssikkerheten overholdes.

Fjerde ledd fastsetter direktoratets overordnede ansvar for å sikre at behandling av opplysninger i registeret er i samsvar med personopplysningsloven § 14. De tiltak direktoratet etablerer og vedlikeholder i denne forbindelse, vil omfatte både direktoratet og kommunen.

Femte ledd fastsetter at direktoratet skal inngå en databehandleravtale med hver kommune, jf. personopplysningsloven § 15. Denne databehandleravtalen skal angi kommunens plikt til selv å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak etter personopplysningsloven.

Sikkerhetsrutiner

Rutiner for behandling av opplysninger og bruk av Nasjonalt introduksjonsregister, herunder autorisasjon av brukere i systemet, skal ivareta hensynet til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet slik dette er beskrevet i personopplysningsloven. Tilgangen til Nasjonalt introduksjonsregister og adgang til bruk av opplysninger skal være regulert av et saklig behov. Dette innebærer at vedkommende må ha tilgang til opplysninger som er nødvendige for å kunne utføre sitt arbeid. Tilgangen er begrenset til personer som er autorisert, i praksis vil dette si at vedkommende er tildelt brukeridentitet og passord i registeret. Autorisasjon kan skje enten av direktoratet eller av person med delegert autorisasjonsmyndighet i den enkelte kommune. For at tilfredsstillende sikkerhet skal oppnås, må direktoratet dokumentere sikkerhetstiltakene som er etablert ved å utarbeide rutiner som beskriver tiltakene og hvem som har ansvar for dem. Direktoratet må også ha rutiner for å kontrollere at rutinene følges opp i praksis. Dokumentasjonen må være tilgjengelig for medarbeiderne. Dokumentasjon av sikkerhetstiltak må inneholde rutiner for revisjon av sikkerhetstiltakene og rutiner for en jevnlig ny vurdering av hvem som skal være autorisert som bruker av registeret.

Behandlingen av personopplysninger om deltakelse i introduksjonsordningen som inngår i Nasjonalt introduksjonsregister

Behandlingen av personopplysninger som inngår i Nasjonalt introduksjonsregister, vil for det første si at direktoratet kopierer opplysninger fra DUF-registeret inn i Nasjonalt introduksjonsregister, jf. denne forskrift § 5. For det andre skal direktoratet ikke bare forvalte opplysningene som direktoratet selv har lagt inn, men også de opplysningene som er lagt inn av kommunen. For det tredje skal direktoratet utlevere opplysninger til andre offentlige organer som har behov for dem i forbindelse med gjennomføring, oppfølging og evaluering av ordningene, jf. introduksjonsloven § 23 fjerde ledd. For det fjerde skal direktoratet anonymisere eller slette personopplysninger i Nasjonalt introduksjonsregister ved utløpet av tiårsfristen, jf. denne forskriften § 10 første ledd. For det femte kan direktoratet benytte opplysningene til å gjennomføre evaluering av introduksjonsordningen eller til utgivelse av rapporter om deltakelsen i introduksjonsordningen. Direktoratet har også ansvar for at det foreligger skriftlig informasjon om informasjonssikkerheten, jf. personopplysningsloven § 13 og § 14.

Behandlingen av personopplysninger om deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap som inngår i Nasjonalt introduksjonsregister

Behandlingen av personopplysninger om deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap er lik behandlingen av personopplysninger om deltakelse i introduksjonsordningen, se ovenfor. I tillegg skal direktoratet overføre opplysninger fra Nasjonalt introduksjonsregister til DUF-registeret, jf. denne forskrift § 10 tredje ledd. De opplysninger som direktoratet skal overføre, er om personen har gjennomført 300 timer med opplæring, er fritatt fra plikten eller innehar tilstrekkelig kunnskaper i norsk eller samisk. Direktoratet kan på tilsvarende måte som for introduksjonsordningen benytte opplysningene for evaluering av norskopplæringen eller til utgivelse av rapporter om deltakelse i norskopplæringen.

Til § 9. Kommunens ansvar

Formålet med Nasjonalt introduksjonsregister, jf. introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd og § 1 i denne forskriften, begrenser kommunens bruk av opplysningene i registeret. Dette innebærer at kommunen ikke kan benytte opplysningene til andre formål enn dette.

Første ledd begrenser kommunens ansvar til å gjelde behandlingen av personopplysninger om de personer som kommunen har ansvaret for i henhold til introduksjonsloven § 2 og § 3 og § 17 og § 18 første ledd. Videre følger en begrensning av § 2 i denne forskriften, i det den ikke regulerer kommunens øvrige behandling av personopplysninger i forbindelse med gjennomføringen av ordningene i introduksjonsloven, jf. også merknadene til denne bestemmelsen ovenfor. Kommunen har hovedansvaret for opplysningene som skal avgis til Nasjonalt introduksjonsregister. Dersom kommunen legger et oppdrag ut til en nabokommune, eller inngår i et interkommunalt samarbeid, kan tilbyderkommunen pålegges avgiveransvaret gjennom avtale mellom kommunene, jf. denne forskriften § 9 annet ledd. Dersom kommunen legger oppdrag ut til private aktører, forblir databehandleransvaret fortsatt hos kommunen med ansvaret for deltakeren i henhold til introduksjonsloven.

Andre ledd presiserer at kommunen har databehandleransvar for personopplysninger som innsamles og registreres i Nasjonalt introduksjonsregister. Databehandleransvaret er definert i personopplysningsloven § 2, og omfatter også kommunens bruk av opplysninger i registeret. Kommunen har ansvar for rutiner som ivaretar

sikkerheten for forvaltningen av opplysningene, og for at registrering, bruk og utlevering ikke er i strid med formålet i introduksjonsloven § 23 tredje og fjerde ledd.

Sikkerhetsrutiner

Tredje ledd fastsetter kommunens selvstendige ansvar for informasjonssikkerheten for Nasjonalt introduksjonsregister. Kommunen skal etablere og fortløpende vedlikeholde rutiner og sikkerhetstiltak for sin registrering, bruk og avgivelse av opplysninger. Rutiner for behandling av opplysninger og bruk av Nasjonalt introduksjonsregister skal tilfredsstillende kravene i personopplysningsloven. Dette innebærer at kommunen har ansvar for å sikre at kun de som har et saklig behov er autorisert som brukere av Nasjonalt introduksjonsregister, og at det også i praksis kun er disse som er brukere av registeret. Kommunen har ansvar for at sikkerhetstiltak og rutiner for bruk av Nasjonalt introduksjonsregister utarbeidet av direktoratet og av kommunen selv følges opp. Kommunen har også ansvar for å sikre at opplysninger ikke lagres, kommer på avveie eller brukes på annen måte enn forutsatt etter at de er avgitt til Nasjonalt introduksjonsregister. For at tilfredsstillende sikkerhet kan oppnås, må kommunen dokumentere sikkerhetstiltakene som er etablert. Dokumentasjonen må være tilgjengelig for medarbeiderne. Dokumentasjon av sikkerhetstiltak må også inneholde rutiner for revisjon av sikkerhetstiltakene, og rutiner for en jevnlig ny vurdering av hvem som skal være autorisert som bruker av Nasjonalt introduksjonsregister. Kravene som kommunen skal oppfylle, framgår av databehandleravtalen som skal inngås med direktoratet, jf. forskriften § 8 femte ledd og merknad til dette.

Til § 10. Lagring av opplysninger

Bestemmelsen fastsetter at personopplysninger knyttet til den enkelte deltaker i enten introduksjonsordningen eller i opplæring i norsk eller samfunnskunnskap, kan lagres i Nasjonalt introduksjonsregister i opptil ti år. Regelen innebærer at direktoratet må slette eller anonymisere personopplysninger om enkeltpersoner som er eldre enn ti år beregnet fra tidspunktet for påbegynt introduksjonsprogram eller opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Opplysningene som lagres i registeret, skal ikke benyttes til andre formål enn det som framgår av formålsbestemmelsen. Tidsbegrensningen på ti år for lagring av personopplysninger er begrunnet med at kommunens plikt til norskopplæring varer i fem år og at integreringstilskuddet utbetales i fem år, og at opplysningene bør være tilgjengelig for evalueringsformål i en femårsperiode ut over dette.

Personopplysninger om personer som enten gjennomfører 300 timer med opplæring, fritas fra plikten til opplæring eller som dokumenterer tilstrekkelig kunnskaper i norsk eller samisk, skal overføres fra Nasjonalt introduksjonsregister til DUF-registeret så snart opplysningene foreligger i Nasjonalt introduksjonsregister. Dette for å sikre at DUF-registeret til en hver tid har oppdatert, nødvendig informasjon om de som søker om bosettingstillatelse eller norsk statsborgerskap, jf. utlendingsloven § 12 første ledd og statsborgerloven § 6 første ledd, annet punktum. Før opplysninger slettes skal det også for personer som ikke har fullført 300 timer med opplæring, overføres til DUF-registeret det antall timer de har fullført. Begrunnelsen for dette er å sikre opplysninger om gjennomført opplæring for disse personene, dersom de på et senere tidspunkt skulle ønske å oppfylle det som gjenstår av plikten til å gjennomføre opplæring i 300 timer, og så søke bosettingstillatelse eller statsborgerskap.

Kapittel 4. Andre bestemmelser

Til § 11. Anvendelse av personopplysningsloven

Bestemmelsene i personopplysningsloven og personopplysningsforskriften 15. desember 2000 nr. 1265 fastsetter regler for behandling av personopplysninger og gjelder for Nasjonalt introduksjonsregister.

Til § 12. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. september 2005 og gjelder alle landets kommuner som yter tjenester etter introduksjonsloven.

30. mars Nr. 343 2005

Forskrift om endring i forskrift om opptak til mastergradsstudier ved Høgskolen i Agder.

Fastsatt av Styret for Høgskolen i Agder 30. mars 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45 og forskrift 11. oktober 2002 nr. 1124 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 13. Kunngjort 26. april 2005.

I

I forskrift 19. februar 2003 nr. 587 om opptak til mastergradsstudier ved Høgskolen i Agder gjøres følgende endringer:

§ 3 to siste punktum blir nytt annet ledd i § 2.

§ 3 skal lyde:

Styret fastsetter nærmere krav til faglig grunnlag for det enkelte masterstudium, eventuelle faglige minstekrav og eventuelt krav om examen philosophicum og examen facultatum eller tilsvarende faglig innhold.

Det kan i utfyllende regler også fastsettes kvoter for søkere med ulike søkergrunnlag.

§ 4 første punktum oppheves.

§ 4 annet punktum blir første punktum, og skal lyde:

Søkere kan gis betinget opptak dersom de mangler inntil 15 studiepoeng.

§ 4 ny nest siste setning skal lyde:

Det kan ikke gis betinget opptak til søkere som ikke kan dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk og engelsk, jf. § 2.

§ 5 bokstav a skal lyde:

- a) Det regnes ut vektet gjennomsnittskarakter for de emner som inngår i det faglige grunnlaget som er fastsatt i utfyllende regler for det enkelte masterstudium.

§ 5 bokstav b oppheves.

§ 5 nåværende bokstav c og d blir nye bokstaver b og c.

§ 5 bokstav e oppheves.

§ 5 nåværende bokstav f blir ny bokstav d og skal lyde:

- d) Det gis 0,1 tilleggspoeng pr. år for relevant praksis etter avsluttet utdanning som inngår i søkerens opptaksgrunnlag, maksimalt 0,2 poeng

§ 5 nåværende bokstav g blir ny bokstav e.

§ 5 ny bokstav f skal lyde:

- f) Ved poenglikhet etter poengberegning i samsvar med pkt. a–e, rangeres søkere på grunnlag av vektet gjennomsnittskarakter i eventuelle emner i opptaksgrunnlaget (jf. § 2) som ikke inngår i det faglige grunnlaget for det aktuelle masterstudiet (jf. § 3). Ved fortsatt poenglikhet rangeres søkere på grunnlag av antall studiepoeng ut over opptaksgrunnlaget, deretter på grunnlag av alder slik at eldre søkere går foran yngre.

§ 6 skal lyde:

§ 6. *Omregning mellom tall- og bokstavkarakterer. Søkere som ikke poengberegnes etter § 5*

- a) Det benyttes konverteringstabeller for omregning fra tall- til bokstavkarakterer. Konverteringstabeller utarbeides separat for ulike fagområder, og fastsettes av høyskoleledirektøren i samarbeid med berørte fakulteter.
- b) Søkere med tallkarakterer fra emner som omfattes av ulike konverteringstabeller, rangeres i forhold til øvrige søkere etter en skjønnsmessig vurdering. Det samme gjelder søkere med for lite omfang av emner med graderte karakterer til at karakterene kan benyttes ved poengberegningen.
- c) Styret fastsetter regler for rangering av søkere til masterstudium i utøvende musikk.
- d) Søkere med utenlandsk utdanning vurderes individuelt og rangeres skjønnsmessig i forhold til øvrige søkere.

§ 10 siste punktum skal lyde:

Ytterligere utsettelse innvilges normalt ikke.

II

Endringene trer i kraft fra opptak til studieåret 2005–2006.

30. mars Nr. 344 2005

Forskrift om opptak til videreutdanning i familierapi (60 studiepoeng) ved Høgskolen i Agder.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Agder 30. mars 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 37 og § 39. Kunngjort 26. april 2005.

§ 1. *Opptaksgrunnlag*

Opptakskrav er minimum 3-årig høyskoleutdanning i helse- og sosialfaglig utdanning på høyskole eller universitetsnivå, samt to års relevant yrkespraksis etter fullført utdanning som utgjør søkerens opptaksgrunnlag. Søkere med annen relevant bachelorutdanning og relevant praksis kan tas opp etter individuell vurdering.

§ 2. *Rangering av søkere*

Søkerne rangeres på grunnlag av:

- a) En vektet gjennomsnittskarakter fra den utdanningen som utgjør opptaksgrunnlaget – jf. § 1
- b) 0,1 poeng pr. år i inntil 5 år for relevant praksis ut over den praksis som inngår i opptaksgrunnlaget
- c) 0,1 poeng for studium på minst 60 studiepoeng i tillegg til opptaksgrunnlaget.

§ 3. Kvotering av søkere

Følgende skal legges til grunn for opptak:

- a) Maksimum 60% av tilbudene skal gis til søkere fra en og samme faggruppe.
- b) Minimum tre ulike faggrupper skal være representert i studentgruppen.

Opptakskomiteen (jf. § 6) kan fravike rangeringsreglene i den grad det er nødvendig for å oppfylle kravene i denne paragrafen.

§ 4. Opptak etter spesiell vurdering

Dersom særlige hensyn tilsier det, kan inntil 10% av studieplassene tildeles søkere uavhengig av rangeringsreglene i § 2.

§ 5. Søknadsfrist. Frist for innsending av dokumentasjon

Søknadsfrist og frist for innsending av dokumentasjon fastsettes av høyskolen.

§ 6. Opptakskomiteé

Fakultetsstyret for helse- og idrettsfag er opptakskomiteé. Opptakskomiteen avgjør hva som er relevant utdanning og praksis – jf. § 1, og hva som skal betraktes som en og samme faggruppe – jf. § 3.

§ 7. Ikrafttreden

Forskriften gjelder f.o.m. opptak til studieåret 2005/2006.

19. april Nr. 345 2005**Forskrift om registrerte og uregistrerte trossamfunn.**

Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 19. april 2005 med hjemmel i lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna, jf. delegeringsvedtak 10. oktober 1969 nr. 4631 punkt 2. Kunngjort 26. april 2005.

I**§ 1. Trossamfunn kan sikre seg enerett til sitt navn ved å melde dette til Kultur- og kirkedepartementet.**

Meldingen skal være skriftlig og inneholde opplysning om trossamfunnets fullstendige navn og adresse, samt være underskrevet av den eller dem som etter vedkommende trossamfunns bestemmelser eller vedtekter forplikter dette. Meldingen sendes om fylkesmannen.

Kultur- og kirkedepartementet utsteder attest om at navnet er meldt og godkjent.

Såfremt trossamfunnet endrer navn eller oppløses, skal melding herom straks sendes Kultur- og kirkedepartementet.

§ 2. Trossamfunn som vil la seg registrere, må melde dette til fylkesmannen.

Registreringsmeldingen skal inneholde opplysninger om:

- a) Trossamfunnets fullstendige navn og adresse
- b) bekjennelse og lære i hovedtrekk
- c) organisasjon, virksomhet og utbredelse
- d) styre- eller utvalgsmedlemmers navn
- e) prestenes eller forstandernes navn og distrikt
- f) eventuelle bestemmelser eller vedtekter om trossamfunnets formål, om hvem som kan være medlem av samfunnet, om representasjon, tillitsmenn og tjenestemenn, og regler om endring av bestemmelser eller vedtekter og om oppløsning av samfunnet o.l.
- g) organisasjonsnummer.

Trossamfunn som omfatter menigheter i flere fylker, kan sende registreringsmelding under ett til fylkesmannen i det fylke hvor samfunnet har sitt hovedsete. I så fall må meldingen inneholde en liste over de menigheter som skal omfattes av registreringen, ordnet fylkesvis.

Meldingen skal være skriftlig og underskrevet av den eller dem som etter samfunnets bestemmelser eller vedtekter forplikter dette.

Registrert trossamfunn skal sende en kort melding om samfunnets virksomhet i det foregående år til fylkesmannen på registreringsstedet. Kultur- og kirkedepartementet fastsetter frist for innsendelse.

Samtidig skal det gis opplysning om eventuelle endringer i de forhold som tidligere er registrert. Årsmeldingen skal gis skriftlig i to eksemplarer.

Prest eller forstander må ha tilstrekkelig kjennskap til det norske samfunn og tilstrekkelige kunnskaper i norsk språk til å kunne utføre lovpålagte oppgaver. For øvrig skal det ved tilsetting, forflytning eller fratreden av prest eller forstander straks sendes skriftlig melding til vedkommende fylkesmann.

§ 3. Når fylkesmannen mottar melding som nevnt i § 2 tredje ledd, samt melding om endringer i tidligere registrerte forhold, jf. § 2, femte og sjette ledd, skal han underrette fylkesmennene i de andre fylker hvor trossamfunnet har menigheter.

§ 4. For uregistrerte trossamfunn som vil kreve statstilskudd skal første søknad gi opplysninger om:

- a) Trossamfunnets bekjennelse og lære
- b) organisasjon, virksomhet og utbredelse
- c) hvordan medlemsregisteret blir ført
- d) organisasjonsnummer.

Dersom det er nødvendig kan fylkesmannen be om flere opplysninger eller attestasjoner av opplysningene.

§ 5. Trossamfunn som vil kreve statstilskudd, kan for ett år av gangen, innen frist som fastsettes av Kultur- og kirke departementet, sende krav om dette til fylkesmannen. Trossamfunn som omfatter menigheter i flere fylker, kan fremme kravet samlet for hele sitt samfunn overfor fylkesmannen i det fylke hvor samfunnet har sitt hovedsete. Registrerte trossamfunn som omfatter menigheter i flere fylker og som har latt seg registrere i ett fylke, må i tilfelle fremme kravet samlet for hele sitt samfunn overfor fylkesmannen på registreringsstedet.

Kravet skal være skriftlig. Det må ledsages av oversikt over fødselsnummer til samtlige medlemmer trossamfunnet søker om tilskudd for i samsvar med spesifikasjoner fastsatt av Kultur- og kirke departementet.

Oversiktene blir jevnført med Det sentrale folkeregisteret, oversikter fra øvrige tros- og livssynssamfunn og Den norske kirke. Trossamfunnet skal via Fylkesmannen få informasjon om nødvendig korreksjoner. Kultur- og kirke departementet fastsetter nærmere regler for tilbakemeldingens innhold og form. Dersom en person står oppført i flere tros- eller livssynssamfunn skal fylkesmannen etter nærmere bestemmelser fra Kultur- og kirke departementet, fatte vedtak om hvilket tros- eller livssynssamfunn som eventuelt har krav på tilskudd.

Når den årlige kontrollen er gjennomført skal Brønnøysundregistrene og fylkesmannen fysisk slette alle oversikter som inneholder fødselsnummer, og bekrefte dette skriftlig overfor Kultur- og kirke departementet.

Tilskudd til de nordiske folkekirkene beregnes for 2005 ut fra det statistiske tallet for antall borgere fra det respektive landet og prosentandelen av befolkningen som i hvert land tilhører statskirken.

§ 6. Sats for beregning av statstilskudd fastsettes av Kultur- og kirke departementet på grunnlag av de årlig budsjetterte utgifter til Den norske kirke, etter fradrag for utgifter som er felles for alle innvånere av riket og som ikke er utgifter til egentlige kirkelige formål (herunder merutgifter som følge av fredede eller vernede kirkebygg og øvrige utgifter til alminnelige kulturformål). Det fremkomne nettoutgiftsbeløp deles med tallet på medlemmene i Den norske kirke, hvilket gir et beregnet utgiftsbeløp pr. statskirke medlem.

Kultur- og kirke departementet vil hvert år i rundskriv til fylkesmennene meddele hvilken sats som skal brukes ved utregningen av statstilskuddet til trossamfunn. Samtidig gis en redegjørelse for beregningen av den fastsatte tilskuddssats.

§ 7. Statstilskuddene utbetales av fylkesmannen. Trossamfunn som har fremsatt samlet krav for menigheter i flere fylker, foretar selv fordelingen på de enkelte menigheter.

§ 8. Trossamfunn som har fått statstilskudd, vil av de kommuner hvor det er bosatt medlemmer, få utbetalt kommunalt tilskudd. Kultur- og kirke departementet skal sende hver kommune oversikt over antall tilskuddsberettigete medlemmer i de ulike trossamfunnene i den respektive kommunen.

§ 9. Det kommunale tilskudd beregnes av hver kommune på grunnlag av de årlige budsjetterte kommunale utgifter til Den norske kirke, fordelt på hvert statskirke medlem bosatt i kommunen. Ved beregningen av de årlige utgifter må inntektsbeløp som refererer seg til de budsjetterte utgiftsbeløp trekkes fra, f.eks. husleie fra prester, refusjon for skyssutgifter og renter av kirkefond. I utgiftsberegningen tas ikke med utgifter som er felles for alle innbyggere i kommunen og som ikke er utgifter til egentlige kirkelige formål (herunder bl.a. merutgifter til vedlikehold av fredede eller vernede kirkebygg, øvrige utgifter til alminnelige kulturformål, til kirkegårder, krematorier og gravkapeller, og til sosialt hjelpearbeid).

Klage over fastsettelsen av kommunalt tilskudd skjer i tilfelle til fylkesmannen.

§ 10. Stats- og kommunaltilskudd skal brukes til religiøse formål. For det mottatte tilskudd skal trossamfunnet føre eget regnskap som viser hva pengene er anvendt til. Innsendte regnskap over bruk av kommunale og statlige tilskuddsmidler skal attesteres av statsautorisert eller registrert revisor. Det kreves ikke at regnskapet er bekreftet av revisor når det statlige tilskuddet er under kr 100.000. I slike tilfelle skal det sendes inn en regnskapsoversikt som er bekreftet av trossamfunnets styre eller utvalg. Regnskapet skal sendes vedkommende fylkesmann innen frist fastsatt av Kultur- og kirke departementet.

§ 11. Prest eller forstander i registrert trossamfunn skal føre medlemsregister med følgende opplysninger: Opptatt i menigheten, utmeldt av menigheten, levende fødte og døde. Videre skal det i medlemsregistret fremgå hvem som er ekteviet av menighetens prest eller forstander når han/hun har vigselmyndighet (jf. ekteskapsloven).

§ 12. Ved følgende lovbestalte attester, erklæringer og meldinger skal registrerte trossamfunn bruke fellesblanketter:
Attest om godtagelse av erklæring fra prest eller forstander
Erklæring fra prest eller forstander

Melding om tilsetning/forflytning/fratrede av prest eller forstander
Attest om innmelding i trossamfunnet
Attest om utmelding i trossamfunnet.

§ 13. Fylkesmannen kan etter søknad forlenge de frister som fastsettes i henhold til § 2 femte ledd og § 10.

§ 14. Fylkesmannen skal på grunnlag av årsmeldingene fra trossamfunnene gi årlig innberetning til Kultur- og kirkedepartementet.

II

Forskriften trer i kraft umiddelbart. Samtidig oppheves tidligere forskrift 1. desember 1988 nr. 995 om trossamfunn og forskrift 1. desember 1998 nr. 994 om tilskot til uregistrerte trdomssamfunn.

19. april Nr. 346 2005

Forskrift om endring i forskrift om tilskot til livssynssamfunn.

Fastsett av Kultur- og kyrkjedepartementet 19. april 2005 med heimel i lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn § 4 og § 5. Kunngjort 26. april 2005.

I

I forskrift 1. desember 1988 nr. 996 blir det gjort følgjande endringar:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

Livssynssamfunn med meir enn 500 medlemmer med rett til tilskot, jf. § 5 i lova, kan krevje årleg tilskot frå statskassa. Tilskotet vert rekna ut frå talet på slike medlemmer.

Livssynssamfunn som får tilskot etter første leden kan krevje kommunalt tilskot for dei medlemene med rett til tilskot som bur i kommunen.

§ 2 tredje punktum og nytt fjerde punktum skal lyde:

Innsende rekneskap over bruk av kommunale og statlege tilskotsmidlar skal attesterast av statsautorisert eller registrert revisor. Kultur- og kyrkjedepartementet fastset frist for innsending av rekneskap.

§ 3 skal lyde:

Søknad om statstilskot skal sendast for eitt år om gongen til fylkesmannen.

Alle livssynssamfunn skal sende oversikt over fødselsnummer til alle medlemmer livssynssamfunnet søker om tilskot for. Oversikta skal vere i samsvar med spesifikasjonar fastsette av Kultur- og kyrkjedepartementet, som også fastset søknadsfrist.

Oversiktene blir jamførte med Det sentrale folkeregisteret og oversikter frå alle trdoms- og livssynssamfunn og Den norske kyrkja.

Livssynssamfunnet skal via fylkesmannen få informasjon om nødvendige korreksjonar. Kultur- og kyrkjedepartementet fastsetter nærare reglar for innhald og form for tilbakemeldinga. Dersom ein person står oppført i fleire trdoms- eller livssynssamfunn, skal fylkesmannen etter nærare reglar frå Kultur- og kyrkjedepartementet, gjere vedtak om kva for trdoms- og livssynssamfunn som eventuelt har krav på tilskot.

Når den årlege kontrollen er gjennomført, skal Brønnoysundregistra og fylkesmannen fysisk slette alle oversikter som inneheld fødselsnummer, og stadfeste dette skriftleg overfor Kultur- og kyrkjedepartementet.

§ 4 første ledd bokstav d skal lyde:

d) organisasjonsnummer.

§ 6 skal lyde:

Kultur- og kyrkjedepartementet fastset sats for utrekninga av statstilskot med grunnlag i dei årlege budsjetterte utlegga til Den norske kyrkja. Frå summen vert trekt utlegg som er sams for alle innbyggjarane i riket og som ikkje er utlegg til eigentlege kyrkjelege føremål (medrekna meirutgifter til vedlikehald av freda eller verna kyrkjebygg og andre utlegg til alminnelege kulturføremål). Det netto utlegget som kjem fram vert delt med talet på medlemene i Den norske kyrkja. Dette gir eit utlegg pr. statskyrkjemedlem.

Kultur- og kyrkjedepartementet vil kvart år i rundskriv til fylkesmannen gi melding om den satsen som skal nyttast ved utrekninga av statstilskotet til livssynssamfunn. Samstundes vil ein greie ut om korleis satsen er rekna ut.

§ 8 skal lyde:

Livssynssamfunn som har fått statstilskot, vil av dei kommunane der det er busett medlemmer, få utbetalt kommunalt tilskot. Kultur- og kyrkjedepartementet skal sende kvar kommune oversikt over tal på medlemmer det skal utbetalt tilskot for i dei ulike livssynssamfunna i den respektive kommunen.

§ 9 første ledd tredje punktum skal lyde:

I utleggsutrekninga vert det ikkje tatt med utlegg som er sams for alle innbyggjarane i kommunen og som ikkje er

utlegg til egentlege kyrkjelege føremål (medrekna m.a. meirutgifter til vedlikehald av freda eller verna kyrkjebygg, andre utlegg til alminnelege kulturføremål, til kyrkjegardar, krematorier og gravkapell, og til sosialt hjelpearbeid).

II

Endringane trer i kraft straks.

19. april Nr. 347 2005

Forskrift om endring i forskrift om maskevidde, bifangst, fredningstid og minstemål m.v. ved fangst av fisk og sild.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 19. april 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1, § 2 og § 4, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone § 13 og delegeringsvedtak 18. januar 2002 nr. 36. Kunngjort 26. april 2005.

I

I forskrift 10. oktober 1989 nr. 1095 om maskevidde, bifangst, fredningstid og minstemål m.v. ved fangst av fisk og sild gjøres følgende endring:

§ 19 nr. 2 annet ledd skal lyde:

Ved fiske med konvensjonelle redskaper er det uten hinder av forbudet i § 18 fjerde ledd tillatt å ha inntil 15% bifangst av uer ved fiske etter andre arter. Bifangst regnes i rund vekt pr. uke basert på summen av alle sluttседler/landingsседler undertegnet i tidsrommet fra mandag klokken 00.00 til søndag klokken 24.00.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. april Nr. 348 2005

Forskrift om endring i forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) og forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 22. april 2005 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 2, § 4, § 6, § 11 og § 31b. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 26. april 2005.

I

I forskrift 21. mars 1986 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) gjøres følgende endringer:

§ 4 nr. 2 skal lyde:

2. På motorveg og motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg og motortrafikkveg må det bare foregå trafikk med motorvogn, eller vogntog, som lovlig kan kjøres med minst 40 km i timen på vannrett veg. Vegdirektoratet eller den det gir fullmakt kan gjøre unntak i enkelttilfelle fra dette.

Moped må ikke kjøres på motorveg eller motortrafikkveg.

§ 5 nr. 2 skal lyde:

2. Kjøring i kollektivfelt og sambruksfelt er bare tillatt som angitt på offentlig trafikkskilt. Likevel kan elektrisk eller hydrogendrevet motorvogn (nullutslipps motorvogner), motorsykel, moped, sykkel eller uniformert utrykningskjøretøy nytte slike felt.

§ 11 nr. 2 skal lyde:

2. Rygging og vending er forbudt på motorveg og motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg og motortrafikkveg.

§ 17 nr. 1 bokstav e skal lyde:

e) på motorveg og motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg og motortrafikkveg

§ 17 nr. 1 bokstav g skal lyde:

g) i kollektivfelt, i sambruksfelt eller i sykkelfelt, unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass.

II

I forskrift 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker gjøres følgende endringer:

§ 1 nr. 2 og 3 skal lyde:

2. kjøring med motorvogn i strid med trafikksignal med fast eller blinkende lys med rød farge, unntatt lys med rød farge på tolyssignal brukt ved bomstasjon, kai eller annet område,
skiltforskriften § 23 og § 24

kr 5200,-

3. kjøring med motorvogn i strid med trafikkskiltene,
 302 Innkjøring forbudt,
 306.0, 306.1 og 306.3 – 5 Trafikkforbud,
 330 Svingforbud,
 332 Vendingsforbud,
 402 Påbudt kjøreretning,
 404 Påbudt kjørefelt,
 406 Påbudt rundkjøring,
 508 Kollektivfelt, trafikkreglene § 5,
 509 Sambruksfelt, trafikkreglene § 5,
 526 Envegskjøring
- kr 4200,-

§ 1 nr. 5 skal lyde:

5. trafikkreglene § 12, ulovlig forbikjøring med motorvogn,
 a) til høyre
 b) like foran eller i vegkryss, eller hvor sikten er hindret ved bakketopp, kurve eller på annen måte
 c) foran gangfelt
 d) ved ikke å ha forvissnet seg om at
 1) den forankjørende ikke har gitt tegn om forbikjøring, eller
 2) ingen bakenforliggende har begynt å kjøre forbi ham
 e) i strid med trafikkskiltene
 334 Forbikjøringsforbud
 335 Forbikjøringsforbud for lastebil
- kr 5200,-

§ 1 nr. 10 og 11 skal lyde:

10. trafikkreglene § 4, kjøring med traktor som ikke lovlig kan kjøre minst 40 km/t eller med moped på motorveg eller motortrafikkveg kr 1300,-
11. kjøring med sykkel,
 a) uten å ha foreskrevne lykter montert eller tent, trafikkreglene § 15 og forskrift om krav til sykkel § 5
 b) i strid med trafikksignallys med fast eller blinkende lys med rød farge, skiltforskriften § 24
 c) i strid med skilt
 302 Innkjøring forbudt
 306.0 Forbudt for alle kjøretøy
 306.6 Forbudt for syklende
 306.8 Forbudt for syklende og gående
 d) på motorveg og motortrafikkveg, trafikkreglene § 4
- kr 900,-

III

Endringene trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

25. april Nr. 349 2005

Forskrift om endring i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.

Fastsatt av Statens legemiddelverk 25. april 2005 med hjemmel i forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek § 8–7 første ledd annet punktum. Kunngjort 26. april 2005.

I

I forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek er det foretatt endringer i vedlegg II, generikalisten. Endringene gjengis ikke her, men en oppdatert liste finnes på Legemiddelverkets hjemmeside <http://www.legemiddelverket.no/pris/bytteliste/bytteliste.htm>.

II

Endringene trer i kraft 1. mai 2005.

7. april Nr. 357 2005**Forskrift om endring i forskrift for opptak til studier ved Universitetet i Tromsø.**

Fastsatt av styret ved Universitetet i Tromsø 7. april 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 5, § 37 og § 39. Kunnngjort 29. april 2005.

I

I forskrift 12. desember 2002 nr. 1882 for opptak til studier ved universitetet i Tromsø gjøres følgende endringer:

§ 4, § 5 og § 6 skal lyde:

§ 4. Organisering av opptaket

Forsknings- og studieavdelinga fatter vedtak om opptak til åpne studier og vurderer generell studiekompetanse for alle søkere. Vurdering av generell studiekompetanse for søkere til profesjonsstudiet i medisin foretas av Opptakssentralen medisin for medisinstudiet.

Arbeidet med opptak ved avdelingene er underlagt lokal opptakskomiteé. Lokal opptakskomiteé fatter vedtak om opptak for søkere som søker opptak på grunnlag av realkompetanse.

Søknadsbehandlingen til studier hvor opptaksreglementet i sin helhet er gitt av departementet utføres av Forsknings- og studieavdelinga. Arbeidet med opptak til profesjonsstudiet i medisin utføres av Opptakssentralen medisin for medisinstudiet og er underlagt lokal opptakskomiteé.

§ 5. Søknadsfrister og ettersendelsesfrister

Søknad om opptak til laveregradsstudier, mastergradsstudier av 300 studiepoengs omfang og profesjonsstudiet i medisin med oppstart i høstsemesteret der opptaksgrunnlaget er videregående skole eller tilsvarende, er underlagt de frister departementet har fastsatt.

Søknadsfrister for opptak til enkeltemner, videreutdanninger, praktisk-pedagogisk utdanning, årsstudier og mastergradsstudier av 120 studiepoengs omfang, erfaringsbaserte mastergradsstudier av 90 eller 120 studiepoengs omfang fastsettes av Forsknings- og studieavdelinga. Søknadsfristene skal kunngjøres på Forsknings- og studieavdelingens internettsider. Dersom det ved søknadsfristens utløp er få kvalifiserte søkere, kan avdelingen foreta ny utlysning med ny søknadsfrist. Ny søknadsfrist skal fastsettes av Forsknings- og studieavdelinga. Ved ny utlysning skal alle kvalifiserte søkere som søkte innen ordinær søknadsfrist, tilbys studieplass.

Søknadsfristen for opptak til profesjonsstudiet i psykologi fastsettes av avdelingen.

Forsknings- og studieavdelinga fastsetter etter forslag fra avdelingen søknadsfrister for suppleringsopptak til studieprogram etter første studieår.

Søknad om opptak gjøres på fastsatt søknadsskjema. Nødvendig dokumentasjon, slik det er beskrevet i gjeldende søkerhandbok og på universitetets internettsider, skal vedlegges søknaden. Dokumentasjonen skal være attesterte kopier av originaldokumenter. Manglende dokumentasjon blir ikke etterlyst.

Dokumentasjon som ikke kan fremskaffes på søkertidspunktet, kan ettersendes innen nærmere frist fastsatt av departementet eller universitetet.

§ 6. Dispensasjon fra søknadsfrister

Forsknings- og studieavdelinga kan, etter søknad fra studenten, gi dispensasjon fra søknadsfrist fastsatt av Forsknings- og studieavdelinga i følgende tilfeller:

1. ved sykdom på dagen for fristens utløp, dokumentert ved legeattest
2. ved dødsfall i nærmeste familie, dokumentert av offentlig tjenestemann
3. ved opptak til studium/emne som gis for siste gang ved Universitetet i Tromsø
4. ved opptak til emne eller emner som studenten ved bestått eksamen vil oppnå en grad ved Universitetet i Tromsø
5. ved andre særlige tilfeller.

Søknader om dispensasjon som mottas senere enn fire uker etter at fristen har utløpt, behandles ikke. Avslag på søknad om dispensasjon fra søknadsfrist kan påklages. Styrets klagenemnd er klageinstans.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Opptak til åpne mastergradsstudier av 120 studiepoengs omfang, åpne erfaringsbaserte mastergradsstudier av 90 eller 120 studiepoengs omfang og enkeltemner på mastergradsnivå

For å bli tatt opp til et mastergradsstudium av 120 studiepoengs omfang, et erfaringsbasert mastergradsstudium av 90 eller 120 studiepoengs omfang eller enkeltemner på mastergradsnivå, må studenten i tillegg til generell studiekompetanse ha:

- a) oppnådd bachelorgrad, cand.mag.-grad, annen grad eller utdanningsløp av minimum 3 års omfang eller utdanning som i henhold til § 48 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med de nevnte grader eller utdanningsløp
- b) eventuelle fag, emner og emnegrupper fastsatt som krav i studieplanen for det aktuelle mastergradsstudiet og
- c) eventuelle særlige faglige minstekrav fastsatt i studieplanen.

For å bli tatt opp til et mastergradsstudium av 120 studiepoengs omfang stilles det i tillegg krav om fordypning i

fag, emne eller emnegruppe av minimum 80 studiepoengs omfang eller integrert utdanning av minimum 120 studiepoengs omfang innenfor fagområdet for mastergradsstudiet.

For å bli tatt opp til et erfaringsbasert mastergradsstudium av 90 eller 120 studiepoengs omfang stilles det i tillegg krav om minst 2 års relevant yrkespraksis. Avdelingene vurderer hva som er relevant yrkespraksis og kan for det enkelte studium fastsette krav om lengre yrkespraksis.

Søkere som på opptakstidspunktet venter på sensur for emner som skal inngå i opptaksgrunnlaget, kan av avdelingen gis opptak betinget av bestått eksamen. For søkere med eventuelt opptaksgrunnlag fra andre institusjoner enn Universitetet i Tromsø, kreves det skriftlig dokumentasjon fra utdanningsinstitusjonen om at søkeren vil oppnå bachelorgrad eller annet gyldig opptaksgrunnlag ved bestått eksamen.

Søkere som mangler maksimum 10 studiepoeng fra å oppnå bachelorgrad ved Universitetet i Tromsø, kan av avdelingen gis opptak betinget av at søkeren dokumenterer oppnådd bachelorgrad i løpet av første studieår på mastergradsstudiet. Søkere med eventuelt opptaksgrunnlag fra annen utdanningsinstitusjon kan også gis slik betinget opptak, dersom de kan fremlegge skriftlig dokumentasjon fra utdanningsinstitusjonen om at søkeren mangler maksimum 10 studiepoeng fra å oppnå bachelorgrad eller annet gyldig opptaksgrunnlag ved institusjonen. Det kan bare gis betinget opptak til åpne mastergradsstudier.

Studenter som har fått betinget opptak og som senere ikke oppfyller betingelsene for opptaket, skal tilskrives av avdelingen om at de mister studieretten på mastergradsstudiet. Avgjørelsen kan påklages og styrets klagenemnd er klageinstans. Studenten gis rett til å ta eksamen i de emner som studenten har påbegynt.

Krav til norskkunnskaper gjelder ikke for søkere til fremmedspråklige mastergradsstudier.

§ 11 skal lyde:

§ 11. *Opptak og rangering av søkere til adgangsregulerte mastergradsstudier av 120 studiepoengs omfang og adgangsregulerte erfaringsbaserte mastergradsstudier av 90 eller 120 studiepoengs omfang*

Søkere til adgangsregulerte mastergradsstudier av 120 studiepoengs omfang og adgangsregulerte erfaringsbaserte mastergradsstudier av 90 eller 120 studiepoengs omfang må oppfylle kravene for opptak, jf. § 8.

Søkerne rangeres etter følgende kriterier:

1. Søkere med fullført bachelorgrad rangeres etter vektet gjennomsnittskarakter for emnene som utgjør fordypningen på minimum 80 studiepoeng i bachelorgraden. Dersom søkeren har deler av opptaksgrunnlaget fra en annen institusjon, skal karakterene fra den eksterne utdanningen inngå som en del av rangeringsgrunnlaget. Dersom den eksterne utdanningen kan erstatte en tilsvarende utdanning ved Universitetet i Tromsø, og karakterskalaen er identisk med den som anvendes ved Universitetet i Tromsø, skal karakterene fra den eksterne utdanningen regnes inn i grunnlaget for opptak. Dersom opptaksgrunnlaget er en tverrfaglig ekstern utdanning, eller utdanningen har en karakterskala ulik den ved Universitetet i Tromsø, skal det stipuleres et rimelig karakternivå på grunnlag av den eksterne utdanningen. For stipulering av karakternivå for utenlandsk utdanning kan nasjonalt fastsatte vurderinger legges til grunn. For søkere med cand.mag.-grad stipuleres det et rimelig karakternivå på bakgrunn av den faglige fordypningen i cand.mag.-graden.
2. Ved karakterlikhet skal det underrepresenterte kjønn på studiet prioriteres.
3. I øvrige tilfeller av karakterlikhet skal søkerne rangeres ved loddtrekning.

Søkere som oppfyller opptaksvilkårene uten at fordypning på minimum 80 studiepoeng inngår i opptaksgrunnlaget, må rangeres i forhold til de øvrige søkerne ved hjelp av en skjønnsmessig vurdering. For å få tilbud om opptak kreves likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som vil kunne få tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av samlet karakter i fag, emne eller emnegruppe som utgjør fordypningen.

§ 14 skal lyde:

Hvilke bestemte fag, emner eller emnegrupper som utgjør opptaksgrunnlaget for opptak til profesjonsstudiet i psykologi fastsettes av avdelingen.

Søkerne rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter for emnene som utgjør opptaksgrunnlaget. Dersom søkerne står karaktermessig likt, rangeres disse innbyrdes ved loddtrekning.

§ 18 og § 19 skal lyde:

§ 18. *Tilknytning til landsdelen*

For å bli vurdert i kvoten for nordnorske søkere må søker ha bodd i Nord-Norge de siste ti årene og fortsatt være bosatt i landsdelen. Dette dokumenteres med bostedsbevis fra Folkeregisteret utstedt i søknadsåret.

Søkere som ikke har bodd i Nord-Norge de ti siste årene, må dokumentere nordnorsk tilknytning på minst tre av fem mulige måter:

1. Søker har bodd minst ti år i Nord-Norge. Dokumentert med bostedsbevis fra Folkeregistret.
2. Søker har eksamen fra grunnskole, eventuelt folkeskole eller realskole, i Nord-Norge. Dokumentert med vitnemål fra skolen.
3. Søker har fullført videregående skole i Nord-Norge. Dokumentert med vitnemål fra videregående skole i Nord-Norge.
4. Minst en av foreldrene bor i Nord-Norge og har bodd der de siste ti årene. Dokumentert med bostedsbevis fra Folkeregisteret utstedt i søknadsåret.

5. Mors bosted i Nord-Norge da søkeren ble født. Dokumentert med morens bostedsbevis fra Folkeregisteret.

§ 19. *Samisk tilhørighet*

For å bli vurdert i kvote for samiske søkere må søker oppfylle et av følgende alternativer:

1. Samisk avlagt som førstespråk (11) eller andrespråk (11) i videregående opplæring.
2. Vitnemål fra grunnskole der samisk er dokumentert som første- eller andrespråk.
3. Bestått 60 studiepoeng (grunnfag) eller semesteremne i samisk fra universitet eller høyskole.
4. Realkompetansevurdering av samiske språkkunnskaper i forhold til språkkravet i samisk fra videregående opplæring.
5. Test i samisk språk.

II

Endringene trer i kraft 7. april 2005, med unntak av endringene i § 18 og § 19 som trer i kraft 1. september 2005.

19. april Nr. 358 2005

Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for godkjenning av institusjoner, institutter og sentra og overføring av dyr, sæd, egg og embryoer til og fra godkjente anlegg.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 19. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. 1 (forordning (EF) nr. 1398/2003). Kunngjort 29. april 2005.

I

I forskrift 20. februar 2004 nr. 453 om dyrehelsemessige vilkår for godkjenning av institusjoner, institutter og sentra og overføring lav dyr, sæd, egg og embryoer til og fra godkjente anlegg gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningene i hjemmelsfeltet skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. 1 (direktiv 92/65/EØF, forordning (EF) nr. 1282/2002, forordning (EF) nr. 1802/2002 og forordning (EF) nr. 1398/2003).

§ 10 fotnoten oppheves.

§ 11 fotnote nr. 4 oppheves.

Vedlegg A skal lyde:

Vedlegg A. Liste over meldepliktige sjukdommer

<i>Sjukdom</i>	<i>Mottakelige ordener, familier, slekter og arter</i>
Afrikansk hestepest	Equidae
Afrikansk svinepest	Suidae og Tayassuidae
Aviær influensa	Aves
Lukket yngelrâte	Apis
Miltbrann	Bovidae, Camelidae, Cervidae, Elephantidae, Equidae og Hippopotamidae
Bluetongue	Antilocapridae, Bovidae, Cervidae, Giraffidae og Rhinocerotidae
Brucella abortus	Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae, Hippopotamidae og Tragulidae
Brucella melitensis	Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae og Tragulidae
Brucella ovis	Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae og Tragulidae
Brucella suis	Cervidae, Leporidae, Ovibos moschatus, Suidae og Tayassuidae
Klassisk svinepest,	Suidae og Tayassuidae
Ondartet lungesjuka hos storfe	Storfe (inkludert zebu, bøffel, bison og yak)
Ebola	Primater, unntatt mennesker
Munn- og klauvsjuka	Artiodactyla og indisk elefant
Infeksiøs hematopoietisk nekrose	Salmonidae
Lumpy skin disease	Bovidae og Giraffidae
Apekopper	Rodentia og primater, unntatt mennesker
Mycobacterium bovis	Mammalia, spesielt Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae og Tragulidae
Newcastle disease,	Aves
Peste des petits ruminants	Bovidae og Suidae

<i>Sjukdom</i>	<i>Mottakelige ordener, familier, slekter og arter</i>
Ondartet smittsom griselammelse	Suidae
Psittacose	Psittaciformes
Rabies	Carnivora og Chiroptera
Rift valley fever	Bovidae, Camelus arter og Rhinocerotidae
Kveggpest	Artiodactyla
Liten kubebille (<i>Aethina tumida</i>)	Apis og Bombus
Saue- og geitekoppper	Bovidae
Smittsomt blæreutslett hos gris	Suidae og Tayassuidae
Tropilaelaps midd (<i>Tropilalaps</i> spp.)	Apis
Vesikulær stomatitt	Artiodactyla og Equidae
TSE	Bovidae, Cervidae, Felidae og Mustelidae

II

Endringene trer i kraft 5. mai 2005.

19. april Nr. 359 2005

Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier og bier.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 19. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. 1 (forordning (EF) nr. 1398/2003, vedtak 2003/881/EF og vedtak 2005/60/EF). Kunngjort 29. april 2005.

I

I forskrift 20. februar 2004 nr. 464 om dyrehelsemessige vilkår for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier og bier gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier, bier og humler

EØS-henvisningene i hjemmelsfeltet skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. 1 (direktiv 92/65/EØF, vedtak 94/273/EF, vedtak 95/1/EF, vedtak 2000/462/EF, vedtak 2000/666/EF, vedtak 2001/298/EF, vedtak 2001/383/EF, vedtak 2002/279/EF, forordning (EF) nr. 1282/2002, forordning (EF) nr. 1802/2002, forordning (EF) nr. 1398/2003, vedtak 2003/881/EF og vedtak 2005/60/EF).

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å forebygge spredning av smittsomme sykdommer i forbindelse med import og eksport av levende pattedyr, fugler, reptiler, amfibier, bier og humler.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder dyrehelsemessige vilkår for import og eksport av levende pattedyr (Mammalia),¹ fugler (Aves), reptiler (Reptilia),¹ amfibier (Amphibia),¹ bier (*Apis mellifera*) og humler (*Bombus* spp.) innenfor EØS, samt forbud mot eller dyrehelsemessige vilkår for import av slike dyr fra land utenfor EØS.

Forskriften gjelder ikke import og eksport av dyr som er omfattet av særskilte forskrifter.² Forskriften gjelder heller ikke dyr som føres ut av landet etter å ha vært importert midlertidig for framvisning i sirkus.

¹ Kfr. forskrift 20. november 1976 nr. 3 om forbud mot at fremmedartede (eksotiske) dyr innføres, omsettes eller holdes som husdyr, selskapsdyr eller i fangenskap på annen måte.

² Jf. forskrift 14. mars 2005 nr. 232 om dyrehelsemessige vilkår for innførsel og utførsel av småfe, forskrift 31. desember 1998 nr. 1488 om dyrehelsemessige vilkår for innførsel og utførsel av dyr av hestefamilien, forskrift 28. desember 2001 nr. 1616 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av fjørfe og rugeegg, forskrift 25. mars 2002 nr. 304 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av svin, forskrift 25. mars 2002 nr. 305 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av storfe, forskrift 14. oktober 2003 nr. 1239 om dyrehelsemessige vilkår ved omsetning og innførsel av akvakulturdyr og akvakulturprodukter, forskrift 20. februar 2004 nr. 453 om dyrehelsemessige vilkår for godkjenning av institusjoner, institutter og sentra og overføring av dyr, sæd, egg og embryoer til og fra godkjente anlegg og forskrift 1. juli 2004 nr. 1105 om ikke-kommersiell transport av kjæledyr.

§ 3 nr. 1 oppheves.

Kapittel V overskriften skal lyde:

Kapittel V. Import av bier og humler fra land utenfor EØS

§ 27 skal lyde:

Bier (*Apis mellifera*) og humler (*Bombus* spp.) kan importeres dersom:

1. de kommer fra land eller områder i land utenfor EØS som er oppført på listen i vedlegg E del 1. I tillegg må lukket yngelrâte, liten kubebille (*Aethina tumida*) og Tropilaelaps-midd (*Tropilaelaps* spp.) være meldepliktige sykdommer/parasitter i hele det aktuelle landet. Bier og humler kan også importeres fra geografisk og epidemiologisk isolerte områder av land utenfor EØS som er oppført på listen i vedlegg E del 2, men ikke fra områder av det samme landet som ikke er oppført på listen i vedlegg E del 2.
2. de følges av et helsesertifikat som er i overensstemmelse med modellen vist i vedlegg E del 3 og oppfyller garantiene som er fastsatt i sertifikatet.
3. forsendelsene er begrenset til 1 dronning og maksimum 20 arbeidere i hvert sendebur.

På bestemmelsesstedet, som skal være utpekt på forhånd og hvor kubene skal være underlagt kontroll av det lokale Mattilsynet, skal dronningene overføres til nye sendebur før de innføres i bisamfunnene eller humlekoloniene.

Sendeburene, arbeiderne og annet materiale som fulgte med dronningene fra opprinnelseslandet skal sendes til et laboratorium hvor det skal undersøkes for forekomst av liten kubebille, billens egg og larver og tegn på *Tropilaelaps*-midd. Etter undersøkelsen skal materialet destrueres.

Unntatt fra bestemmelsene i første ledd nr. 2 og 3 og bestemmelsene i annet og tredje ledd, er import av humlekolonier som består av inntil 200 voksne individer per beholder, dersom de følges av et helsesertifikat som er i overensstemmelse med modellen vist i vedlegg E del 4 og oppfyller garantiene som er fastsatt i sertifikatet. I slike tilfeller skal beholderne og alt materiale som fulgte med humlekoloniene fra opprinnelseslandet destrueres før eller umiddelbart etter at koloniene har dødd ut.

§ 28 første punktum skal lyde:

Helsesertifikat som kreves i § 27 skal være utstedt av en godkjent veterinær eller offentlig tjenestemann på et formular som er utarbeidet av kompetent myndighet i opprinnelseslandet etter modellen vist i vedlegg E del 3 eller del 4.

Vedlegg A skal lyde:

Vedlegg A. Liste over meldepliktige sykdommer

<i>Sjukdom</i>	<i>Mottakelige ordener, familier, slekter og arter</i>
Afrikansk hestepest	Equidae
Afrikansk svinepest	Suidae og Tayassuidae
Aviær influensa	Aves
Lukket yngelrâte	Apis
Miltbrann	Bovidae, Camelidae, Cervidae, Elephantidae, Equidae og Hippopotamidae
Bluetongue	Antilocapridae, Bovidae, Cervidae, Giraffidae og Rhinocerotidae
Brucella abortus	Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae, Hippopotamidae og Tragulidae
Brucella melitensis	Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae og Tragulidae
Brucella ovis	Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae og Tragulidae
Brucella suis	Cervidae, Leporidae, Ovibos moschatus, Suidae og Tayassuidae
Klassisk svinepest,	Suidae og Tayassuidae
Ondartet lungesjuka hos storfe	Storfe (inkludert zebu, bøffel, bison og yak)
Ebola	Primater, unntatt mennesker
Munn- og klauvsjuka	Artiodactyla og indisk elefant
Infeksiøs hematopoietisk nekrose	Salmonidae
Lumpy skin disease	Bovidae og Giraffidae
Apekopper	Rodentia og primater, unntatt mennesker
Mycobacterium bovis	Mammalia, spesielt Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae og Tragulidae
Newcastle disease,	Aves
Peste des petits ruminants	Bovidae og Suidae
Ondartet smittsom griselammelse	Suidae
Psittacose	Psittaciformes
Rabies	Carnivora og Chiroptera
Rift valley fever	Bovidae, Camelus arter og Rhinocerotidae
Kvegpest	Artiodactyla
Liten kubebille (<i>Aethina tumida</i>)	Apis og Bombus
Saue- og geitekopper	Bovidae
Smittsomt blæreutslett hos gris	Suidae og Tayassuidae
Tropilaelaps-midd (<i>Tropilaelaps</i> spp.)	Apis

<i>Sjukdom</i>	<i>Mottakelige ordener, familier, slekter og arter</i>
Vesikulær stomatitt	Artiodactyla og Equidae
TSE	Bovidae, Cervidae, Felidae og Mustelidae

Vedlegg E skal lyde:

Vedlegg E

Del 1. Liste over land utenfor EØS som i prinsippet anses å oppfylle de grunnleggende dyrehelsemessige vilkårene for eksport av bidronninger og humledronninger til EØS:

- land som er oppført i del 1 i vedlegg II til vedtak 79/542/EF m/endringer.

Del 2. Områder i land utenfor EØS som er geografisk og epidemiologisk isolert mtp. spredning av lukket yngelråte, liten kubebille og Tropilaelaps-midd og som oppfyller kravet om meldeplikt som er nødvendig for å kunne eksportere til EØS.

- USAs delstat Hawaii.

Del 3. Modell for helsesertifikat som skal følge med bidronninger og humledronninger, ledsaget av arbeidere, som importeres fra land utenfor EØS.

Helsesertifikat for bidronninger og humledronninger (Apis mellifera og Bombus ssp.), ledsaget av arbeidere, som eksporteres til EØS.		
Merknad til importøren: Dette sertifikatet er kun til veterinært bruk og skal følge med forsendelsen til grensekontrollstasjonen.		
1. Opprinnelsesland utenfor EØS og kompetent myndighet	2.1 Helsesertifikat nr. 2.2 CITES sertifikat nr. (om nødvendig)	☐ Original ⁽¹⁾
A. Dronningenes (og arbeidernes) opprinnelse		
3. Opprinnelsesbigårdens navn og adresse	4. Avsenderens navn og adresse	
5. Avsendelsessted	6. Transportmiddel ⁽²⁾	
B. Dronningenes (og arbeidernes) destinasjon		
7. Mottakerland i EØS	8. Mottakerbigårdens navn og adresse	
9. Mottakerens navn og adresse		
C. Dronningenes (og arbeidernes) identitet		
10. Antall bier/humler (en dronning per sendebur og maksimum 20 arbeidere per dronning)	11. Art	12. Forsendelsens identitet ⁽³⁾
10.1.		
10.2.		
10.3.		
10.4.		
10.5. ⁽⁴⁾		
D. Helseopplysninger		
13. Jeg, undertegnede, attesterer at:		
13.1. lukket yngelrâte, liten kubebille (Aethina tumida) og Tropilaelaps-midd (Tropilaelaps spp.) er meldepliktige sjukdommer/parasitter i ..... (navnet på et opprinnelsesland oppført på listen i vedlegg III del 1 eller et område oppført på listen i vedlegg III del 2 til vedtak 2003/881/EF).		
13.2. bidronningene/humledronningene, med arbeidere, som er nevnt over:		
a) kommer fra en avlsbigård som er underlagt tilsyn og kontroll av kompetent myndighet.		
b) kommer fra et område som ikke er omfattet av restriksjoner på grunn av lukket yngelrâte og hvor lukket yngelrâte ikke har forekommet i løpet av de siste 30 dager før utstedelse av dette sertifikatet. Dersom det har vært utbrudd av lukket yngelrâte i området tidligere, har alle kuber innenfor en radius av 30 kilometer rundt utbruddet blitt kontrollert av kompetent myndighet og alle smittede kuber blitt brent eller behandlet og inspisert med tilfredsstillende resultat av vedkommende myndighet senest 30 dager etter det siste registrerte tilfellet.		
c) kommer fra bikuber eller humlekolonier, som på grunnlag av tavleprøver har blitt testet for lukket yngelrâte i henhold til OIE sin håndbok om diagnosemetoder i løpet av de siste 30 dager med negativt resultat.		
d) kommer fra et område med minst 30 kilometers radius som ikke er omfattet av restriksjoner på grunn av liten kubebille (Aethina tumida) eller Tropilaelaps ssp, og hvor disse skadegjørerne ikke		

forekommer.

- e) kommer fra bikuber eller humlekolonier som ble undersøkt umiddelbart før avsendelse og viser ingen kliniske tegn på sjukdom eller angrep av skadegjørere.
- f) har blitt grundig undersøkt for å sikre at liten kubebille (*Aethina tumida*), billens egg eller larver eller andre skadegjørere, spesielt *Tropilaelaps* ssp., ikke forekommer på individene eller i emballasjen.

13.3. emballasjen, sendebur, medfølgende produkter og fôr er nytt og har ikke vært i kontakt med sjuke bier eller yngeltavler og det er tatt alle nødvendige forholdsregler for å hindre kontaminering med agens som kan forårsake sjukdom eller skade på bier/humler.

E. Gyldighet

14. Dette sertifikatet er gyldig i 10 dager.

15. Dato og sted

16. Den godkjente veterinærens eller tjenestemannens navn og tittel

17. Den godkjente veterinærens eller tjenestemannens signatur og stempel ⁽⁵⁾

Tegnforklaringer:

⁽¹⁾ Originalen skal oppbevares i minst 3 år.

⁽²⁾ Oppgi transportmiddelets eller beholderens registreringsnummer og nummer på eventuell plombe

⁽³⁾ Sendeburets plombenummer.

⁽⁴⁾ Fortsett etter behov

⁽⁵⁾ Signatur og stempel skal ha en annen farge enn den trykte teksten.

Del 4. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import av humlekolonier (Bombus spp.), som er produsert på anerkjente virksomheter under kontrollerte miljøbetingelser, fra land utenfor EØS.

Helsesertifikat for humlekolonier (Bombus spp.), som er produsert på anerkjente virksomheter under kontrollerte miljøbetingelser, og som skal eksporteres til EØS.		
Merknad til importøren: Dette sertifikatet er kun til veterinært bruk og skal følge med forsendelsen til grensekontrollstasjonen.		
1. Opprinnelsesland utenfor EØS og kompetent myndighet	2.1. Helsesertifikat nr. 2.2. CITES sertifikat nr. (om nødvendig)	Original ⁽¹⁾
A. Humlenes opprinnelse		
3. Den anerkjente opprinnelsesvirksomhetens navn og adresse	4. Avsenderens navn og adresse	
5. Avsendelsessted	6. Transportmiddel ⁽²⁾	
B. Humlekoloniens destinasjon		
7. Mottakerland i EØS	8. Mottakervirksomhetens navn og adresse	
9. Mottakerens navn og adresse		
C. Humlekoloniens identitet		
10. Antall humler (hver koloni skal bestå av maksimum 200 humler i én beholder)	11. Art	12. Forsendelsens identitet ⁽³⁾
10.1.		
10.2.		
10.3.		
10.4		
10.5 ⁽⁴⁾		
D. Helseopplysninger		
13. Jeg, undertegnede, attesterer at:		
<ul style="list-style-type: none"> a) humlekoloniene som er nevnt over, er produsert under kontrollerte miljøbetingelser på en anerkjent virksomhet som er underlagt tilsyn og kontroll av kompetent myndighet. b) virksomheten som er nevnt over, har blitt undersøkt umiddelbart før avsendelsen, og verken humler eller yngel viser noe klinisk tegn på sykdom eller angrep av skadegjørere. c) alle humlekoloniene som skal eksporteres til EØS, har blitt grundig undersøkt for å sikre at liten kubebille (Aethina tumida), billens egg eller larver eller andre skadegjørere ikke forekommer i koloniene eller emballasjen. d) emballasjen, beholderne, medfølgende produkter og fôr er nytt og har ikke vært i kontakt med syke humler eller yngeltavler og alle nødvendige forholdsregler er tatt for å hindre kontaminering med agens som kan forårsake sykdom eller skade på humler. 		

E. Gyldighet		
14. Dette sertifikatet er gyldig i 10 dager.		
15. Dato og sted	16. Den godkjente veterinærens eller tjenestemannens navn og tittel	17. Den godkjente veterinærens eller tjenestemannens signatur og stempel ⁽⁵⁾
<p>Tegnforklaringer:</p> <p>(¹) Originalen skal oppbevares i minst 3 år. (²) Oppgi transportmiddelets eller beholderens registreringsnummer og nummer på eventuell plombe (³) Beholderens plombenummer. (⁴) Fortsett etter behov (⁵) Signatur og stempel skal ha en annen farge enn den trykte teksten.</p>		

II

Endringene trer i kraft 5. mai 2005.

25. april Nr. 360 2005

Forskrift om kompensasjon for utgifter til renter til investeringer for istandsetting av kirker og kirkeinventar fra Den Norske Stats Husbank.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 25. april 2005 med hjemmel i lov 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank § 1 og § 21. Kunngjort 29. april 2005.

§ 1. Formål

Rentekompensasjon skal stimulere til sikring og bevaring av kirkene, kirkenes utsmykning og inventar. Fredede eller verneverdige kirker skal ha høy prioritet.

§ 2. Hvilke kirker omfattes av ordningen

Rentekompensasjonsordningen gjelder menighetskirker i Den norske kirke, slik disse er definert etter kirkeloven § 17.

§ 3. Hva det kan gis rentekompensasjon til

Rentekompensasjonsordningen gjelder for prosjekter som ferdigstilles etter 1. januar 2005.

Rentekompensasjon kan ikke gis til nybygg, tilbygg eller til ordinært vedlikehold.

§ 4. Størrelsen på rentekompensasjonen

Beregningsgrunnlaget for rentekompensasjonen er de påløpte kostnadene til prosjektet, inklusiv moms, som Husbanken godkjenner ved søknad om utbetaling. Kompensasjonen tilsvarer renter for et serielån i Husbanken med 20 års løpetid, inklusiv en 5 års avdragsfri periode, og med den til en hver tid gjeldende flytende rente. Det beregnes kompensasjon fra den dato som Husbanken godkjenner søknad om utbetaling. Etter utløpet av den avdragsfrie perioden reduseres beregningsgrunnlaget etterskuddsvis med 1/15 per år.

§ 5. Søknad og saksgang

Søknad om godkjenning og søknad om utbetaling sendes Husbanken. Husbanken utbetaler tilskudd innenfor de økonomiske rammer som er stilt til disposisjon.

Søknad fremmes av kirkeeier eller kommune på vegne av kirkeeier. Når kommunen søker må søknaden bekreftes av kirkeeier. Når kirkeeier søker må søknaden bekreftes av kommunen.

Rentekompensasjon utbetales til kommunen. Der andre enn kommunen har dekket utgiftene til prosjektet eller tiltaket, skal midlene kanaliseres videre fra kommunen til den part som har dekket utgiftene.

§ 6. Nærmere retningslinjer

Husbankens hovedstyre gir nærmere retningslinjer for gjennomføringen av kompensasjonsordningen.

§ 7. Prioritering

Departementet kan fastsette regler om prioritering.

§ 8. Sanksjoner ved mislighold

Dersom forutsetninger for rentekompensasjonen ikke er overholdt, kan staten redusere eller stanse utbetalingen, eventuelt kreve rentekompensasjonen tilbakebetalt.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

25. april Nr. 361 2005**Forskrift om forbud mot omsetning av lever og nyrer fra storfe og småfe.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 25. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 15, § 16 og § 23 første ledd. Jf. EØS-avtalen vedlegg II nr. 54f (forordning (EØF) nr. 315/93 artikkel 4), nr. 54zn (forordning (EF) nr. 466/2001, vedlegg I, nr. 3). Kunngjort 29. april 2005.

§ 1. Forbud

Det er forbudt å omsette, herunder eksportere, lever og nyrer fra storfe og småfe som kan ha fått fôrvarer som er forbudt i henhold til forskrift 5. april 2005 nr. 286 om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold.

For varepartier hvor det foreligger dokumentasjon i henhold til § 2 gjelder ikke forbudet i første ledd.

§ 2. Dokumentasjon

Følgende dokumentasjon vil aksepteres i henhold til § 1 annet ledd:

1. Opplysninger som godtgjør at varepartiet kommer fra storfe eller småfe som ikke har fått fôr som er forbudt i henhold til forskrift 5. april 2005 nr. 286 om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold.
2. Opplysninger som fremkommer gjennom generell kartlegging og risikovurdering av de angjeldende fôrvarer som av Mattilsynet vurderes å bekrefte at de angitte vareparti ikke er helseskadelig eller uegnet til konsum.
3. Analysebevis som bekrefter at varepartiet er i samsvar med de fastsatte grenseverdiene for kadmium i forskrift 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler. Analysene og prøvettakene må oppfylle kravene som angitt i direktiv 2001/22/EF.

§ 3. Dispensasjon

I særskilte tilfeller og under forutsetning at det ikke er i strid med våre internasjonale forpliktelser kan Mattilsynet dispensere fra denne forskrift.

§ 4. Straff

Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift kommer bestemmelser om straff i matloven § 28 til anvendelse.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

26. april Nr. 362 2005**Forskrift om asbest.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 26. april 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 7, § 7 nr. 2 og 3, § 8 nr. 4, § 11 nr. 2, 3, 4 og 5, § 12 nr. 5, § 14 tredje ledd, § 22 og § 30 nr. 4. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XV nr. 4 (direktiv 76/769/EØF sist endret ved direktiv 1999/77/EF) og vedlegg XVIII nr. 5 (direktiv 83/477/EØF sist endret ved direktiv 2003/18/EF). Kunngjort 29. april 2005.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser**§ 1. Formål**

Denne forskriften skal sikre arbeidstakere mot risiko for helseskade som følge av eksponering for asbeststøv.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder bruk og annen håndtering av asbest og asbestholdig materiale i arbeidslivet.

Denne forskriften, med unntak av § 11 om melding, gjelder for virksomheter på områder som nevnt i forskrift 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften) § 2 nr. 1 bokstav d.

Dersom eksponeringen av arbeidstakerne er sporadisk og av lav intensitet, og det er klart at grenseverdien i § 16 ikke vil bli overskredet, får § 10 om varselskilt og kapittel 7 om helseundersøkelser ikke anvendelse ved:

- a) kortvarig, ikke-kontinuerlig vedlikeholdsarbeid utført på materialer som ikke lett smuldrer opp,
- b) fjerning av uskadet materiale dersom asbestfibrene er fast bundet i materialet og materialet ikke skades under arbeidet,
- c) innkapsling og forsegling av asbestholdig materiale som er i god stand,
- d) overvåking og kontroll av luften samt innsamling av prøver for å fastslå om et bestemt materiale inneholder asbest.

§ 3. Hvem forskriften retter seg mot

Arbeidsgiveren skal sørge for at bestemmelsene i forskriften blir gjennomført. Forskriften gjelder også for virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere.

§ 4. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *asbest*: de fibrøse, krystallinske silikatmineralene krysotil (hvit asbest), krokidolitt (blå asbest), amositt (brun asbest), antofyllittasbest, tremolittasbest og aktinolittasbest.
- b) *asbestfibre*: fibre som er lengre enn 5 mikrometer og tynnere enn 3 mikrometer, og der forholdet mellom lengde og tykkelse er minst 3:1.
- c) *asbeststøv*: svevende asbestfibre eller avsatte asbestfibre som kan bli svevende i arbeidsmiljøet.

§ 5. Dispensasjon

Arbeidstilsynet kan gi dispensasjon fra forskriften når det er verne- og helsemessig forsvarlig, og det ikke strider mot EØS-avtalen.

Kapittel 2. Forbud mot asbest**§ 6. Forbud**

Bruk og annen håndtering av asbest og asbestholdig materiale er forbudt.

§ 7. Unntak

Unntatt fra forbudet i § 6 er:

- a) riving, reparasjon og vedlikehold av asbestholdig materiale, herunder håndtering av asbestholdig avfall fra slikt arbeid,
- b) bryting og bearbeiding av bergarter som inneholder høyst 1 vektprosent asbest,
- c) prøvetaking og analysering for å fastslå om et bestemt materiale inneholder asbest,
- d) bruk av membraner av krysotil for eksisterende elektrolyseanlegg ut deres levetid, eller inntil egnede asbestfrie erstatningsprodukter blir tilgjengelig, avhengig av hva som inntreffer først. Utskiftning av slike membraner skal skje i samsvar med reglene i kapittel 8,
- e) bruk av asbestholdige produkter som var montert eller tatt i bruk før 26. april 2005 i samsvar med tidligere regler. Slike produkter skal fortsatt være tillatt inntil de avhendes eller når slutten av sin levetid, under forutsetning av at asbestfibrene er bundet i produktet og ikke kan bli frigjort til omgivelsene.

Kapittel 3. Risikovurdering og tiltak**§ 8. Risikovurdering**

Arbeidsgiveren skal kartlegge hvordan og i hvilken grad arbeidstakerne kan bli eksponert for asbeststøv. På bakgrunn av kartleggingen skal arbeidsgiveren vurdere risikoen for arbeidstakernes helse og sikkerhet.

Risikovurderingen skal oppdateres når nye opplysninger eller endringer i arbeidet tilsier det.

Risikovurderingen skal foretas i samarbeid med arbeidstakerne eller deres representanter.

§ 9. Tiltak for å redusere eksponering for asbeststøv

Arbeidstakernes eksponering for asbeststøv skal reduseres til et minimum, særlig gjennom følgende tiltak:

- a) antall arbeidstakere som blir eller kan bli eksponert for asbeststøv skal begrenses mest mulig,
- b) håndtering av asbest og asbestholdig materiale skal foregå atskilt fra øvrig virksomhet,
- c) arbeidsprosessene skal være utformet slik at det ikke dannes asbeststøv eller, dersom dette ikke er mulig, være utformet slik at asbeststøvet ikke virvles opp og spres. Ved innendørs håndtering av asbest eller asbestholdig materiale skal det opprettes undertrykksoner dersom det er nødvendig for å hindre spredning av asbeststøv til omgivelsene. Opprettet undertrykk skal dokumenteres.
- d) ved bruk av avsug skal avsugluft ikke føres tilbake til arbeidslokalet, men renses og ledes ut i friluft. Avsugluft fra mobil støvsuger som brukes for opptak av asbestholdig støv kan allikevel føres tilbake dersom denne luften er renset slik at minst 99,99% av asbeststøvet avskilles.
- e) alle lokaler og alt utstyr som brukes ved behandling av asbest, skal kunne rengjøres og vedlikeholdes regelmessig og effektivt,
- f) asbest eller asbestholdige materialer som avgir asbeststøv, skal lagres og transporteres i egnet lukket emballasje som gir tilstrekkelig sikkerhet mot knusing og rifter m.m.
- g) asbestavfall skal straks samles opp og fjernes fra arbeidsplassen i egnet lukket emballasje og oppbevares i lukket låsbar beholder. Dette gjelder ikke naturlig bergmateriale som inneholder asbest. Emballasjen og beholderen skal være tydelig merket med følgende tekst: *Inneholder asbest. Innånding av støv fra dette materialet kan forårsake kreft. Bruk egnet verneutstyr.* Slikt avfall skal deretter håndteres i samsvar med kapittel 11 i forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).

§ 10. Varselskilt

Områder hvor det arbeides med asbest eller asbestholdig materiale, skal være tydelig merket med følgende tekst:

Asbest – adgang forbudt for uvedkommende.

Områder hvor grenseverdien i § 16 vil bli overskredet, skal i tillegg merkes med følgende tekst:

Grenseverdien for asbesteksponering vil bli overskredet.

§ 11. Melding

Arbeidsgiveren skal sende melding til Arbeidstilsynet om arbeid med asbest eller asbestholdig materiale. Meldingen skal sendes før arbeidet påbegynnes. Ved rivings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeid etter kapittel 8, skal meldingen sendes i god tid og senest en uke før arbeidet påbegynnes.

Meldingen skal minst inneholde en kortfattet oversikt over:

- a) arbeidsstedets beliggenhet,
- b) typer og mengder asbest og asbestholdig materiale som brukes eller håndteres,
- c) aktiviteter og metoder som inngår i arbeidet,
- d) antall berørte arbeidstakere, og hvilken opplæring arbeidstakerne har gjennomgått,
- e) dato for arbeidets igangsettelse og arbeidets varighet,
- f) tiltak som er iverksatt for å begrense arbeidstakernes eksponering for asbest.

Det skal benyttes skjema fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet.

Arbeidstakerne og deres representanter skal ha tilgang til meldingen.

Dersom det er sannsynlig at endringer i arbeidsforholdene vil føre til en vesentlig økning i eksponeringen for asbeststøv, skal arbeidsgiveren sende inn ny melding.

Kapittel 4. Opplæring og instruks

§ 12. Opplæring

Arbeidsgiveren kan bare sette arbeidstakere som har gjennomgått særskilt opplæring til arbeid med asbest eller asbestholdig materiale.

Opplæringen skal foretas av kompetente personer.

Opplæringen skal være lett forståelig og gi arbeidstakerne de nødvendige kunnskapene og ferdighetene om forebygging og sikkerhet, særlig når det gjelder:

- a) asbestens egenskaper og helseeffekter, herunder faren ved røyking,
- b) produkt- eller materialtyper som kan antas å inneholde asbest,
- c) arbeidsaktiviteter som kan medføre eksponering for asbest, og betydningen av forebyggende kontrolltiltak for å redusere eksponeringen,
- d) grenseverdien i § 16 og nødvendigheten av kontrollmålinger av luften,
- e) sikre arbeidsmetoder, sikre kontrolltiltak, sikkert arbeidsutstyr og sikkert verneutstyr,
- f) formålet med og riktig valg av åndedrettsvern, åndedrettsvernets begrensninger og riktig bruk av det,
- g) nødprosedyrer,
- h) prosedyre for fullstendig rengjøring,
- i) avfallshåndtering,
- j) krav om helseundersøkelse etter kapittel 7.

Opplæringen skal omfatte praktiske øvelser.

Opplæringen skal tilpasses det arbeidet som skal utføres. Den skal gis regelmessig og når det er nødvendig som følge av den teknologiske utviklingen.

Utgiftene til opplæringen skal betales av arbeidsgiveren.

Arbeidstakernes representanter skal gis informasjon om innholdet i opplæringen.

§ 13. Instruks

Arbeidsgiveren skal utarbeide skriftlig instruks for håndtering av asbestholdig materiale og vern mot asbeststøv. Instruksen skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.

Kapittel 5. Røykeforbud og begrensning i adgang til sysselsetting

§ 14. Røykeforbud

Røyking er ikke tillatt på områder hvor asbest eller asbestholdig materiale håndteres.

§ 15. Begrensning i adgang til sysselsetting

Personer med kroniske sykdommer i lunger, luftveier eller hjertet, skal ikke settes til arbeid der de vil kunne bli eksponert for asbeststøv.

Kapittel 6. Grenseverdi og kontroll

§ 16. Grenseverdi

Konsentrasjonen av asbestfibre i innåndingsluften skal ikke overskride 0.1 fibre per cm³ med en referanseperiode på åtte timer.

§ 17. Fibermålinger

Dersom risikovurderingen viser at det er nødvendig for å sikre at grenseverdien overholdes, skal det foretas

regelmessige målinger av asbestfibre i luften på arbeidsplassen. Dette gjelder ikke ved arbeid der arbeidstakerne bruker verneklær og åndedrettsvern i henhold til § 24.

Prøvetakingen skal være representativ for arbeidstakernes individuelle eksponering for asbeststøv.

Prøvetakingen skal foretas i samråd med arbeidstakerne eller deres representanter i virksomheten.

Prøvetakingen skal vare tilstrekkelig lenge slik at en representativ eksponering kan fastsettes for en referanseperiode på åtte timer.

Fibertelling skal utføres ved hjelp av et lysmikroskop med fasekontrast i samsvar med metoden anbefalt av Verdens helseorganisasjon i 1997 eller etter en annen metode som gir tilsvarende resultater.

Prøvetakingen og fibertelling skal foretas av kompetente personer.

Arbeidsgiveren skal føre protokoll over fibermålingene.

Arbeidstakerne og deres representanter skal informeres om resultatene av målingene og forklaring på hva resultatene betyr.

§ 18. Tiltak ved overskridelse av grenseverdi

Dersom grenseverdien i § 16 overskrides, skal arbeidsgiveren straks søke etter årsakene til overskridelsen og umiddelbart iverksette forebyggende tiltak og vernetiltak for å bedre situasjonen. Arbeidet i det berørte området kan ikke fortsette dersom slike tiltak ikke blir iverksatt.

For å kontrollere effektiviteten av tiltakene, skal arbeidsgiveren umiddelbart foreta ny måling av asbestfibre i luften.

Dersom det ikke er mulig å redusere eksponeringen for asbestfibre på andre måter, skal arbeidstakerne benytte verneklær og åndedrettsvern i samsvar med § 24. Denne løsningen skal ikke være varig, og arbeidstakernes bruk av slikt verneutstyr skal begrenses til det strengt nødvendige. Arbeidsgiveren skal i samråd med arbeidstakerne eller deres representanter sørge for at arbeidstakerne får nødvendige hvilepauser i forhold til den fysiske og klimamessige belastningen.

Arbeidsgiveren skal straks informere berørte arbeidstakere og deres representanter om overskridelsen og årsaken til denne. Arbeidstakerne eller deres representanter skal så tidlig som mulig konsulteres om hvilke tiltak som skal treffes, eller dersom det foreligger en nødsituasjon, informeres om hvilke tiltak som er truffet.

Kapittel 7. Helseundersøkelser

§ 19. Krav om helseundersøkelse

Arbeidsgiveren skal sørge for at arbeidstakere som kan bli eksponert eller har vært eksponert for asbeststøv i arbeid for arbeidsgiveren, gjennomgår egnet helseundersøkelse av lunger og luftveier.

Helseundersøkelse skal utføres av kompetent lege.

Helseundersøkelse skal foretas før arbeidstakerne settes til arbeid hvor de kan bli eksponert for asbeststøv. Denne undersøkelsen skal omfatte røntgenundersøkelse av lungene. Helseundersøkelse skal deretter foretas minst hvert tredje år. Legen avgjør om det er nødvendig med hyppigere helseundersøkelser og innholdet i undersøkelsene på bakgrunn av arbeidstakernes helsetilstand og eksponeringens nivå og varighet.

Ved arbeidsforholdets opphør, avgjør legen om det er behov for ytterligere helseundersøkelser. Dersom det er behov for videre oppfølging, skal arbeidstakerne ha skriftlig orientering om dette.

Utgifter til helseundersøkelse av arbeidstakerne som ikke dekkes av folketrygden, betales av arbeidsgiveren.

§ 20. Melding om asbestfremkalt sykdom

Legen skal på fastsatt skjema melde sykdommer som kan være forårsaket av asbeststøv til Direktoratet for arbeidstilsynet.

§ 21. Register

Arbeidsgiveren skal føre register over arbeidstakere som skal gjennomgå helseundersøkelse etter § 19.

Registeret skal inneholde opplysninger om navn, fødselsdato, stilling, dato for tilsetting, arbeidets art og varighet, samt den eksponeringen arbeidstakerne utsettes for. Registeret skal videre inneholde opplysninger om dato for helseundersøkelse og navn på legen som gjennomførte undersøkelsen. Registeret skal bare inneholde disse opplysningene.

Registeret skal være tilgjengelig for verne- og helsepersonale, verneombud, medlemmer av arbeidsmiljøutvalg, andre personer med særlig oppgave å ivareta sikkerhet og helse på arbeidsplassen og Arbeidstilsynet. Arbeidstaker som er oppført i registeret, skal gjøres kjent med dette og ha adgang til opplysningene som gjelder egen person. Opplysninger i registeret av ikke personlig art skal gjøres kjent for arbeidstakerne.

Opplysninger om den enkelte arbeidstaker skal oppbevares i minst 60 år etter at eksponeringen er avsluttet. Registeret, eller deler av det, skal ikke tilintetgjøres uten tillatelse fra Arbeidstilsynet. Dersom virksomheten opphører, skal registeret overføres til Direktoratet for arbeidstilsynet.

Kapittel 8. Rivings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeid av asbestholdig materiale

§ 22. Tillatelse fra Arbeidstilsynet

Virksomheter som skal utføre rivings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeid av asbestholdig materiale, skal ha tillatelse fra Arbeidstilsynet.

Søknad om slik tillatelse skal inneholde opplysninger om:

- a) hvordan arbeidet vil bli organisert,
- b) hvilke metoder som skal benyttes,
- c) hvilke vernetiltak som vil bli iverksatt,
- d) opplæring av arbeidstakerne,
- e) helseundersøkelser av arbeidstakerne og
- f) virksomhetens erfaring med slikt arbeid.

Instruksen i henhold til § 13 skal vedlegges søknaden.

Før søknaden sendes til Arbeidstilsynet, skal verneombud, arbeidsmiljøutvalget og verne- og helsepersonalet ved den virksomheten som skal foreta arbeidet bli forelagt søknaden til uttalelse.

§ 23. *Fjerning av asbest før rivingsarbeid*

Asbest og asbestholdige materialer skal fjernes og det skal utføres etterkontroll i henhold til § 26 før annet rivingsarbeid påbegynnes. Dette gjelder ikke dersom det medfører mindre risiko for arbeidstakerne om slike materialer ikke fjernes før annet rivingsarbeid påbegynnes.

§ 24. *Verneklær og åndedrettsvern*

Arbeidstakerne skal bruke tettsluttende verneklær med hette, og godkjent åndedrettsvern.

Verneklærne skal være laget av støvavstøtende materiale og ikke ha lommer e.l.

Verneklærne som er benyttet, skal tas av før arbeidsområdet forlates. Verneklær og arbeidstøy skal ikke tas med hjem.

Arbeidsgiveren skal sørge for et spesielt rom for verneklær, atskilt fra gang- og arbeidsklær. Rommet skal merkes i henhold til § 10.

Verneklær av engangstype skal byttes etter hver arbeidsøkt.

Verneklær som ikke er engangstype, og åndedrettsvern skal rengjøres etter hver arbeidsøkt.

Arbeidsgiveren skal sørge for vask av verneklær og arbeidstøy. Brukte verneklær skal legges i spesielle plastsekker merket «*Forurenset av asbest*» før de sendes til et vaskeri som er utstyrt for dette formålet. Verneklær skal ikke vaskes sammen med andre klær.

§ 25. *Vaskested*

Vaskested med håndvask og dusj med varmt og kaldt vann skal være lett tilgjengelig.

Arbeidsgiveren skal instruere om at de som deltar i arbeidet skal dusje etter hver arbeidsøkt.

Tid som brukes til vask og skift skal inngå i arbeidstiden.

Vaskestedet skal merkes i henhold til § 10.

§ 26. *Etterkontroll*

Etter at arbeidet er utført, skal virksomheten iverksette nødvendig kontroll av at asbeststøvet er fjernet. Konsentrasjonen av asbestfibre i luften skal ikke overskride 0.01 fibre per cm³.

Kontrollen skal gjennomføres etter fullstendig rengjøring og mens området fortsatt er avstengt fra omgivelsene.

Dersom det er opprettet undertrykk, skal dette opprettholdes under etterkontrollen.

Kapittel 9. Avsluttende bestemmelser

§ 27. *Straffebestemmelser*

Overtredelse av denne forskriften straffes etter arbeidsmiljøloven kapittel XIV og straffeloven § 48a og § 48b.

§ 28. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift om asbest, fastsatt av Kommunaldepartementet 16. august 1991 nr. 600, med unntak av § 8 første punktum, § 13 og § 14.

Forskrift 16. august 1991 nr. 600 om asbest § 8 første punktum, § 13 og § 14 oppheves samtidig med at bestemmelser om forbud mot import, fremstilling og omsetning av asbest og asbestholdige produkter blir fastsatt av Miljøverndepartementet.

26. april Nr. 363 2005

Forskrift om endring i forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (kjemikalieforskriften).

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 26. april 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 11 nr. 5. Kunngjort 29. april 2005.

I

I forskrift 30. april 2001 nr. 443 om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (kjemikalieforskriften) gjøres følgende endring:

§ 2 tredje ledd skal lyde:

For arbeid med asbest gjelder forskrift 26. april 2005 nr. 362 om asbest. I tillegg gjelder § 10 tredje ledd, § 18 første til fjerde ledd og § 25 bokstav a i forskriften her.

II

Endringen trer i kraft straks.

27. april Nr. 364 2005

Forskrift om endring i forskrift om valg til Sametinget.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 27. april 2005 med hjemmel i delegeringsvedtak 10. desember 2004 nr. 1607 og forskrift 10. desember 2004 nr. 1641 om valg til Sametinget § 87. Kunngjort 29. april 2005.

I

I forskrift 10. desember 2004 nr. 1641 om valg til Sametinget gjøres følgende endringer:

§ 20 tredje ledd bokstav b og c skal lyde:

- b) opplysning om hvem som er valgt til medlemmer i organisasjonens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere organisasjonen i saker etter denne forskriften,
- c) vedtekt som fastsetter hvilket organ i organisasjonen som velger organisasjonens utøvende organ, og

§ 24 skal lyde:

§ 24. Opplysninger om hvem som sitter i organisasjonens utøvende organ

(1) Registrerte organisasjoner skal ved endring av tidligere registrerte opplysninger, sende melding til Sametinget om hvem som er medlemmer av organisasjonens utøvende organ. Som dokumentasjon skal det legges ved protokoll fra det møtet der valg av nytt utøvende organ ble avholdt.

(2) Innen 15. oktober i året før valgåret skal Sametinget sende melding til organisasjonene og informere om hvilke opplysninger som er registrert om organisasjonen. Organisasjonene skal samtidig underrettes om at fristen for å melde inn nye opplysninger eller bekreftelse på de registrerte opplysninger om sammensetningen av organisasjonens utøvende organ med virkning for valget er 2. januar i valgåret. Melding om endringer i organisasjonens utøvende organ som mottas etter 2. januar, men før 31. mars i valgåret, kan legges til grunn for oppdatering av Sametingets register.

(3) Ved forberedelsene av sametingsvalget skal valgmyndighetene legge til grunn de opplysninger som er registrert hos Sametinget per 31. mars i valgåret.

§ 25 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Sametingets register skal inneholde opplysninger om organisasjonens navn, adresse, kontaktperson og hvem som er medlemmer av organisasjonens utøvende organ. For personer som registreres som kontaktperson og medlem av det utøvende organ, skal registeret inneholde opplysning om navn, bostedsadresse og fødselsnummer eller D-nummer. Alle opplysninger i registeret er offentlige med unntak av opplysninger om fødselsnummer og D-nummer og bostedsadressene til medlemmene av organisasjonens utøvende organ.

(3) Innsender skal ha underretning om opplysninger som registreres på organisasjonen hos Sametinget. Underretning om vedtak knyttet til organisasjonens navn eller sammensetning av organisasjonens utøvende organ skal også sendes til dem som var registrert som medlemmer av organisasjonens utøvende organ på det tidspunkt søknad eller melding om endring ble journalført hos Sametinget.

§ 43 tiende ledd oppheves.

§ 51 skal lyde:

§ 51. Bruk av særskilt omslag

Velgere som ikke er innført i vedkommende del av samemanntallet eller som allerede er krysset av i samemanntallet, skal ikke legge stemmeseddelkonvolutten i urnen, men gi den til stemmestyret. Stemmestyret skal legge stemmegivningen i et særskilt omslag, klebe det igjen og skrive velgerens navn, adresse og fødselsdato utenpå.

§ 56 første ledd bokstav f og g skal lyde:

- f) velgeren ikke har avgitt godkjent stemmegivning, og
- g) stemmegivningen er kommet inn til samevalgstyret innen kl. 20 på valgdagen.

§ 56 første ledd bokstav h oppheves.

§ 57 første ledd bokstav b og c skal lyde:

- b) velgeren har fått anledning til å avgi stemme, og
- c) velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.

§ 57 første ledd bokstav d oppheves.

II

- (1) Endringene trer i kraft straks.
- (2) Fra samme tid trer § 71 i forskrift 10. desember 2004 nr. 1641 om valg til Sametinget i kraft.

28. april Nr. 365 2005**Forskrift om endring i forskrift om fortegnelse over sykdommer som omfattes av matloven.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 28. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 33, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. 1 (forordning (EF) nr. 1398/2003). Kunngjort 29. april 2005.

I

I forskrift 19. mars 1965 nr. 9941 om fortegnelse over sykdommer som omfattes av matloven gjøres følgende endringer:

Del I listen over A-sykdommer nytt femte strekpunkt skal lyde:

- Ebola- og Marburg-virus

Del I listen over B-sykdommer delen om hund, katt, pelsdyr og gnagere skal lyde:

Hund, katt, pelsdyr, gnagere, haredyr og primater

- European brown hare syndrome
- Leishmaniose
- Myxomatose
- Sarcoptesskabb hos rev i fangenskap
- Valpesjuka – distemper
- Viral hemorragisk sykdom hos kanin
- Virusenteritt hos mink
- Apekopper – Monkey pox

Del I listen over B-sykdommer delen om bier skal lyde:

Bier og humler

- Lukket yngelr te – American foulbrood
- Åpen yngelr te – European foulbrood
- Steinyngel – Stonebrood
- Liten kubebille (Aethina tumida) – Small Hive Beetle (Aethina tumida)
- Tropilaelaps-midd (Tropilaelaps ssp.) – Tropilaelaps mite (Tropilaelaps ssp.)

II

Endringene trer i kraft 5. mai 2005.

29. april Nr. 366 2005**Ikrafttredelse av lov 29. april 2005 nr. 22 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler mv. (automatisk fornyelse og flytting av forsikringer mv.) og delvis ikrafttredelse av lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven).**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med hjemmel i lov 29. april 2005 nr. 22 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler mv. (automatisk fornyelse og flytting av forsikringer mv.) del V og lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 60. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. april 2005.

1. Lov 29. april 2005 nr. 22 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler mv. (automatisk fornyelse og flytting av forsikringer mv.) avsnitt I gjelder fra 1. januar 2006.
2. Lov 29. april 2005 nr. 22 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler mv. (automatisk fornyelse og flytting av forsikringer mv.) avsnitt II og III gjelder fra 1. mai 2005.
3. I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser § 62 trer endringen i nr. 4 av lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 4–4 første ledd bokstav a og bokstav e annet punktum og endringen i nr. 9 av lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. § 9–1 i kraft straks.

29. april Nr. 367 2005**Forskrift om unntak fra konkurranseloven § 10 for samarbeid ved omsetning av bøker.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven) § 3 annet ledd. Fremmet av Moderniseringsdepartementet. Kunngjort 29. april 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder visse typer samarbeid mellom foretak eller sammenslutninger av foretak ved omsetning av bøker som hovedsakelig er ment for det norske markedet.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a) *leverandør*, et foretak som utgir bøker.
- b) *forhandler*, et foretak som selger bøker til sluttkunde.
- c) *bokklubb*, et foretak som periodisk distribuerer bøker etter løpende opsjonsavtale med sluttkunder som har medlemskap i klubben.
- d) *fastpris*, en bindende videresalgpris fastsatt av leverandøren.

§ 3. Unntak for samarbeid om fastpris

Forbudet i konkurranseloven § 10 første ledd er ikke til hinder for at en leverandør kan sette fastpris på bøker leverandøren utgir eller bøker som utgis av bokklubb som leverandøren har avtale med. Forbudet er heller ikke til hinder for at det kan samarbeides om avtaler som forplikter den enkelte leverandør til å sette fastpris på slike bøker. Fastprisen gjelder for alle sluttkunder uansett forhandler innenfor en bestemt periode fastsatt i tredje ledd.

Det kan likeledes, uhindret av forbudet, avtales maksimale rabattsatser som skal gjelde i fastprisperioden. Rabattsatsen skal være lik for alle sluttkunder uansett forhandler bortsett fra ved salg til bibliotek.

Fastprisperioden opphører senest 1. mai året etter det kalenderåret boken ble utgitt. For særlig ressurskrevende utgivelser kan leverandøren forlenge fastprisperioden inntil sju år mot å tilby sine forhandlere full returret.

Bestemmelsene i første til tredje ledd gjelder ikke omsetning av skolebøker til grunnskolen og den videregående skolen, lærebøker til universitet og høyskoler, fagbøker til profesjonsmarkedet, lover, forskningsrapporter eller tilsvarende.

§ 4. Unntak for fellesnedsettelse

Forbudet i konkurranseloven § 10 første ledd er ikke til hinder for samarbeid om fellesnedsettelse på bøker. En leverandør kan i forbindelse med fellesnedsettelse kun fastsette veiledende utsalgspriser for bøker han utgir.

Samarbeidet kan ikke gå ut på å begrense en forhandlers adgang til å gjennomføre salg utenom fellesnedsettelse.

§ 5. Unntak for samarbeid om litteraturabonnement

Forbudet i konkurranseloven § 10 første ledd er ikke til hinder for samarbeid om ordninger for litteraturabonnement, hvor leverandørene tilbyr samme rabattsats og for øvrig identiske vilkår til alle forhandlere som tegner samme type abonnement.

Det kan avtales at leverandørene skal tilby forhandlere som ikke har litteraturabonnement, rabatt ved kjøp av bøker omfattet av innkjøpsordninger administrert av Norsk kulturråd.

§ 6. Unntak for samarbeid om skaffe- og leveringsplikt

Forbudet i konkurranseloven § 10 første ledd er ikke til hinder for avtaler som pålegger forhandlerne skaffeplikt for bøker som lagerføres av leverandørene. Det kan videre avtales at leverandørene skal ha tilsvarende leveringsplikt for disse bøkene.

§ 7. Unntak for samarbeid om frakt- og leveringsbetingelser

Forbudet i konkurranseloven § 10 første ledd er ikke til hinder for samarbeid om standardbetingelser for betaling, frakt og levering.

§ 8. Unntak for samarbeid om bokklubbers vervekampanjer

Forbudet i konkurranseloven § 10 første ledd er ikke til hinder for samarbeid som går ut på at leverandørene i sine avtaler med bokklubber begrenser bokklubbenes adgang til å tilby bøker gratis eller til sterkt rabattert pris i vervekampanjer.

§ 9. Unntak for samarbeid om standardkontrakter om royaltysatser m.m.

Forbudet i konkurranseloven § 10 første ledd er ikke til hinder for samarbeid om standardkontrakter som inneholder bestemmelser om royaltysatser for forfattere og provisjonssatser for deres agenter.

Departementet kan i det enkelte tilfellet begrense unntaket etter første ledd.

§ 10. Fullmakt

Konkurransetilsynet kan fastsette nærmere bestemmelser om gjennomføring og utfylling av forskriften.

§ 11. Ikrafttredelse og varighet

Forskriften trer i kraft 1. mai 2005 og gjelder til 31. desember 2010.

27. jan. Nr. 368 2005**Forskrift om regulering av fisket med fartøy som fører russisk flagg i Norges økonomiske sone og fiskerisone ved Jan Mayen i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. januar 2005 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, jf. forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone § 13, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2000 nr. 1670 og forskrift 23. mai 1980 nr. 4 om opprettelse av fiskerisone ved Jan Mayen. Delegering av fullmakt pkt. 4. Kunngjort 3. mai 2005.

*Kapittel 1. Generelle bestemmelser***§ 1. Generelt forbud**

Det er forbudt å drive fiske og fangst for fartøy som fører russisk flagg i Norges økonomiske sone og i fiskerisone ved Jan Mayen mellom 12 og 200 nautiske mil fra grunnlinjene.

*Kapittel 2. Fisket i Norges økonomiske sone nord for 62° N***§ 2. Kvoter nord for 62° N**

Uten hensyn til forbudet i § 1 første ledd har fartøy som fører russisk flagg adgang til å fiske følgende kvantum i Norges økonomiske sone nord for 62° N mellom 12 og 200 nautiske mil fra grunnlinjene:

- a) 140.000 tonn norsk arktisk torsk,
- b) 20.000 tonn norsk arktisk hyse,
- c) 2.000 tonn steinbit,
- d) 10.000 tonn sei som bifangst,
- e) 2.000 tonn uer (*Sebastes marinus* og *Sebastes mentella*) som bifangst,
- f) 3.000 tonn andre arter som bifangst, og
- g) 50.000 tonn norsk vårgytende sild i perioden 27. januar til 30. april 2005.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når de kvantum som er angitt i punkt a) til g) er beregnet oppfisket.

§ 3. Forbud mot fiske med torskestrål og etter vassild med småmasket trål

Det er forbudt å fiske med torskestrål (135 mm) i Norges økonomiske sone i et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 66° 30' N 06° 59' Ø
2. 66° 21' N 06° 44' Ø
3. 65° 43' N 06° 00' Ø
4. 65° 20' N 06° 00' Ø
5. 65° 20' N 05° 30' Ø
6. 66° 00' N 05° 30' Ø
7. 66° 30' N 06° 34,27' Ø
8. 67° 10' N 08° 00' Ø
9. 67° 10' N 08° 35' Ø
10. 67° 00' N 08° 18' Ø
11. 66° 50' N 08° 09' Ø herfra i rett linje til pkt. 1.

Det er forbudt å fiske med torskestrål (120 mm) og fiske etter vassild med småmasket trål i Norges økonomiske sone i et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 62° 36' N 03° 00' Ø
2. 62° 10' N 01° 15' Ø (ved NØS ytre grense)
3. 62° 40' N 00° 52' Ø (ved NØS ytre grense)
4. 63° 00' N 03° 00' Ø herifra i en rett linje til pkt. 1.

§ 4. Bifangst av sei

Kvoten som nevnt i § 2 bokstav d kan bare fiskes som bifangst i fisket etter torsk og hyse.

§ 5. Bifangst av uer

Ved fiske etter andre arter er det adgang til å ha inntil 15% bifangst av uer (*Sebastes marinus* og *Sebastes mentella*) i vekt av de enkelte fangster og av landet fangst.

§ 6. Bifangst av blåkveite

Ved fiske etter andre arter er det tillatt å ha inntil 7% innblanding av blåkveite om bord ved avslutning av fisket i Norges økonomiske sone nord for 62° N og av landet fangst. Det er likevel tillatt å ha inntil 12% bifangst av blåkveite i de enkelte fangster.

§ 7. Bifangst av andre arter

Kvoten av andre arter som nevnt i § 2 bokstav f gjelder bare arter som ikke er kvoteregulert, og kan bare fiskes som bifangst ved fiske etter kvoteregulerte arter.

§ 8. Påskestopp

Det er forbudt å fiske torsk, hyse og sei og ha torsk, hyse og sei som bifangst i Norges indre farvann,

sjøterritorium og økonomiske sone nord for 62° N fra lørdag 19. mars kl. 17.00 til mandag 28. mars kl. 16.00. For trålere og fartøy som fisker med snurrevad gjelder stoppen til tirsdag 29. mars kl. 10.00.

Forbudet gjelder ikke for direkte fiske etter sei.

Nord for 70° 20' N gjelder forbudet bare i Norges indre farvann og sjøterritorium, det vil si innenfor 12 nautiske mil av grunnlinjene.

Kapittel 3. Fisket etter kolmule i Norges økonomiske sone nord for 62° N og i fiskerisonen ved Jan Mayen

§ 9. *Kvoter nord for 62° N og i fiskerisonen ved Jan Mayen*

Uten hensyn til forbudet i § 1 har fartøy som fører russisk flagg adgang til å fiske følgende kvantum i området som nevnt i § 12 i Norges økonomiske sone og i fiskerisonen ved Jan Mayen mellom 12 og 200 nautiske mil fra grunnlinjene:

- a) 50.000 tonn kolmule

* Kvoten av kolmule kan bli nedjustert avhengig av utfallet av drøftelser om forvaltning av kolmule.

§ 10. *Fiske etter kolmule i Norges økonomiske sone*

Ved fiske etter kolmule i Norges økonomiske sone nord for 62° N er det kun adgang til å fiske kolmule i området vest av rette linjer trukket gjennom følgende posisjoner:

1. N 73° 30' Ø 15° 00'
2. N 73° 00' Ø 14° 40'
3. N 72° 30' Ø 14° 40'
4. N 71° 45' Ø 15° 10'
5. N 71° 00' Ø 16° 54'
6. N 70° 14' Ø 16° 58'
7. N 69° 33' Ø 15° 32'
8. N 69° 09' Ø 13° 37'
9. N 68° 45' Ø 11° 20'
10. N 67° 40' Ø 09° 27'
11. N 67° 20' Ø 08° 40'
12. N 67° 05' Ø 08° 00'
13. N 66° 15' Ø 05° 40'
14. N 64° 10' Ø 05° 40'
15. N 63° 15' Ø 05° 00'
16. N 62° 40' Ø 03° 00'
17. N 62° 00' Ø 02° 00'.

§ 11. *Bifangst av makrell*

Ved fiske etter kolmule er det tillatt å ha inntil 10% makrell som bifangst i de enkelte fangster.

Kapittel 5. Fellesbestemmelser

§ 12. *Beregning av fangstkvanta*

Alle fangstkvanta skal beregnes i rund vekt.

§ 13. *Straff og inndragning*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift er gjenstand for straff og inndragning etter lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 14. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2005.

26. april Nr. 369 2005

Forskrift om endring i forskrifter om indeksregulering av underholdsbidrag til barn.

Fatsatt av Barne- og familiedepartementet 26. april 2005 med hjemmel i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 73 siste ledd. Kunngjort 3. mai 2005.

I

I forskrifter 20. november 1981 nr. 8986 om indeksregulering av underholdsbidrag til barn gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd skal lyde:

Den enkelte regulering omfatter bidrag som er fastsatt eller avtalt før 1. januar i reguleringsåret. Med «reguleringsåret» menes her det året indeksregulering av bidragene blir foretatt som følge av utviklingen i

konsumprisindeksen, jf. lovens § 73 tredje ledd. Reguleringen får virkning for bidragsterminer som forfaller fra og med 1. juli i reguleringsåret.

II

Endringen gjelder fra 1. mai 2005.

26. april Nr. 370 2005

Forskrift om endring i forskrift om fastsetjing og endring av fostringstilskot.

Fastsett av Barne- og familiedepartementet 26. april 2005 med heimel i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 71 og § 74. Kunngjort 3. mai 2005.

I

I forskrift 15. januar 2003 nr. 123 om fastsetjing og endring av fostringstilskot blir det gjort følgjande endring:

§ 6 andre ledd skal lyde:

Fastsette midla til skatt tek omsyn til skatt på allmenn inntekt før frådrag for gjeldsrenter o.a. og trygdeavgift. Som allmenn inntekt reknast i denne samanhengen den inntekta som er fastsett etter denne forskrifta § 4. Frådraga er minstefrådrag og personfrådrag. Minstefrådraget skal reknast ut frå satsane for pensjonsinntekt. Skattebelastninga i tilskotsevnevurderinga skal setjast til 28 prosent og trygdeavgifta til 7,8 prosent.

II

Endringa gjeld frå 1. juni 2005.

26. april Nr. 371 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 26. april 2005 med hjemmel i forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 § 30, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 13 og § 45, og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 3. mai 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endring:

§ 19 første ledd skal lyde:

Fartøy som har adgang til å delta i gruppe I med hjemmelslengde over 15 meter i fisket etter torsk, kan maksimalt fiske og lande følgende kvanta torsk, hyse og sei (tonn):

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Torsk</i>		<i>Hyse</i>		<i>Sei</i>	
	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Fartøykvote</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Fartøykvote</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Maksimalkvote</i>
15,00 – 15,99	5,41	74,7	7,5	55	5,41	112
16,00 – 16,99	6,03	83,3	7,5	55	6,03	125
17,00 – 17,99	6,65	91,8	7,5	55	6,65	138
18,00 – 18,99	7,34	101,4	7,5	55	7,34	152
19,00 – 19,99	7,96	109,9	7,5	55	7,96	165
20,00 – 20,99	8,51	117,5	7,5	55	8,51	177
21,00 – 21,99	8,21	109,6	7,5	40	8,21	162
22,00 – 22,99	8,55	114,1	7,5	40	8,55	168
23,00 – 23,99	8,90	118,8	7,5	40	8,90	175
24,00 – 24,99	9,24	123,4	7,5	40	9,24	182
25,00 – 25,99	9,52	127,1	7,5	40	9,52	187
26,00 – 26,99	9,86	131,6	7,5	40	9,86	194
27,00 – 27,99	10,14	135,4	7,5	40	10,14	200

II

Endringen trer i kraft straks.

26. april Nr. 372 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 26. april 2005 med hjemmel i forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 § 9. Kunngjort 3. mai 2005.

I

I forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 gjøres følgende endring:

§ 7 nr. 1 første og annet ledd skal lyde:

1. Fartøy med torsketråltillatelse og som er registrert som fabrikktrålere kan maksimalt fiske og lande inntil 3.150 tonn rund vekt.

Fartøy med torsketråltillatelse som er registrert som ferskfisk- og rundfrystrålere eller småtrålere kan maksimalt fiske og lande inntil 2.250 tonn rund vekt.

II

Endringen trer i kraft straks.

27. april Nr. 373 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter uer og forbud mot fiske med torsketrål og fisket etter vassild og kolmule med småmasket trål i nærmere bestemte områder i Norges økonomiske sone i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. april 2005 med hjemmel i forskrift 22. desember 2004 nr. 1783 om regulering av fisket etter uer og forbud mot fiske med torsketrål og fisket etter vassild og kolmule med småmasket trål i nærmere bestemte områder i Norges økonomiske sone i 2005 § 6. Kunngjort 3. mai 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1783 om regulering av fisket etter uer og forbud mot fiske med torsketrål og fisket etter vassild og kolmule med småmasket trål i nærmere bestemte områder i Norges økonomiske sone i 2005 gjøres følgende endring:

§ 5 nytt fjerde ledd skal lyde:

Ved fiske etter vassild innenfor de stengte områdene angitt i § 3 er det tillatt å ha kolmule som bifangst.

II

Endringen trer i kraft straks.

28. april Nr. 374 2005**Forskrift om endring i forskrift om satser for visse tilskuddsordninger for bearbejdede jordbruksvarer.**

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 28. april 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova), forskrift 21. desember 2004 nr. 1746 om tilskudd til industrielt bearbejdede jordbruksvarer ved eksport og leveranser til spesialmarkeder § 7, forskrift 21. desember 2004 nr. 1747 om tilskudd til enkelte bearbejdede kjøttvarer ved leveranser til spesialmarkeder § 7 og forskrift 21. desember 2004 nr. 1748 om tilskudd til menyer til fly i utenriksfart (cateringordningen) § 7. Kunngjort 3. mai 2005.

I

I forskrift 28. januar 2005 nr. 60 om satser for visse tilskuddsordninger for bearbejdede jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Tilskuddssatser for XR-ordningen

Satsene for tilskudd etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1746 om tilskudd til industrielt bearbejdede jordbruksvarer ved eksport og leveranser til spesialmarkeder (XR-ordningen) skal være:

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats med prisnedskrivning (kr/kg)</i>	<i>Sats uten prisnedskrivning (kr/kg)</i>
1100	Helmelk flytende	0,69	1,40
1200	Skummet melk flytende	0,57	1,12
1300	Yoghurt	1,67	2,26

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats med prisnedskrivning (kr/kg)</i>	<i>Sats uten prisnedskrivning (kr/kg)</i>
1450	Melk til drikkevarer	2,88	2,88
1500	Kondensert melk fet	2,35	4,33
1550	Kondensert melk mager	1,70	3,65
1600	Helmelkpulver 28%	6,39	12,14
1601	Helmelkpulver 28% til iskrem	6,94	12,14
1650	Melkepulver 20%	6,11	12,15
1651	Melkepulver 20% til iskrem	6,69	12,15
1700	Skummetmelkpulver	6,52	12,59
1701	Skummetmelkpulv. til iskrem	6,84	12,59
1750	Yoghurtpulver	6,05	12,59
1800	Kjernemelkpulver	12,59	12,59
2100	Fløte	3,57	5,34
2101	Fløte til iskrem	3,71	5,34
2300	Rømme	4,05	6,79
2400	Helmelkpulver 35%	7,97	13,13
2450	Fløtepulver 55%	9,38	14,94
3200	Mysepulver	3,21	3,86
3201	Mysepulver til iskrem	3,30	3,86
5100	Smør	10,57	14,92
5101	Smør til iskrem	10,96	14,92
5300	Smørrolje	13,33	17,97
6100	Ost, naturell	18,22	24,69
6200	Ostepulver	13,67	13,67
10100	Egg i skall	11,84	11,84
11100	Heleggmasse	11,07	13,43
11200	Heleggpulver	57,55	65,52
12100	Eggeplomme konservert	28,20	28,20
12200	Eggeplommepulver	65,42	79,15
20300	Bygg	0,71	0,71
20400	Havre	0,46	0,46
20550	Rughvete	1,04	1,04
21100	Hvetekli	3,04	3,04
21200	Havrekli	3,04	3,04
22300	Byggmel	3,04	3,04
22400	Havregryn	3,04	3,04
22550	Rughvetemel	3,04	3,04
30100	Poteter	1,21	1,21
31200	Mel og flak av poteter	12,38	12,38
32100	Potetstivelse	4,97	7,40
40200	Glykose (våt)	5,33	5,87
70750	Svinekjøttsortering 23%	13,12	19,33
71400	Storfekjøttsortering 14%	24,75	31,44
73000	Fårekjøttsortering 25%	7,50	10,47
74000	Høns	0,00	3,68

Kolonnen «Sats uten prisnedskrivning» benyttes hvis det ikke mottas tilskudd etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1821 om tilskudd i form av prisnedskrivning til industrielt bearbejdede jordbruksvarer.

§ 2. Tilskuddssatser for XRK-ordningen

Satsene for tilskudd etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1747 om tilskudd til enkelte bearbejdede kjøttvarer ved leveranser til spesialmarkeder (XRK-ordningen) skal være:

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
70000	Svin indrefilet	36,37
70050	Svin ytrefilet	34,36
70100	Svin flatbiff	37,29
70200	Skinke m/knoke	23,05
70250	Skinke u/ben m/svor	27,66
70350	Svinekam u/ben	16,66
70450	Svinenakke u/ben	24,65

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
70500	Picnicråstoff	26,87
70510	Ribberull	26,87
70550	Sideflesk u/ben sort 1	29,73
70600	Westfalerråstoff	46,52
70630	Purkekjøttsortering 6%	36,92
70640	Purkekjøttsortering 23%	20,29
70700	Svinekjøttsortering 6%	37,29
70750	Svinekjøttsortering 23%	19,33
70800	Svin småflesk u/svor	15,07
70850	Svinespekk u/svor	20,12
70900	Svinelever	3,82
71000	Storfe indrefilet	38,34
71050	Storfe ytrefilet	38,34
71100	Storfe flatbiff	38,34
71150	Storfe rundbiff	38,34
71200	Storfe mørbrad u/ben	38,34
71250	Storfe bankekjøtt	38,34
71300	Okserullsortering 4%	38,34
71350	Storfekjøttsortering 5%	38,34
71400	Storfekjøttsortering 14%	40,81
71500	Storfekjøttsortering 21%	28,95
71850	Storfe kam u/ben	38,34
71900	Storfe høyrygg u/ben	40,81
71950	Storfe bogstek	40,81
72300	Kalvekjøttsortering 8%	35,45
73000	Fårekjøttsortering 25%	20,45
73100	Fårelår m/knoke u/mørbrad	30,71
73150	Fårelår u/ben	46,06
73200	Lammelår m/isben	28,19
73250	Lammelår u/ben	39,46
73400	Lammerullsortering	52,25
73500	Lam pinnekjøttståstoff u/nakke	26,15
73600	Lam pinnekjøttståstoff m/nakke	26,15

§ 4 skal lyde:

Satsene etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1748 om tilskudd til menyer til fly i utenriksfart (cateringordningen) skal være:

<i>Ferdigvarenr.:</i>	<i>Ferdigvarenavn:</i>	<i>Sats (kr/kg):</i>
1	Smør	14,92
2	Skinke, Kokt	25,59
3	Skinke, Røkt – Speket	30,66
4	Krydderskinke	25,59
5	Bayonneskinke	28,61
6	Bogskinke, Lettrøkt	26,87
7	Bostonskinke	27,36
8	Elefantskinke	51,64
9	Westfalerskinke	63,73
10	Hickory Ham	51,64
11	Bacon	31,07
12	Baconrull	32,70
13	Bogrull	28,75
14	Ribberull	39,24
15	Krydderrull	24,93
16	Okserull	40,38
17	Tungerull	11,43
18	Kalverullade	23,75
19	Lammerull	54,76
20	Fenarull	46,99
21	Fenalår	66,64
22	Hønserull	4,32

<i>Ferdigvarenr.:</i>	<i>Ferdigvarenavn:</i>	<i>Sats (kr/kg):</i>
23	Dansk Svinerulle	44,52
24	Salami	41,37
25	Servelat	21,87
26	Sylte	41,94
27	Oksetunge	32,59
28	Krydderpølse	47,26
29	Fårepølse	27,76
30	Morrpølse	17,56
31	Karbonadekaker	26,52
32	Medisterkaker	15,57
33	Kjøttdeig	39,18
34	Kjøttkaker	20,41
35	Kjøttpudding	20,05
36	Frikadeller	27,31
37	Sossiser	15,51
38	Hamburger	30,61
39	Wienerwurst	13,63
40	Metwurst	30,16
41	Kjøttpølse – Røkt	14,57
42	Medisterpølse	13,71
43	Kjøttboller	16,22
44	Pastrami, Okse	38,72
45	Kalkun, Pastrami	31,85
46	Kalkunpostei	27,17
47	Gåseleverpure	5,97
48	Kalvepaté	6,71
49	Bondepaté	9,58
50	Pork Paté	8,73
51	Viltpaté	2,58
52	Hønsepaté	6,48
53	Lammebayonne	57,11
54	Leverpostei, Vanlig	5,96
55	Leverpostei, Grov	6,26
56	Stabburpostei	6,32
57	Lapskaus	10,56
58	Hakkebiff	33,22
59	Biffgryte m/Champignon	12,81
60	Gulasj	22,01
61	Stroganoff	39,58
62	Kyllingfrikassé	9,49
63	Skinkestek	45,64
64	Svinefilet	49,10
65	Svinesnitzel	63,73
66	Hamburgerrygg, Kokt	20,74
67	Svinebrog, Gravet	29,85
68	Svineflatbiff	54,82
69	Nagel-Kjøtt	42,56
70	Bankekjøtt	52,30
71	Roastbiff	49,84
72	Oksestek	53,29
73	Salt Oksekjøtt	47,35
74	Ytrefilet	50,61
75	Indrefilet	49,15
76	Lammestek	52,51
77	Salt Fårekjøtt	63,75
78	Kylling, Stekt – Hel	12,70
79	Kylling, Stekt – Benfri	18,46
80	And, Stekt – Hel	48,33
81	And, Stekt – Benfri	48,33
82	Kalkunbryst – Stekt	107,05
83	Kyllingbryst, Stekt	109,83

<i>Ferdigvarenr.:</i>	<i>Ferdigvarenavn:</i>	<i>Sats (kr/kg):</i>
84	Brødvare	2,42
85	Knekkebrød	4,11
86	Kaker	2,45
87	Kjeks	2,77
88	Egg i skall	11,84
89	Omelett o.l.	9,83
90	Omelett m/skinke	11,21
91	Eplepaté	15,65
92	Paté m/pistasj	16,07
93	Paté m/pepper	16,07
94	Paté m/bacon	24,29
95	Champignonrull	18,35
96	Gyros	29,83
97	Rundbiff	42,17
98	Pastrami – Svin	23,20
99	Skinkeurst	15,62
100	Svineribbe	24,16
101	Kalkunpålegg, naturell, røkt	27,72
102	Kalkunservelat	18,48
103	Kalkunfrokostpølse	18,48

Ferdigvarer som ikke omfattes av tabellen i første ledd gis tilskudd etter råvareforbruk. Satsene for disse råvarene skal være:

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
5100	Smør	14,92
10100	Egg i skall	11,84
11100	Heleggmasse	14,40
22100	Hvetemel	3,46
22500	Rugmel	3,80
70000	Svin indrefilet	36,37
70050	Svin ytrefilet	34,36
70100	Svin flatbiff	37,29
70200	Skinke m/knoke	23,05
70250	Skinke u/ben m/svor	27,66
70350	Svinekam u/ben	16,66
70450	Svinenakke u/ben	24,65
70500	Picnicråstoff	26,87
70510	Ribberull	26,87
70550	Sideflesk u/ben sort 1	29,73
70600	Westfalerråstoff	46,52
70630	Purkekjøttssortering 6%	36,92
70640	Purkekjøttssortering 23%	20,29
70700	Svinekjøttssortering 6%	37,29
70750	Svinekjøttssortering 23%	19,33
70800	Svin småflesk u/svor	15,07
70850	Svinespekk u/svor	20,12
70900	Svinelever	3,82
71000	Storfe indrefilet	38,34
71050	Storfe ytrefilet	38,34
71100	Storfe flatbiff	38,34
71150	Storfe rundbiff	38,34
71200	Storfe mørbrad u/ben	38,34
71250	Storfe bankekjøtt	38,34
71300	Okserullssortering 4%	38,34
71350	Storfekjøttssortering 5%	38,34
71400	Storfekjøttssortering 14%	40,81
71500	Storfekjøttssortering 21%	28,95
71850	Storfe kam u/ben	38,34
71900	Storfe høyrygg u/ben	40,81
71950	Storfe bogstek	40,81

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
72300	Kalvekjøttssortering 8%	35,45
73000	Fårekjøttssortering 25%	20,45
73100	Fårelår m/knoke u/mørbrad	30,71
73150	Fårelår u/ben	46,06
73200	Lammelår m/isben	28,19
73250	Lammelår u/ben	39,46
73400	Lammerullssortering	52,25
73500	Lam pinnekjøtttråstoff u/nakke	26,15
73600	Lam pinnekjøtttråstoff m/nakke	26,15
74000	Høns	5,16
74100	Høns bryst	73,71
74250	Kylling	9,14
74300	Kyllingbryst	73,71
74350	Kyllinglår	12,57
74400	Kalkun	30,80
74500	Kalkunbryst	85,64
74550	Kalkunlår	40,10
74600	And	24,41
74700	Gås	23,35

II

Endringene trer i kraft 1. mai 2005.

28. april Nr. 375 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket med fartøy som fører russisk flagg i Norges økonomiske sone og fiskerisone ved Jan Mayen i 2005.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 28. april 2005 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, jf. forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone § 13 og forskrift 23. mai 1980 nr. 4 om opprettelse av fiskerisone ved Jan Mayen. Delegering av fullmakt pkt. 4. Kunngjort 3. mai 2005.

I

I forskrift 27. januar 2005 nr. 368 om regulering av fisket med fartøy som fører russisk flagg i Norges økonomiske sone og fiskerisone ved Jan Mayen i 2005 gjøres følgende endring:

§ 2 litra g skal lyde:

- g) 50.000 tonn norsk vårgytende sild i perioden 27. januar til 15. august 2005.

II

Endringen trer i kraft straks.

29. april Nr. 376 2005

Vedtak om å gi Diakonhjemmet Høgskole rett til å bruke betegnelsen akkreditert høyskole.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med hjemmel i lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler § 10a. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 3. mai 2005.

Med hjemmel i § 10a i lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler får Diakonhjemmet Høgskole med virkning fra 1. mai 2005 rett til å bruke betegnelsen akkreditert høyskole.

29. april Nr. 377 2005

Forskrift om opphevelse av forskrift om helsekrav for personell i brann- og havaritjenesten i Luftfartsverket.

Fastsatt av Luftfartstilsynet 29. april 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5-1 og § 5-3, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 3. mai 2005.

§ 1. Forskrift 13. april 1993 nr. 301 om helsekrav for personell i brann- og havaritjenesten i Luftfartsverket oppheves.

§ 2. Forskriften trer i kraft umiddelbart.

29. april Nr. 378 2005

Delegering av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet etter utlendingsloven.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 3. mai 2005.

I

Kongens myndighet til å fastsette forskrifter etter lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven), herunder til å supplere og endre forskriften, delegeres til Kommunal- og regionaldepartementet.

II

Samtidig oppheves tidligere delegeringsvedtak som delegerer Kongens myndighet til å gi forskrift etter utlendingsloven, herunder til å supplere og endre forskriften, fastsatt i Kronprinsreg.res. 21. desember 1990 nr. 1017 pkt. II, kgl.res. 3. juli 1992 nr. 496, kgl.res. 10. januar 1997 nr. 11, kgl.res. 30. april 1999 nr. 428, kgl.res. 21. desember 2000 nr. 1361, kgl.res. 15. desember 2000 nr. 1263 pkt. II jf. pkt. I nr. 1, kgl.res. 7. mai 2004 nr. 712 og Kronprinsreg.res. 2. juli 2004 nr. 1069.

29. april Nr. 379 2005

Ikrafttredelse av lov 29. april 2005 nr. 25 om endringer i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med hjemmel i lov 29. april 2005 nr. 25 om endringer i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke del II. Fremmet av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 3. mai 2005.

Lov 29. april 2005 nr. 25 om endringer i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke gjelder fra 1. juni 2005, med unntak for kirkeloven § 23 første ledd ny bokstav f som gjelder fra 1. juni 2006.

29. april Nr. 395 2005

Ikraftsetjing av lov 29. april 2005 nr. 24 om endring i lov 13. juni 1969 nr. 25 om trudemssamfunn og ymist anna.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med heimel i lov 29. april 2005 nr. 24 om endring i lov 13. juni 1969 nr. 25 om trudemssamfunn og ymist anna del II. Fremja av Kultur- og kyrkjedepartementet. Kunngjort 4. mai 2005.

Lov 29. april 2005 nr. 24 om endring i lov 13. juni 1969 nr. 25 om trudemssamfunn og ymist anna trer i kraft straks.

29. april Nr. 396 2005

Ikrafttredelse av lov 29. april 2005 nr. 23 om endringer i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven).

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med hjemmel i lov 29. april 2005 nr. 23 om endringer i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) del II. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 4. mai 2005.

Lov 29. april 2005 nr. 23 om endringer i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) trer i kraft 1. mai 2005.

18. april Nr. 397 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 18. april 2005 med hjemmel i forskrift 14. desember 2004 nr. 1622 om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 § 8. Kunngjort 6. mai 2005.

I

I forskrift 14. desember 2004 nr. 1622 om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Maksimalkvote

I Nordsjøen er fisket åpnet fra 18. april 2005 for fartøy med adgang til å delta i gruppe I og gruppe II i fisket etter torsk med konvensjonelle redskap i Nordsjøen.

I Skagerrak kan fartøy som i 2004 fikk dispensasjon fra forbudet mot å fiske direkte etter torsk i Skagerrak utenfor grunnlinjene delta. Det enkelte fartøy som har adgang til å delta kan maksimalt fiske inntil 10 tonn rund vekt i Skagerrak utenfor grunnlinjene.

II

Endringen trer i kraft straks.

28. april Nr. 398 2005**Delegering av myndighet til Utlendingsdirektoratet til å oppdatere vedlegg i utlendingsforskriften.**

Fatsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 28. april 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven), jf. forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften). Kunngjort 6. mai 2005.

Kommunal- og regionaldepartementet gir herved en fornyet fullmakt til Utlendingsdirektoratet til å oppdatere vedlegg 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10 og 11 til forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

29. april Nr. 399 2005**Forskrift om endring i forskrift om radiokommunikasjon for lasteskip.**

Fatsatt av Sjøfartsdirektoratet 29. april 2005 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41, § 41a og § 42, jf. delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9 og delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII (direktiv 2002/84/EF). Kunngjort 6. mai 2005.

I

I forskrift 17. desember 2004 nr. 1856 om radiokommunikasjon for lasteskip gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd oppheves.

§ 1 nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 1 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Fritidsbåter med en bruttotonnasje på 50 og derover skal oppfylle de samme bestemmelser som nevnt i første ledd.

§ 13 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) GMDSS radioutstyr som ikke kreves etter denne forskrift, men som frivillig installeres om bord, skal enten tilfredsstillende kravene i denne paragraf, eller kravene i direktiv 2004/71/EF.

II

Endringene trer i kraft straks.

3. mai Nr. 400 2005**Forskrift om endring i forskrift om fremskyndet innføring av krav om dobbeltskrogdesign eller tilsvarende design for oljetankskip med enkeltskrog.**

Fatsatt av Sjøfartsdirektoratet 3. mai 2005 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 114, § 117, § 118 og § 119, delegeringsvedtak 12. oktober 1979 nr. 1 og delegeringsvedtak 8. januar 1980 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56m (forordning (EF) nr. 2172/2004). Kunngjort 6. mai 2005.

I

I forskrift 20. februar 2003 nr. 254 om fremskyndet innføring av krav om dobbeltskrogdesign eller tilsvarende design for oljetankskip med enkeltskrog gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Forordning (EF) nr. 417/2002 om fremskyndet innføring av krav om dobbeltskrogs- eller tilsvarende design for oljetankskip med enkeltskrog og oppheving av forordning (EF) nr. 2978/94, som endret ved EØS-avtalens vedlegg XIII nr. 53 (forordning (EF) nr. 2099/2002 om nedsettelse av en komité for sikkerhet til sjøs og hindring av forurensning fra skip (COSS) og om endring av forordningene om sjøsikkerhet og hindring av forurensning fra skip), samt forordning (EF) nr. 1726/2003 og forordning (EF) nr. 2172/2004 som endrer forordning (EF) 417/2002, gjelder som forskrift.

Denne forskrift gjelder for norske oljetankskip og alle oljetankskip som anløper norsk havn, slik disse er definert i artikkel 3 i forordningen.

Nytt vedlegg III skal lyde:

Vedlegg III

Vedlegget, forordning (EF) nr. 2172/2004,¹ kan du lese her:
<http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32004R2172.pdf>

¹ Oversettelsen er uoffisiell.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. mai Nr. 401 2005

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene om inntektsprøving av forskott.

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 4. mai 2005 med hjemmel i lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven) § 4 tredje ledd og § 5 tredje ledd. Kunngjort 6. mai 2005.

I

I forskrift 6. februar 2003 nr. 125 om gjennomføringen av bestemmelsene om inntektsprøving av forskott gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. 100 prosent av fullt forskott, når forskottsmottakers årsinntekt ikke overstiger redusert overgangsstønning etter folketrygdloven kapittel 15 tillagt utvidet barnetrygd og ekstra småbarnstillegg til barnetrygden for enslige forsørgere. Med redusert overgangsstønning menes 12 ganger avrundet månedsbeløp.

§ 3 første ledd bokstav b første punktum skal lyde:

- b. 75 prosent av fullt forskott, når forskottsmottakers årsinntekt er høyere enn grensen etter bokstav a, men ikke høyere enn inntektsgrensene for full forsørgelsesevne etter § 5.

§ 5 skal lyde:

§ 5. Fastsetting av inntektsgrensene for full forsørgelsesevne

Ved fastsettingen av grensene for full forsørgelsesevne skal det regnes med personinntekt, sjablonmessig beregnet skatt og utgifter til forskottsmottakers og barnas underhold etter satsene som gjelder ved fastsettingen av bidrag etter barneloven, jf. andre og tredje ledd. Ved beregningene anvendes årsbeløp.

Med full forsørgelsesevne menes at personinntekten redusert med beregnet skatt og trygdeavgift er tilstrekkelig til å dekke forskottsmottakers egne forbruksutgifter og boutgifter og underholdskostnadene for egne barn i egen husstand. Underholdskostnaden for første barn skal settes lik underholdskostnaden for barn som er 11 år eller eldre. Underholdskostnaden for andre egne barn i egen husstand skal settes lik den underholdskostnad som gjelder for barn med ett bosted ved vurderingen av bidragspliktiges bidragsevne etter barneloven.

Med beregnet skatt og trygdeavgift menes skatt med 28 prosent av personinntekten redusert med minstefradrag og personfradrag og trygdeavgift med 7,8 prosent av personinntekten. Minstefradraget skal beregnes ut fra satsene for pensjonsinntekt.

Endringer i inntektsgrensene for full forsørgelsesevne skjer i tilfelle med virkning fra 1. juli i det aktuelle året.

II

Endringene trer i kraft straks og gis virkning fra 1. mai 2005.

4. mai Nr. 402 2005**Forskrift om anvendelse av konkurranseloven § 10 tredje ledd på grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden på forsikringsområdet.**

Fastsatt av Moderniseringsdepartementet 4. mai 2005 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven) § 10 fjerde ledd, jf. delegeringsvedtak 16. april 2004 nr. 631. Kunngjort 6. mai 2005.

*Kapittel I. Unntak og definisjoner***§ 1. Unntak**

Konkurranseloven § 10 første ledd får ikke anvendelse på avtaler inngått mellom to eller flere foretak i forsikringssektoren (heretter kalt «partene»), med hensyn til:

- a) felles opprettelse og distribusjon av
  - beregninger av gjennomsnittskostnaden ved dekning av en bestemt risiko i fortiden (heretter kalt «beregninger»),
  - dødelighetstabeller og tabeller som viser sykdoms-, ulykkes- og uførhetshyppighet i forbindelse med forsikringer som omfatter et kapitaliseringselement (heretter kalt «tabeller»),
- b) felles gjennomføring av undersøkelser av den sannsynlige virkning av generelle omstendigheter som ligger utenfor de deltakende foretakenes innflytelse, enten på hyppigheten eller omfanget av framtidige skadetilfeller for en gitt risiko eller risikogruppe, eller for lønnsomheten ved ulike former for investering (heretter kalt «undersøkelser»), og distribusjon av resultatene av slike undersøkelser,
- c) felles opprettelse og distribusjon av ikke-bindende standardforsikringsvilkår for direkte forsikring (heretter kalt «standardforsikringsvilkår»),
- d) felles opprettelse og distribusjon av ikke-bindende modeller som viser overskuddet som kan oppnås fra en forsikringspolise med et kapitaliseringselement (heretter kalt «modeller»),
- e) opprettelse og drift av grupper av forsikringsforetak eller av forsikringsforetak og gjenforsikringsforetak for felles dekning av en bestemt risikokategori i form av koassurans eller av koreassurans, og
- f) opprettelse, anerkjennelse og distribusjon av
  - tekniske spesifikasjoner, regler eller regelverk som gjelder de typer sikkerhetsutstyr som det ikke finnes tekniske spesifikasjoner, klassifiseringssystemer, regler, framgangsmåter eller retningslinjer for som er harmonisert i samsvar med Fellesskapets regelverk for fritt varebytte, og framgangsmåter for vurdering av sikkerhetsutstyrs samsvar med slike spesifikasjoner, regler eller retningslinjer og for godkjenning av det,
  - tekniske spesifikasjoner, regler eller retningslinjer for installasjon og vedlikehold av sikkerhetsutstyr og framgangsmåter for vurdering av samsvaret med slike spesifikasjoner, regler eller retningslinjer for foretak som installerer eller vedlikeholder sikkerhetsutstyr og for godkjenning av dem.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift menes med

1. «avtale»: en avtale, en beslutning truffet av en sammenslutning av foretak eller en samordnet opptreden,
2. «deltakende foretak»: foretak som er parter i avtalen og deres respektive tilknyttede foretak,
3. «tilknyttede foretak»:
  - a) foretak der en avtalepart direkte eller indirekte
    - i) har mer enn halvparten av stemmerettighetene, eller
    - ii) kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i kontrollorganet, administrasjonsorganet eller de organer som rettslig representerer foretaket, eller
    - iii) har rett til å lede foretakets forretninger,
  - b) foretak som overfor en avtalepart direkte eller indirekte har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a,
  - c) foretak der et foretak nevnt i bokstav b direkte eller indirekte har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a,
  - d) foretak der en avtalepart sammen med ett eller flere av foretakene nevnt i bokstav a, b eller c, eller foretak der to eller flere av de sistnevnte foretak i fellesskap har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a,
  - e) foretak der rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a i fellesskap innehas av:
    - i) avtalepartene eller deres respektive tilknyttede foretak nevnt i bokstav a til d, eller
    - ii) en eller flere av avtalepartene eller ett eller flere av deres tilknyttede foretak nevnt i bokstav a til d og en eller flere tredjemenn,
4. «standardforsikringsvilkår»: enhver bestemmelse i en standard- eller referanseforsikringspolise som er utarbeidet i fellesskap av forsikringsgivere eller av organisasjoner eller sammenslutninger av forsikringsgivere,
5. «koassuransgrupper»: grupper av forsikringsforetak som:
  - i) i navnet til og på vegne av alle deltakere forplikter seg til å tegne forsikring for en bestemt risikokategori, eller

- ii) i eget navn og for egen regning overdrar tegning og administrasjon av forsikring av en bestemt risikokategori til ett av forsikringsforetakene, en felles megler eller et felles organ opprettet for dette formål,
- 6. «koreassuransegrupper»: grupper av forsikringsforetak, eventuelt med deltaking av ett eller flere gjenforsikringsforetak, opprettet med henblikk på:
  - i) gjensidig gjenforsikring av alle eller deler av deres forpliktelser innen en bestemt risikokategori,
  - ii) i tillegg, overtakelse av samme risikokategori i gjenforsikring i navnet til og på vegne av alle deltakere,
- 7. «nye risikoer»: risikoer som ikke eksisterte tidligere, og hvis dekning krever utvikling av et helt nytt forsikringsprodukt uten noen utvidelse, bedring eller erstatning av et eksisterende forsikringsprodukt,
- 8. «sikkerhetsutstyr»: komponenter og utstyr beregnet på å hindre og redusere tap, og systemer dannet av slike komponenter,
- 9. «bruttopremie»: den pris som faktureres kjøperen av en forsikringspolise.

Kapittel II. Felles beregninger, tabeller og undersøkelser

§ 3. Vilkår for unntak

- (1) Unntaket fastsatt i § 1 bokstav a får anvendelse forutsatt at beregningene eller tabellene:
  - a) er basert på innsamlede data om like eller sammenlignbare risikoer fra et antall risikoår valgt som observasjonstidsrom, som er tilstrekkelige til å danne et grunnlag for statistisk behandling og som gjør det mulig å tallfeste særlig:
    - antall skadetilfeller i løpet av det aktuelle tidsrom,
    - antall forsikrede enkeltrisikoeer i hvert risikoår i det valgte observasjonstidsrommet,
    - samlet utbetalt eller påløpt erstatningsbeløp til dekning av skadetilfeller oppstått i løpet av nevnte tidsrom,
    - samlet forsikringssum for hvert risikoår i det valgte observasjonstidsrommet,
  - b) omfatter en så detaljert fordeling av de tilgjengelige statistiske data som er forsikringsteknisk nødvendig,
  - c) ikke på noen måte omfatter tillegg for sikkerhetsmargin, inntekter fra reserver, administrasjonskostnader eller forretningskostnader, fiskale eller parafiskale avgifter eller tar hensyn til inntekter fra investeringer eller forventet overskudd.
- (2) Unntakene fastsatt i § 1 bokstav a og b får anvendelse forutsatt at beregningene, tabellene eller resultatene av undersøkelsene
  - a) ikke gjør det mulig å utpeke de berørte forsikringsforetak eller forsikringstakere,
  - b) fastsettes og distribueres med angivelse av at de er ikke-bindende,
  - c) gjøres tilgjengelige på rimelige vilkår uten forskjellsbehandling for alle forsikringsforetak som anmoder om en kopi, herunder forsikringsforetak som ikke opererer på det geografiske marked eller produktmarked som beregningene, tabellene eller resultatene av undersøkelsene viser til.

§ 4. Avtaler som ikke omfattes av unntaket

Unntaket fastsatt i § 1 får ikke anvendelse når de deltakende foretak blir enige om, forplikter seg til eller pålegger andre foretak ikke å bruke andre beregninger eller tabeller enn dem fastsatt i henhold til § 1 bokstav a, eller ikke å avvike fra resultatene av undersøkelsene nevnt i § 1 bokstav b.

Kapittel III. Standardforsikringsvilkår og -modeller

§ 5. Vilkår for unntak

- (1) Unntaket fastsatt i § 1 bokstav c får anvendelse forutsatt at standardforsikringsvilkårene:
  - a) fastsettes og distribueres med en uttrykkelig angivelse av at de er ikke-bindende, og at bruk av dem ikke på noen måte anbefales,
  - b) angir uttrykkelig muligheten for de deltakende foretak til å tilby kundene andre forsikringsvilkår,
  - c) er tilgjengelige for enhver interessert person og oversendes på forespørsel.
- (2) Unntaket fastsatt i § 1 bokstav d får anvendelse forutsatt at de ikke-bindende modellene fastsettes og distribueres bare som rettledning.

§ 6. Avtaler som ikke omfattes av unntaket

- (1) Unntaket fastsatt i § 1 bokstav c får ikke anvendelse når standardforsikringsvilkårene inneholder bestemmelser som:
  - a) på noen måte angir nivået på bruttopremier,
  - b) angir størrelsen på dekningen eller den delen som forsikringstakeren må dekke for egen regning,
  - c) pålegger omfattende dekning av risikoer som et betydelig antall forsikringstakere ikke samtidig er utsatt for,
  - d) gir forsikringsgiver muligheten til å forlenge avtalen når han opphever deler av dekningen, forhøyer premien uten at risikoen eller dekningsomfanget endres, med forbehold for indeksklauseler, eller på annen måte endrer avtalevilkårene uten at forsikringstaker uttrykkelig har gitt samtykke til det,
  - e) gir forsikringsgiver muligheten til å endre avtalens løpetid uten at forsikringstakeren uttrykkelig har gitt samtykke til dette,

- f) pålegger forsikringstaker en forsikringsperiode på mer enn tre år for andre forsikringer enn livsforsikring,
  - g) pålegger en fornyelsesperiode på mer enn ett år, når avtalen automatisk fornyes dersom den ikke sies opp,
  - h) pålegger forsikringstaker å godta gjenopptakelse av en avtale som er innstilt på grunn av bortfall av forsikret risiko når forsikringstakeren på ny utsettes for en risiko av samme art,
  - i) pålegger forsikringstaker å tegne forsikring hos samme forsikringsgiver for forskjellige risikoer,
  - j) forplikter forsikringstaker til ved avhendelse av forsikringsgjenstanden å sikre at erverver overtar forsikringsavtalen,
  - k) utelukker eller begrenser dekning av en risiko dersom forsikringstaker benytter sikkerhetsutstyr eller installasjons- eller vedlikeholdsforetak som ikke er godkjent etter spesifikasjoner vedtatt av en sammenslutning eller sammenslutninger av forsikringsgivere i en eller flere EØS-stater, eller på europeisk plan.
- (2) Unntaket fastsatt i § 1 bokstav c får ikke anvendelse på foretak eller sammenslutninger av foretak som blir enige om ikke å bruke, eller å pålegge andre foretak ikke å bruke, andre vilkår enn standardforsikringsvilkår fastsatt etter avtale mellom de deltakende foretak.
- (3) Med forbehold for fastsettelsen av særlige forsikringsvilkår for bestemte sosiale kategorier eller yrkesgrupper av befolkningen får unntaket fastsatt i § 1 bokstav c ikke anvendelse på avtaler, beslutninger eller samordnet opptreden som utelukker dekning av visse risikokategorier på grunn av forhold hos forsikringstaker.
- (4) Med forbehold for lovbestemte forpliktelser får unntaket fastsatt i § 1 bokstav d ikke anvendelse når de ikke-bindende modellene angir bare bestemte rentesatser eller inneholder tall for administrasjonskostnader.
- (5) Unntaket fastsatt i § 1 bokstav d får ikke anvendelse på foretak eller sammenslutninger av foretak som blir enige om, forplikter seg til eller pålegger andre foretak ikke å bruke andre modeller til angivelse av fordelene ved en forsikringsavtale enn dem som er fastsatt etter avtale mellom de deltakende foretak.

Kapittel IV. Felles dekning av visse risikotyper

§ 7. Anvendelse av unntaket og markedsandelsgrenser

- (1) For koassuransgrupper eller koreassuransgrupper som etter datoen for denne forskriftens ikrafttredelse opprettes utelukkende for dekning av nye risikoer, får unntaket fastsatt i § 1 bokstav e anvendelse for et tidsrom på tre år regnet fra datoen da gruppen ble dannet, uansett dens markedsandel.
- (2) For koassuransgrupper eller koreassuransgrupper som ikke faller inn under virkeområdet for første ledd (fordi de har eksistert i flere enn tre år eller ikke er dannet for å dekke en ny risiko), får unntaket fastsatt i § 1 bokstav e anvendelse så lenge denne forskriften er i kraft, forutsatt at de forsikringsprodukter som innenfor rammen av gruppeavtalen tegnes av de deltakende foretak eller på deres vegne, ikke på noen av de aktuelle markeder utgjør:
- a) for koassuransgrupper, mer enn 20% av det relevante marked,
  - b) for koreassuransgrupper, mer enn 25% av det relevante marked.
- (3) Ved anvendelsen av markedsandelsgrensen fastsatt i annet ledd får følgende regler anvendelse:
- a) markedsandelen beregnes på grunnlag av bruttopremieinntektene; dersom data om bruttopremieinntektene ikke er tilgjengelige, kan anslag som bygger på andre pålitelige markedsopplysninger, herunder opplysninger om forsikringsdekning eller forsikringsverdi, brukes til å fastsette markedsandelen for det aktuelle foretaket,
  - b) markedsandelen skal beregnes på grunnlag av opplysninger for foregående kalenderår,
  - c) markedsandelen som innehas av foretakene nevnt i § 2 tredje ledd bokstav e, skal fordeles likt på hvert enkelt foretak som har rettigheter eller innflytelse som nevnt i § 2 tredje ledd bokstav a.
- (4) Dersom markedsandelen nevnt i annet ledd bokstav a i utgangspunktet ikke er på over 20%, men senere stiger over dette nivå uten å overskride 22%, får unntaket fastsatt i § 1 bokstav e fortsatt anvendelse i et tidsrom på to sammenhengende kalenderår etter det året da grensen på 20% første gang ble overskredet.
- (5) Dersom markedsandelen nevnt i annet ledd bokstav a i utgangspunktet ikke er på over 20%, men senere stiger til over 22%, får unntaket fastsatt i § 1 bokstav e fortsatt anvendelse i ett kalenderår etter det året da nivået på 22% første gang ble overskredet.
- (6) Anvendelsen av fjerde og femte ledd kan ikke kombineres på en slik måte at tidsrommet på to kalenderår overskrides.
- (7) Dersom markedsandelen nevnt i annet ledd bokstav b i utgangspunktet ikke er på over 25%, men senere stiger over dette nivå uten å overskride 27%, får unntaket fastsatt i § 1 bokstav e fortsatt anvendelse i et tidsrom på to sammenhengende kalenderår etter det året da grensen på 25% første gang ble overskredet.
- (8) Dersom markedsandelen nevnt i annet ledd bokstav b i utgangspunktet ikke er på over 25%, men senere stiger til over 27%, får unntaket fastsatt i § 1 bokstav e fortsatt anvendelse i ett kalenderår etter det året da nivået på 27% første gang ble overskredet.
- (9) Anvendelsen av syvende og åttende ledd kan ikke kombineres på en slik måte at tidsrommet på to kalenderår overskrides.

§ 8. Vilkår for unntak

Unntaket fastsatt i § 1 bokstav e får anvendelse forutsatt at

- a) hvert deltakende foretak har rett til å trekke seg ut av gruppen med en oppsigelsesfrist på høyst ett år uten å pådra seg sanksjoner,

- b) gruppens regler ikke pålegger noe medlem av gruppen helt eller delvis å forsikre eller gjenforsikre en risiko av den type som dekkes av gruppen, gjennom gruppen,
- c) gruppens regler ikke begrenser gruppens eller medlemmenes virksomhet til forsikring eller gjenforsikring av risikoer som forekommer i et bestemt område i Norge,
- d) avtalen ikke begrenser produksjon eller salg,
- e) avtalen ikke fører til oppdeling av markeder eller kunder,
- f) medlemmene av koreassuransgruppen ikke gjør avtale om bruttopremier som de anvender for direkte forsikring, og
- g) ingen av gruppens medlemmer eller foretak som utøver avgjørende innflytelse på gruppens forretningsstrategi også er medlem av eller utøver avgjørende innflytelse på forretningsstrategien til en annen gruppe som er aktiv på samme relevante marked.

Kapittel V. Sikkerhetsutstyr

§ 9. *Vilkår for unntak*

Unntaket fastsatt i § 1 bokstav f får anvendelse forutsatt at

- a) de tekniske spesifikasjonene og framgangsmåtene for samsvarsvurdering er presise, teknisk begrunnede og står i forhold til den ytelse som kan forventes av det aktuelle sikkerhetsutstyr,
- b) reglene for vurdering av installasjons- eller vedlikeholdsforetak er objektive, knyttet til foretakenes faglige kvalifikasjoner og anvendes uten forskjellsbehandling,
- c) spesifikasjonene og reglene fastsettes og distribueres med angivelse av at forsikringsforetakene på egne vilkår står fritt til å godta sikkerhetsutstyr, installasjons- eller vedlikeholdsforetak som ikke er i samsvar med disse spesifikasjonene eller reglene,
- d) spesifikasjonene og reglene oversendes til enhver berørt person på forespørsel,
- e) enhver liste over sikkerhetsutstyr og installasjons- og vedlikeholdsforetak som er i samsvar med spesifikasjonene inneholder en klassifisering etter oppnådd ytelsesnivå,
- f) enhver søker på ethvert tidspunkt kan be om en vurdering,
- g) en vurdering av samsvar ikke medfører utgifter for søkeren som ikke står i forhold til kostnadene i forbindelse med framgangsmåten for godkjenning,
- h) utstyr og installasjons- og vedlikeholdsforetak som oppfyller vurderingskriteriene, godkjennes uten forskjellsbehandling innen en frist på seks måneder fra søknaden ble sendt, unntatt dersom tekniske årsaker gir grunn til en rimelig forlengelse av fristen,
- i) samsvar eller godkjenning attesteres skriftlig,
- j) avslag på utstedelse av samsvarssertifikat begrunnes skriftlig, og det vedlegges et eksemplar av rapportene fra de prøvinger og kontroller som er foretatt,
- k) avslag på behandling av en søknad om vurdering begrunnes skriftlig,
- l) spesifikasjonene og reglene anvendes av organer som er akkreditert etter standardene i EN 45000- og EN ISO/IEC 17025-serien.

§ 10. *Ikrafttredelse og varighet*

Denne forskriften trer i kraft 4. mai 2005 og gjelder til 31. mars 2010.

4. mai Nr. 403 2005

Forskrift om godkjenning av omsetningsledd for deltakelse i markedsordningen for poteter.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 4. mai 2005 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 18, jf. delegeringsvedtak 27. november 1981 nr. 6. Kunngjort 6. mai 2005.

§ 1. *Formål*

Formålet med godkjenningsordningen er å bidra til et stabilt pris- og inntektsnivå i matpotetproduksjonen og medvirke til å bedre matpotetkvaliteten. Ordningen skal videre bidra til å framskaffe informasjon som grunnlag for markedsregulering og til at matpotetomsetningen kanaliseres gjennom grossist, detaljist, næringsmiddelindustri og storhusholdning.

§ 2. *Virkeområde*

Godkjente omsetningsledd kan delta i avrensordningen for poteter og i gjennomføringen av avsetningstiltak for matpoteter. Distriktstilskudd for potetproduksjon av matpotet i Nord-Norge¹ kan kun gis dersom omsetningen går gjennom godkjent omsetningsledd.

¹ Jf. forskrift 22. mars 2002 nr. 283 om produksjonstilskudd i jordbruket § 6.

§ 3. *Definisjoner*

I denne forskrift menes med:

- a) *Omsetningsledd*: Foretak der matpoteter utgjør hele eller deler av forretningen/foredlingen.
- b) *Nord-Norge*: Nordland, Troms og Finnmark.

§ 4. Godkjenning av omsetningsledd

Omsetningsledd som ønsker å bli godkjent i markedsordningen for poteter kan søke Statens landbruksforvaltning om slik godkjenning. Statens landbruksforvaltning kan fastsette krav til søknadens innhold og form.

Omsetningsleddet kan ha flere avdelinger/anlegg. Heleide datterselskaper kan godkjennes under ett med moderselskaper, forutsatt at de har et felles avregningsregnskaps- og faktureringsopplegg.

Omsetningsledd kan dannes ved sammenslutninger.

§ 5. Vilkår

For å bli godkjent etter denne forskrift må omsetningsleddet:

- være registrert i Foretaksregisteret¹ og ha fast forretningssted.
- i et normalår ha et inntak av poteter på minst 1000 tonn i Sør-Norge og minst 250 tonn i Nord-Norge direkte fra foretak som driver med produksjon av matpoteter.
- ha den direkte kontakten med foretakene som driver produksjon av matpotet, og all avregning og fakturering av poteter må skje i omsetningsleddets navn.

Omsetningsleddet skal til enhver tid følge de klassifiserings- og merkingsbestemmelser som gis av Landbruks- og matdepartementet og/eller Mattilsynet.

Statens landbruksforvaltning kan fastsette nærmere krav til omsetningsleddets lagerkapasitet for poteter.

¹ Jf. lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 2-1.

§ 6. Tap av godkjenning

Ved manglende oppfylling av de forutsetninger/krav som er lagt til grunn for godkjennelse kan Statens landbruksforvaltning trekke godkjennelsen tilbake.

§ 7. Opplysningsplikt og kontroll

Omsetningsleddet plikter å gi Statens landbruksforvaltning de nødvendige opplysninger med hensyn til mottatt kvantum som er nødvendig for gjennomføringen av markedsordningen, inkludert avrensordningen og markedsreguleringsformål.

Statens landbruksforvaltning kan iverksette de kontrolltiltak herunder stedlig kontroll som anses nødvendige for å etterse at omsetningsleddet oppfyller kravene fastsatt i denne forskriften. Omsetningsleddet skal medvirke til gjennomføringen av de nødvendige kontrolltiltak i forbindelse med de funksjoner som utføres i relasjon til markedsordningen.

§ 8. Administrasjon og dispensasjon

Vedtak i henhold til denne forskrift fattes av Statens landbruksforvaltning. Statens landbruksforvaltning kan fastsette utfyllende bestemmelser.

I særlige tilfeller kan Statens landbruksforvaltning gjøre unntak fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 9. Klage

Vedtak truffet i medhold av denne forskrift kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Klagen skal sendes til Statens landbruksforvaltning.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 3. juni 1999 nr. 684 om godkjenning av foretak for deltakelse i markedsordningen for poteter.

28. april Nr. 404 2005**Forskrift om endring i midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer.**

Fastsatt av Petroleumstilsynet 28. april 2005 med hjemmel i midlertidig forskrift 19. desember 2003 nr. 1595 om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer § 50, jf. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8, § 9, § 12 og § 14. Kunngjort 10. mai 2005.

I

I midlertidig forskrift 19. desember 2003 nr. 1595 om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer gjøres følgende endringer:

Del IX-II punkt C II nr. 3 skal lyde:

- forskrift 14. april 1989 nr. 335 om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m. med endringer, sist av 13. september 2004 nr. 1311.

Del IX-II punkt C IV nr. 1 skal lyde:

- forskrift 26. juni 1998 nr. 608 om bruk av arbeidsutstyr med endringer, sist av 13. september 2004 nr. 1291.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. april Nr. 405 2005

Forskrift om endring i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 5 første ledd. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 10. mai 2005.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) gjøres følgende endringer:

Del 1 «Forurenset grunn og sedimenter» nytt tredje strekpunkt skal lyde:

- forurensningslovens anvendelse for havner står i kapittel 3,

Del 1 «Forurenset grunn og sedimenter» tredje strekpunkt blir nytt fjerde strekpunkt.

Del 1 nytt kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Forurensningslovens anvendelse for havner

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 5 første ledd.

§ 3–1. Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) gjelder for forurensning fra og i havner med hensyn til forurensede sedimenter.

II

Endringene trer i kraft straks.

2. mai Nr. 406 2005

Forskrift om endring i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).

Fastsatt av Miljøverndepartementet 2. mai 2005 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 31, § 33, § 49, § 52a, § 63 og § 81, jf. delegeringsvedtak 8. juli 1983 nr. 1245 og delegeringsvedtak 11. juni 1993 nr. 785. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32f (direktiv 2002/96/EF). Kunngjort 10. mai 2005.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) gjøres følgende endringer:

Kapittel 1 skal lyde:

Kapittel 1. Kasserte elektriske og elektroniske produkter

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 31, § 33, § 49, § 52a, § 63 og § 81, jf. delegeringsvedtak 8. juli 1983 nr. 1245 og delegeringsvedtak 11. juni 1993 nr. 785. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32f (direktiv 2002/96/EF).

I. Innledende bestemmelser

§ 1–1. *Virkeområde*

Bestemmelsene i dette kapitlet regulerer mottak, innsamling, gjenvinning og annen behandling av kasserte elektriske og elektroniske produkter (EE-produkter).

Bestemmelsene i dette kapitlet omfatter ikke løse batterier. Batterier skal i dette kapitlet forstås som en elektrisk energikilde som består av en eller flere celler hvor elektrisitet utvikles ved direkte overføring av kjemisk energi.

Bestemmelsene i dette kapitlet omfatter ikke produkter omfattet av forskrift 21. november 2003 nr. 1362 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften).

Bestemmelsene i dette kapitlet omfatter ikke EE-produkter som er fastmontert i;

- innretninger som regnes som kjøretøyer i henhold til veitrafikkloven av 18. juni 1965 nr. 4,
- rullende materiell som skal godkjennes av Samferdselsdepartementet etter lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporveg, tunnelbane og forstadsbane m.m. § 5, eller
- innretninger som regnes som småbåt eller fritidsbåt i samsvar med definisjonen i lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 1.

Bestemmelsene i dette kapitlet omfatter ikke EE-produkter som er fastmontert i innretninger som kan registreres i følgende registre:

- Luftfartøyregisteret etter lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart
  - Skipsregisteret etter lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten.
  - Norsk internasjonalt skipsregister etter lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister.
  - Petroleumsregisteret etter lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet.
- Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder ikke for Svalbard og Jan Mayen.

§ 1–2. *Formål*

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å redusere de miljøproblemer EE-produkter forårsaker når de ender som avfall. Dette skal skje gjennom separat innsamling, utsortering og behandling av materialer og komponenter som er farlig avfall, og høy grad av gjenvinning av øvrige deler av avfallet. Bestemmelsene skal sikre at slikt avfall gjenvinnes der det etter en avveining av miljøhensyn, ressurs hensyn og økonomiske forhold er berettiget.

§ 1–3. *Definisjoner*

I dette kapitlet menes med:

- a) *EE-produkter*; produkter og komponenter som er avhengige av elektrisk strøm eller elektromagnetiske felt for korrekt funksjon, samt utrustning for generering, overføring, fordeling og måling av disse strømmene og felt, herunder omfattes de deler som er nødvendige for avkjøling, oppvarming, beskyttelse m.m. av de elektriske eller elektroniske delene. Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger avgjør i tvilstilfelle hvilke produkter som skal anses som EE-produkter.
- b) *EE-avfall*; kasserte EE-produkter.
- c) *Husholdningsavfall*; avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende jf. forurensningsloven § 27
- d) *Næringsavfall*; avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner jf. forurensningsloven § 27.
- e) *Gjenvinning*; nyttiggjøring av EE-avfall i form av ombruk, materialgjenvinning eller energiutnyttelse.
- f) *Forhandler*; enhver som ervervsmessig omsetter nye eller brukte EE-produkter. Dette omfatter også all omsetning av EE-produkt utenfor fast forretningssted, herunder postordresalg og netthandel.
- g) *Produsent*; enhver som ervervsmessig importerer eller i Norge produserer EE-produkter til det norske markedet.
- h) *Eksportør*; enhver som ervervsmessig fra Norge omsetter nye eller brukte EE-produkter til utlandet. Dette omfatter også all omsetning av EE-produkt utenfor fast forretningssted, herunder postordresalg og netthandel.
- i) *Godkjent behandlingsanlegg*; anlegg for behandling av EE-avfall som har nødvendig tillatelse etter lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall § 29, jf. § 11 og § 16, eller etter denne forskriftens § 11–6, eller tilsvarende tillatelse fra andre lands myndigheter.
- j) *Returselskap*; en virksomhet som påtar seg å oppfylle plikter etter denne forskrift for en eller flere produsenter, og som er registrert og sertifisert i henhold til § 1–13.
- k) *Kollektivt finansiert returselskap*; returselskap der en eller flere produsenter finansierer avfallshåndtering i forhold til sin markedsandel av EE-produkter og mengde oppstått EE-avfall samme år.
- l) *Individuelt finansiert returselskap*; returselskap der en eller flere produsenter finansierer avfallshåndtering av sine egne produkter.
- m) *Sertifikat*; dokument utstedt av et sertifiseringsorgan som stadfester at et returselskap oppfyller krav gitt i denne forskriften, eller i medhold av denne forskriften.
- n) *Sertifiseringsorgan*; virksomhet som tilbyr sertifisering av returselskap og som oppfyller kriteriene i vedlegg 2 til dette kapitlet.

II. *Plikter for forhandler*

§ 1–4. *Plikt til å ta imot EE-avfall*

Forhandler skal ta EE-avfall som er husholdningsavfall vederlagsfritt i retur i butikklokale eller på tilsvarende sted i umiddelbar nærhet av dette. Forhandler skal også ta imot EE-avfall som er næringsavfall vederlagsfritt ved nykjøp av tilsvarende mengde EE-produkter.

Mottakplikten er begrenset til tilsvarende produkter som forhandleren omsetter eller tidligere har omsatt, men er ikke begrenset til merke eller fabrikat. Med tilsvarende produkter menes produkter som tilhører samme produktspekter og har samme funksjon som de som selges på innleveringstidspunktet. Mottakplikten gjelder uavhengig av salgsvolum eller salgsperiode, og i ett år etter at siste tilsvarende EE-produkt er solgt.

Når EE-produkter omsettes og/eller leveres utenfor butikklokale, herunder ved postordresalg og netthandel, skal forhandler etablere et effektivt system for forsendelse og mottak av tilsvarende mengder EE-avfall. Forhandler skal ta i mot EE-avfallet vederlagsfritt, men kan ta seg betalt for kostnader direkte forbundet med forsendelse av EE-avfall. Prisen for forsendelse må ikke overstige det beløp forhandler krever ved forsendelse av tilsvarende mengde solgte EE-produkter.

§ 1–5. *Plikt til å sørge for sortering, oppbevaring og videresending av EE-avfall*

Forhandler skal sørge for at EE-avfall som er mottatt sorteres fra øvrig avfall og oppbevares på egnet sted.

Oppbevaringen skal ikke innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Muligheten for ombruk, gjenvinning og utsortering av komponenter i EE-avfallet skal ikke reduseres.

Forhandler skal oppbevare mottatt EE-avfall til det blir hentet av sertifisert returselskap. Dersom EE-avfallet ikke blir hentet, skal forhandler selv ta kontakt med et returselskap for å organisere henting. Returselskap kan kreve at forhandler transporterer EE-avfall for overlevering på egnet sted i rimelig avstand fra det sted der forhandler mottar avfallet.

§ 1-6. Plikt til å informere

Forhandler skal informere om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall og at det tas i mot vederlagsfritt. Det skal informeres gjennom oppslag i alle butikklokaler, fremvisnings- og utstillingslokaler, på midlertidige utsalgssteder og i alt salgs- og informasjonsmaterieell som publiseres i tilknytning til salgsvirksomheten, både i elektroniske og papirbaserte medier. Teksten skal være iøynefallende, lett lesbar og skille seg ut fra øvrig informasjon.

III. Plikter for kommunen

§ 1-7. Plikt til å ta imot EE-avfall

Kommunen skal sørge for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud for mottak av EE-avfall. Kommunen skal vederlagsfritt ta i mot husholdningsavfall. Kommunen skal også ta imot EE-avfall som er næringsavfall, men kan kreve vederlag for mottaks- og lagringskostnader.

§ 1-8. Plikt til å sørge for sortering, oppbevaring og videresending av EE-avfall

Kommunen skal sørge for at EE-avfall sorteres fra øvrig avfall og oppbevares på egnet sted. Oppbevaringen skal ikke innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Muligheten for ombruk, gjenvinning og utsortering av komponenter i EE-avfallet skal ikke reduseres.

Kommunen skal oppbevare mottatt EE-avfall til det blir hentet av sertifisert returselskap. Dersom EE-avfallet ikke blir hentet, skal kommunen selv ta kontakt med et returselskap for å organisere henting.

§ 1-9. Plikt til å informere

Kommunen skal informere husstander og bedrifter om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall og at den tar imot EE-avfall.

IV. Plikter for produsent

§ 1-10. Krav om medlemskap i returselskap

Produsent skal finansiere innsamling, sortering, ombruk, gjenvinning, disponering og annen behandling av EE-avfall gjennom medlemskap i et kollektivt eller individuelt finansiert returselskap som er sertifisert jf. § 1-13. Som medlemskap regnes at produsenten inngår avtale om kjøp av tjenester fra et sertifisert returselskap eller at produsenten selv driver et sertifisert returselskap.

Medlemskapet skal dekke de kategorier EE-produkter som produsenten importerer eller produserer i Norge. Miljøverndepartementet, eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, fastsetter kategorier av EE-produkter i vedlegg 1 til dette kapitlet.

Plikten til å være medlem i sertifisert returselskap gjelder produsenter av både komponenter og selvstendige produkter som er EE-produkt. Dersom komponenter som er EE-produkter inngår i et sammensatt EE-produkt, skal returselskap til sammen sørge for at forpliktelsene knyttet til hele EE-produktet blir dekket.

§ 1-11. Krav ved omsetning av EE-produkter til utlandet

Ved ervervsmessig omsetning til andre EØS-land, skal eksportør rapportere mengder og typer EE-produkter til Produsentregisteret jf. § 1-22, såfremt slik rapportering ikke ivaretas av returselskap etter § 1-19. Vareverdien av EE-produkter skal rapporteres fordelt på mottakerland og kategoriene i vedlegg 1 til dette kapitlet.

Dersom EE-produkter ervervsmessig omsettes til private husholdninger i andre EØS-land ved hjelp av postordresalg, netthandel eller tilsvarende, skal eksportør sikre at mottakerlandets krav om finansiering av innsamling, gjenvinning og annen behandling av produktene når de ender som avfall, blir overholdt.

§ 1-12. Plikt til å informere

Produsent skal i alt sitt salgs- og informasjonsmaterieell og for øvrig der det er hensiktsmessig, informere om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall. Det må fremgå hvor de aktuelle EE-produktene bør leveres ved kassering, at de inngår i et system for retur og gjenvinning og at de tas imot vederlagsfritt.

V. Plikter for returselskap

§ 1-13. Krav om registrering og sertifisering av returselskap

Returselskap skal registreres som egen enhet i samsvar med lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret.

Returselskap skal være sertifisert av et sertifiseringsorgan i henhold til vedlegg 2 til dette kapitlet. Returselskapet skal dekke alle kostnader i forbindelse med sertifisering, løpende kontroll og årlig gjennomgang. Sertifiseringsorganet skal sende melding til Produsentregisteret jf. § 1-22 straks sertifikat er gitt eller trukket tilbake.

Miljøverndepartementet, eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, fastsetter i vedlegg 2 til dette kapitlet krav til sertifiseringsorgan, regler og kriterier for sertifisering, samt regler for tilbaketrekking av sertifikat.

§ 1–14. Kollektivt finansierte returselskapers plikt til henting og mottak av EE-avfall

Kollektivt finansierte returselskaper skal;

- a) sørge for vederlagsfri henting av EE-avfall fra forhandlere og kommuner, og i nødvendig utstrekning ta kontakt med kommuner og forhandlere for å organisere henting, og
- b) ta imot EE-avfall vederlagsfritt fra virksomheter som driver innsamling av avfall forutsatt at EE-avfallet sorteres, oppbevares og videresendes på en forsvarlig måte slik at det er egnet for videre håndtering i tråd med reglene i § 1–18,
- c) hente og motta EE-avfall i tilsvarende geografiske områder av landet hvor medlemmenes EE-produkter blir eller tidligere har blitt omsatt eller levert, uavhengig av de kasserte produktenes merke eller fabrikat,
- d) sørge for at innsamlet EE-avfall blir behandlet i samsvar med pliktene i § 1–18,
- e) til enhver tid ha finansielle reserver som sikrer at selskapet kan oppfylle forpliktelsene i dette kapittel for sine medlemmer.

Returselskapet skal hente og motta en andel av totalt innsamlet mengde EE-avfall som tilsvarer medlemmenes andel av total varetilførsel i det samme geografiske området. Produsentregisteret beregner varetilførselen jf. § 1–22 d). Hente- og mottakspikten gjelder for hver produktgruppe, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet.

Returselskap kan kreve at forhandlere transporterer EE-avfall for overlevering på egnet sted i rimelig avstand fra det punkt der avfallet ble mottatt.

§ 1–15. Individuelt finansierte returselskapers plikt til å sikre innsamling av EE-avfall

Individuelt finansierte returselskaper har ansvar for EE-produkter som hvert av medlemmene har produsert i Norge eller importert etter at vedkommende produsent ble medlem i returselskapet. Ansvarer gjelder til disse EE-produktene blir kassert eller eksportert, og uavhengig av om produsenten fortsatt er medlem i returselskapet.

Returselskapet må etablere og drive innsamlingsordninger som gjør det overveiende sannsynlig at de EE-produktene selskapet har ansvar for, returneres til returselskapet ved kassering.

Det individuelt finansierte returselskapet kan ikke kreve at forhandlere eller kommuner sorterer ut og/eller overleverer kasserte EE-produkter av et bestemt merke eller fabrikat til returselskapet. Returselskapet kan heller ikke basere sannsynliggjøringen etter annet ledd på slik utsortering og/eller overlevering.

§ 1–16. Individuelt finansierte returselskapers plikt til å avsette en finansiell garanti

Individuelt finansierte returselskaper skal sikre at det for hvert EE-produkt som medlemmene produserer i Norge eller importerer, stilles en finansiell garanti som er tilstrekkelig for at pliktene etter § 1–18 kan oppfylles på det tidspunkt EE-produktet kasseres. Materialverdi kan ikke medregnes.

Returselskapet skal beregne nødvendig garantibeløp for hvert medlem, og betale inn garantibeløp til Statens forensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger. Inn- og utbetalinger administreres av Produsentregisteret jf. § 1–22 h).

Produsentregisteret tilbakebetaler finansiell garanti til returselskapet på det tidspunkt EE-produktet er identifisert som kassert, eller når en på forhånd beregnet og fastsatt levetid er utløpt. Når individuelt finansierte returselskaper får tilbakebetalt finansiell garanti, skal nødvendig beløp disponeres til formål omfattet av § 1–18.

Dersom det individuelt finansierte returselskapet ikke lenger eksisterer på tidspunktet for tilbakebetaling, skal Produsentregisteret utbetale garantibeløpet til alle sertifiserte kollektivt finansierte returselskaper som på dette tidspunktet omfatter tilsvarende produkter. Beløpet fordeles etter den markedsandel hvert av de kollektivt finansierte returselskapene representerer.

§ 1–17. Individuelt finansierte returselskapers plikt til å delta i finansiering av kollektive returselskaper

Individuelt finansierte returselskaper skal delta i finansiering av kollektivt finansierte returselskaper for å dekke kostnader knyttet til avfall fra EE-produkter som er produsert i Norge eller importert før hvert av medlemmene sluttet seg til selskapet, samt kostnader for alt EE-avfall som det ikke er mulig å knytte til en eksisterende produsent.

Returselskapet skal beregne den kollektive forpliktelsen ut fra antatt gjennomsnittlig levetid for hvert av de aktuelle produktene.

§ 1–18. Plikt til å sørge for sortering, transport, ombruk, gjenvinning og annen forsvarlig behandling av EE-avfall

Returselskap skal sørge for at;

- a) EE-avfall transporteres, behandles og disponeres av aktører som har de nødvendige tillatelser og for øvrig i tråd med gjeldende regelverk,
- b) materialer og komponenter i EE-avfallet som er farlig avfall i henhold til kapittel 11 om farlig avfall sorteres ut og håndteres i godkjent behandlingsanlegg,
- c) øvrige materialer og komponenter i avfallet ombrukes og gjenvinnes der dette ut i fra en avveining av miljøhensyn, ressurs hensyn og økonomiske forhold er berettiget. Dette skal skje med utgangspunkt i de beste tilgjengelige teknikker for behandling og gjenvinning, og slik at ombruk av komplette EE-produkter prioriteres,
- d) behandlingen av EE-avfallet minst omfatter uttak av alle væsker og for øvrig selektiv behandling og lagring i samsvar med vedlegg 2 til dette kapitlet,

- e) gjenvinningsmål i vedlegg 2 til dette kapitlet oppfylles, og at det holdes regnskap over mengder og typer EE-avfall inn og ut av behandlingsanlegg, samt fordeling på videre disponering, og at disse dataene blir innhentet til returselskapet,
- f) alle deres oppdragstakere oppfylder kravene i denne bestemmelsen, og at dette vil kunne stadfestes av et sertifiseringsorgan.

§ 1-19. *Plikt til å rapportere*

Returselskapet skal straks melde til Produsentregisteret jf. § 1-22 om hvilke produsenter som melder seg inn eller ut, samt hvilke av kategoriene EE-produkter i vedlegg 1 til dette kapitlet, inn- eller utmeldingen omfatter.

Returselskap skal rapportere minst årlig til Produsentregisteret jf. § 1-22. Rapporten skal minst omfatte:

- a) samlede mengder EE-avfall som er innsamlet, behandlet og sendt til ulike typer disponering, fordelt på innsamlingsfylke, behandlingsmåte og kategoriene i vedlegg 1 til dette kapitlet,
- b) hvilke behandlingsanlegg som er benyttet, hvilke mengder og typer EE-avfall som er behandlet og i hvilket land behandlingen har skjedd,
- c) medlemmenes samlede import, eksport og innenlands produksjon av EE-produkter fordelt på kategoriene i vedlegg 1 til dette kapitlet. Ved eksport skal fordeling på mottakerland oppgis.

§ 1-20. *Plikt til å informere*

Returselskap skal informere om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall. Det må fremgå hvor de aktuelle EE-produktene skal leveres ved kassering, at de inngår i et system for retur og gjenvinning og at de tas imot vederlagsfritt.

§ 1-21. *Plikt til å dekke kostnader ved drift av Produsentregisteret*

Returselskap skal dekke kostnader knyttet til drift av Produsentregisteret jf. § 1-22, med en andel tilsvarende medlemmenes andel av total varetilførsel for alle EE-produkter. Individuelt finansierte returselskaper skal i tillegg dekke Produsentregisterets administrative kostnader forbundet med finansiell garanti etter § 1-16.

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger fastsetter gebyrets størrelse for hvert returselskap, og kan gi nærmere bestemmelser om innbetalingen. Returselskap skal betale gebyret til Statens Forurensningstilsyn i henhold til faktura utsendt fra Produsentregisteret. Innbetalte beløp skal i sin helhet gå til dekning av Produsentregisterets kostnader.

VI. Produsentregister

§ 1-22. *Produsentregister*

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger etablerer og eier et register som skal omfatte alle produsenter av EE-produkter. Produsentregisteret skal;

- a) motta og sammenstille data fra returselskap om hvilke produsenter som er medlem, om produsentenes import, eksport og innenlands produksjon av EE-produkter fordelt på kategoriene i vedlegg 1 til dette kapitlet, samt utarbeide oversikt over mottakerland ved eksport,
- b) motta og sammenstille data fra returselskapene om EE-avfall som er innsamlet, behandlet og sendt til ulike typer disponering, fordelt på kategoriene i vedlegg 1 til dette kapitlet, hvilke behandlingsanlegg som er benyttet, hvilke mengder og typer EE-avfall som er behandlet og i hvilket land behandlingen har skjedd,
- c) på forespørsel gi andre EØS-lands myndigheter data om eksport av EE-produkter og EE-avfall fra Norge,
- d) beregne den samlede varetilførselen i Norge, fordelt på kategoriene i vedlegg 1 til dette kapitlet. Med varetilførsel menes ervervsmessig omsetning og annen forsyning av EE-produkter til det norske markedet. Varetilførselen beregnes som importert og produsert vektmengde, fratrukket eksportert vektmengde EE-produkter. Ved beregning av varetilførselen skal det gjøres fratrukk for den del som dekkes av individuelt finansierte returselskaper,
- e) veilede om den enkelte produsents forpliktelser som må oppfylles gjennom medlemskap i returselskap, herunder opplyse om hvilke returselskaper som er sertifisert for å dekke aktuelle EE-produkter,
- f) informere produsent dersom sertifisering av returselskap der produsenten er medlem, trekkes tilbake,
- g) innhente data om produsenters foretaksnummer, adresse og import og innenlands produksjon av EE-produkter fordelt på kategoriene i vedlegg 1 til dette kapitlet fra Toll og avgiftsdirektoratet, Skattedirektoratet og Brønnøysundsregistrene for å identifisere produsenter som ikke oppfylder sine forpliktelser etter § 1-10 og § 1-11, og orientere disse produsentene om deres forpliktelser,
- h) administrere inn- og utbetaling av finansiell garanti for individuelt finansierte returselskaper jf. § 1-16,
- i) bare gi opplysninger i samsvar med reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven,
- j) opptre nøytralt i forholdet mellom konkurrerende returselskaper.

Statens forurensningstilsyn, eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, kan fastsette nærmere krav til oppfyllelse av bestemmelsen bokstav a) til j).

VII. Avsluttende bestemmelser

§ 1-23. *Forholdet til kapittel 11 om farlig avfall*

Forhandlere, kommuner og returselskap som mottar eller henter EE-avfall i henhold til sine plikter etter denne

forskrift trenger ikke tillatelse etter § 11–6 for mottak, oppbevaring og transport av EE-avfall som er farlig avfall eller som inneholder materialer og komponenter som er farlig avfall.

§ 1–24. *Merking og utfasing av komponenter*

Bestemmelser om merking og utfasing av komponenter er inntatt i forskrift 1. juni 2004 nr. 922 om begrensninger i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier (produktforskriften) § 3–17 til § 3–19.

§ 1–25. *Tilsyn*

Fylkesmannen fører tilsyn med at pliktene for forhandlere og kommuner i dette kapitlets del II og III overholdes. Statens forurensningstilsyn fører for øvrig tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet og vedtak truffet i medhold av bestemmelsene i dette kapitlet følges.

Vedlegg 1: Produktgrupper

Fastsettes av Miljøverndepartementet, eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, i medhold av § 1–10 andre ledd.

Vedlegg 2: Sertifisering av returselskaper

Fastsettes av Miljøverndepartementet, eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, i medhold av § 1–13 tredje ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2006. Kapittel 2 oppheves fra samme dato.

3. mai Nr. 407 2005

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 35) om legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v.

Fastsatt av Skattedirektoratet 3. mai 2005 med hjemmel i forskrift (Nr. 24) 23. februar 1970 nr. 1 vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen. Kunngjort 10. mai 2005.

I

I forskrift (Nr. 35) 31. juli 1970 nr. 9825 om legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v. gjøres følgende endring:

Pkt. 5 «§ 11 i forskriften» annet og tredje ledd skal lyde:

Varer som leveres til skip eller luftfartøy som nevnt i § 9, kan, når levering finner sted i Norge, skje avgiftsfritt på følgende vilkår:

Det må i salgsbilag angis hvilket rederi/flyselskap som er kjøper og når og til hvilket skip/luftfartøy leveransen har funnet sted. For andre leveranser enn flydrivstoff må leverandøren på sin gjenpart av salgsbilaget kreve kvittering fra ansvarshavende om bord om at varen(e) er mottatt til bruk for skipet/luftfartøyet. For flydrivstoff må luftfartøyets destinasjon angis i salgsbilaget. Det vises for øvrig til Finansdepartementets forskrift 1. desember 2004 nr. 1558 om bokføring (bokføringsforskriften) § 5– 1. Kvitteringen anses som dokumentasjon av bokførte opplysninger og skal av leverandøren oppbevares i samsvar med bestemmelsene i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven).

II

Endringen trer i kraft straks.

6. mai Nr. 408 2005

Forskrift om endring i forskrift om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften).

Fastsatt av Datatilsynet 6. mai 2005 med hjemmel i lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 31 og § 33, jf. delegeringsvedtak 4. november 2003 nr. 1932. Kunngjort 10. mai 2005.

I

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 7–27 skal lyde:

Behandling av personopplysninger i forbindelse med et forskningsprosjekt er unntatt fra konsesjonsplikt etter personopplysningslovens § 33 første ledd dersom prosjektet er tilrådd av personvernombud. Omfatter prosjektet medisinsk og helsefaglig forskning, skal det i tillegg være tilrådd av en regional forskningsetisk komité.

Forskningsprosjekter av stort omfang og lang varighet, samt forskning på store datasett som ikke er pseudonymisert eller avidentifisert på annen sikker måte, er ikke unntatt. Unntaket omfatter bare frafallsanalyser

(analyser av fordelinger over utdanning, inntekt og ytelser m.m. blant fremmøtte og ikke-fremmøtte for å beregne betydningen av frafallet) i den grad de er basert på samtykke.

Merknader til § 7–27

Utgangspunktet for bestemmelsen er at det ikke oppstilles konsesjonsplikt, kun meldeplikt. Tidligere § 7–27 oppstilte vilkår for hvordan førstegangskontakt skulle opprettes, samtykke, tidspunkt for prosjektavslutning, anonymisering eller sletting ved prosjektavslutning og at prosjektet ikke skulle sammenstille personregistre elektronisk. Personvernelementene disse kravene ivaretok er også ivaretatt i lovgivningen. Hvordan førstegangskontakt opprettes er i stor grad et forskningsetisk spørsmål, likevel slik at enkelte fremgangsmåter er mindre problematiske i et personvernperspektiv enn andre. Datatilsynet legger til grunn at REK og personvernombudene ivaretar dette aspektet. At samtykke er den klare hovedregel for behandling av personopplysninger følger direkte av personopplysningslovens § 8 og § 9. I den grad personvernombudene skal kunne akseptere unntak fra hovedregelen forventes at forskeren begrunner behovet for dette på en tilfredsstillende måte. Begrunnelsen vil være et viktig element i Datatilsynets etterkontroll. Videre er det en forutsetning for at et samtykke skal være gyldig at det informeres om hvor lenge personopplysningene skal oppbevares, jf. § 2 nr. 7. Dette kravet følger også av informasjonsplikten etter § 19 flg. Anonymisering eller sletting skal normalt skje ved prosjektavslutning. Når det gjelder elektronisk sammenstilling er ikke det i seg selv problematisk i et personvernperspektiv. Antallet inkluderte, parametre og om materialet avidentifiseres eller anonymiseres umiddelbart etter sammenstillingen er viktigere.

Det oppstilles som et vilkår for at unntaket kommer til anvendelse at prosjektet er tilrådd av et personvernombud. Videre oppstilles som vilkår at prosjektet er tilrådd av en regional komité for medisinsk forskningsetikk (REK) dersom prosjektet omfatter medisinsk og helsefaglig forskning. Endringen innebærer på denne måten en begrensning i konsesjonsplikten, men utvidet meldeplikt for forskere ved institusjoner som er tilknyttet et personvernombud. For de som ikke er tilknyttet personvernombud innebærer det imidlertid en utvidelse av konsesjonsplikten.

For prosjekter som ikke anses som medisinsk eller helsefaglig forskning er det tilstrekkelig med tilrådding fra personvernombudet. Ettersom det i dag bare foreligger krav om fremleggelse innen medisinsk og helsefaglig forskning, forutsettes det særlig aktpågivenhet fra forskere innen andre samfunnsområder. Samtidig krever det at personvernombudet har kjennskap til forskningsetikk og på eget initiativ forelegger prosjekter som oppfattes som forskningsetisk tvilsomme for en komité. Personvernombudene skal også forelegge saker det finner problematisk å tilrå for Datatilsynet, eventuelt anbefale Datatilsynet å utføre forhåndskontroll.

I bestemmelsens annet ledd avgrenses det mot forskningsprosjekter av stort omfang og lang varighet, samt forskning på store datasett som ikke er pseudonymisert eller avidentifisert på annen sikker måte. I dette ligger også opprettelse av store samlinger (registre) av personopplysninger, ment som grunnlag for andre enkeltstående prosjekter. Omfanget må her relateres både til antallet involverte forskningsobjekter og mengden opplysninger som registreres om den enkelte. Unntaket fra konsesjonsplikt vil ikke gjelde for denne typen registre.

Når det gjelder presiseringen om at unntaket ikke omfatter forskningsprosjekter av stort omfang, er det lagt til grunn at prosjekter som omfatter 5000 forskningsobjekter er store av omfang. Bakgrunnen for antallet 5000 er at langt de fleste prosjekter omfatter et mye lavere antall deltakere, samtidig som de store folkehelseundersøkelsene uansett omfattes av forhåndskontroll. Sett i forhold til kravet om varighet, fremstår antallet som akseptabelt i et personvernperspektiv.

Når det gjelder varighet legges det til grunn at en alminnelig doktoravhandling har varighet på 3 til 6 år, og at prosjekter ut over denne tidsangivelse bør kunne anses som langvarige. Det er likevel lagt til grunn her at det kun er prosjekter med varighet ut over 15 år som vurderes som langvarige. Tidsangivelsen innebærer at dersom et prosjekt, som i utgangspunktet ikke var antatt å skulle ha varighet over 15 år, likevel overskrider tidsangivelsen, inntreffer krav om forhåndskontroll (konsesjon).

Forskning på store datasett er likevel unntatt fra konsesjonsplikt dersom materialet forskeren innehar er pseudonymisert eller avidentifisert på annen sikker måte. Kravet om pseudonymisering eller avidentifisering på annen sikker måte innebærer at forsker, eller institusjonen forsker er ansatt, ikke kan oppbevare koblingsnøkkelen. Det ligger også i dette at antallet og type parametre ikke kan være av en slik karakter at det er mulig å «bakveisidentifisere» de inkluderte.

De store befolkningsundersøkelsene i regi av Folkehelseinstituttet, JANUS-banken og det såkalte tvillingregisteret/arvelighetsregisteret ved Universitetet i Oslo er typiske eksempler på registre som ikke er unntatt fra konsesjonsplikten. Dette er omfattende registre, både med hensyn til varighet, antallet forskningsobjekter og mengden opplysninger som registreres. Det er ikke avgjørende for spørsmålet om undersøkelsen er konsesjonspliktig om det behandles biologisk materiale eller ikke. Folkehelseundersøkelser hvor det også samles inn biologisk materiale vil vanskelig kunne omfattes av unntaket. Dette vil imidlertid ha grunnlag i at undersøkelsene gjennomgående vil være av permanent karakter og være grunnlag for enkeltstående prosjekter/studier.

Behandling av opplysninger i enkeltstående prosjekter som har grunnlag i et konsesjonspliktig register må vurderes konkret etter eventuelle konsesjonsvilkår og bestemmelsen her. Det opprettholdes ikke konsesjonsplikt på generelt grunnlag for tilgang til opplysninger fra de store konsesjonsbelagte og forskriftsregulerte registrene.

I grensdragningen mellom prosjekter unntatt konsesjonsplikt og de øvrige, er det den enkelte forsker, som sammen med personvernombud best kan vurdere om de hensyn som taler for forhåndskontroll for det enkelte

prosjekt. Dette kan være grunnet antall involverte personer, opplysningenes sensitivitet og lengden på prosjektet. Prosjekter er ofte av forskjellig karakter, samtidig som det ikke bare er de kvantitative størrelsene som er avgjørende, men omfanget av personopplysninger som skal innsamles og analyseres.

Det er i annet ledd også presisert at unntaket ikke omfatter såkalte frafallsanalyser, med mindre disse er basert på samtykke. Med frafallsanalyser er ment analyser av fordelinger over utdanning, inntekt og ytelser med mere blant fremmøtte og ikke-fremmøtte for å beregne betydningen av frafallet. I et personvernperspektiv står ikke-samtykkebaserte frafallsanalyser i en særstilling og skal derfor underlegges forhåndskontroll fra Datatilsynet. Grunnen til at denne type analyser er spesielt personvernmessig problematisk er at personer som har valgt ikke å være med i en studie, likevel inkluderes. Tilsynet har forståelse for at det i enkelte sammenhenger kan være behov for å vurdere utvalgets sammensetning, men når disse analysene forutsetter at det inkluderes relativt mange opplysninger om personer som har takket nei til deltagelse, og som forutsetningsvis legger til grunn at forskeren respekterer dette, medfører det et behov for en særlig vurdering dersom inklusjon mot deres vilje skal kunne aksepteres.

Behandling av helseopplysninger i forbindelse med medisinsk forskning er ofte omhandlet av helseregisterlovens virkeområde. Personopplysningsloven og personopplysningsforskriftens bestemmelser om meldeplikt kommer imidlertid også til anvendelse for prosjekter omfattet av helseregisterloven. Det følger av helseregisterlovens § 5 at helseopplysninger bare kan behandles elektronisk når dette er tillatt etter personopplysningslovens § 9 og § 33, eller følger av lov og behandlingen ikke er forbudt ved annet særskilt rettsgrunnlag. Personopplysningslovens § 33 gjelder konsesjonsplikt. Videre følger det av helseregisterlovens § 36 at i den utstrekning ikke annet følger av denne lov, gjelder personopplysningsloven med forskrifter som utfyllende bestemmelser.

Endringen har ikke betydning for konsesjons- eller meldeplikten for studier som allerede er startet. Endringen vil skal imidlertid legges til grunn dersom studien endrer karakter på en slik måte at det er nødvendig å sende melding om endring eller søke om endring av konsesjon.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2005.

10. mai Nr. 409 2005

Forskrift om endring i forskrift til tolloven.

Fastsatt av Toll- og avgiftsdirektoratet 10. mai 2005 med hjemmel i lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) § 7, jf. delegeringsvedtak 24. november 1967 nr. 1 og delegeringsvedtak 24. november 1967 nr. 15. Kunngjort 10. mai 2005.

I

I forskrift 15. desember 1967 nr. 8962 til tolloven gjøres følgende endringer:

Punkt 2.2.1 skal lyde:

2.2.1 I medhold av tollovens § 7 fastsettes:

Utenfor ekspedisjonstiden, jf. punkt 2.1, skal det betales gebyr for papirbaserte ekspedisjoner av kommersielt gods, uten hensyn til transportmåte. Med kommersielt gods forstås varer som i ervervsmessig øyemed innføres, utføres eller forpasses/transitteres.

Gebyr skal også betales for ekspedisjoner av motorkjøretøyer på egne hjul, som i ervervsmessig øyemed innføres, utføres eller forpasses/transitteres.

Punkt 2.3.1 skal lyde:

2.3.1. I medhold av tollovens § 7 fastsettes:

For tollekspedisjoner, klarerings- og oppsynsforretninger som utføres utenfor tollsted eller når tollsted ikke er betjent, betales pr. tjenestemann et gebyr til statskassen, jf. punkt 2.4.1.

For slike tollforretninger skal kost- og skyssgodtgjørelse også betales.

Gebyr skal ikke betales for tollforretninger ved lossing i nødstilfelle, eller for tollforretninger ved ilandbringelse av passasjergods (unntatt motorkjøretøyer) fra transportmiddel i fast rute.

Punkt 2.4.3 skal lyde:

2.4.3. For tolltjenester som nevnt i punkt 2.3 (utenfor tollstedet) betales gebyr etter disse regler:

Gebyrets størrelse skal beregnes ut fra den tid som medgår til utførsel av den aktuelle tolltjeneste. Minstegebyret skal være lik satsen for to timer. Ellers beregnes gebyret for hver påbegynt time.

II

Endringene trer i kraft fra 1. juli 2005.

29. april Nr. 418 2005**Forskrift om utforming av store helikopterplasser (BSL E 3–5).**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 29. april 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–1, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 13. mai 2005.

Vedlegg 1 til 3 gjelder som forskrift.

*Kapittel 1. Innledende bestemmelser***§ 1. Formål**

Formålet med denne forskriften er å forebygge og redusere omfanget av luftfartsulykker- og hendelser som kan tilbakeføres til utformingen av eller utstyret på en helikopterplass.

§ 2. Virkeområde

(1) Denne forskrift gjelder for utforming av og utstyr på helikopterplass som skal godkjennes for trafikk under IFR-forhold, og/eller som har separat landings- og startområde og settings- og løfteområde.

(2) Denne forskrift gjelder også for områder på store flyplasser som bare brukes av helikoptre.

(3) Med utstyr på helikopterplassen skal forstås slikt utstyr som er regulert i denne forskrift.

(4) Denne forskrift gjelder ikke for helikopterdekk på skip eller på fast eller flyttbar innretning på kontinentalsokkelen.

(5) Kravene i forskrift 17. desember 2000 nr. 1538 om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2) gjelder så langt de passer i tillegg til kravene i denne forskrift.

§ 3. Godkjenning og tilsyn

Forskriften gis anvendelse ved første gangs godkjenning, ved søknad om fornyet godkjenning, ved søknad om endret eller utvidet godkjenning og ved gjennomføring av Luftfartstilsynets tilsyn i henhold til luftfartslovens § 7–2.

§ 4. Planlegging og utbygging av nye helikopterplasser med videre

(1) Forskriften gis anvendelse for planlegging og utbygging av nye helikopterplasser og for planlegging og gjennomføring av utvidelser mv på eksisterende helikopterplasser.

(2) Helikopterplassens innehaver skal så tidlig som mulig underrette Luftfartstilsynet om planer som nevnt i første ledd.

§ 5. Tilleggskrav

(1) Dersom helikopterplassen skal brukes av andre luftfartøy eller under andre forhold enn de som omfattes av denne forskrift, jf. § 2 første ledd, kan Luftfartstilsynet, dersom det anses nødvendig av hensyn til flysikkerheten, fastsette særskilte krav i tillegg til de som er fastsatt i denne forskrift.

(2) Slike særskilte tilleggskrav som nevnt i annet ledd, kan også fastsettes dersom forhold av særlig art ved helikopterplassen gjør det nødvendig av hensyn til flysikkerheten.

§ 6. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

Banelengder:

- a. *Tilgjengelig startdistanse (TODAH):* Lengden av FATO pluss lengden av eventuelt hinderfritt stigeområde egnet og kunngjort tilgjengelig for start av helikopter.
- b. *Tilgjengelig distanse for avbrutt start (RTODAH):* Lengden av FATO egnet og kunngjort tilgjengelig for avbrutt start med helikopter i ytelsesklasse 1.
- c. *Tilgjengelig landingsdistanse (LDAH):* Lengden av FATO pluss eventuelt tilleggsområde egnet og kunngjort tilgjengelig for landing med helikopter fra en definert høyde.

Dimensjonerende helikopter: Det største helikopter som en helikopterplass skal godkjennes for eller er godkjent for.

D-verdi: Den største lengde eller bredde av et helikopter inklusive rotor.

Helikopter: Luftfartøy tyngre enn luft som under flyging bæres oppe av aerodynamiske reaksjoner på en eller flere kraftdrevne rotor på vesentlig vertikale akser.

Helikopterplass: Et hvert område på land, vann, bygning, skip eller annen fast eller flyttbar innretning der helikopter foretar start, landing, taksing eller er oppstilt.

Hover: En flygende tilstand der helikopteret er plassert i en bestemt posisjon over ett gitt punkt og holdes oppe av rotorens løftekraft over hele dens flate med null eller tilnærmet null flygehastighet.

Hovertaksing: En flygende tilstand der helikopteret holdes flygende på samme måte som i hover, men beveger seg i horisontalplanet; fremover, bakover, sideveis eller rundt sin egen vertikale akse. Hovertaksing foregår normalt i bakkeeffekt og med en hastighet opp til 15 knop.

IFR-forhold (instrument meteorological conditions): Værforhold, uttrykt i sikt, avstand til skyer og skydekke høyde, som er dårligere enn minstekravene til VFR-forhold.

Landings- og startområde – FATO (Final Approach and Take-off Area): Et definert område over hvilket avsluttende innflyging til hover eller landing finner sted eller hvorfra start kan foretas. Området innbefatter område for avbrutt start for helikopter i ytelsesklasse 1.

RD-verdi: Diameteren til den største rotor på et helikopter.

Settings- og løfteområde – TLOF (Touch-down and Lift-off Area): Et område som et helikopter kan sette seg på eller løfte seg fra.

Stor flyplass: Flyplass på land som skal trafikkeres av landfly med tillatt startmasse 5.700 kg eller mer eller landfly som er godkjent for 10 eller flere passasjer seter.

VFR-forhold: Værforhold uttrykt i sikt, avstand fra skyer og skydekke høyde, som er lik eller bedre enn angitte minstekrav fastsatt av Luftfartstilsynet.

Kapittel 2. Landings- og startområde, settings- og løfteområde, sikkerhetsområde og hinderfritt stigeområde

§ 7. Landings- og startområde

(1) En helikopterplass etter denne forskrift skal ha minst ett landings- og startområde – FATO (*Final Approach and Take-off Area*). FATO skal om mulig være slik plassert at minst en innflygingsretning blir mot fremherskende vindretning.

(2) Størrelse på FATO skal minst være som beskrevet i flygehåndboken for dimensjonerende helikopter og bredden skal ikke være mindre enn 1,5 ganger D-verdien for dimensjonerende helikopter. Dersom flygehåndboken beskriver et område for avbrutt start, skal dette inngå i FATO. Dersom flygehåndboken ikke beskriver lengden på FATO, skal størrelsen på FATO ikke være mindre enn en sirkel med diameter 1,5 ganger D-verdien til dimensjonerende helikopter.

(3) Helningen på FATO skal være tilstrekkelig til å sikre god vannavrenning, og gjennomsnittshelningen skal ikke overstige 3% i noen retning. Ingen del av FATO skal ha en lokal helning som overstiger 5%.

(4) Overflaten på FATO skal være motstandsdyktig mot rotorturbulens, den skal være uten ujevnheter som negativt kan påvirke start eller landing med helikopter, og den skal ha tilstrekkelig bæreevne i tilfelle avbrutt start.

§ 8. Settings- og løfteområde

(1) En helikopterplass etter denne forskrift skal ha minst ett settings- og løfteområde – TLOF (*Touch-down and Lift-off Area*), som kan være plassert utenfor FATO eller være sammenfallende med FATO.

(2) TLOF skal være sirkelformet, og sirkelens diameter skal ikke være mindre enn 1,5 ganger lengden eller bredden av understellet, den av disse som er størst, til dimensjonerende helikopter.

(3) Helningen på et TLOF skal være tilstrekkelig til å sikre god vannavrenning, og den skal ikke overstige 2% i noen retning.

(4) Et TLOF skal ha tilstrekkelig bæreevne til å tåle den trafikk som skal tillates. Overflaten skal være motstandsdyktig mot effekten av rotorturbulens, og den skal være uten ujevnheter som negativt kan påvirke start eller landing med helikopter.

§ 9. Sikkerhetsområde

(1) FATO og TLOF plassert utenfor FATO skal omgis av et sikkerhetsområde.

(2) Sikkerhetsområdet til et FATO som skal godkjennes for IFR-forhold, skal strekke seg ut til 45 m på hver side av senterlinjen og 60 m foran og etter endene på FATO, jf. vedlegg 1 fig. 1.

(3) Sikkerhetsområdet til et FATO som bare skal godkjennes for VFR-forhold, skal ha en utstrekning fra ytterkant FATO på minst 0,25 ganger D-verdien for dimensjonerende helikopter, dog ikke mindre enn 3 m. Sikkerhetsområdet skal også strekke seg fram til innerkanten av inn- eller utflygingsflaten.

(4) Sikkerhetsområdet til et TLOF plassert utenfor FATO skal ha en utstrekning fra ytterkanten av TLOF på minst 0,25 ganger D-verdien for dimensjonerende helikopter, dog ikke mindre enn 3 m.

(5) Sikkerhetsområdets primære hensikt er å unngå personskafer. Sikkerhetsområdet skal derfor ha slik jevnhet og bæreevne at risikoen for skader på luftfartøy som går ut for FATO eller TLOF reduseres til et minimum, og overflaten på sikkerhetsområdet skal være motstandsdyktig mot rotorturbulens.

(6) Overgangen mellom FATO eller TLOF og sikkerhetsområdet skal være jevn og plan.

(7) Sikkerhetsområdet skal ha helning som sikrer god vannavrenning, men den skal ikke overstige 4%. De nærmeste 3 m fra kanten av FATO eller TLOF skal helningen være negativ.

§ 10. Hinderfritt stigeområde

(1) Et hinderfritt stigeområde kan etableres for å oppnå lengre tilgjengelig startdistanse (TODAH) enn tilgjengelig distanse for avbrutt start for helikopter (RTODAH).

- (2) Et hinderfritt stigeområde for helikopter skal begynne ved enden av det tilgjengelige område for avbrutt start.
- (3) Bredden på et hinderfritt stigeområde for helikopter skal ikke være mindre enn det tilhørende sikkerhetsområde.
- (4) Et hinderfritt stigeområde for helikopter skal være slik at ingen del av stigeområdet eller objekter på stigeområdet gjennomtrenger en flate med stigning 3%. Flatens innerkant skal falle sammen med en horisontal linje plassert ved enden av tilgjengelig distanse for avbrutt start og vinkelrett på FATOs senterlinje, jf. vedlegg 1 fig. 1.
- (5) Et hinderfritt stigeområde skal ha slik jevnhet at det ikke forårsaker plutselig bortfall av bakkeeffekten eller har uheldig innvirkning på et helikopters stigeevne.

Kapittel 3. Taksebane, lufttaksebane og lufttransittrute

§ 11. Generelt

- (1) Dersom TLOF er plassert utenfor FATO skal det etableres enten en taksebane, en lufttaksebane eller en lufttransittrute mellom FATO og TLOF.
- (2) Dersom det er anlagt oppstillingsplattform utenfor TLOF skal det etableres enten en taksebane eller lufttaksebane mellom TLOF og oppstillingsplattformen.

§ 12. Taksebane

- (1) Bredden av en taksebane for helikopter skal ikke være mindre enn:

<i>Bredde av hovedunderstell</i>	<i>Minste taksebanebredde</i>
Mindre enn 4,5 m	7,5 m
4,5 – 6 m	10,5 m
6 – 10 m	15 m
Over 10 m	20 m

- (2) Avstanden mellom en taksebane for helikopter og en annen taksebane for helikopter, en lufttaksebane, et objekt eller en oppstillingsplass for helikopter skal ikke være mindre enn det som er spesifisert i § 15.
- (3) Helningen i lengderetningen på en taksebane skal ikke overstige 3%.
- (4) En taksebane skal ha tilstrekkelig bæreevne til å tåle den trafikk som skal tillates.
- (5) En taksebane skal på begge sider ha skuldre som både skal danne et hinderfritt område for rotorene og redusere skader på luftfartøy som ruller utenfor taksebanen. Skuldrene skal strekke seg ut til 0,5 ganger D-verdien for dimensjonerende helikopter på hver side av taksebanens senterlinje.
- (6) En taksebane med skulder skal ha tilstrekkelig tverrhelning til å sikre god vannavrenning. Tverrhelningen skal dog ikke overstige 2%.
- (7) En taksebane og tilhørende skulder skal være motstandsdyktig mot effekten av rotorturbulens.

§ 13. Lufttaksebane

- (1) En lufttaksebane skal tillate hovertaksing.
- (2) Bredden av en lufttaksebane skal ikke være mindre enn 2 ganger D-verdien for dimensjonerende helikopter.
- (3) En lufttaksebane skal være motstandsdyktig mot effekten av rotorturbulens, ha en overflate som gir bakkeeffekt, og den skal være fri for hindringer og ha slik jevnhet at det er mulig å nødlande.
- (4) Tverrhelningen for en lufttaksebane skal ikke overstige 10% og helningen i lengderetningen skal ikke overstige 7%. Dog skal disse helninger ikke overstige landingsbegrensningene til dimensjonerende helikopter.
- (5) Avstanden mellom en lufttaksebane og en annen lufttaksebane, en taksebane, et objekt eller en oppstillingsplass for helikopter skal ikke være mindre enn det som er spesifisert i § 15.

§ 14. Lufttransittrute

- (1) En lufttransittrute skal tillate taksing med et helikopter i luften i en høyde mindre enn 30 meter over bakken og med en bakkefart som kan overstige 15 knop.
- (2) Bredden av en lufttransittrute skal ikke være mindre enn:
- 7 ganger RD-verdien når den skal brukes i dagslys
  - 10 ganger RD-verdien når den skal brukes i mørke
- for det største helikopter som skal tillates å bruke lufttransittruten.
- (3) Senterlinjen for en lufttransittrute skal ikke endre retning mer enn 120 grader i en enkelt sving, og svingradius skal ikke være mindre enn 270 meter.
- (4) Terrenget under en lufttransittrute skal være så fri for hindringer og ha slik jevnhet og overflate at det er mulig å lande fra autorotasjon eller med en motor ute av drift.

§ 15. Minsteavstander

Følgende minsteavstander gjelder mellom lufttaksebane, taksebane og annen lufttaksebane eller taksebane for helikopter, et objekt eller en oppstillingsplass:

	<i>Taksebane</i>	<i>Lufttaksebane</i>	<i>Objekt</i>	<i>Oppstillingsplass</i>
Taksebane	2 D (Mellom kantene)	4 D (Mellom senterlinjene)	1 D (Kant til objekt)	2 D (Mellom kantene)
Lufttaksebane	4 D (Mellom senterlinjene)	4 D (Mellom senterlinjene)	1,5 D (Senterlinje til objekt)	4 D (Senterlinje til kant)

D = D-verdien til dimensjonerende helikopter

Kapittel 4. Oppstillingsplattform og oppstillingsplass

§ 16. Generelt

Oppstillingsplattform for helikopter skal utformes i samsvar med kravene til oppstillingsplattform i forskrift om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2).

§ 17. Minsteavstand

(1) En oppstillingsplass for helikopter skal plasseres slik at avstanden mellom et helikopter som skal bruke oppstillingsplassen og et objekt eller annet luftfartøy, ikke skal være mindre enn 0,5 ganger D-verdien for det helikopter som skal bruke oppstillingsplassen. Avstanden skal måles der avstanden er minst mellom rotortupper, halerototupper og tilsvarende.

(2) Dersom det skal tillates samtidige hoveroperasjoner, skal avstanden mellom to oppstillingsplasser ikke være mindre enn avstanden mellom to lufttaksebaner, jf. § 15.

(3) En oppstillingsplass for helikopter skal ikke være mindre enn en sirkel med diameter 1 ganger D-verdien for det største helikopter som skal bruke oppstillingsplassen.

§ 18. Helning

(1) Oppstillingsplattform og oppstillingsplass skal ha helning som sikrer god vannavrenning.

(2) Helningen på en oppstillingsplass skal likevel ikke i noen retning overstige 2%.

Kapittel 5. Fastsettelse av hinderflater

§ 19. Innflygingsflate (jf. vedlegg 1 fig. 2)

(1) For hver innflygingsretning til FATO skal det fastsettes en innflygingsflate. For hver innflygingsflate skal det dessuten være en motstående utflygingsflate.

(2) En innflygingsflate skal begrenses av:

- En innerkant som er horisontal og like lang som bredden av FATO pluss sikkerhetsområdet, og plassert vinkelrett på flatens senterlinje og slik at den tangerer sikkerhetsområdets ytterkant.
- To sidekanter som divergerer med, eventuelt er parallelle med, flatens senterlinje.
- En ytterkant parallell med innerkanten.

§ 20. Innflygingsflate i sving

(1) En innflygingsflate kan legges i en eller flere svinger. Innflygingsflaten skal da være en kompleks flate som dannes ved at det i ethvert punkt på flatens senterlinje dras horisontale linjer vinkelrett på senterlinjen, og linjene skal ligge på samme nivå som tilsvarende linjer om innflygingsflaten hadde vært rett.

(2) En sving på en innflygingsflate skal ikke være større enn 120°, og svingradius på flatens senterlinje skal ikke være mindre enn 270 m. Svingen skal ikke slutte nærmere innerkanten enn 370 m. Dersom det er flere svinger, skal avstanden fra der en svinger slutter og til der den neste svingen begynner være minst 370 m.

§ 21. Innflygingsflate – FATO for VFR-forhold

(1) En innflygingsflate for et FATO som bare skal godkjennes for VFR-forhold, skal bestå av tre seksjoner. Sidekantene til første seksjon skal divergere med 10% for helikopterplasser som skal godkjennes for flyging i dagslys, og 15% for plasser som skal godkjennes for flyging i mørke. Seksjonen skal ha en lengde på 245 m og en helning på 8%.

(2) Andre seksjon av en innflygingsflate for et FATO for VFR-forhold skal ha samme divergens som første seksjon og lengde ut til det punkt der divergensen gjør at seksjonens bredde blir 7 ganger RD-verdien for dimensjonerende helikopter for flyging i dagslys og 10 ganger RD-verdien for flyging i mørke. Andre seksjon skal ha en helning på 12,5%.

(3) Tredje seksjon av en innflygingsflate for et FATO for VFR-forhold skal ha parallelle sidekanter og en lengde ut til det punkt der innflygingsflaten når en høyde av 150 m over innerkanten. Tredje seksjon skal ha en helning på 15%.

§ 22. Innflygingsflate – FATO for IFR-forhold

(1) Innflygingsflaten for et FATO som skal godkjennes for IFR-forhold ved ikke-presisjonsinnflyging, skal ha sidekanter som divergerer med 16%. Flaten skal ha en lengde på 2500 m og helning på 3,33%.

(2) Innflygingsflaten for et FATO som skal godkjennes for presisjonsinnflyging, skal ha dimensjoner og helninger i samsvar med kravene i Annex 14 Vol II til Chicago-konvensjonen.

§ 23. Utflygingsflate (jf. vedlegg 1 fig. 2)

(1) For hver utflygingsretning fra et FATO skal det fastsettes en utflygingsflate, og for hver innflygingsretning til et FATO skal det fastsettes en motstående utflygingsflate. Vinkelen mellom senterlinjene for en innflygingsflate og motstående utflygingsflate skal være 180° , dog kan den for et sirkelformet FATO, som bare skal godkjennes for VFR-forhold, være ned til 150° .

(2) En utflygingsflate skal begrenses av:

- a) En innerkant som er horisontal og like lang som FATO pluss sikkerhetsområde, og som er plassert vinkelrett på utflygingsflatens senterlinje og ved enden av sikkerhetsområdet eller eventuelt hinderfritt stigeområde.
- b) To sidekanter som divergerer med nedenstående verdier, eller er parallelle, i forhold til utflygingsflatens senterlinje.
- c) En ytterkant parallell med innerkanten.

(3) En utflygingsflates innerkant skal ligge på samme nivå som senterlinjen på sikkerhetsområdet har der utflygingsflaten begynner. Dersom det er hinderfritt stigeområde, skal innerkanten ligge på samme nivå som det senterlinjen til stigeområdet har der utflygingsflaten begynner.

§ 24. Utflygingsflate i sving

(1) En utflygingsflate kan legges i en eller flere svinger. Utflygingsflaten skal da være en kompleks flate som dannes ved at det i ethvert punkt på flatens senterlinje dras horisontale linjer vinkelrett på senterlinjen, og linjene skal ligge på samme nivå som tilsvarende linjer om utflygingsflaten hadde vært rett.

(2) En sving på en utflygingsflate skal ikke være større enn 120° , og svingradius på flatens senterlinje skal ikke være mindre enn 270 m. Svingen skal ikke starte nærmere innerkanten enn 370 m. Dersom det er flere svinger, skal avstanden fra der en svinger slutter og til der den neste svingen begynner være minst 370 m.

§ 25. Utflygingsflate – FATO for VFR-forhold

(1) En utflygingsflate for et FATO som bare skal godkjennes for VFR-forhold skal bestå av to seksjoner.

(2) Sidekantene til første seksjon av en utflygingsflate for et FATO for VFR-forhold skal divergere med 10% for helikopterplasser som bare skal godkjennes for flyging i dagslys, og 15% for plasser som skal godkjennes for flyging i mørke. Første seksjon skal ha en lengde ut til det punkt der divergensen gjør at seksjonens bredde blir 7 ganger RD-verdien for dimensjonerende helikopter for flyging i dagslys, og 10 ganger RD-verdien for flyging i mørke. Første seksjon skal ha en helning på 4,5%.

(3) Andre seksjon av en utflygingsflate for et FATO for VFR-forhold skal ha parallelle sidekanter og lengde ut til det punkt der innflygingsflaten når en høyde av 150 m over innerkanten. Andre seksjon skal ha en helning på 4,5%.

§ 26. Utflygingsflate – FATO for IFR-forhold

(1) En utflygingsflate for et FATO som skal godkjennes for IFR-forhold, skal bestå av tre seksjoner. Sidekantene til første seksjon skal divergere med 30%. Første seksjon skal ha en lengde på 2850 m, en helning på 3,5% og en ytterkant på 1800 m.

(2) Andre seksjon av en utflygingsflate for et FATO for IFR-forhold skal ha parallelle sidekanter, en lengde på 1510 m og en helning på 3,5%.

(3) Tredje seksjon av en utflygingsflate for et FATO for IFR-forhold skal ha parallelle sidekanter, en lengde på 7640 m og en helning på 2%. Bredden på andre og tredje seksjon skal være 1800 m.

§ 27. Horisontalflate

(1) For et FATO som skal godkjennes for IFR-forhold, skal det fastsettes en horisontalflate.

(2) En horisontalflate skal begrenses av en sirkel med radius 2000 m og med senter plassert i midtpunktet til FATO.

(3) En horisontalflate skal ligge 45 m over FATOs høyeste punkt.

§ 28. Sideflater (jf. vedlegg 1)

(1) For et FATO skal det fastsettes det antall sideflater som inn- og utflygingsflatene tilsier.

(2) En sideflate skal begrenses av:

- a) En innerkant som faller sammen med sikkerhetsområdets ytterkant.
- b) To sidekanter. En som faller sammen med sidekanten til første seksjon av innflygingsflaten, og en som faller sammen med sidekanten til første seksjon av utflygingsflaten.
- c) En ytterkant. For et FATO som skal godkjennes for IFR-forhold, skal sideflaten begrenses av en ytterkant som dannes der sideflaten skjærer gjennom horisontalflaten. Sideflaten for et FATO som bare skal godkjennes for VFR-forhold, skal ha en utstrekning slik at den går klar alle hindringer i aktuelle retning.

(3) En sideflate skal ha en positiv helning i forhold til horisontalplanet på 50% for et FATO for VFR-forhold, og en helning på 20% for et FATO for IFR-forhold.

§ 29. Konisk flate

(1) For et FATO som skal godkjennes for IFR-forhold, skal det fastsettes en konisk flate.

(2) En konisk flate skal begrenses av:

- a) En innerkant som faller sammen med horisontalflatens ytterkant.

- b) En ytterkant som dannes der den koniske flaten når en høyde på 55 m over horisontalflaten.
- (3) En konisk flate skal ha en positiv helning i forhold til horisontalplanet på 5%.

Kapittel 6. Identifisering, begrensning og merking av hinder

§ 30. Generelt

- (1) Hinder skal defineres ved bruk av hinderflater. Det skal fastsettes slike hinderflater som angitt i kapittel 5. Terreng og objekter som gjennomtrenger hinderflatene skal anses som hinder og behandles i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel.
- (2) Innenfor sikkerhetsområdet skal alle faste og bevegelige objekter anses som hinder.
- (3) Bevegelige objekter som gjennomtrenger en hinderflate skal anses som hinder. Dersom det er veier eller jernbaner innenfor det området som omfattes av hinderflatene, skal hinderfriheten bedømmes ut fra at kjøretøyer er 5 m høye og jernbanetog er 7 m høye.
- (4) Terreng og faste objekter som utgjør hinder skal kunngjøres, og eventuelt merkes og belyses.
- (5) Luftfartøyer, kjøretøyer og andre bevegelige objekter som utgjør hinder skal fjernes, eller det skal på annen måte sikres at bevegelige objekter ikke utgjør et hinder, før helikopterplassen brukes for start eller landing.
- (6) For faste eller bevegelige objekter, herunder terreng, som utgjør hinder og som ikke fjernes, skal helikopterplassens innehaver besørge en risikoanalyse etter en anerkjent standard. Ved risikoanalysen skal det vurderes hvilken risiko for luftfarten hindrene representerer og hvilke kompensierende tiltak som eventuelt må fastsettes. Kompensierende tiltak skal fastsettes av Luftfartstilsynet i henhold til bestemmelsene i § 67, og skal fremgå av helikopterplassens godkjenningssdokument.

§ 31. Innenfor sikkerhetsområdet

- (1) Innenfor sikkerhetsområdet skal det ikke være noen faste objekter bortsett fra de som må være der på grunn av sin funksjon for helikoptertrafikken, for eksempel navigasjonshjelpemidler, meteorologiske instrumenter og lysanlegg.
- (2) Faste objekter som må være innenfor sikkerhetsområdet på grunn av sin funksjon, skal være så lave og ha så liten masse som mulig. Slike hinder skal også være brekkbare i den grad det er praktisk mulig. Dessuten skal objektene ikke gjennomtrengre en flate som begynner 25 cm over ytterkanten av FATO og har en stigning utover på 5%.
- (3) Eventuelle fundamenter skal være i plan med området omkring, og området inntil fundamentene skal være utjevnet.

§ 32. Innenfor inn- og utflygingsområdet og sideområdet

Innenfor det området som omfattes av en innflygingsflate, en utflygingsflate eller en sideflate skal det ikke tillates nye hinder eller utvidelse av eksisterende hinder, med mindre det nye hinder eller utvidelsen av det eksisterende hinder blir skjult av et eksisterende hinder.

§ 33. Merking av hinder

- (1) Innenfor sikkerhetsområdet skal alle hinder merkes. Øvrige hinder skal merkes dersom ikke hinderet har en utforming eller farge som gjør at det klart skiller seg fra omgivelsene og er godt synlig sett fra luftfartøy. Det er ikke nødvendig å merke hinder som er utstyrt med høyintensitetslys om dagen og hinderlys i samsvar med § 52 i mørke.
- (2) Midlertidige og bevegelige hinder skal merkes som angitt i forskrift 27. juni 2003 nr. 935 om bakkjetjeneste ved flyplasser (BSL E 4-1).
- (3) Dersom bare en del av et objekt anses som hinder, skal også den del av objektet som ikke er hinder merkes ned til 1,5 m under hinderflaten.
- (4) Faste hinder som skal merkes, skal merkes med farger i rødt og hvitt eller oransje og hvitt, og fargene skal så langt det er mulig være dagslysreflekterende.
- (5) Hinder med hovedsakelig ubrutt overflate og som er minst 4,5 m både horisontalt og vertikalt, skal merkes i rutemønster. Rutene skal være rektangulære med sider på minimum 1,5 og maksimum 3 m. Hjørnene skal være røde eller oransje.
- (6) Hinder med hovedsakelig ubrutt overflate og som er større enn 1,5 m enten horisontalt eller vertikalt, og mindre enn 4,5 m i den andre utstrekningen, skal merkes med bånd. Med bånd merkes også alle objekter med gjennombrutt overflate. Båndene skal plasseres tvers på hinderets største utstrekning (enten vertikalt eller horisontalt), og bredden på båndene skal være i henhold til nedenstående tabell.

<i>Hinderets utstrekning</i>	<i>Båndets største bredde</i>
Mindre enn 3 m	0,50 m
3 – 10 m	1,00 m
10 – 20 m	1,50 m
20 – 30 m	2,00 m
30 – 40 m	3,00 m
40 – 50 m	4,00 m
50 – 60 m	5,00 m

60 – 200 m	6,00 m
Over 200 m	10,00 m

- (7) Hinder som er mindre enn 1,5 m både horisontalt og vertikalt merkes ensfarget rødt eller oransje.

Kapittel 7. Merking

§ 34. Generelt

- (1) All merking skal utføres slik at den ikke utgjør fare for luftfartøy.
- (2) Områder med fast dekke skal merkes med maling, og øvrige områder skal merkes med fargepulver eller på annen hensiktsmessig måte. Er det forskjellige overflater (asfalt, gress, grus) skal det om nødvendig brukes kombinasjoner av maling og fargepulver eller annen merking.
- (3) Merking av helikopterplass skal utføres slik at merkingen er godt synlig fra luftfartøy ved de lys- og siktforhold helikopterplassen skal brukes, og slik at det er god kontrast til underlaget. Som merkemaling skal brukes reflekterende trafikkmalings eller tilsvarende. På lyst underlag skal det om nødvendig brukes svarte konturlinjer.

§ 35. Identifikasjonsmerking

- (1) En helikopterplass skal ha identifikasjonsmerking plassert i sentrum av FATO, unntatt dersom FATO er lengre enn 100 m skal identifikasjonsmerkingen plasseres ved endene av FATO som vist på vedlegg 2 fig. 1.
- (2) Identifikasjonsmerkingen skal bestå av bokstaven «H» i gul farge. Dimensjonene skal tilpasses størrelsen på FATO, men de skal ikke være mindre enn angitt i vedlegg 2 fig. 2, og de kan økes med en faktor inntil 3.
- (3) FATO som bare skal brukes til medisinske transporter og nødvendig treningsflyging i den forbindelse, skal ha identifikasjonsmerking som består av bokstaven «H» i rød farge på et gult kors. Dimensjonene skal være som angitt i forskrift 16. april 2004 nr. 629 om utforming av små helikopterplasser (BSL E 3–6).
- (4) Identifikasjonsmerkingen skal være orientert slik at tverrstreken på bokstaven H er 90° på senterlinjen til den innflygingsflaten som har senterlinje mot den fremherskende vindretning.

§ 36. Merking av FATO

- (1) Ytterkanten av FATO skal merkes dersom det av hensyn til sikkerheten er nødvendig å markere yttergrensen av FATO. Merkingen av FATO skal være med gule firkantede striper som skal være 1 m brede.
- (2) For et firkantet FATO skal stripenes lengde være en femtedel av siden de markerer, og de skal plasseres med en stripe i hvert hjørne og med like mellomrom. Dog skal mellomrommenes lengde ikke være større enn 25 m skal, slik at for store FATO kan det være nødvendig med flere enn tre striper på langsiden.
- (3) For et sirkelformet FATO skal stripenes lengde være en tiendedel av omkretsen til FATO, og de skal plasseres med like mellomrom. Dog skal mellomrommenes lengde ikke være større enn 10 m skal, slik at for store FATO kan det være nødvendig med flere enn fem striper.

§ 37. Merking av banenummer

- (1) FATO med lengde over 100 m skal merkes med banenummer og bokstaven «H».
- (2) Banenummer skal bestå av to tall, som skal angi nærmeste hele 10° for FATOs senterlinjes magnetiske kompassretning i innflygingsretningen. For kompassretninger mindre enn 95° skal første tall være 0.
- Dersom banenummeret i følge ovenstående blir 02/20 eller 13/31, skal de erstattes av den nærmeste kombinasjonen; 01/19 eller 03/21, respektive 12/30 eller 14/32.
- (3) Banenummer og Bokstaven «H» skal plasseres ved endene av FATO som vist på vedlegg 2 fig. 1, og utformingen av tallene skal være som angitt i forskrift om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2).

§ 38. Merking av siktepunkt

Dersom FATO ikke er merket med identifikasjonsmerking eller settingspunkt i sentrum, skal det etableres et siktepunkt sentralt i FATO. Siktepunktet skal merkes med en likesidet trekant plassert slik at en side er 90 på senterlinjen og med spissen mot den fremherskende vindretningen. Trekantens sider skal ha lengde 9 m og bredde 1 m. Trekanten skal merkes med gul farge.

§ 39. Merking av TLOF

Ytterkanten av TLOF skal merkes dersom det av hensyn til sikkerheten er nødvendig å markere yttergrensen for TLOF. Merkingen av TLOF skal være med en heltrukket gul linje i sirkel med bredde 0,3 m.

§ 40. Merking av settingspunkt

- (1) På FATO skal settingspunkt merkes dersom det av hensyn til sikkerheten er nødvendig at helikopter setter seg på et spesielt sted. På separat TLOF skal settingspunkt alltid merkes omkring senteret av TLOF.
- (2) Settingspunkt som skal merkes, skal merkes som heltrukket gul linje i sirkel. Linjens bredde skal være 0,5 m, og sirkelens diameter skal være halvparten av D-verdien for dimensjonerende helikopter, dog ikke mindre enn 6 m.

§ 41. Merking av bæreevne

- (1) Dersom TLOF har begrenset bæreevne, f.eks. dersom TLOF er på en bygning eller annen konstruksjon, skal den største masse som helikopteret kan ha, merkes på TLOF.

(2) Største tillatte masse skal angis i hele tonn, og merkingen skal utføres med to siffer etterfulgt av bokstaven «t». Tallene skal være 1,5 m høye, bokstaven «t» skal være 1,2 m høy og tallene og bokstaven skal være 0,20 m brede. Merkingen skal være med gul farge, og den skal plasseres inne i settingspunktsirkelen og slik at den kan leses fra den mest brukte innflygingsretningen.

§ 42. Merking av inn- og utflygingsretning

(1) Dersom inn- og utflygingsflatene er separert med mindre enn 180° skal inn- og utflygingsretningene til FATO merkes med piler.

(2) Pilene skal være gule. Bredden skal være 0,50 m, lengden skal tilpasses øvrig merking og utforming forøvrig skal være som angitt i vedlegg 2 fig. 3.

(3) Pilene skal plasseres mellom ytterkanten av FATO og identifikasjonsmerkingen, og pilenes senterlinjer skal være i forlengelsen av inn- og utflygingsflatenes senterlinjer.

§ 43. Merking av taksebane

(1) Senterlinjen på taksebane med fast dekke skal merkes med en heltrukket gul linje med bredde 0,15 m. Merkingen skal utføres slik at luftfartøy ledes kontinuerlig fra kanten av FATO og fram til oppstillingsplattformens ledelinje.

(2) Taksebanekanten på taksebane uten fast dekke skal merkes med fargepulver eller på annen hensiktsmessig måte. På taksebane med fast dekke skal grensen til utenforliggende område merkes dersom slikt område ikke klart skiller seg fra taksebanen og ikke har tilstrekkelig jevnhet og bæreevne. Merking av taksebanekant skal være som angitt i pkt. 18.12 i forskrift om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2).

§ 44. Merking av lufttaksebane

(1) Lufttaksebane skal merkes med markører for lufttaksebane.

(2) Markører for lufttaksebane skal plasseres langs lufttaksebanens senterlinje med like mellomrom som ikke er lengre enn 30 m på rette strekninger og 15 m i kurver.

(3) En markør for lufttaksebane med festeinnretning skal ikke være høyere enn 0,35 m over bakken eller snøen, og festeinnretningen skal være brekkbar. Markøren skal ha et høyde-/breddeforhold på 3 til 1, og den flaten flygeren ser skal ikke være mindre enn 150 cm².

(4) Markøren skal være rektangulær og inndelt i tre felt som vist i vedlegg 2 fig. 4. Nedre og øvre felt skal være gult og midtre felt skal være grønt. Dersom lufttaksebanen skal brukes i mørke, skal markørene være belyst.

§ 45. Merking av lufttransittrute

(1) Lufttransittrute skal merkes med markører for lufttransittrute.

(2) Markører for lufttransittrute skal plasseres langs rutens senterlinje med like mellomrom som ikke er lengre enn 60 m på rette strekninger og 15 m i kurver.

(3) En markør for lufttransittrute skal være så lett som mulig, festeinnretningene skal være brekkbare, og markøren med festeinnretninger skal ikke være høyere enn 1 m over bakken eller snøen. Markøren skal ha et høyde-/breddeforhold på 1 til 3, og den flaten flygeren ser skal ikke være mindre enn 1500 cm².

(4) Markøren skal være 0,75 m høy og 2 m bred og inndelt i tre felt som vist i vedlegg 2 fig. 5. Sidefeltene skal være gule og midtre felt skal være grønt. Dersom lufttransittruten skal brukes i mørke, skal markørene være belyst.

§ 46. Merking av oppstillingsplattform

(1) Oppstillingsplattform med fast dekke skal merkes med maling dersom den skal brukes av mer enn ett luftfartøy samtidig. Merking skal foretas med ledelinje inn til hver oppstillingsplass, og hver oppstillingsplass skal merkes med en stopplinje og en siktelinje.

(2) Stopplinja og siktelinjen skal plasseres slik at minsteavstandene i § 17 opprettholdes når helikopterets nesehjul, eller nesens midtpunkt, er plassert på/over stopplinja og helikopterets senterlinje er i forlengelse av siktelinjen.

(3) Ledelinjen skal plasseres slik at minsteavstandene i § 15 opprettholdes når helikopterets nesehjul, eller nesens midtpunkt, følger merkingen. Merking av ledelinje skal utføres som heltrukket linje med bredde minst 0,15 m.

(4) Dersom oppstillingsplass skal brukes av flere helikoptertyper, skal merkingen for det største helikopteret utføres som heltrukket linje og for de øvrige som avbrutt linje.

(5) Dersom en ledelinje går i kurve, skal linjen ha kurveradius tilpasset det største helikopteret som skal bruke ledelinjen.

(6) Dersom en ledelinje bare skal brukes i en retning, skal ledelinjen merkes med piler som angir retningen.

(7) Merking av siktelinje skal plasseres slik at flygeren kan se helikopterets forlengede senterlinje når bestemt oppstillingsposisjon er nådd. Merking av siktelinje skal utføres som en heltrukket linje med bredde 0,15 m.

(8) Merking av stopplinje skal plasseres vinkelrett på siktelinjen slik at den er godt synlig både fra helikopterets høyre og venstre fører sete og angir når helikopterets nesehjul, eller nesens midtpunkt, har den bestemte oppstillingsposisjon. Stopplinja skal være en heltrukket linje med tilstrekkelig lengde til å være godt synlig og med bredde på minst 0,15 m.

(9) En oppstillingsplass for helikopter skal omgis av en sikkerhetslinje. Sikkerhetslinjen skal merkes som en heltrukket rød linje. Linjens bredde skal være minst 0,15 m, og linjen skal trekkes slik at det for det største helikopter som skal bruke oppstillingsplassen aldri er mindre sikkerhetsavstand enn 0,25 ganger D-verdien mellom

sikkerhetslinjen og helikopterets rotortupper. Sikkerhetsavstanden skal måles på bakken mellom sikkerhetslinjen og vertikalprojeksjonen av rotortuppene.

(10) Oppstillingsplassmerking skal utføres dersom det er nødvendig å lede et helikopter til en spesiell oppstillingsplass. Oppstillingsplassmerkingen skal bestå av bokstaven H og betegnelsen på oppstillingsplassen, og merkingen skal plasseres på ledelinjen inn til oppstillingsplassen kort etter linjens begynnelse.

Kapittel 8. Lysanlegg

§ 47. Generelt

(1) Alle lys og lysanlegg skal være i samsvar med de krav til lysintensitet, åpningsvinkler, blinkfrekvenser og andre spesifikasjoner som følger av bestemmelsene i dette kapittel.

(2) Helikopterplass som skal brukes i mørke, og helikopterplass som skal brukes under IFR-forhold, skal ha lysanlegg slik det fremgår av dette kapittel.

(3) I tillegg til de lysanlegg som fremgår av dette kapittel, kan Luftfartstilsynet fastsette ytterligere krav når dette anses påkrevet for sikker bruk av helikopterplassen.

(4) For alle lysanlegg skal det forefinnes dokumentasjon som viser at kravene i dette kapittel tilfredsstilles.

(5) Lysanlegg skal konstrueres og installeres slik at feil eller annen påvirkning av lysbildet ikke går ut over flysikkerheten. Lysanlegg skal konstrueres og om nødvendig skjermes slik at besetningen ikke blir blendet.

(6) Lysarmaturer på bakken, som ikke er nedfelt, skal ha så liten masse som mulig og festeinnretningene skal være brekkbare. Luftfartstilsynet kan fastsette nærmere krav til masse og brekkbarhet.

(7) Lysarmaturer som er nedfelt i FATO, TLOF, taksebane eller oppstillingsplattform skal være slik konstruert at luftfartøy kan rulle over dem uten at det oppstår skade verken på armaturen eller luftfartøyet. Varmen fra lysarmaturen skal være slik at det ikke oppstår skade på luftfartøyet ved direkte kontakt.

§ 48. Lysfyr

(1) Helikopterplass skal ha lysfyr enten når visuell leding fra lang avstand er nødvendig og ikke tilgjengelig på annen måte, eller når identifikasjon av helikopterplassen er vanskelig på grunn av annen belysning.

(2) Lysfyr for helikopterplass skal plasseres slik at hensikten i første ledd oppnås, og slik at besetningen ikke blir blendet på kort avstand.

(3) Lysfyr for helikopterplass skal gi gjentagne serier av korte hvite lysblink med karakter som vist i vedlegg 3 fig. 1. Lysfyret skal være rundtstrålende og ha lysintensitet og lysfordeling som angitt i vedlegg 3 fig. 1.

§ 49. Lys for FATO

(1) FATO skal ha kantlys plassert langs ytterkanten, og kantlysene skal plasseres med jevn avstand som ikke overstiger 50 m, dog skal det være minimum fire lys på hver side inklusive et i hvert hjørne. Dersom FATO er sirkelformet, skal det være minimum 16 kantlys, og avstanden mellom lysene over sektorer på 45, symmetrisk om innflygingsflatenes senterlinjer, skal være halvparten av avstanden for resten av sirkelen.

(2) Høyden på kantlys for FATO skal ikke overstige 25 cm, og kantlysene skal om nødvendig være nedfelt.

(3) Kantlys for FATO skal være rundtstrålende og gi fast hvitt lys, og ha lysintensitet og lysfordeling som angitt i vedlegg 3 fig. 2.

§ 50. Lys for TLOF

(1) TLOF skal ha flomlys dersom det er nødvendig for å synliggjøre merkingen av settingspunkt og identifikasjonsmerking samt for å fremheve overflatedetaljer.

(2) TLOF skal ha kantlys plassert langs ytterkanten av TLOF eller maksimalt 1,5 m utenfor ytterkanten, og slik at besetningen ikke blir blendet. Kantlysene skal plasseres med jevn avstand som ikke overstiger 5 m, og det skal være minimum 12 lys. For TLOF på bygning eller annen konstruksjon skal avstanden ikke overstige 3 m.

(3) Høyden på kantlys for TLOF skal ikke overstige 25 cm, og kantlysene skal om nødvendig være nedfelt.

(4) Kantlys for TLOF skal være rundtstrålende og gi fast grønt lys, og ha lysintensitet og lysfordeling som angitt i vedlegg 3 fig. 3.

§ 51. Lys for siktepunkt

(1) Dersom det er etablert siktepunkt, skal siktepunktet være utstyrt med 6 rundtstrålende hvite lys plassert med ett i hvert hjørne og ett midt på hver side i trekanten. Lysene skal være nedfelt.

(2) Lys for siktepunkt skal ha samme utforming, lysintensitet og lysfordeling som kantlys for FATO.

§ 52. Hinderlys

(1) Alle hinder skal enten påmonteres hinderlys eller flombelyses. Med hinder skal forstås terreng og objekter som er definert som hinder i henhold til bestemmelsene i § 30.

(2) Hinderlys skal tilfredsstille de krav til slike lys som er angitt i forskrift om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2).

(3) Flombelysning av hinder skal plasseres slik at hele hinderet blir belyst og slik at flygeren ikke blendes, og flombelysningen skal gi hinderet en luminans på minst 10 cd pr. kvadratmeter.

§ 53. Innflygingslysanlegg (jf. vedlegg 3 fig. 6)

(1) Helikopterplass skal ha innflygingslysanlegg dersom det er nødvendig for sikker leding av luftfartøy til FATO.

(2) Et innflygingslysanlegg skal bestå av en senterrekke med minimum tre lys med 30 meters avstand og en 18 meter lang tverrekke i en avstand av 90 meter fra ytterkant av FATO. Avstandene mellom lysene i tverrekken skal være 4,5 meter. Dersom senterrekken forlenges utenfor tverrekken, skal avstanden mellom lysene være 30 meter. Lys utenfor tverrekken skal være faste eller blinkende.

(3) Dersom innflygingslysene er til et FATO godkjent for flyging under IFR-forhold, skal senterrekken om mulig være 210 meter lang.

(4) Faste innflygingslys skal være rundtstrålende og gi hvitt lys. Lysintensitet og lysfordeling skal være i samsvar med vedlegg 3 fig. 5.

(5) Blinkende innflygingslys skal være rundtstrålende og gi hvitt lys, og skal blinke i sekvens mot FATO med frekvens 1 blink i sekundet. Lysintensitet og lysfordeling skal være i samsvar med vedlegg 3 fig. 7.

(6) Innflygingslys skal være utstyrt med reguleringssystem som gjør det mulig å tilpasse lysintensiteten til de rådende forhold, med hensyn til sikt og annen belysning, og slik at besetningen ikke blir blendet.

§ 54. Andre lysanlegg

(1) Dersom visuell retningsindikator etableres som alternativ til innflygingslys for å angi en innflygingsretning, skal anlegget tilfredsstillende de krav som er angitt i Annex 14 Vol 2 til Chicago-konvensjonen.

(2) Dersom visuelt glidebaneanlegg etableres for å angi en innflygingsvinkel, skal anlegget tilfredsstillende de krav som er angitt i Annex 14 Vol 2 til Chicago-konvensjonen.

(3) Taksebane skal ha taksebanekantlys som angitt i forskrift om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2).

Kapittel 9. Utstyr og inngjerding med mer**§ 55. Vindpølse**

(1) En helikopterplass skal ha minst en vindpølse plassert slik at den/de gir indikasjon på vindforholdene over FATO.

(2) Vindpølsen eller vindpølsene skal plasseres godt synlig fra helikopter i luften og på ferdselsområdet, og slik at vindpølsene blir minst mulig påvirket av forstyrrende luftstrømmer.

(3) Vindpølse skal tilfredsstillende følgende krav:

a) den skal gi presis indikasjon på vindretning og grov indikasjon på vindstyrke,

b) den skal være traktformet og åpen i begge ender,

c) lengden skal være minst 2,4 meter,

d) den største åpningen skal ikke være mindre enn 0,6 m, og den minste åpningen ikke mindre enn 0,3 m,

e) den skal være oransje eller oransje og hvit. Dersom oransje og hvit velges, skal fargene være i form av 5 sirkulære bånd der første og siste bånd er oransje.

(4) Dersom vindpølsen gjennomtrenger en hinderflate skal den utformes slik at skader på luftfartøy reduseres i størst mulig grad.

(5) Skal helikopterplassen brukes for flyging i mørke, skal minst en vindpølse være belyst.

§ 56. Inngjerding med mer

(1) Helikopterplass skal ha systemer, herunder nødvendige skilter, gjerder, porter og andre innretninger, som sikrer at uvedkommende personer og kjøretøyer ikke får adgang til plassen samtidig med at lufttrafikk pågår.

(2) Helikopterplass skal om nødvendig ha systemer, herunder gjerder og porter, som sikrer at verken ville eller tamme dyr tar seg inn på plassen samtidig med at lufttrafikk pågår.

Kapittel 10. Helikopterplassdata og kunngjøring av slike**§ 57. Generelt**

(1) Helikopterplassens innehaver skal fremskaffe, dokumentere og vedlikeholde de data om helikopterplassen som fremgår av nedenstående punkter og andre data av betydning for flysikkerheten etter Luftfartstilsynets nærmere bestemmelser.

(2) Helikopterplassens innehaver skal gjøre de data om helikopterplassen som fremgår av nedenstående punkter kjent for helikopterplassens brukere. Innehaver av helikopterplass med trafikk under IFR-forhold og/eller luftrutetraffikk skal oversende helikopterplassdataene til Kunngjøringstjenesten for luftfarten i den form, med den nøyaktighet og integritet og for øvrig slik Kunngjøringstjenesten bestemmer.

(3) Dersom dataene gjøres kjent for brukerne gjennom et kunngjøringssystem, skal helikopterplassens innehaver overvåke de data om helikopterplassen som publiseres, og meddele utgiveren/kunngjøringstjenesten de endringer som er nødvendige for at helikopterplassdataene til enhver tid skal være korrekte.

§ 58. D-verdi

D-verdien til det helikopter som helikopterplassen skal godkjennes for, skal fastsettes i meter og centimeter.

§ 59. Referansepunkt

Det skal fastsettes et referansepunkt for helikopterplassen i det geometriske sentrum av FATO, og referansepunktet skal måles i grader, minutter og sekunder.

§ 60. Høyde over havet

Helikopterplassens høyde over havet skal måles i hele fot. Med helikopterplassens høyde menes den største høyde innenfor FATO.

§ 61. TLOFs høyde over havet

Dersom helikopterplassens TLOF ikke er sammenfallende med FATO, skal TLOFs høyde over havet måles i hele fot.

§ 62. Utforming

(1) Følgende data skal måles og beskrives som relevant for helikopterplassen:

- a) om helikopterplassen er plassert på land, vann, bygning eller annen konstruksjon,
- b) rettvise retning til inn- og utflygingsflatenes senterlinjer i grader og hundredelsgrader,
- c) TLOF diameter, alternativt lengde og bredde i hele meter, samt største helning i hele og tiendedels prosent, type overflate, bæreevne i hele tonn,
- d) FATO lengde og bredde i hele meter, eventuelt banenummer, største tverr- og lengdehelning i hele og tiendedels prosent og type overflate, i tilfeller hvor FATO ikke er sammenfallende med og like stort som TLOF,
- e) sikkerhetsområdets diameter eller lengde og bredde i hele meter, og type overflate,
- f) benevnning, bredde i hele meter og type overflate for taksebaner, lufttaksebaner og lufttransittruter,
- g) type overflate, betegnelse og RD-verdi for hver enkelt oppstillingsplass,
- h) lengde i hele meter og senterlinjens lengdeprofil for hinderfritt stigeområde,
- i) type og plassering av merking og lysanlegg, angitt på tegning i passende målestokk, og
- j) avstand i hele meter fra ytterkant av FATO og/eller TLOF til eventuelle antenner for instrumentlandingsystemer.

(2) For helikopterplass med trafikk under IFR-forhold og/eller lufrutetraffic skal posisjonen for følgende elementer fastsettes i grader, minutter, sekunder og hundredels sekunder:

- a) det geometriske sentrum for TLOF og/eller hver av tersklene til FATO,
- b) hensiktsmessige punkter på senterlinjen til taksebanene, lufttaksebanene og lufttransittrutene, og
- c) hver enkelt oppstillingsplass.

§ 63. Hinder

(1) Med hinder skal forstås terreng og objekter som er definert som hinder i henhold til bestemmelsene i § 30.

(2) For hvert objekt som utgjør hinder skal helikopterplassens innehaver gjøre kjent for helikopterplassens brukere type objekt, posisjonen i grader, minutter, sekunder og tiendedels sekunder, objektets største høyde i fot og angivelse av merking og type og plassering av belysning.

(3) For alt terreng som utgjør hinder skal helikopterplassens innehaver gjøre kjent for helikopterplassens brukere en beskrivelse av terrenget og terrengets utstrekning, posisjonen til de høyeste toppene i grader, minutter, sekunder og tiendedels sekunder og toppenes høyde i fot, og angivelse av type og plassering av belysning og eventuell merking.

§ 64. Banelengder

Følgende banelengder skal angis i hele meter for hver FATO retning:

- a) tilgjengelig startdistanse (TODAH),
- b) tilgjengelig distanse for avbrutt start (RTODAH), og
- c) tilgjengelig landingsdistanse (LDAH).

§ 65. Restriksjoner og merknader

Helikopterplassens innehaver skal fremskaffe følgende data:

- a) helikopterplassens bruksområde (jf. godkjenningvilkårene),
- b) alle avvik fra godkjenningvilkårene, herunder fra denne forskrift og andre aktuelle forskrifter,
- c) alle dispensasjoner og kompenserende tiltak i medhold av § 66 og § 67, og
- d) andre opplysninger av flysikkerhetsmessig betydning.

Kapittel 11. Avsluttende bestemmelser**§ 66. Dispensasjon**

(1) Luftfartstilsynet kan dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift når særlige grunner foreligger.

(2) Ved vurderingen av om slike særlige grunner foreligger, skal det blant annet ses hen til kostnadene forbundet med fysisk utbedring av avvik sammenholdt med den sikkerhetsmessige gevinst slik utbedring antas å gi, og muligheten for å avhjelpe avvik gjennom fastsettelse av kompenserende tiltak. Dersom det etter en slik vurdering fremstår som overveiende sannsynlig at fysisk utbedring ikke gir sikkerhetsgevinst eller bare helt ubetydelig sikkerhetsgevinst, kan slik utbedring unnlates.

(3) Det er en forutsetning for innvilgelse av dispensasjon at helikopterplassens innehaver godtgjør at fysisk utbedring er vurdert, og viser til slike vurderinger med begrunnelser, samt eventuelle forslag til kompenserende tiltak.

§ 67. Kompenserende tiltak

(1) Som vilkår for dispensasjon i medhold av § 66 skal Luftfartstilsynet fastsette slike kompenserende tiltak som anses nødvendige for å sikre at helikopterplassen holder tilsvarende sikkerhetsnivå som om fysisk utbedring var foretatt.

(2) Fastsettelse av kompenserende tiltak kan unnlates dersom helikopterplassens utforming etter en konkret vurdering antas å gi tilfredsstillende sikkerhet uten at slike tiltak fastsettes. Ved den konkrete vurderingen kan tas hensyn til den sikkerhetsmessige gevinst som forventes oppnådd ved kompenserende tiltak sammenholdt med de ulemper slike tiltak vil kunne medføre for helikopterplassens innehaver.

(3) Avgjørelse om fastsettelse av kompenserende tiltak og det nærmere innhold av slike tiltak treffes i alle tilfelle av Luftfartstilsynet, etter en konkret vurdering for den enkelte helikopterplass. Helikopterplassens innehaver skal gis anledning til å utarbeide forslag til kompenserende tiltak, som skal vurderes av Luftfartstilsynet før avgjørelse treffes.

(4) Kompenserende tiltak kan som eksempel være, men er ikke begrenset til:

- a) operasjonelle begrensninger ved helikopterplassen, f.eks. slik at spesielle fartøytper ikke skal kunne benytte helikopterplassen,
- b) spesielle inn- og utflygningsprosedyrer,
- c) særlige krav til operatører og fartøysjefer, eller
- d) for hinder, spesielle krav til hinderets høyde, masse og brekkbarhet.

§ 68. Ikrafttredelse

Denne forskrift gjelder fra 1. juli 2005.

Vedlegg 1

BSL E 3-5

Vedlegg 1

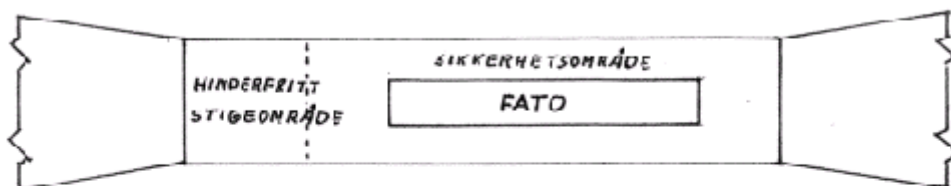

Fig 1
Sikkerhetsområde og hinderfritt stigeområde - IFR-forhold

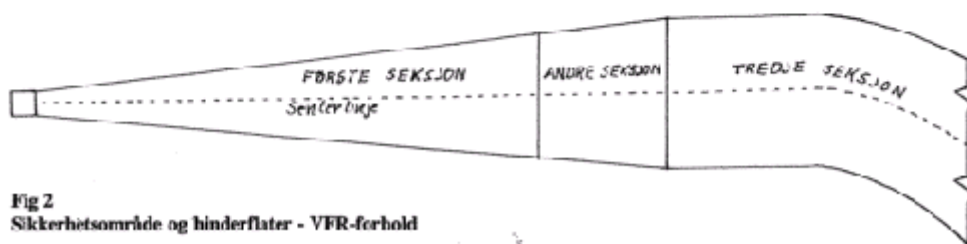
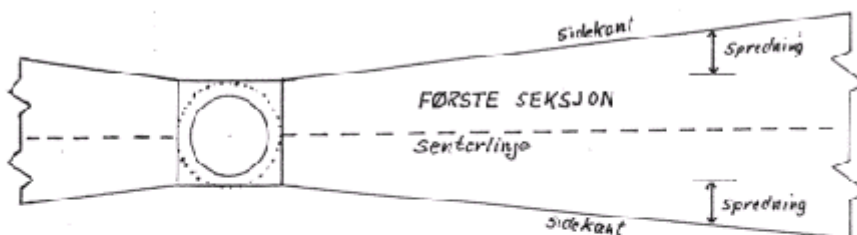
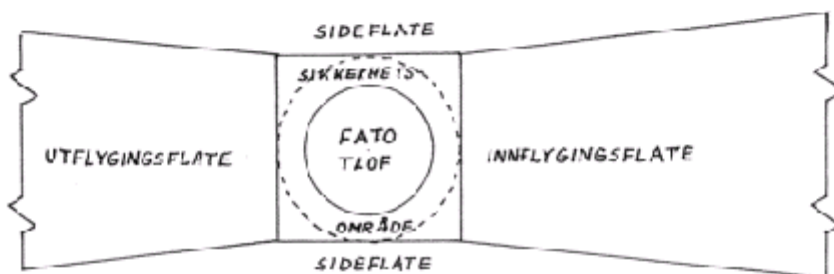

Fig 2
Sikkerhetsområde og hinderflater - VFR-forhold

Vedlegg 2

BSL E 3-5

Vedlegg 2

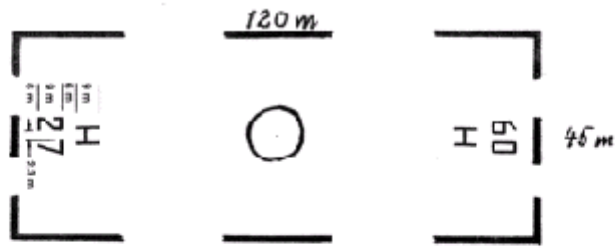

Fig 1
Identifikasjonsmerking, banenummer og settingspunkt

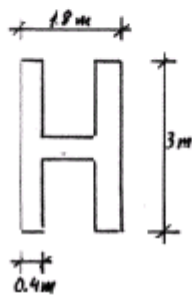

Fig. 2
Identifikasjonsmerking

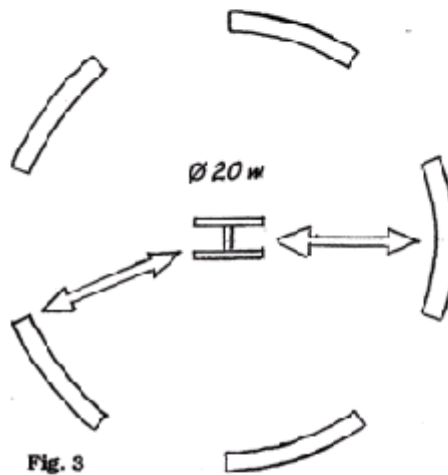

Fig. 3
Merking av FATO

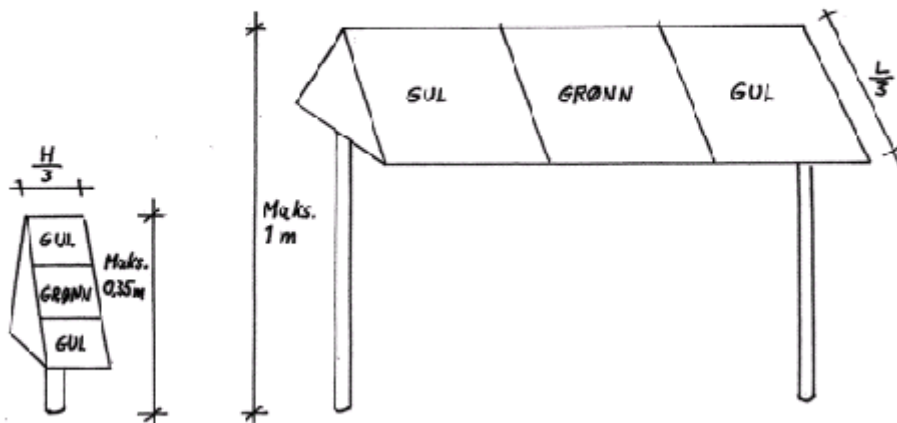

Fig. 4
Merking av lufttaksbane

Fig. 5
Merking av lufttransittrute

Vedlegg 3

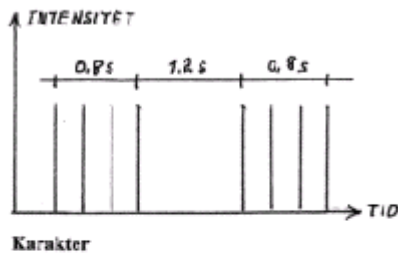
BSL E 3-5

Vedlegg 3

ELEVASJON	
10°	250 cd*
7°	750 cd*
4°	1 700 cd*
2 1/2°	2 500 cd*
1 1/2°	2 500 cd*
0°	1 700 cd*
-180°	
+180°	

*EFFEKTIV INTENSITET

Fig. 1 LYSFYR Lysintensitet og lysfordeling

ELEVASJON	
30°	10 cd
25°	50 cd
20°	100 cd
10°	
3°	100 cd
0°	10 cd
-180°	
+180°	

*EFFEKTIV INTENSITET

Fig. 2 KANTLYS FOR FATU Lysintensitet og lysfordeling

ELEVASJON	
30°	3 cd
25°	15 cd
20°	26 cd
10°	25 cd
5°	15 cd
0°	3 cd
-180°	
+180°	

*EFFEKTIV INTENSITET

Fig. 3 KANTLYS FOR TLOF Lysintensitet og lysfordeling

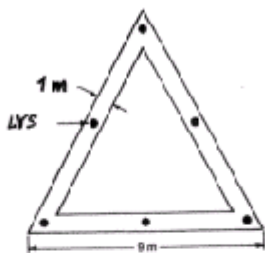

Fig. 4 LYS FOR SIKTEPUNKT

ELEVASJON	
15°	25 cd
0°	260 cd
6°	350 cd
5°	350 cd
2°	250 cd
0°	26 cd
-180°	
+180°	

*EFFEKTIV INTENSITET

Fig. 5 FASTE INNFLYGINGSLYS Lysintensitet og lysfordeling

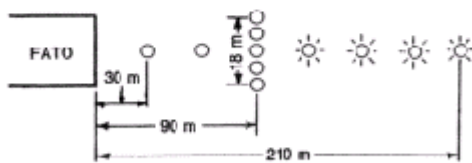

Fig. 6 INNFLYGINGSLYSANLEGG

ELEVASJON	
15°	250 cd*
0°	2 500 cd*
6°	3 500 cd*
5°	3 500 cd*
2°	2 500 cd*
0°	250 cd*
-180°	
+180°	

*EFFEKTIV INTENSITET

Fig. 7 BLINKENDE INNFLYGINGSLYS Lysintensitet og lysfordeling

Veiledende materiale til BSL E 3-5

Del 1 – Kommentarer til de enkelte bestemmelser

Til § 2 annet ledd:

Bestemmelsene i denne forskrift kompletterer bestemmelsene i forskrift om utforming av store flyplasser, BSL E 3-2, som tildels også har gyldighet for helikopterplasser. Dette forutsettes også i Annex 14 Volume II til Chicago-konvensjonen, jf. introductory Note til Chapter 1. General.

Dersom et forhold er regulert i denne forskrift, vil bestemmelsen i denne forskrift gå foran den tilsvarende bestemmelse i BSL E 3-2. Dersom forholdet ikke er regulert i denne forskrift gjelder bestemmelsen i BSL E 3-2.

Til § 9 tredje ledd:

Se vedlegg 1 fig. 2.

Til § 13 første ledd:

Se definisjonen av hovertaksing i § 6.

Til § 17:

Se § 46 niende ledd angående merking av sikkerhetslinje rundt en oppstillingsplass for helikopter.

Til § 30 fjerde ledd:

Se § 63 og § 52.

Til § 30 sjette ledd:

Som anerkjent standard regnes NS 58 14. Se også Luftfartstilsynets veileder i risikoanalyse på Luftfartstilsynets internettside – <http://www.luftfartstilsynet.no> .

Til § 35 fjerde ledd:

Se § 7 første ledd og § 19 første ledd angående fremherskende vind.

Til § 36 annet ledd:

Se vedlegg 2 fig. 1.

Til § 36 tredje ledd:

Se vedlegg 2 fig. 3.

Til § 38:

Se vedlegg 3 fig. 4.

Til § 39:

Det vil normalt ikke være nødvendig å merke ytterkanten av et TLOF som er innenfor FATO.

Til § 40 annet ledd:

Figur som viser merking av settingspunkt finnes i forskrift 16. april 2004 nr. 629 om utforming av små helikopterplasser (BSL E 3–6).

Til § 41 annet ledd:

Figur som viser «t»en finnes i BSL E 3–6.

Til § 48 niende ledd:

Se skisse sist i denne veiledningen som viser merking av oppstillingsplattform for helikopter.

Til § 46 tiende ledd:

Oppstillingsplassmerking er nødvendig dersom et stort helikopter pga. sikkerhetsavstandene ikke kan bruke alle oppstillingsplassene. Oppstillingsplasser for helikopter bør betegnes med tall for ikke å komme i konflikt med H-en, og tallene bør velges slik at de ikke kan forveksles med en D-verdi, dvs. at tallene mellom 10 og 40 ikke bør brukes.

Til § 51 første ledd:

Se vedlegg 3 fig. 4.

Til § 57 annet ledd:

Informasjon om Kunngjøringstjenesten for luftfarten finnes i AIP Norge GEN 3–1.

På neste side er gitt en skisse som viser merking av oppstillingsplattform for helikopter. Helikoptrene på skissen har en d-verdi på ca. 21 m, og taksebanebredden er basert på at bredden av hovedunderstellet er 4,5 – 6 m.

12. mai Nr. 419 2005**Forskrift om endring i forskrift (Nr. 120) om redusert merverdiavgiftssats for næringsmidler.**

Fastsatt av Finansdepartementet 12. mai 2005 med hjemmel i Stortingets vedtak om merverdiavgift § 4. Kunngjort 13. mai 2005.

I

I forskrift (Nr. 120) 15. juni 2001 nr. 683 om redusert merverdiavgiftssats for næringsmidler gjøres følgende endring:

§ 3 bokstav b skal lyde:

- b) *vann fra vannverk*; vann fra vannverk som omhandlet i forskrift 4. desember 2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann § 3 nr. 4.

II

Endringen trer i kraft straks.

12. mai Nr. 420 2005**Meddelelse om ikrafttredelse av forskrift 11. mars 2005 nr. 227 om endring i forskrift om avgifter mv. til Patentstyret.**

Meddelelse fra Nærings- og handelsdepartementet 12. mai 2005, jf. forskrift 11. mars 2005 nr. 227 om endring i forskrift om avgifter mv. til Patentstyret del II. Kunngjort 13. mai 2005.

1. Forskrift 11. mars 2005 nr. 227 om endring i forskrift om avgifter mv. til Patentstyret, endringen i § 14: Avgiftsendringen for internasjonale varemerkesaker kunngjøres i Notice No. 10/2005 og vil ha virkning fra og med fredag 19. august 2005.
2. Forskrift 11. mars 2005 nr. 227 om endring i forskrift om avgifter mv. til Patentstyret, endringene i § 31 – § 33: Avgiftsendringen for internasjonale patentsaker kunngjøres i PCT Gazette No. 19/2005, og vil ha virkning fra og med tirsdag 12. juli 2005.

Norge har ikke tiltrådt Haag-avtalen ennå. På designområdet er det derfor i dag bare en nasjonal ordning for beskyttelse av design.

12. mai Nr. 421 2005**Vedtak om opphevelse av instruks for råd som skal vurdere Petroleumsfondet og forholdet til folkeretten.**

Fastsatt av Finansdepartementet 12. mai 2005. Kunngjort 13. mai 2005.

I

Instruks av 30. november 2001 nr. 1323 for råd som skal vurdere Petroleumsfondet og forholdet til folkeretten oppheves.

II

Vedtaket trer i kraft straks.

13. mai Nr. 422 2005**Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av anbud i forbindelse med forpliktelse til offentlig tjenesteytelse.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 13. mai 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 16–1 og forskrift 15. juli 1994 nr. 691 om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område § 3. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 64a (forordning (EØF) nr. 2408/92 artikkel 4). Kunngjort 13. mai 2005.

I

I forskrift 15. april 1994 nr. 256 om gjennomføring av anbud i forbindelse med forpliktelse til offentlig tjenesteytelse gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

1. Anskaffelse skal skje ved åpen anbudskonkurranse. Unntak herfra kan gjøres dersom vilkårene i nr. 2–5 er til stede.
2. Åpen anbudskonkurranse med etterfølgende forhandlinger kan benyttes dersom det etter anbuksfristens utløp

viser seg kun å være én anbyder, eller dersom bare ett anbud gjenstår etter at andre anbud er avvist etter reglene i § 10, § 12, § 13 eller § 14. Forhandlinger etter første punktum skal være i samsvar med forpliktelsene til offentlig tjenesteytelse. Det er heller ikke tillatt å foreta andre vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkårene under slike forhandlinger.

3. Konkurransen med forhandling uten forutgående kunngjøring kan benyttes dersom det etter anbudsfristens utløp viser seg å ikke foreligge anbud. I så fall skal det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige forpliktelsene til offentlig tjenesteytelse eller i øvrige kontraktsvilkår.
4. Dersom oppdragsgiveren forbeholder seg retten til å benytte forhandlinger etter nr. 2 eller 3, skal dette fremgå av anbudsinnbydelsen.
5. Konkurransen med forhandling uten forutgående kunngjøring kan også benyttes dersom det på grunn av særlige forhold som oppdragsgiveren ikke kunne forutse, er umulig å overholde fristene fastsatt for åpen anbudskonkurranse.

II

Endringen trer i kraft straks.

12. mai Nr. 429 2005

Forskrift om autorisering av dyrehelsepersonell fra andre EØS-land.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 12. mai 2005 med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 6. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 89/48/EØF endret ved direktiv 2001/19/EF), nr. 1a (direktiv 92/51/EØF endret ved direktiv 94/38/EF, direktiv 95/43/EF, direktiv 97/38/EF, direktiv 2000/5/EF og direktiv 2001/19/EF). Kunngjort 20. mai 2005.

§ 1. Formål

Forskriften skal bidra til at kvalifiserte EØS-statsborgere utøver forsvarlig virksomhet som dyrehelsepersonell i Norge.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder autorisering av EØS-statsborgere som dyrehelsepersonell i Norge. Forskriften gjelder ikke veterinærer.¹

- 1 Tilsvarende forskrift for veterinærer er forskrift 17. desember 1993 nr. 1203 om autorisasjon og adgang til å utøve virksomhet som veterinær i Norge for statsborgere fra EØS som er utdannet i andre land innen EØS.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften skal følgende ord forstås slik:

1. *Dyrehelsepersonell*: Veterinærer, fiskehelsebiologer og dyrepleiere, jf. lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.
2. *EØS*: Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.
3. *EØS-avtalen*: Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.
4. *EØS-land*: Stat tilsluttet EØS-avtalen.
5. *EØS-statsborger*: Statsborger i stat tilsluttet EØS-avtalen.
6. *Diplom*: Dokument som definert i artikkel 1 i direktiv 89/48/EØF, som endret ved direktiv 2001/19/EF og artikkel 1 i direktiv 92/51/EØF.
7. *Direktiv*: Rettsakt kalt direktiv som inngår i EØS-avtalen.

Øvrige definisjoner følger av artikkel 1 i direktiv 89/48/EØF som endret ved direktiv 2001/19/EF og artikkel 1 i direktiv 92/51/EØF.

§ 4. Autorisasjon

Mattilsynet skal gi EØS-statsborgere som søker om det, autorisasjon som dyrehelsepersonell dersom

- a) søkeren i et annet EØS-land har oppnådd diplom som kreves i et EØS-land for utøvelse av yrke som dyrehelsepersonell, og
- b) søkeren fremlegger diplom fra et EØS-land som oppfyller vilkårene i direktiv 89/48/EØF som endret ved direktiv 2001/19/EF, eller diplom eller eksamensbevis som oppfyller vilkårene i direktiv 92/51/EØF om annen generell ordning for godkjenning av yrkeskompetansegivende utdanning som supplement til direktiv 89/48/EØF, eller
- c) søkeren er islandsk statsborger og fremlegger tilsvarende diplom eller eksamensbevis som nevnt i bokstav b fra et tredjeland, godkjent av vedkommende myndighet i Island, eller
- d) søkeren, i tillegg til tilsvarende diplom eller eksamensbevis som nevnt i bokstav b fra et tredjeland, har minst tre års yrkeserfaring attestert fra EØS-land som har anerkjent diplommet eller to års yrkeserfaring attestert fra EØS-land som har anerkjent eksamensbeviset, og
- e) det ikke foreligger slike omstendigheter som ville gitt grunnlag for tilbakekall av autorisasjon.

Autorisasjon kan ikke kreves dersom den norske utdanningen på universitets- eller høgskolenivå er av minst 4 års varighet, mens søkeren innehar et diplom i henhold til direktiv 92/51/EØF eller tilsvarende.

§ 5. Særlige krav som kan stilles for autorisasjon når et yrke ikke er regulert i det land søkeren kommer fra. (Yrkeserfaring)

EØS-statsborger som har arbeidet som dyrehelsepersonell på heltid i minst to år, eller i en tilsvarende periode på deltid, i løpet av de siste ti år i et EØS-land hvor vedkommende yrke ikke er regulert, har rett til autorisasjon dersom utdanningen for øvrig oppfyller vilkårene i direktiv 89/48/EØF som endret ved direktiv 2001/19/EF eller direktiv 92/51/EØF.

Yrkeserfaring nevnt i første ledd kreves ikke når det søkes om autorisasjon på bakgrunn av en lovregulert utdanning som definert i artikkel 1 i direktiv 89/48/EØF som endret ved direktiv 2001/19/EF eller artikkel 1 i direktiv 92/51/EØF.

I de tilfeller som faller inn under artikkel 6 første ledd bokstav c i direktiv 92/51/EØF, skal søkeren ha utført vedkommende yrke i minst tre år i løpet av de siste ti år.

§ 6. Særlige krav som kan stilles for autorisasjon på grunn av utdanningens varighet. (Yrkeserfaring)

Dersom søkeren har en utdanning som fiskehelsebiolog som er minst ett år kortere enn den utdanningstid som kreves i Norge til vedkommende yrke, kan det kreves at søkeren fremlegger bevis for yrkeserfaring som svarer til det dobbelte av den manglende utdanningstiden. Dersom den manglende tiden gjelder yrkespraksis knyttet til utdanningen, kan det kreves yrkeserfaring tilsvarende den manglende utdanningstid.

Det skal tas hensyn til eventuell yrkeserfaring som nevnt i § 5. Det kan ikke kreves yrkeserfaring på mer enn fire år.

§ 7. Særlige krav som kan stilles for autorisasjon på grunn av utdanningens innhold, nivå m.m. (Prøveperiode, egnethetsprøve)

Dersom søkerens utdanning i innhold avviker vesentlig fra den utdanning som gis til dyrehelsepersonell i Norge, kan det kreves at søkeren gjennomgår enten en prøveperiode på høyst tre år under veiledning, eller består en egnethetsprøve i samsvar med artikkel 1 bokstav f og g i direktiv 89/48/EØF og artikkel 1 bokstav i og j i direktiv 92/51/EØF. Det samme gjelder ved forskjeller med hensyn til yrkesvirksomhet som har sammenheng med vesentlige forskjeller mellom utdanningene. For autorisasjon som dyrepleier skal prøveperioden ikke overstige to år.

Før vedtak om prøveperiode eller egnethetsstest treffes, må det vurderes om den kunnskapen søkeren har ervervet ved yrkeserfaring, helt eller delvis oppveier det vesentlige avviket i og mellom utdanningene. Søkeren kan velge mellom prøveperiode og egnethetsprøve dersom ikke annet er bestemt.

Dersom søkeren har en utdanning som fiskehelsebiolog av ett til tre års varighet på universitets- eller høgskolenivå, kan godkjenningmyndigheten velge om søkeren skal gjennomgå prøveperiode eller egnethetsprøve. Det samme gjelder dersom søkeren har bevis for utdanning i samsvar med artikkel 3 første ledd bokstav b i direktiv 92/51/EØF, men ikke i samsvar med artikkel 3 første ledd bokstav b i direktiv 89/48/EØF som endret ved direktiv 2001/19/EF, fra et land hvor vedkommende yrke ikke er regulert.

Dersom søkeren har en utdanning som dyrepleier på lavere utdanningsnivå enn universitets- eller høgskolenivå, kan det kreves at vedkommende gjennomgår en prøveperiode eller egnethetsprøve uten hensyn til om det foreligger vesentlige avvik i utdanningenes innhold. I tilfeller som nevnt i § 5 tredje ledd får prinsippene i begge de to foregående ledd anvendelse.

§ 8. Dokumentasjon m.m. ved søknad om autorisasjon

Dersom søkeren har arbeidet som dyrehelsepersonell i et land hvor yrkesutøvelsen er regulert, skal søkeren dokumentere at han eller hun hadde og fortsatt har rett til å utføre arbeid som dyrehelsepersonell i landet.

I tvilstilfeller kan det i forbindelse med søknad om autorisasjon kreves bekreftelse fra vedkommende myndighet i annet EØS-land på gyldigheten av diplom utstedt i slikt land og på at den aktuelle person oppfyller de utdanningskrav som er fastsatt i vedkommende direktiv.

For øvrig gjelder de nærmere regler i direktiv 89/48/EØF og direktiv 92/51/EØF med endringer for krav til dokumentasjon og erklæringer m.m. i forbindelse med autorisasjon i henhold til denne forskriften.

§ 9. Bruk av tittel

Dyrehelsepersonell som er autorisert i henhold til denne forskriften, skal her i landet bruke den norske yrkestittelen som svarer til vedkommende yrke.

Dyrehelsepersonell som er autorisert i henhold til denne forskrift, skal her i landet bruke sin akademiske tittel fra hjemlandet eller siste oppholdsland. Mattilsynet kan bestemme at tittelen skal etterfølges av navn og beliggenhet for det organ som har gitt den.

§ 10. Tap av autorisasjon m.m.

Mattilsynet skal så vidt mulig underrette vedkommende myndighet i annet EØS-land hvor EØS-statsborger utøver virksomhet som er omhandlet i denne forskriften, dersom yrkesutøveren her i landet

1. dømmes for lovovertrødelse i tilknytning til sin yrkesutøvelse,
2. illegges disiplinærforføyning på grunn av grov forsømmelse i tilknytning til yrkesutøvelsen,
3. får sin autorisasjon tilbakekalt eller
4. frasier seg sin autorisasjon.

Om vedkommende myndighet i et annet EØS-land har bedt om opplysninger som nevnt i første ledd, skal opplysningene gis innen tre måneder etter at forespørselen ble mottatt.

§ 11. *Dispensasjon*

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra forskriften dersom dette ikke vil være i strid med Norges internasjonale forpliktelser.

§ 12. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks.

12. mai Nr. 430 2005

Forskrift om endring i forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).

Fastsatt av Miljøverndepartementet 12. mai 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4. Jf. EØS- avtalen vedlegg II kap. XVII (direktiv 98/70/EF endret ved direktiv 2003/17/EF). Kunngjort 20. mai 2005.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 3–16 skal lyde:

De som importerer, sammensetter, distribuerer eller omsetter bensin og autodiesel (drivstoff) til bruk i motorvogner her i riket, skal oppfylle kravene til kvalitet på bensin og autodiesel i vedlegg IV (tabell 1 og 2) til dette kapitlet. Forsvarets bruk av flydrivstoff til drift av bakkeutstyr omfattes ikke av denne bestemmelsen.

Med bensin menes alle flyktige mineraloljer som kan anvendes i forbrenningsmotorer med styrt tenning for framdrift av kjøretøyer og som omfattes av EUs tolltariffnumre (CN koder) 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 og 2710 11 59.

Med autodiesel menes gassoljer som kan anvendes i motorvogner og som omfattes av EUs tolltariffnummer (CN kode) 2710 19 41 og gassoljer til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer og som omfattes av EUs tolltariffnummer (CN kode) 2710 19 45.

Kravene til bensin framgår av tabell 1 i vedlegg IV til dette kapitlet. Fra 1. januar 2009 skal maksimalt svovelinnhold i bensin være 10 mg/kg.

For bruk av bensin i bevaringsverdige kjøretøyer tillates maksimalt blyinnhold på 0,15 gram pr. liter bensin. Bensinen skal også oppfylle kravet til benzeninnhold som vist i tabell 1 i vedlegg IV til dette kapitlet. Salget må ikke overskride 0,5% av det totale årlige bensinsalget.

Kravene til autodiesel framgår av tabell 2 i vedlegg IV til dette kapitlet. Fra 1. januar 2009 skal maksimalt svovelinnhold i autodiesel være 10 mg/kg. Autodiesel til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer er unntatt fra kravene i tabell 2 i vedlegg IV til dette kapitlet. Kravet til maksimalt svovelinnhold for slik autodiesel er 500 mg/kg. Kravet til maksimalt svovelinnhold for autodiesel til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer er 50 mg/kg fra 1. januar 2007.

De ansvarlige etter 1. ledd skal sørge for at bensin og autodiesel med et svovelinnhold på maksimalt 10 mg/kg er tilgjengelig. Autodiesel til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer er unntatt fra dette kravet.

De ansvarlige etter 1. ledd skal gjennomføre drivstoffkontroll etter gjeldende CEN-standarder eller på en tilsvarende måte. Kontroll av drivstoffkvalitetene skal utføres i henhold til krav og analysemetoder gitt i tabellene 1 og 2 i vedlegg IV til dette kapitlet.

De ansvarlige etter 1. ledd skal hvert år rapportere resultatene av drivstoffkontrollen til Statens forurensningstilsyn.

Vedlegg IV til kapittel 3 skal lyde:

Vedlegg IV. Krav til bensin og autodiesel

Tabell 1

Krav til bensin

<i>Parameter¹</i>	<i>Enhet</i>	<i>Grenseverdier²</i>	
		<i>Kriterium</i>	
Research-oktantall (RON)	–	Min.	95 ³
Motor-oktantall (MON)	–	Min.	85 ⁵
RVP – sommer ⁴	kPa	Max.	70,0
Destillasjon:			
– fordampet ved 100 °C	% v/v	Min.	46,0
– fordampet ved 150 °C	% v/v	Min.	75,0

<i>Parameter</i> ¹	<i>Enhet</i>	<i>Grenseverdier</i> ² <i>Kriterium</i>	
Hydrokarboner:			
– olefiner	% v/v	Max.	18,0 ⁵
– aromater	% v/v	Max.	35,0
– benzen	% v/v	Max.	1,0
Oksygeninnhold	% m/m	Max.	2,7
Oksygenater:			
– metanol, passende stabilisator skal tilsettes	% v/v	Max.	3
– etanol, stabilisatorer kan være tilsatt	% v/v	Max.	5
– Isopropylalkohol	% v/v	Max.	10
– tertbutylalkohol	% v/v	Max.	7
– isobutylalkohol	% v/v	Max.	10
– etere, som inneholder 5 karbonatomer pr. molekyl eller flere	% v/v	Max.	15
– andre oksygenater ⁶	% v/v	Max.	10
Svovelinhold	mg/kg	Max.	50 10 ⁷
Blyinnhold	g/l	Max.	0,005

- 1 Testmetodene er i overensstemmelse med de som er angitt i NS-EN 228:2004. Det kan anvendes en annen analysemetode dersom nøyaktighets- og presisjonsnivået er tilsvarende som ved den analysemetoden som erstattes.
- 2 De anførte verdier er «virkelige verdier». Ved fastsettelse av grenseverdiene har vilkårene i ISO 4259 «Petroleumprodukter – bestemmelser og anvendelse av presisjonsdata i forhold til testmetoder» blitt lagt til grunn, og ved fastsettelse av en minimumsverdi har en minste forskjell på 2R over null (R=reproduserbarhet) vært anvendt. Resultatene av de enkelte målingene skal tolkes på basis av kriteriene beskrevet i ISO 4259 (publisert i 1995).
- 3 Dette utelukker ikke at bensin med lavere oktantal kan markedsføres. Research-oktantallet og motor-oktantallet skal i det minste være henholdsvis 91 og 81.
- 4 Sommerperioden skal begynne senest 1. juni og slutte tidligst 31. august.
- 5 Med unntak for blyfri normalbensin (MON min. 81/ RON min. 91), hvor maksimalt olefininnhold skal være 21,0 % v/v.
- 6 Andre enverdige alkoholer og etere med destillasjonssluttpunkt som ikke er høyere enn det destillasjonssluttpunktet som er fastsatt i NS-EN 228:2004.
- 7 Bensin med maksimalt svovelinhold på 10 mg/kg skal være tilgjengelig. Fra 1. januar 2009 skal svovelinholdet i bensin være maksimalt 10 mg/kg.

Tabell 2

Krav til autodiesel

<i>Parameter</i> ¹	<i>Enhet</i>	<i>Grenseverdier</i> ² <i>Kriterium</i>	
Cetantall	–	Min.	51,0
Densitet ved 15 °C	kg/m ³	Max.	845
Destillasjon:			
– 95% kokepunkt	°C	Max.	360
Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH)	% m/m	Max.	11
Svovelinhold	mg/kg	Max.	50 10 ³

- 1 Testmetodene er i overensstemmelse med de som er angitt i NS-EN 590:2004. Det kan anvendes en annen analysemetode dersom nøyaktighets- og presisjonsnivået er tilsvarende som ved den analysemetoden som erstattes.
- 2 De anførte verdier er «virkelige verdier». Ved fastsettelse av grenseverdiene har vilkårene i ISO 4259 «Petroleumprodukter – bestemmelser og anvendelse av presisjonsdata i forhold til testmetoder» blitt lagt til grunn, og ved fastsettelse av en minimumsverdi har en minste forskjell på 2R over null (R=reproduserbarhet) vært anvendt. Resultatene av de enkelte målingene skal tolkes på basis av kriteriene beskrevet i ISO 4259 (publisert i 1995).
- 3 Autodiesel med maksimalt svovelinhold på 10 mg/kg skal være tilgjengelig. Fra 1. januar 2009 skal svovelinholdet i autodiesel være maksimalt 10 mg/kg.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. mai Nr. 431 2005**Forskrift om endring i forskrift om tilsetningsstoffer til næringsmidler.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 13. mai 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16 andre ledd, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 46a (direktiv 2004/46/EF), nr. 46b (direktiv 2004/47/EF), nr. 54z (direktiv 2003/115/EF), nr. 54zb (direktiv 2003/114/EF) og nr. 54zf (direktiv 2004/45/EF). Kunnngjørt 20. mai 2005.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Denne forskrift omfatter:

- tilsetningsstoffer bestemt til bruk i næringsmidler, herunder tilsetningsstoffer som kan selges direkte til forbruker,
- tilsetningsstoffer som kan anvendes som bærestoffer og oppløsningsmidler,
- fargestoffer til dekorasjonsmaling av eggeskall eller stempeling av eggeskall,
- fargestoffer til stempelmerking av kjøtt.

Forskriften omfatter ikke:

- prosesshjelpemidler,
- aromaer,
- plantevernmidler,
- vitaminer, mineraler og andre næringsstoffer,
- pektinholdige produkter som er utvunnet av tørkede pressrester av epler, av skall av sitrusfrukter eller av en blanding av disse to, ved behandling med fortennet syre etterfulgt av delvis nøytralisering med natrium- eller kaliumsalter,
- tyggegummibaser,
- hvitt eller gult dekstrin, røstet eller dekstrinert stivelse, stivelse modifisert ved behandling med syre eller et alkalisk stoff, bleket stivelse, fysisk modifisert stivelse og stivelse behandlet med amylolytiske enzymer,
- blodplasma, gelatin, proteinhydrolysater og deres salter, melkeprotein og gluten,
- aminosyrer og deres salter unntatt glutaminsyre, glysin, cystein og cystin,
- kaseinater og kasein,
- inulin.

§ 2 nr. 2 skal lyde:

2. Prosesshjelpemiddel: et stoff som ikke kan konsumeres som et næringsmiddel i seg selv, men som med hensikt anvendes ved bearbeidelsen av råvarer, næringsmidler eller ingredienser i disse, for å oppfylle et bestemt teknologisk behov under behandlingen eller bearbeidningen, og som kan resultere i at det i det ferdige produkt finnes en utilsiktet, men teknisk uungåelig rest av dette stoff eller derivater av det, under forutsetning av at disse reststoffene ikke utgjør noen helsefare og ikke innvirker teknologisk på det ferdige produkt.

§ 3, ny § 3a og § 4 skal lyde:

§ 3. *Bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler*

Kun tilsetningsstoffer som er oppført i vedlegg II (positivlisten), er godkjent for bruk i næringsmidler og de kan kun brukes på de vilkår som er angitt der.

Sammensatte næringsmidler kan inneholde tilsetningsstoffer som er godkjent for bruk i de enkelte bestanddeler i det sammensatte næringsmiddelet. Unntatt her er sammensatte næringsmidler oppført i kapittel 6 i vedlegg II (positivlisten).

Overføring av tilsetningsstoffer fra aroma til ferdig næringsmiddel er tillatt så fremt bruken av tilsetningsstoffer i aroma er i samsvar med bruksbetingelsene gitt i vedlegg II (positivlisten). Tilsetningsstoffer overført fra aroma skal ikke ha teknologisk funksjon i ferdig næringsmiddel.

Næringsmidler som utelukkende er bestemt til framstilling av sammensatte næringsmidler, kan inneholde tilsetningsstoffer godkjent for bruk i sluttproduktet.

Tilsetningsstoffer som er nevnt i kapittel 5 i vedlegg II (positivlisten), kan anvendes som bærere eller oppløsningsmidler for tilsetningsstoffer på de vilkår som er angitt der.

De tilsetningsstoffer som er oppført i vedlegg II (positivlisten) med unntak av E123, E127, E128, E154, E160b, E161g, E173 og E180, kan omsettes direkte til forbruker.

§ 3a. *Tilsetningsstoffer i aroma*

Bruk av tilsetningsstoffer i aroma skal være begrenset til det minimum som er nødvendig for å garantere aromaens helsemessige trygghet og kvalitet, og for å lette lagring av aromaen. Videre skal innhold av tilsetningsstoffer i aroma ikke villede eller medføre en fare for forbruker. Dersom bruk av et tilsetningsstoff i aroma medfører en teknologisk effekt i næringsmiddelet, skal dette regnes som bruk av tilsetningsstoff i næringsmiddelet og ikke i aromaen.

Bruksbetingelser for tilsetningsstoffer i aroma er gitt i vedlegg II kapittel 5.1.

§ 4. *Renhet og identitet*

Tilsetningsstoffer som er omfattet av EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 16 (direktiv 78/663/EØF), nr. 46a (direktiv 95/31/EF endret ved direktiv 98/66/EF, direktiv 2000/51/EF, direktiv 2001/52/EF og direktiv 2004/46/EF), nr. 46b (direktiv 95/45/EF endret ved direktiv 1999/75/EF, direktiv 2001/50/EF og direktiv 2004/47/EF) og nr. 54zf (direktiv 96/77/EF endret ved direktiv 98/86/EF, direktiv 2000/63/EF, direktiv 2001/30/EF, direktiv 2002/82/EF, direktiv 2003/95/EF og direktiv 2004/45/EF) skal oppfylle de krav til renhet og identitet som er angitt der. Øvrige tilsetningsstoffer skal oppfylle krav i henhold til FAO/WHOs spesifikasjoner.

Vedlegg I definisjonen av «Stabilisatorer» skal lyde:

Stabilisator: stoffer som gjør det mulig å opprettholde næringsmiddelets fysiske-kjemiske tilstand. Stabilisatorer gjør det mulig å opprettholde en homogen fordeling av to eller flere ikke-blandbare stoffer i et næringsmiddel, stabiliserer, bevarer eller forsterker et næringsmiddels farge og øker næringsmiddelets bindeevne, herunder dannelse av kryssbindinger mellom proteiner som gjør det mulig å binde bestanddeler av næringsmidler sammen til rekonstituerte produkter.

Det er foretatt endringer i vedlegg II til forskriften. Endringene gjengis ikke her, men en ajourført versjon av vedlegget kan fås ved henvendelse til: Mattilsynet, Felles postmottak, Postboks 383, 2381 Brumunddal, E-post: postmottak@mattilsynet.no, Kontakttelefon: 06040, eller leses på Mattilsynets hjemmesider: <http://www.mattilsynet.no>.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. mai Nr. 432 2005

Ikrafttredelse av lov 13. mai 2005 nr. 26 om endringer i utlendingsloven (menneskesmugling m.m.).

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 13. mai 2005 med hjemmel i lov 13. mai 2005 nr. 26 om endringer i utlendingsloven (menneskesmugling m.m.) del II. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunnngjort 20. mai 2005.

Lov 13. mai 2005 nr. 26 om endringer i utlendingsloven (menneskesmugling m.m.) endringene i § 38b annet ledd, ny § 38c og endringene i utlendingsloven § 47 tredje og fjerde ledd trer i kraft 13. mai 2005.

13. mai Nr. 433 2005

Forskrift om endring i forskrift om registrering av foretak.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 13. mai 2005 med hjemmel i lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 1-1, § 8-1 og § 11-2. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunnngjort 20. mai 2005.

I

I forskrift 18. desember 1987 nr. 984 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 5 siste punktum skal lyde:

Meldinger som innkommer til Foretaksregisteret senere enn kl. 14.00 føres på den påfølgende kontordag.

§ 7 skal lyde:

Nærings- og handelsdepartementet kan gi nærmere regler om registerførers kontroll av de innkomne opplysninger.

§ 9 oppheves.

§ 13 skal lyde:

Med firmaattest menes en standardisert utskrift fra Foretaksregisterets database om et bestemt foretak identifisert ved organisasjonsnummer. Firmaattesten skal minst inneholde opplysninger om følgende forhold dersom det i registeret er registrert slike opplysninger:

- Attestens utstedelsesdato.
- Organisasjonsform.
- Organisasjonsnummer.
- Foretaksnavn.
- Forretningsadresse.
- Navn på foretakets styremedlemmer, varamedlemmer og daglig leder. For EØFG navn på forretningsfører(e) og den eller de personer som skal forestå gruppens avvikling.

- Navn på deltakerne i ansvarlig selskap og EØFG.
- Navn på komplementar i kommandittselskap.
- Navn på innehaver av enkeltpersonforetak.
- Hva slags næringsvirksomhet som enkeltpersonforetak og EØFG driver.
- Signaturbestemmelser.
- Prokurabestemmelser.
- Registreringsdato for EØFG og eventuelt gruppens varighet.
- Forslag om å flytte en EØFGs adresse til annen medlemsstat.
- Opplysning om at foretaket er under konkurs- eller akkordbehandling eller er under oppløsning.
- Navn på den person som er oppnevnt som bostyrer etter konkurslovens § 77 og § 83 eller leder av avviklingsstyret etter aksjeloven § 13–6.
- Opplysning om at foretakets revisor er fratrudd.

For utenlandsk foretak med forretnings- eller driftssted her i landet, utstedes firmaattesten for den norske avdelingen. Opplysninger om hovedforetakets foretaksnavn, adresse og organisasjonsnummer skal imidlertid også framgå.

Firmaattesten for samtlige utenlandske foretak, jf. foretaksregisterloven § 3–8, skal i tillegg til ovennevnte opplysninger, inneholde navn og adresse til det register der hovedforetaket er registrert og hovedforetakets registreringsnummer i dette registeret. Dersom hovedforetaket ikke er registrert i et offentlig foretaksregister, angis hvilken stats lovgivning det utenlandske foretaket er underlagt.

§ 16 femte ledd siste punktum skal lyde:

Nærings- og handelsdepartementet kan gi nærmere regler om oppbevaring av eldre opplysninger, og kan i den forbindelse fravike bestemmelsene i forrige punktum.

Ny § 18 skal lyde:

§ 18. *Delegering*

Den kompetanse som i medhold av lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 1–1, § 8–1 og § 11–2 er lagt til Kongen, delegeres videre til Nærings- og handelsdepartementet.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2005.

19. mai Nr. 434 2005

Ikrafttredelse av lov 5. mars 2004 nr. 11 om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv. (EØS-konkurranseloven).

Fastsatt av Moderniseringsdepartementet 19. mai 2005 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 11 om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv. (EØS-konkurranseloven) § 10, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2005 nr. 128. Kunngjort 20. mai 2005.

Lov 5. mars 2004 nr. 11 om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv. (EØS-konkurranseloven) trer i kraft straks.

4. mai Nr. 435 2005

Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 4. mai 2005 med hjemmel i forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 78. Kunngjort 24. mai 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen gjøres følgende endringer:

§ 16 bokstav c første ledd første kolon skal lyde:

Det er forbudt å fiske etter vassild og kolmule med småmasket trål i Norges økonomiske sone i følgende områder avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

§ 37 nytt femte ledd skal lyde:

- (5) Ved fiske etter vassild innenfor områdene nevnt i § 16 bokstav c er det tillatt å ta kolmule som bifangst.

§ 37 nåværende femte og sjette ledd blir sjette og syvende ledd.

§ 46 tredje ledd skal lyde:

Ved fiske etter sei med not nord for 62° N er det i de områder hvor minstemålet på notfisket sei er 40 cm eller høyere tillatt å ha inntil 30% sei under minstemål i antall i de enkelte fangster.

§ 70 annet og tredje ledd skal lyde:

Denne lesbarhetsavstanden skal opprettholdes over et område for observasjonsposisjonen som tilsvarer $\pm 60^\circ$ i forhold til perpendikulæren på skiltets overflate.

Hvor det ikke lar seg gjøre å montere merkene med helning som nevnt i første ledd, men en mindre, skal det monteres et tredje merke på eller i nærheten av styrehustaket. Dette merket skal være plassert tverrskips og ha en helning på ca. 45 grader.

§ 73 første ledd skal lyde:

Faststående og drivende fiskeredskap som står i sjøen i Norges indre farvann, sjøterritoriet og økonomiske sone skal være tydelig merket med fartøyets registreringsmerke som angitt i denne paragraf. Dersom registreringspliktig fartøy ikke nyttes, skal redskapet være merket med eierens navn og adresse. Minst ett av vakene på redskapet skal være påført merke.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. mai Nr. 436 2005

Ikrafttredelse av lov 13. mai 2005 nr. 27 om oppheving av lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 13. mai 2005 med hjemmel i lov 13. mai 2005 nr. 27 om oppheving av lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen del II. Fremmet av Moderniseringsdepartementet. Kunngjort 24. mai 2005.

Lov 13. mai 2005 nr. 27 om oppheving av lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildenæringen trer i kraft 1. juli 2005.

20. mai Nr. 437 2005

Vedtak om endring i ikraftsettning og overgangsreglar til lov av 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova).

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 20. mai 2005 med heimel i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova) § 2–1 femte ledd og § 2–2 sjette ledd. Kunngjort 24. mai 2005.

I

I vedtak 4. juli 2003 nr. 896 om ikraftsettning og overgangsreglar til lov av 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova) blir det gjort følgjande endring:

Punkt 2) skal lyde:

- 2) For skolar som er godkjende etter lov 14. juni 1985 nr. 73 om tilskot til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring (privatskulelova), gjeld § 1–1 første ledd frå 1. oktober 2005. § 2–1 fjerde ledd og § 2–2 femte ledd gjeld frå 1. januar 2006.

II

Endringa trer i kraft straks.

20. mai Nr. 438 2005

Forskrift om opphevelse av forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Bulgaria i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 20. mai 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 19. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2005/61/EF). Kunngjort 24. mai 2005.

§ 1. Opphevelse

Forskrift 28. desember 2004 nr. 1815 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Bulgaria i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease oppheves.

§ 2. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

20. mai Nr. 439 2005**Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 20. mai 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1, § 2, § 4, § 8, § 8a, § 9, § 11, § 13 og § 23, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone § 13 og lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 512, jf. delegeringsvedtak 12. juli 1985 nr. 1442. Kunngjort 24. mai 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen gjøres følgende endringer:

§ 33 overskriften skal lyde:

§ 33. Redskapsbegrensning og fangstdyp ved fangst av krabbe, hummer og kongekrabbe

§ 33 nye fjerde til syvende ledd skal lyde:

(4) På kyststrekningen fra grensen mot Sverige til Varnes fyr på Lista er det forbudt i hummerfredningstiden å sette ut teiner eller andre redskaper med eller uten agn til fangst av krabbe på grunnere vann enn 25 meter.

(5) I Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane er det forbudt i hummerfredningstiden å sette ut teiner eller andre redskaper med eller uten agn til fangst av krabbe på grunnere vann enn 15 meter.

(6) I Møre og Romsdal er det forbudt i hummerfredningstiden å sette ut teiner eller andre redskaper med eller uten agn til fangst av krabbe på grunnere vann enn 10 meter.

(7) Forbudet i fjerde, femte og sjette ledd gjelder ikke for manntallsførte fiskere som under utøving av yrkesfiske har satt ut teiner for å fange krabbe til omsetning. Fartøy som nyttes må være registrert i merkeregisteret.

Nye § 33a, § 33b og § 33c skal lyde:

§ 33a. Påbud om fluktåpninger for hummer i krabbeteiner

Forbudet i § 33 femte ledd er ikke til hinder for utsetting av krabbeteiner, hvorved forstås alle slags integreringsredskaper for fangst av krabbe, hvor det er minst én sirkelformet fluktåpning på hver side av redskapet. Åpningens diameter skal være minst 80 mm. I teiner med plan bunn skal åpningene plasseres helt nede ved redskapsbunnen. I teiner med sylinderform (tønneform) skal åpningene være helt nede ved redskapetets bunn, men ikke lenger nede enn at det blir fri passasje gjennom åpningene når redskapet står ute for fangst.

§ 33b. Forbud mot bruk av torskeruser

(1) I Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker er det i perioden fra 1. juni til 1. oktober kl. 0800 forbudt å sette ut torskeruser.

(2) Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra forbudet i første ledd for manntallsførte fiskere som skal fiske torsk i næringsøyemed.

§ 33c. Lyster og ålesaks

Det er forbudt på kyststrekningen Vest-Agder til grensen mot Sverige å bruke lyster og ålesaks (ålejern) med kunstig lys ved fangst av skalldyr.

§ 34 overskriften skal lyde:

§ 34. Fredningstid for kveite, breiflabb og uer

§ 34 første ledd oppheves.

§ 34 annet til fjerde ledd blir første til tredje ledd.

Nye § 34a og § 34b skal lyde:

§ 34a. Fredningstid for hummer

(1) Det er forbudt å fange hummer eller sette ut teiner med eller uten agn til fangst av hummer i nedenfor nevnte områder og tidsrom:

a) På kyststrekningen fra grensen mot Sverige til og med Sogn og Fjordane fylke i tidsrommet 1. januar – 1. oktober kl. 0800.

b) I Møre og Romsdal fylke i tidsrommet fra 1. juni – 16. september kl. 0800.

c) I Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker i tidsrommet 1. juli – 16. september kl. 0800.

d) I Tysfjord kommune i Nordland fylke i tidsrommet 1. mai – 1. oktober kl. 0800.

e) I resten av landet i tidsrommet 15. juli – 1. oktober kl. 0800.

(2) Utløper fredningstiden lørdag eller søndag skal første fiskedag utsettes til den første påfølgende hverdag kl. 0800.

(3) Det er forbudt å sette eller trekke teiner til fangst av hummer på kyststrekningen Vest-Agder til grensen mot Sverige fra en time etter solnedgang til en time før soloppgang.

§ 34b. Vanning av hummerteiner

Uten hinder av forbudet i § 34a kan hummerteiner før fredningstidens utløp settes til «vanning» som angitt nedenfor:

- a) Teinene må ikke settes i sjøen tidligere enn 8 dager før fredningstidens utløp.
- b) Teinene må under vanning være åpne og må ikke forsynes med agn.
- c) Teinene må settes ut samlet, fortrinnsvis i fjæren eller på grunt vann. Teinene må ikke settes ut på hummerplass.
- d) Teinene kan også henges ut til vatning fra kai eller fra forankret fartøy, men må i tilfelle ikke komme i berøring med bunnen.

§ 43 nr. 32 skal lyde:

32. Hummer

- a) På kyststrekningen svenskegrensen til og med Vest-Agder 24 cm
- b) Resten av landet 25 cm

§ 60 skal lyde:

Følgende fartøy kan drive fiske med trål innenfor området mellom 6 og 12 nautiske mil fra grunnlinjene som angitt nedenfor i de områder og tidsrom som fastsatt i § 61 og § 62:

- a) Fartøy med en bruttotonnasje inntil 500 etter 1947-konvensjonens måleregler og inntil 1.200 etter 1969-konvensjonens måleregler.
- b) Fartøy med en bruttotonnasje inntil 300 etter 1947-konvensjonens måleregler og inntil 700 etter 1969-konvensjonens måleregler.
- c) Fartøy som ved oppmåling etter 1947-konvensjonens måleregler hadde en bruttotonnasje under henholdsvis 500 eller 300, og som ved oppmåling etter 1969-konvensjonens måleregler får en bruttotonnasje som overstiger henholdsvis 1.200 og 700 uten at fartøyet er ombygget slik at tonnasje har økt av den grunn, kan likevel fiske med trål innenfor området mellom 6 og 12 nautiske mil fra grunnlinjene. Søknad om dette må sendes Fiskeridirektoratet og egen tillatelse må foreligge før fartøyet kan delta. Dersom fartøyet skiftes ut eller ombygges slik at tonnasje øker, vil tillatelsen falle bort.

§ 74 bokstav d annet ledd skal lyde:

- (2) Avstanden mellom merkebøyene på et drivende redskap skal ikke overstige 2 nautiske mil. Redskap med lengde over 2 nautiske mil, skal ha en eller flere midtbøyer mellom endebøyene. Midtbøye skal utstyres som bestemt i bokstav c.

II

Endringene trer i kraft straks.

20. mai Nr. 440 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter uer i internasjonalt farvann (NAFO- og NEAFC-områdene) og i Grønlands fiskerisone i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 20. mai 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2000 nr. 1670. Kunngjort 24. mai 2005.

I

I forskrift 3. mars 2005 nr. 197 om regulering av fisket etter uer i internasjonalt farvann (NAFO- og NEAFC-områdene) og i Grønlands fiskerisone i 2005 gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd skal lyde:

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske fartøy totalt fiske 6.914 tonn uer rund vekt. Herav må inntil 4.225 tonn uer fiskes i Grønlands fiskerisone.

II

Endringen trer i kraft straks.

20. mai Nr. 441 2005**Forskrift om endring i forskrift om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styrever, råd, delegasjoner m.v. – regler om håndheving og rapportering.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 20. mai 2005 med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene § 21 femte ledd. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 24. mai 2005.

I

I forskrift 2. februar 1996 nr. 110 om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styrer, råd, delegasjoner m.v. – regler om håndheving og rapportering gjøres følgende endringer:

§ 2 overskriften, første og andre ledd skal lyde:

§ 2. Hovedreglene om representasjon av begge kjønn i offentlig oppnevnte utvalg

Når et offentlig organ oppnevner eller velger utvalg, styrer, råd, nemnder mv. skal begge kjønn være representert på følgende måte:

1. Har utvalget to eller tre medlemmer, skal begge kjønn være representert.
2. Har utvalget fire eller fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to.
3. Har utvalget seks til åtte medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst tre.
4. Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire, og har utvalget flere medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent.
5. Reglene i nr. 1 til 4 gjelder tilsvarende ved valg av varamedlemmer.

Det kan gjøres unntak når det foreligger særlige forhold som gjør det åpenbart urimelig å oppfylle kravene. Saken skal da forelegges Barne- og familiedepartementet etter reglene i § 4 i denne forskriften.

§ 3 første ledd skal lyde:

Når et offentlig organ innhenter forslag til kandidater til utvalg mv. fra organisasjoner, etater mv., skal det be om forslag som inneholder dobbelt så mange kandidater som organisasjonen, etaten mv. skal være representert med i utvalget. Blant de foreslåtte kandidatene skal det være like mange kvinner som menn.

§ 3 tredje ledd skal lyde:

Dersom organisasjonen, etaten mv. ikke finner det mulig å foreslå like mange kvinner som menn, skal dette begrunnes nærmere overfor Barne- og familiedepartementet.

§ 4 første ledd skal lyde:

Utvalg mv. som skal oppnevnes av et offentlig organ, og som ikke vil tilfredsstillere kravet til kjønnsfordeling, skal forelegges Barne- og familiedepartementet. Foreleggelsen skal sendes om det aktuelle fagdepartement. Barne- og familiedepartementet vurderer om det foreligger slike særlige forhold som gjør det åpenbart urimelig å oppfylle kravet om kjønnsrepresentasjon.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Ved oppnevninger i statsråd skal det, dersom utvalget ikke tilfredsstiller lovens krav om kjønnsrepresentasjon, opplyses at utvalgets sammensetning er godkjent av Barne- og familiedepartementet.

§ 5 oppheves.

Nåværende § 6 blir § 5.

II

Endringene trer i kraft straks.

23. mai Nr. 442 2005**Forskrift om opphevelse av forskrift om gjennomføring av JAR 21 Amendment 6 om prosedyrer for sertifisering av flymateriell og forskrift om gjennomføring av JAR TSO Amendment 7 om tekniske standarder for flymateriell.**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 23. mai 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 4–1, jf. § 4–10 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 24. mai 2005.

I

Følgende forskrifter oppheves:

- forskrift 14. april 2005 nr. 316 om gjennomføring av JAR 21 Amendment 6 om prosedyrer for sertifisering av flymateriell,
- forskrift 14. april 2005 nr. 317 om gjennomføring av JAR TSO Amendment 7 om tekniske standarder for flymateriell.

II

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2005.

23. mai Nr. 443 2005**Forskrift om opphevelse av forskrifter i forbindelse med at Norge blir medlem i European Aviation Safety Agency (EASA).**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 23. mai 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 4–1, jf. § 4–10 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 24. mai 2005.

I

Følgende forskrifter oppheves:

- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1265 om gjennomføring av JAR-25 – konstruksjonsbestemmelser for luftfartøyer over 5.700 kg (BSL JAR-25),
- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1266 om gjennomføring av JAR-22 – konstruksjonsbestemmelser for seilfly og motoriserte seilfly (BSL JAR-22),
- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1267 om gjennomføring av JAR-APU – konstruksjonsbestemmelser for hjelpeaggregater (Auxiliary Power Units) (BSL JAR-APU),
- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1268 om gjennomføring av JAR-AWO – allværsoperasjon (All Weather Operations) (BSL JAR-AWO),
- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1269 om gjennomføring av JAR-E – konstruksjonsbestemmelser for motorer,
- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1270 om gjennomføring av JAR-P – konstruksjonsbestemmelser for propeller (BSL JAR-P),
- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1271 om gjennomføring av JAR-TSO – tekniske standarder for flymateriell (Joint Technical Standard Order) (BSL JAR-TSO),
- forskrift 13. oktober 2001 nr. 1272 om gjennomføring av JAR-VLA – konstruksjonsbestemmelser for flymateriell under 750 kg (BSL JAR-VLA).

II

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2005.

10. mai Nr. 444 2005**Forskrift om endring i forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (matemballasjeforskriften).**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 10. mai 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zzb (direktiv 2004/19/EF). Kunngjort 25. mai 2005.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (matemballasjeforskriften) gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zzb (direktiv 2002/72/EF) tilføyes følgende endringsdirektiv:

direktiv 2004/19/EF.

§ 4a annet ledd oppheves.

§ 7, nye § 7a, § 7b, § 7c og § 7d skal lyde:

§ 7. Plastmonomerer og andre utgangsstoffer

Plastmaterialer og -gjenstander skal kun fremstilles av de monomerer og andre utgangsstoffer som til enhver tid er oppført i vedlegg I del 1A på de vilkår som der er angitt.

Unntatt fra første avsnitt er monomerer og andre utgangsstoffer oppført på listen i vedlegg I del 1B, som fortsatt kan anvendes inntil det foreligger en risikovurdering for stoffene.

§ 7a. Tilsetningsstoffer til bruk i plastmaterialer og -gjenstander

Vedlegg I, del 2A inneholder en ufullstendig liste over godkjente tilsetningsstoffer som kan anvendes ved fremstilling av plastmaterialer og -gjenstander på de vilkår som er angitt.

For tilsetningsstoffene i vedlegg I, del 2B, skal kontroll med spesifikke migrasjonsgrenser i simulator D eller i testmedier ved erstatningstest, som omhandlet i artikkel 3, nr. 1, annet avsnitt i direktiv 82/711/EØF og artikkel 1 i direktiv 85/572/EØF, skje fra 1. juli 2006.

§ 7b. Tilsetningsstoffer til bruk både i plast og næringsmidler

Tilsetningsstoffer til bruk i plastmaterialer og -gjenstander som er godkjent som tilsetningsstoffer og aroma til næringsmidler skal ikke migrere:

- a) i mengder, slik at stoffet får en teknologisk funksjon i næringsmiddelet.

- b) til næringsmidler i mengder, over fastsatte grenseverdier i næringsmiddellovgivningen for tilsetningsstoffer og aroma eller i vedlegg I, del 2. Det er den laveste grenseverdi som kommer til anvendelse.
- c) til næringsmidler, der tilsetningsstoffene i plastmaterialer og -gjenstander ikke er tillatt tilsatt som tilsetningsstoffer og aroma til næringsmidler, over grensene gitt i vedlegg I, del 2.

§ 7c. Produkter fremstilt ved bakteriefermentering

Av produkter som er fremstilt ved bakteriefermentering, skal kun de stoffer som står oppført i vedlegg I del 3 brukes, på de vilkår som er angitt der.

§ 7d. Spesifikasjoner

Spesifikasjoner for plastmaterialer og -gjenstander angitt i vedlegg I del 4 skal følges.

§ 10, § 11 og ny § 11a skal lyde:

§ 10. Dokumentasjon

Den skriftlige erklæringen omtalt i § 4a skal for stoffer som er regulert i næringsmiddellovgivningen også inneholde informasjon om:

- a) Informasjon om spesifikk migrasjon av stoffene og
  - b) renhetskriterier som angitt i forskrift 21. desember 1993 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler og forskrift 21. desember 1993 nr. 1379 om aromaer mv til næringsmidler.
- Informasjon som angitt i a og b kan være fremskaffet ved analyser og teoretiske beregninger.

§ 11. Analyser

Tilsyn og analytisk kontroll med bestemmelsene i dette kapittel skal utføres i samsvar med EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 30 (direktiv 82/711/EØF med senere endringer), nr. 36 (direktiv 85/572/EØF med senere endringer) og vedlegg I til denne forskriften.

Kontroll med overholdelse av de spesifikke migrasjonsgrenser i dette kapittelets § 9 er ikke påkrevet, hvis bestemmelsen av verdien av totalmigrasjon, jf. § 8 utelukker overskridelser.

Kontroll med overholdelse av de spesifikke migrasjonsgrenser i dette kapitlet kan gjøres ved å bestemme mengden av et stoff i det ferdige materiale eller den ferdige gjenstanden, forutsatt at det er påvist en forbindelse mellom den aktuelle mengden stoff og den spesifikke migrasjon av stoffet enten ved relevante forsøk eller ved anvendelse av anerkjente diffusjonsmodeller, som bygger på aksepterte vitenskapelige metoder. For å godtgjøre at et materiale eller en gjenstand ikke er i samsvar med forskriften, skal den estimerte migrasjonsverdi verifiseres ved tester.

§ 11a. Overgangsperiode

Det er forbudt å produsere og importere plastmaterialer og -gjenstander, som ikke er i samsvar med § 7b og § 10, fra 1. mars 2006.

Vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I. Liste over stoffer som kan brukes ved fremstilling av plastmaterialer og -gjenstander

Listene i vedlegget inneholder fire hoveddeler:

- Del 1A. En liste over tillatte monomerer og andre utgangsstoffer.
- Del 1B. En liste over monomerer og andre utgangsstoffer som kan benyttes til det er truffet en beslutning om at de skal inngå i del 1A.
- Del 2A. En ufullstendig liste over tilsetningsstoffer, fullt ut harmonisert på EU-/EØS-nivå.
- Del 2B. En ufullstendig liste over tilsetningsstoffer.
- Del 3. En liste over produkter fremstilt ved bakteriefermentering.
- Del 4. En liste over spesifikasjoner for noen stoffer i vedlegget.

Generell innledning for del 1 og del 2

1. Listene omfatter ikke aluminium-, ammonium-, kalsium-, jern-, magnesium-, kalium-, natrium- og sinksalter (herunder dobbeltsalter og «syresalter») av syrer, fenoler eller alkoholer som er tillatt. Betegnelsen «...syre(r), salter» fremkommer likevel i listen dersom den eller de frie syre(r) ikke er oppført. I disse tilfeller menes med «salter», «aluminium-, ammonium-, kalsium-, jern-, magnesium-, kalium-, natrium- og sinksalter».
2. Listene inneholder heller ikke følgende stoffer selv om de kan være til stede:
  - a) stoffer som kan være til stede i det ferdige produkt, som f.eks.
    - urenheter i anvendte stoffer
    - reaksjonsmellomprodukter
    - nedbrytingsprodukter.
  - b) blandinger av tillatte stoffer.
Materialer og gjenstander som inneholder stoffene i bokstav a og b skal oppfylle kravene i kapittel I og § 2 i denne forskrift.
3. Stoffene skal være av god teknisk kvalitet, mht. renhetskriterier.

4. Listene inneholder følgende informasjon:

- kolonne 1 (PM/REF-nr.): «EØF-referansenummer for innpakkingsmateriale»
- kolonne 2 (CAS-nr.): CAS (Chemical Abstracts Service) – registreringsnummer
- kolonne 3 (betegnelse): kjemisk betegnelse
- kolonne 4 (begrensninger og/eller spesifikasjoner), det kan være:
  - den spesifikke migrasjonsgrense (SMG)
  - den største tillatte mengden av stoffet i det ferdige materialet eller gjenstanden (QM)
  - den største tillatte mengden av stoffet i det ferdige materialet eller gjenstanden uttrykt som mg/6 dm² av overflaten som er i kontakt med næringsmiddelet (QMA)
  - andre særskilte restriksjoner
  - alle spesifikasjonene i tilknytning til stoffet eller polymeren.

5. Dersom et stoff som er oppført i listen som en enkeltforbindelse, også er omfattet av en generisk betegnelse, gjelder de restriksjoner/begrensninger som er angitt for den enkelte forbindelsen.

6. Dersom det ikke er samsvar mellom CAS-nummeret og den kjemiske betegnelse, skal den kjemiske betegnelse gjelde. Ved manglende samsvar mellom CAS-nummeret i EINECS (European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances) og i CAS-registeret, skal CAS-nummeret i CAS-registeret gjelde.

7. Tallene i parentesene i kolonne 4 «Begrensninger og/eller spesifikasjoner» er henvisning til fotnoter.

Betydningen av en del forkortelser og uttrykk som er angitt i kolonne i tabellen:

DG = analysemetodens deteksjonsgrense.

FM = ferdig materiale eller ferdig gjenstand.

IP = ikke påviselig. Med ikke påviselig menes at stoffet ikke kan påvises ved den angitte deteksjonsgrensen (DG) ved bruk av en anbefalt analysemetode. Finnes det ikke en slik metode, kan det benyttes en metode som fungerer hensiktsmessig ved deteksjonsgrensen inntil en analysemetode er utviklet og anbefalt.

NCO = isocyanat-gruppe.

QM = største tillatte restmengde av stoffet i materialet eller gjenstanden. Mengden av stoffet skal bestemmes ved bruk av en anbefalt analysemetode. Finnes ikke en slik metode, kan det benyttes en metode som fungerer hensiktsmessig ved den angitte grensen inntil en analysemetode er utviklet og anbefalt.

QMA = den største tillatte mengden av stoffet i det ferdige materialet eller gjenstanden uttrykt som mg/6 dm² av overflaten som er i kontakt med næringsmiddelet. Mengden av stoffet på overflaten av materialet eller gjenstanden skal bestemmes ved bruk av en anbefalt analysemetode. Finnes ikke en slik metode, kan det benyttes en metode som fungerer hensiktsmessig ved den angitte grensen inntil en analysemetode er utviklet og anbefalt.

QM(T) = største tillatte restmengde av stoffet i materialet eller gjenstanden, uttrykt som total mengde av den eller de angitte stoffgruppe(r) eller det eller de angitte stoff(er). Mengden av stoffet i materialet eller gjenstanden skal bestemmes ved bruk av en anbefalt analysemetode. Finnes ikke en slik metode, kan det benyttes en metode som fungerer hensiktsmessig ved den angitte grensen inntil en analysemetode er utviklet og anbefalt.

QMA(T) = største tillatte restmengde av stoffet i materialet eller gjenstanden, uttrykt som total mengde av den eller de angitte stoffgruppe(r) eller det eller de angitte stoff(er) uttrykt som mg/6 dm² av overflaten som er i kontakt med næringsmiddelet. Mengden av stoffet på overflaten av materialet eller gjenstanden skal bestemmes ved bruk av en anbefalt analysemetode. Finnes ikke en slik metode, kan det benyttes en metode som fungerer hensiktsmessig ved den angitte grensen inntil en analysemetode er utviklet og anbefalt.

SMG = spesifikk migrasjonsgrense i næringsmidlet eller simulanten med mindre annet er angitt. Den spesifikke migrasjon av stoffet skal bestemmes ved bruk av en anbefalt analysemetode. Finnes det ikke en slik metode, kan det benyttes en analysemetode som fungerer hensiktsmessig ved den angitte grensen inntil en metode er utviklet og anbefalt.

SMG(T) = spesifikk migrasjonsgrense i næringsmidlet eller simulanten uttrykt som total mengde av den eller de angitte stoffgruppe(r) eller det eller de stoff(er). Den spesifikke migrasjon av stoffet skal bestemmes ved bruk av en anbefalt analysemetode. Finnes det ikke en slik metode, kan det benyttes en analysemetode som fungerer hensiktsmessig ved den angitte grensen inntil en metode er utviklet og anbefalt.

Del 1. Liste over monomerer og andre utgangsstoffer som kan brukes ved fremstilling av plastmaterialer og -gjenstander

1. Listen omfatter:

- stoffer som ved polymerisasjon, herunder polykondensasjon, polyaddisjon og andre lignende prosesser, gir høymolekylære forbindelser,
- naturlige eller syntetiske høymolekylære stoffer som brukes til fremstilling av modifiserte høymolekylære forbindelser, dersom ikke de monomerer eller andre utgangsstoffer som er nødvendige for syntetiseringen av dem, er oppført i listen,

- stoffer som brukes til å modifisere eksisterende naturlige eller syntetiske høymolekylære stoffer.
2. Listen omfatter ennå ikke de monomerer og andre utgangsstoffer som bare brukes til fremstilling av:
    - overflatebelegg fremstilt på basis av harpikser eller polymerer i flytende, pulverisert eller dispergert form som ferniss, lakk, maling osv.
    - silikoner
    - epoksyforbindelser, epoksymaterialer
    - lim og limfremmende stoffer
    - trykkfarge.
  3. Listen inneholder heller ikke følgende stoffer selv om de kan være tilstede: oligomerer og naturlige eller syntetiske høymolekylære stoffer samt blandinger av disse, dersom de monomerer eller utgangsstoffer som er nødvendige for syntetiseringen, er oppført i listen.

Materialer og gjenstander som inneholder stoffene i nr. 2 og 3 skal oppfylle kravene i kapittel I og § 2 i denne forskrift.

Del 1A. Liste over tillatte monomerer og andre utgangsstoffer

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
10030	000514–10–3	Abietinsyre	
10060	000075–07–0	Acetaldehyd	SMG(T) = 6 mg/kg ²
10090	000064–19–7	Eddiksyre	
10120	000108–05–4	Vinylacetat	SMG = 12 mg/kg
10150	000108–24–7	Eddiksyreanhydrid	
10210	000074–86–2	Acetylen	
10599/90A	061788–89–4	Dimere av umettede fettsyrer (C ₁₈), destillerte ²⁷	QMA(T) = 0,05 mg/6 dm ² ²⁷ *
10599/91	061788–89–4	Dimere av umettede fettsyrer (C ₁₈), ikke-destillerte ²⁷	QMA(T) = 0,05 mg/6 dm ² ²⁷ *
10599/92A	068783–41–5	Dimere av hydrogenerte, umettede fettsyrer (C ₁₈), destillerte ²⁷	QMA(T) = 0,05 mg/6 dm ² ²⁷ *
10599/93	068783–41–5	Dimere av hydrogenerte, umettede fettsyrer (C ₁₈), ikke-destillerte	QMA(T) = 0,05 mg/6 dm ² ²⁷ *
10630	000079–06–1	Akrylamid	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg)
10660	015214–89–8	2-Akrylamido-2-metylpropan-sulfonsyre	SMG = 0,05 mg/kg
10690	000079–10–7	Akrylsyre	
10750	002495–35–4	Benzylakrylat	
10780	000141–32–2	n-Butylakrylat	
10810	002998–08–5	sec-Butylakrylat	
10840	001663–39–4	tert-Butylakrylat	
11000	050976–02–8	Disyklopentadienakrylat	QMA = 0,05 mg/6 dm ²
11245	002156–97–0	Dodecylakrylat	SMG = 0,05 mg/kg ¹
11470	000140–88–5	Etylakrylat	
	000818–61–1	Hydroksyetylenakrylat	Se «Etylenglykolmonoakrylat»
11530	000999–61–1	2-Hydroksypropylakrylat	QMA = 0,05 mg/6 dm ² for summen av 2-hydroksipropylakrylat og 2-hydroksiisopropylacrylat og i overensstemmelse med spesifikasjonene i bilag V *
11590	00106–63–8	Isobutylakrylat	
11680	000689–12–3	Isopropylakrylat	
11710	000096–33–3	Metylakrylat	
11830	000818–61–1	Etylenglykolmonoakrylat	
11890	002499–59–4	n-Oktylakrylat	
11980	000925–60–0	Propylakrylat	
12100	000107–13–1	Akrylnitril	SMG = IP (DG = 0,020 mg/kg, analysetoleranse medregnet)
12130	000124–04–9	Adipinsyre	
12265	004074–90–2	Divinyladipat	QM = 5 mg/kg i FM. Brukes kun som komonomer.
12280	002035–75–8	Adipinsyreanhydrid	
12310	–	Albumin	
12340	–	Albumin, koagulert med formaldehyd	
12375	–	Alkoholer, alifatiske monovalente, mettede uforgrenede, primære (C ₄ – C ₂₂)	

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
12670	002855-13-2	1-Amino-3-aminometyl-3,5,5-trimetyl-sykloheksan	SMG = 6 mg/kg
12761	000693-57-2	12-Aminododekansyre	SMG = 0,05 mg/kg
12763	000141-43-5	2-Aminoetanol	SMG = 0,05 mg/kg. Ikke til bruk i polymerer til bruk i kontakt med næringsmidler for simulant D, jf. direktiv 85/572/EØF, og bare for indirekte kontakt bak PET-lag
12765	084434-12-8	N-(2-aminoetyl)-beta-alenin, natriumsalt	SML = 0,05 mg/kg
12788	002432-99-7	11-Aminoundekansyre	SMG = 5 mg/kg
12789	007664-41-7	Ammoniakk	
12820	000123-99-9	Azelainsyre	
12970	004196-95-6	Azelainsyreanhydrid	
13000	001477-55-0	1,3-Benzendimetanamin	SMG = 0,05 mg/kg
13060	004422-95-1	1,3,5-Benzentrikarboksylysyretriklorid	QMA = 5 mg/6 dm ² (målt som 1,3,5-benzentrikarboksylysyre)
13075	000091-76-9	Benzoguanamin	Se «2,4-Diamino-6-fenyl-1,3,5-triasin» 7e
13090	000065-85-0	Benzosyre	
13150	000100-51-6	Benzylalkohol	
13180	000498-66-8	Bisyklo(2.2.1)hept-2-en(=norbornen)	SMG = 0,05 mg/kg
13210	001761-71-3	Bis(4-aminosykloheksyl)metan	SMG = 0,05 mg/kg
	000111-46-6	Bis(2-hydroksyetyl)eter	Se «Dietylenglykol»
	000077-99-6	2,2-Bis(hydroksymetyl)-1-butanol	Se «1,1,1-Trimetylol-propan»
13323	000102-40-9	1,3-bis(2-hydroksietoksi) bensen	SMG = 0,05 mg/kg*
13390	000105-08-8	1,4-Bis(hydroksymetyl)syklo-heksan	
13395	004767-03-7	2,2-Bis(hydroksymetyl)propansyre	QMA = 0,05 mg/6 dm ³
13480	000080-05-7	2,2-Bis(4-hydroksyfenyl)propan	SMG(T) = 0,6 mg/kg ²⁸ *
13510	001675-54-3	2,2-Bis(4-hydroksyfenyl)propanbis (2,3-epoksypropyl)-eter (BADGE)	Se kapittel VIb, § 26b og § 26c, 7e
	000110-98-5	Bis(hydroksypropyl)eter	Se «Dipropylenglykol»
	005124-30-1	Bis (4-isocyanatosyklo-heksyl)metan	Se «Disykloheksylmetan-4,4'-diisocyanat»
13530	038103-06-9	2,2-Bis(4-hydroksyfenyl)propanbis (ftalatsyreanhydrid)	SMG = 0,05 mg/kg
13560	005124-30-1	Bis(4-isocyanatosykloheksyl)metan	Se «Disykloheksylmetan-4,4'-diisocyanat» 7e
13600	047465-97-4	3,3-Bis(3-metyl-4-hydroksy-fenyl)-2-indolinon	SMG = 1,8 mg/kg
	000080-05-7	Bisfenol A	Se «2,2-Bis(4-hydroksy-fenyl)-propan»
13610	001675-54-3	Bisfenol A-bis(2,3-epoksy-propyl)-eter	Se «2,2-Bis(4-hydroksy-fenyl)propan-bis (2,3-epoksy-propyl)-eter»
13614	038103-06-9	Bisfenol A-bis(ftalatsyreanhydrid)	Se 13530
13617	000080-09-1	Bisfenol S	Se «4,4'-Dihydroksydifenylsulfon»
13620	010043-35-3	Borsyre	SMG(T) = 6 mg/kg ²³ (uttrykt som bor), jf. direktiv 98/83/EF om drikkevannkvalitet 7e
13630	000106-99-0	Butadien	QM = 1 mg/kg i FM eller SMG = IP (DG = 0,02 mg/kg, analysetoleranse medregnet)
13690	000107-88-0	1,3-Butandiol	
13720	000110-63-4	1,4-Butandiol	SMG(T) = 0,05 mg/kg ²⁴ 7e
13780	002425-79-8	1,4-Butandiol bis(2,3-epoksypropyl)eter	QM = 5 mg/kg i FM (uttrykt som epoksygrupper, molekylvekt 43)
13810	000505-65-7	1,4-Butandiolformal	QMA = 0,05 mg/6 dm ²
13840	000071-36-3	1-Butanol	
13870	000106-98-9	1-Buten	
13900	000107-01-7	2-Buten	
13932	000598-32-3	3-Buten-2-ol	QMA = ND (DL = 0,02 mg/6 dm ²) Bare til bruk som co-polymer ved

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
14020	000098-54-4	4-tert-Butylfenol	syntetisering av et polymert additiv SMG = 0,05 mg/kg
14110	000123-72-8	Butalal	
14140	000107-92-6	Butansyre	
14170	000106-31-0	Butansyreanhydrid	
14200	000105-60-2	Kaprolaktam	SMG(T) = 15 mg/kg ⁵
14230	002123-24-2	Kaprolaktam, natriumsalt	SMG(T) = 15 mg/kg ⁵ (uttrykt som kaprolaktam)
14320	000124-07-2	Oktansyre	
14350	000630-08-0	Karbonmonooksid	
14380	000075-44-5	Fosgen	QM = 1 mg/kg i FM
14411	008001-79-4	Ricinusolje	
14500	009004-34-6	Cellulose	
14530	007782-50-5	Klor	
	000106-89-8	1-Klor 2,3-epoksypropan	Se «epiklorhydrin»
14650	000079-38-9	Klortrifluoretylen	QMA = 0,5 mg/6 dm ² 7e
14680	000077-92-9	Sitronsyre	
14710	000108-39-4	m-Kresol	
14740	000095-48-7	o-Kresol	
14770	000106-44-5	p-Kresol	
	000105-08-8	1,4 Sykloheksandimetanol	Se «1,4-Bis(hydroksy-metyl)-sykloheksan»
14800	003724-65-0	Krotonsyre	QMA(T) = 0,05 mg/6 dm ² 33 *
14841	000599-64-4	4-Cumylfenol	SMG = 0,05 mg/kg
14950	003173-53-3	Sykloheksylisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶
15030	000931-88-4	Syklookten	SMG = 0,05 mg/kg. Bare til bruk i polymerer i kontakt med næringsmidler med simulatant A i følge direktiv 85/572/EØF
15070	001647-16-1	1,9 Dekadien	SMG = 0,05 mg/kg
15095	000334-48-5	Dekansyre	
15100	000112-30-1	1-Dekanol	
15130	000872-05-9	1-Deken	SMG = 0,05 mg/kg
	000107-15-3	1,2-Diiminoetan	Se «Etylendiamin»
	000124-09-4	1,6-Diiminoheksan	Se «Heksametylendiamin»
15250	000110-60-1	1,4-Diaminobutan	
15310	000091-76-9	2,4-Diamino-6-fenyl-1,3,5-triasin	QMA = 5 mg/6 dm ² 7e **
15610	000080-07-9	4,4'Diklordifenylsulfon	QMA = 0,05 mg/6 dm ²
15565	000106-46-7	1,4-Diklorbenzen	SMG = 12 mg/kg
15700	005124-30-1	Disykloheksylmetan-4,4'-diisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
15760	000111-46-6	Dietylenglykol	SMG(T) = 30 mg/kg ³
15790	000111-40-0	Dietyltriemin	SMG = 5 mg/kg
15820	000345-92-6	4,4'-Difluorbenzofenon	SMG = 0,05 mg/kg
15880	000120-80-9	1,2-Dihydroksybenzen	SMG = 6 mg/kg
15910	000108-46-3	1,3-Dihydroksybenzen	SMG = 2,4 mg/kg
15940	000123-31-9	1,4'-Dihydroksybenzen	SMG = 0,6 mg/kg
15970	000611-99-4	4,4'-Dihydroksybenzofenon	SMG = 6 mg/kg ¹⁵
16000	000092-88-6	4,4'-Dihydroksybifenyl	SMG = 6 mg/kg
16090	000080-09-1	4,4'-Dihydroksydifenylsulfon	QMA = 0,05 mg/6 dm ²
16150	000108-01-0	Dimetylaminopropanol	SMG = 18 mg/kg
16210	006864-37-5	3,3'-Dimetyl-4,4'diaminodisykloheksylmetan	SMG = 0,05 mg/kg ³² Til bruk bare i polyamidplast*
16240	000091-97-4	3,3'-Dimetyl-4,4'diisocyanatobifenyl	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
16360	000576-26-1	2,6-Dimetylphenol	SMG = 0,05 mg/kg
16390	000126-30-7	2,2-Dimetyl-1,3-propandiol	QMA = 0,05 mg/6 dm ²

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
16450	000646-06-0	1,3-Dioksolan	SMG = 0,05 mg/kg
16480	000126-58-9	Dipentaerytritol	
16540	000102-09-0	Difenylkarbonat	SMG = 0,05 mg/kg*
16570	004128-73-8	Difenyleter-4,4'-diisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
16600	005873-54-1	Difenylmetan-2,4'-diisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
16630	000101-68-8	Difenylmetan-4,4'-diisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
16650	000127-63-9	Difenyldisulfon	SMG(T) = 3 mg/kg ²⁵ 7e
16660	000110-98-5	Dipropylenglykol	
16690	001321-74-0	Divinylbenzen	QMA = 0,01 mg/6 dm ² eller SMG = IP (DG = 0,02 mg/kg, analysetoleransen medregnet) for summen av divinylbenzen og etylvinylbenzen og i overensstemmelse med spesifikasjonene i bilag V - 7e
16694	013811-50-2	N, N'-Divinyl-2-imidazolidinon	QM = 5 mg/kg i FM
16697	000693-23-2	Dodekandisyre	7e
16704	000112-41-4	1-Dodecen	QM = 0,05 mg/kg
16750	000106-89-8	Epiklorhydrin	QM = 1 mg/kg i FM
16780	000064-17-5	Etanol	
16950	000074-85-1	Etylen	
16960	000107-15-3	Etylendiamin	SMG = 12 mg/kg
16990	000107-21-1	Etylenglykol	SMG(T) = 30 mg/kg ³
17005	000151-56-4	Etylenimin	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg)
17020	000075-21-8	Etylenoksyd	QM = 1 mg/kg i FM
17050	000104-76-7	2-Etyl-1-heksanol	SMG = 30 mg/kg
17110	016219-75-3	5-Etylidenbisyklo(2,2,1)hept-2-en	QMA = 0,05 mg/6 dm ² . Forholdet mellom overflaten og mengde mat skal være < 2 dm ² /kg*
17160	000097-53-0	Eugenol	SMG = IP (DG = 0,02 mg/kg, analysetoleranse medregnet)
17170	061788-47-4	Kokosfettsyre	
17200	068308-53-2	Soyafettsyre	
17230	061790-12-3	Talloljefettsyre	
17260	000050-00-0	Formaldehyd	SMG = 15 mg/kg ²²
17290	000110-17-8	Fumarsyre	
17530	000050-99-7	Glukose	
18010	000110-94-1	Glutarsyre	
18070	000108-55-4	Glutarsyreanhydrid	
18100	000056-81-5	Glyserol	
18220	068564-88-5	N-Heptylamionundekansyre	SMG = 0,05 mg/kg
18250	000115-28-6	Heksakloreandometylen-tetrahydroftalsyre	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg)
18280	000115-27-5	Heksakloreandometylen-tetrahydro-ftalsyre - Anhydrid	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg)
18310	036653-82-4	1-Heksadekanol	
18430	000116-15-4	Heksafluorpropylen	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg)
18460	000124-09-4	Heksametylendiamin	SMG = 2,4 mg/kg
18640	000822-06-0	Heksametylendiisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
18670	000100-97-0	Heksametylentetramin	SMG(T) = 15 mg/kg ²² (uttrykt som formaldehyd)
18700	000629-11-8	1,6-Heksandiol	SMG = 0,05 mg/kg*
18820	000592-41-6	1-Heksen	SMG = 3 mg/kg
	000123-31-9	Hydrokinon	Se «1,4-Dihydroksybenzen»
18880	000099-96-7	p-Hydroksybenzosyre	
18896	001679-51-2	4-(hydroksimetyl)-1-syklo heksen	SMG = 0,05 mg/kg*
18897	016712-64-4	6-hydroksy-2-naftoesyre	SMG = 0,05 mg/kg 7e
18898	000103-90-2	n-(4-hydroksyfenyl)acetamid	SMG = 0,05 mg/kg*

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
19000	000115-11-7	Isobuten	
19060	000109-53-5	Isobutylvinyleter	QM = 5 mg/kg i FM
19110	004098-71-9	1-isocyanat-3-isocyanatmetyl-3,5,5-trimetylcykloheksan	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
19150	000121-91-5	Isoftalsyre	SMG = 5 mg/kg
19210	001459-93-4	Dimetylisoftalat	SMG = 0,05 mg/kg
19243	000078-79-5	Isopren	Se «2-metyl-1,3butadien»
19270	000097-65-4	Itakonsyre	
19460	000050-21-5	Melkesyre	
19470	000143-07-7	Laurinsyre	
19480	002146-71-6	Vinyllaurat	
19490	000947-04-6	Laurolaktam	SMG = 5 mg/kg
19510	011132-73-3	Lignocellulose	
19540	000110-16-7	Maleinsyre	SMG(T) = 30 mg/kg ⁴
19960	000108-31-6	Maleinsyreanhydrid	SMG(T) = 30 mg/kg ⁴ (uttrykt som maleinsyre)
	000108-78-1	Melamin	Se «2,4,6-Triamino-1,3,5-triazin»
19990	000079-39-0	Metakrylamid	SMG = IP (DG = 0,02 mg/kg, analysetoleranse medregnet)
20020	000079-41-4	Metakrylsyre	
20050	000096-05-9	Allylmetakrylat	SMG = 0,05 mg/kg
20080	002495-37-6	Benzylmetakrylat	
20110	000097-88-1	Butylmetakrylat	
20140	002998-18-7	sec-Butylmetakrylat	
20170	000585-07-9	tert-Butylmetakrylat	
20260	000101-43-9	Sykloheksylmetakrylat	SMG = 0,05 mg/kg
20410	002082-81-7	1,4-Butandioldimetakrylat	SMG = 0,05 mg/kg
20440	000097-90-5	Etylenglykoldimetakrylat	SMG = 0,05 mg/kg*
20530	002867-47-2	2-(Dimetylamino)etylmetakrylat	SMG = IP (DG = 0,02 mg/kg, analysetoleranse medregnet)
20590	000106-91-2	2,3-Epoksypropylmetakrylat	QMA = 0,02 mg/6 dm ²
20890	000097-63-2	Etylmetakrylat	
21010	000097-86-9	Isobutylmetakrylat	
21100	004655-34-9	Isopropylmetakrylat	
21130	000080-62-6	Metylmetakrylat	
21190	000868-77-9	Etylenglykolmonometakrylat	
21280	002177-70-0	Fenylmetakrylat	
21340	002210-28-8	Propylmetakrylat	
21400	054276-35-6	Sulfopropylmetakrylat	QMA = 0,05 mg/6 dm ² *
21460	000760-93-0	Metakrylsyreanhydrid	
21490	000126-98-7	Metakrylnitril	SMG = IP, (DG = 0.020 mg/kg analysetoleranse medregnet)
21520	001561-92-8	Natriummetallylsulfonat	SMG = 5 mg/kg
21550	000067-56-1	Metanol	
21640	000078-79-5	2-Metyl-1,3-butadien	QM = 1 mg/kg in FM eller SMG = ND (DL = 0,02 mg/kg, inkl. analytisk usikkerhet)
21730	000563-45-1	3-Metyl-1-buten	QMA = 0,006 mg/6 dm ² Kun til bruk i polypropylen
21765	106246-33-7	4,4'-Metylenbis(3-kloro-2,6-dietylanilin)	QMA = 0,05 mg/6 dm ²
21821	000505-65-7	1,4-Metylendioksybutan	Se «1,4-Butandiolformal»
21940	000924-42-5	N-Metylolakrylamid	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg)
22150	000691-37-2	4-metyl-1-penten	SMG = 0,05 mg/kg*
22331	025513-64-8	Blanding av 1,6-diamino-2,2,4-trimetylheksan (35-45% w/w) og 1,6-diamino-2,4,4-trimetylheksan (55-65% w/w)	QMA = 5 mg/6 dm ²
22332	-	Blanding av (40% w/w) 2,2,4-trimetylheksan-1,6-diisocyanat og (60% w/w) 2,4,4-trimetylheksan-1,6-diisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg (uttrykt som NCO) ²⁶

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
22350	000544-63-8	Myristinsyre	
22360	001141-38-4	2,6-Naftalendikarboksylysyre	SMG = 5 mg/kg
22390	000840-65-3	2,6-Naftalendikarboksylysyre, dimetylester	SMG = 0,05 mg/kg
22420	003173-72-6	1,5-Naftalendiisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
22437	000126-30-7	Neopentylglykol	Se «2,2-Dimetyl-1,3propandiol»
22450	009004-70-0	Nitrocellulose	
22480	000143-08-8	1-Nonanol	
22550	000498-66-8	Norbornen	Se «Bisyklo(2.2.1)hept-2-en»
22570	000112-96-9	Oktadecylisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
22600	000111-87-5	1-Oktanol	
22660	000111-66-0	1-Okten	SMG = 15 mg/kg
22763	000112-80-1	Oleinsyre	
22775	000144-62-7	Oksalsyre	SMG(T) = 6 mg/kg ²⁹ *
22778	007456-68-0	4,4'-Oksyl(bensen-sulfonylazid)	QMA = 0,05 mg/6 dm ²
22780	000057-10-3	Palmitinsyre	
22840	000115-77-5	Pentaerytriol	
22870	000071-41-0	1-Pentanol	
22900	000109-67-1	1-Penten	SMG = 5 mg/kg
22937	001623-05-8	Perfluorpropyl-perfluorvinyleter	SMG = 0,05 mg/kg
22960	000108-95-2	Fenol	
23050	000108-45-2	1,3-Fenylendiamin	SML=ND (DL=0,02 mg/kg, inkludert analyseusikkerhet)
	000075-44-5	Fosgen	Se «Karbonylklorid»
23070	000102-39-6	(1,3-fenylendioksi)di-eddiksyre	QMA = 0,05 mg/6 dm ² *
23170	007664-38-2	Fosforsyre	
		Ftalsyre	Se Tereftalsyre
23175	000122-52-1	Trietylfosfitt	QM = IP (DG = 1 mg/kg i FM)
23200	000088-99-3	o-Ftalsyre	
23230	000131-17-9	Diallylfталat	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg)
23380	000085-44-9	Ftalsyreanhydrid	
23470	000080-56-8	alfa-Pinen	
23500	000127-91-3	beta-Pinen	
23547	009016-00-6	Polydimetylsiloksan (molekylvekt større enn 6800)	I overenstemmelse med spesifikasjonene i vedlegg I, del 4
23590	025322-68-3	Polyetylenglykol	
23650	025322-69-4	Polypropylenglykol (molekylvekt større enn 400)	
23651	025322-69-4	Polypropylenglykol	
23740	000057-55-6	1,2-Propandiol	
23770	000504-63-2	1,3-Propandiol	SMG = 0,05 mg/kg
23800	000071-23-8	1-Propanol	
23830	000067-63-0	2-Propanol	
23860	000123-38-6	Propionaldehyd	
23890	000079-09-4	Propionsyre	
23920	000105-38-4	Vinylpropionat	SMG(T) = 6 mg/kg ² uttrykt som acetaldehyd
23950	000123-62-6	Propionsyreanhydrid	
23980	000115-07-1	Propylen	
24010	000075-56-9	Propylenoksyd	QM = 1 mg/kg i FM
	000120-80-9	Pyrokatekol	Se «1,2-Dihydroksybenzen»
24057	000089-32-7	Pyromellitsyreanhydrid	SMG = 0,05 mg/kg (uttrykt som pyromellitsyre)
24070	073138-82-6	Harpikssyre	Se «1,3-Dihydroksybenzen»
	000108-46-3	Resorcinol	
24073	000101-90-6	Resorcinol diglysidyl eter	QMA = 0,005 mg/6 dm ² . Ikke til bruk i polymerer til bruk i kontakt med næringsmidler for simulant D, jf. direktiv 85/572/EØF, og bare for indirekte

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
			kontakt bak PET-lag
24100	008050-09-7	Harpiks	
24130	008050-09-7	Harpiksgummi	Se «harpiks»
24160	008052-10-6	Harpikstallolje	
24190	065997-05-9	Harpikstre	
24250	009006-04-6	Naturgummi	
24270	000069-72-7	Salisylsyre	
24280	000111-20-6	Sebacinsyre	
24430	002561-88-8	Sebacinsyreanhydrid	
24475	001313-82-2	Natriumsulfid	
24490	000050-70-4	Sorbitol	
24520	008001-22-7	Soyaolje	
24540	009005-25-8	Spiselig stivelse	
24550	000057-11-4	Stearinsyre	
24610	000100-42-5	Styren	
24760	026914-43-2	Styrensulfonsyre	SMG = 0,05 mg/kg
24820	000110-15-6	Ravsyre	
24850	000108-30-5	Ravsyreanhydrid	
24880	000057-50-1	Sukrose	
24887	006362-79-4	5-Sulfoisoftalsyre, mononatriumsalt	SMG = 5 mg/kg
24888	003965-55-7	5-Sulfoisoftalsyre, mononatriumsalt, dimetylester	SMG = 0,05 mg/kg
24910	000100-21-0	Tereftalsyre	SMG = 7,5 mg/kg
24940	000100-20-9	Tereftalsyrediklorid	SMG(T) = 7,5 mg/kg (uttrykt som tereftalsyre)
24970	000120-61-6	Dimetyltereftalat	
25080	001120-36-1	1-Tetradecen	SMG = 0,05 mg/kg
25090	000112-60-7	Tetraetylglykol	
25120	000116-14-3	Tetrafluoretylen	SMG = 0,05 mg/kg
25150	000109-99-9	Tetrahydrofuran	SMG = 0,6 mg/kg
25180	000102-60-3	N,N,N',N'-Tetrakis(2-hydroksypropyl)- etylendiamin	
25210	000584-84-9	2,4-Toulendiisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
25240	000091-08-7	2,6-Toulendiisocyanat	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
25270	026747-90-0	2,4-Toulendiisocyanat, dimer	QM(T) = 1 mg/kg i FM (uttrykt som NCO) ²⁶ 7e
25360	-	2,3-Epoksypropyltrialkyl(C5-C15)acetat	QM = 1 mg/kg i FM (uttrykt som epoksygruppe, molekylvekt = 43)
25380		Vinyl-trialkyl (C5 -C15)acetat (vinylversatat)	QMA = 0,05 mg/dm ³
25385	000102-70-5	Triallylamin	I overenstemmelse med spesifikasjoner i vedlegg I, del 4
25420	000108-78-1	2,4,6-Triamino-1,3-5-triazin	SMG = 30 mg/kg
25450	026896-48-0	Trisyklodekandimetanol	SMG = 0,05 mg/kg
25510	000112-27-6	Trietylglykol	
25600	000077-99-6	1,1,1-Trimetylolpropan	SMG = 6 mg/kg
25910	024800-44-0	Tripropylglykol	
25927	027955-94-8	1,1,1-Tris(4-hydroksyfenyl)etan	QM = 0,5 mg/kg i FM. Kun til bruk i polykarbonater
25840	003290-92-4	1,1,1-Trimetylolpropantrimetakrylat	SMG = 0,05 mg/kg 7e
25900	000110-88-3	Trioxan	SMG = 0,05 mg/kg
25960	000057-13-6	Urea	
26050	000075-01-4	Vinylklorid	SMG = IP (DG = 0,01 mg/kg) og QM = 1 mg/kg i FM, se § 13
26110	000075-35-4	Vinylidenklorid	QM = 5 mg/kg i FM eller SMG = IP (DG = 0,05 mg/kg)
26140	000075-38-7	Vinylidenfluorid	SMG = 5 mg/kg
26155	001072-63-5	1-Vinylimidazol	QM = 5 mg/kg i FM

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
26170	003195-78-6	N-Vinyl-N-metylacetamid	QM = 2 mg/kg i FM
26320	002768-02-7	Vinyltrimetoksylian	QM = 5 mg/kg i FM
26360	007732-18-5	Vann	I overenstemmelse med EU-direktiv 98/83/EF

Del 1B. Liste over monomerer og andre tillatte utgangsstoffer som kan anvendes inntil det er truffet beslutning om at de skal inngå i del 1A

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
			**
			**
			**
			**
11500	000103-11-7	2-Etylheksylakrylat	
13050	000528-44-9	1,2,4-Benzotrikarboksylsyre	Se Trimellitsyre
14260	000502-44-3	Caprolakton	**
15730	000077-73-6	Disyklopentadien	**
16697	000693-23-2	Dodekandisyre	**
18370	000592-45-0	1,4-Heksadien	**
21370	010595-80-9	2-Sulfoetylmetakrylat	**
21970	000923-02-4	N-Metylolmetakrylamid	
22210	000098-83-9	alfa-Metylstyren	
		Ftalsyre	Se «Iso- eller o-ftalsyre»
25540	000528-44-9	Trimellitsyre	QM(T) = 5 mg/kg i FM
25550	000552-30-7	Trimellitsyreanhydrid	QM(T) = 5 mg/kg i FM (uttrykt som trimellitsyre)
26230	000088-12-0	Vinylpyrrolidon	

Del 2. Ufullstendig liste over tilsetningsstoffer som kan brukes ved fremstilling av plastmaterialer

1. Listen omfatter tilsetningsstoffer til plast:

- Stoffer som tilsettes i plast for å oppnå en teknisk virkning i det ferdige produktet herunder polymeriske tilsetningsstoffer. Stoffene er beregnet å forekomme i de ferdige produktene,
- Stoffer som brukes for å gi egnede polymerisasjonsvilkår (f.eks. emulgatorer, overflate aktive stoffer, buffermidler osv.).

Med polymeriske tilsetningsstoffer forstår vi polymerer og/eller prepolymerer og/eller oligomerer, som kan tilsettes plast for at oppnå en teknisk virkning, men som ikke kan anvendes, med mindre andre polymerer samtidig utgjør den strukturelle hovedbestand del i det ferdige materialet. Det omfatter også stoffer som kan tilsettes det medium der polymerisasjonen skjer.

2. Listene i vedlegg I, del 2, omfatter ennå ikke følgende tilsetningsstoffer:

- Tilsetningsstoffer som utelukkende anvendes til fremstilling av:
  - Overflatebelegg fremstilt på basis av harpikser eller polymerer i flytende, pulver- eller dispersjonsform, så som for eksempel ferniss, lakk og maling
  - Epoksyharpikser
  - Lim og limaktivatorer
  - Trykkfarger
- Fargestoffer
- Løsemidler

Del 2A. Ufullstendig liste over tilsetningsstoffer som er fullt harmonisert med EU

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
30000	000064-19-7	Edikksyre	
30045	000123-86-4	Butylacetat	

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
30080	004180-12-5	Kobberacetat	SMG(T) = 30 mg/kg ¹ (uttrykt som kobber)
30140	000141-78-6	Etylacetat	
30280	000108-24-7	Eddiksyreanhydrid	
30295	000067-64-1	Aceton	
30370	–	Acetyledikksyre, salter	
30400	–	Glyserider, acetylte	
30610	–	Alifatiske, lineære monokarboksylysyrer, C ₂ –C ₂₄ , fra naturlige oljer og fettstoffer og deres mono-, di- og triglyserolestere (herunder forgrenede fettsyrer i naturlige forekommende mengder)	
30612	–	Alifatiske, lineære, syntetiske monokarboksylysyrer, C ₂ –C ₂₄ , og deres mono-, di- og triglyserolestere	
30960	–	Estere av alifatiske monokarboksylysyrer (C ₆ –C ₂₂) med polyglyserol	
31328	–	Fettsyrer fra animalske eller vegetabiliske fettstoffer og oljer i næringsmidler	
31530	123968-25-2	2,4-Di-tert-pentyl-6- [1-(3,5-di-tert-pentyl-2-hydroksyfenyl)etyl] fenylakrylat	SMG = 5 mg/kg
31730	000124-04-9	Adipinsyre	
33120	–	Alkoholer, alifatiske, enverdige, mettede, lineære, primære (C ₄ –C ₂₄)	
33350	009005-32-7	Alginsyre	
33801	–	n-Alkyl(C ₁₀ –C ₁₃)benzensulfonsyre	SMG = 30 mg/kg
34240	–	Ester av alkyl(C ₁₀ –C ₂₀)sulfonsyre med fenoler	SMG = 6 mg/kg. Godkjent inntil 1. januar 2002
34281	–	Alkyl(C ₈ –C ₂₂)svovelsyre, lineære, primære med likt antall karbonatomer	
34475	–	Hydrat av aluminiumkalsiumhydroksyfosfitt	
34480	–	Aluminiumfibrer, –flak og –pulver	
34560	021645-51-2	Aluminiumhydroksid	
34690	011097-59-9	Aluminiummagnesiumhydroksykarbonat	
34720	001344-28-1	Aluminiumoksid	
34850	143925-92-2	Aminer, bis(hydrogenert talg alkyl)oksiderte	QM = Kun til bruk i a) polyolefiner med 0,1% (w/w), men ikke i LDPE, når det er i berøring med næringsmidler, hvor direktiv 85/572/EØF fastsetter reduksjonsfaktor på under 3 b) PET med 0,25% (w/w) i berøring med andre næringsmidler enn de, som skal brukes i kontakt med simulator D i direktiv 85/572/EØF*
34895	000088-68-6	2-aminobensamid	SMG = 0,05 mg/kg. Kun til bruk i PET til vann og drikkevarer*
35120	013560-49-1	Diester av 3-aminokrotonsyre med tiobis(2-hydroksyetyl)eter	
35160	006642-31-5	6-amino-1,3-dimetyluracil	SMG = 5 mg/kg
35170	000141-43-5	2-aminoetanol	SMG = 0,05 mg/kg. Ikke til bruk i polymerer til bruk i kontakt med næringsmidler for simulant D, jf. direktiv 85/572/EØF, og bare for indirekte kontakt bak PET-lag
35248	000111-41-1	N-(2-aminoetyl)etanolamin	SMG = 0,05 mg/kg. Ikke til bruk i polymerer til bruk i kontakt med næringsmidler for simulant D, jf. direktiv 85/572/EØF, og bare for indirekte kontakt bak PET-lag

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
35320	007664-41-7	Ammoniakk	
35440	012124-97-9	Ammoniumbromid	
35600	001336-21-6	Ammoniumhydroksid	
35840	000506-30-9	Arachinsyre	
35845	007771-44-0	Arakidonsyre	
36000	000050-81-7	Askorbinsyre	
36080	000137-66-6	Askorbylpalmitat	
36160	010605-09-1	Askorbylstearat	
36640	000123-77-3	Asodikarbonamid	Bare som oppblåsningsmiddel. Bruk forbudt etter 2. august 2005. Slike materialer kan omsettes også etter den nevnte dato, forutsatt at pakkedato er påført produktene. Pakkedatoen kan erstattes av annen angivelse, forutsatt at denne gjør det mulig å identifisere pakkedatoen. Opplysninger om pakkedatoen skal fremlegges Mattilsynet på oppfordring.
36840	012007-55-5	bariumtetraborat	SMG(T) = 1 mg/kg ¹² (uttrykt som barium) og SMG(T) = 6 mg/kg ²³ (uttrykt som bor), jf. direktiv 98/83/EF om drikkevannkvalitet 7e
36880	008012-89-3	Bivoks	
36960	003061-75-4	Behenamid	
37040	000112-85-6	Behensyre	
37280	001302-78-9	Bentonitt	
37360	000100-52-7	Benzaldehyd	⁹ 7e
37600	000065-85-0	Benzosyre	
37680	000136-60-7	Butylbenzoat	
37840	000093-89-0	Etylbenzoat	
38080	000093-58-3	Metylbenzoat	
38160	002315-68-6	Propylbenzoat	
38320	005242-49-9	4-(2-Benzoxazolyl)-4'-(5-metyl-2-benzoxazolyl)stilben	I samsvar med spesifikasjonene fastsatt i del 4
38510	136504-96-6	1,2-Bis(3-aminopropyl)etylendiamin, polymer med N-butyl-2,2,6,6-tetrametyl-4-piperidinamin og 2,4,6-triklor-1,3,5-triazin	SMG = 5 mg/kg
38515	001533-45-5	4,4'-Bis(2-benzoxazolyl)stilben	SMG = 0,05 mg/kg ¹
38810	080693-00-1	Bis(2,6-di-tert-butyl-4-metylfenyl) pentaerytritoldifosfitt	SMG = 5 mg/kg (summen av fosfitt og fosfat)
38840	154862-43-8	Bis(-2,4-dicumylfenyl) pentaerytritoldifosfitt	SMG = 5 mg/kg (som en sum av stoffet, dets oksiderte form og hydrolyseproduktet)
38879	135861-56-2	Bis(3,4-dimetylbenzyliden)sorbitol	
38950	079072-96-1	Bis(4-etylbenzyliden)sorbitol	
39200	006200-40-4	Bis(2-hydroksyetyl)-2-hydroksypropyl-3-(dodecyloksy) metylammoniumklorid	SMG = 1,8 mg/kg
39680	000080-05-7	2,2-bis(4-hydroksyfenyl)propan	SMG(T) = 0,6 mg/kg ²⁸ *
39815	182121-12-6	9,9-Bis(metoksymetyl)fluoren	QMA = 0,05 mg/6 dm ²
39890	087826-41-3	Bis(metylbenzyliden)sorbitol	
	069158-41-4		
	054686-97-4		
	081541-12-0		
39925	129228-21-3	3,3-Bis(metoksymetyl)-2,5-dimetylheksan	SMG = 0,05 mg/kg
40120	–	Bis(polyetylenglykol)hydroksymetylfosfonat	SMG = 0,6 mg/kg 7e
40320	10043-35-3	Borsyre	SMG(T) = 6 mg/kg ²³ (uttrykt som bor), jf. direktiv 98/83/EF om

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
			drikkevannkvalitet 7e
40400	010043-11-5	Bornitrid	
40570	000106-97-8	Butan	
41040	005743-36-2	Kalsiumbutyrat	
41120	010043-52-4	Kalsiumklorid	
41280	001305-62-0	Kalsiumhydroksid	
41520	001305-78-8	Kalsiumoksid	
40580	000110-63-4	1,4-butandiol	SMG(T) = 0,05 mg/kg ²⁴ 7e
41600	012004-14-7 037293-22-4	Kalsiumsulfoaluminat	
41680	000076-22-2	Kamfer	⁹ 7e
41760	008006-44-8	Candelillavoks	
41840	000105-60-2	Caprolaktam	SMG(T) = 15 mg/kg ⁵
41960	000124-07-2	Kaprylsyre	
42160	000124-38-9	Karbondioksid	
42320	007492-68-4	Kobberkarbonat	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷ (uttrykt som kobber)
42500	-	Karbonsyre, salter	
42640	009000-11-7	Karboksymetylcellulose	
42720	008015-86-9	Karnaubavoks	
42800	009000-71-9	Kasein	
42880	008001-79-4	Rikinusolie	
42960	064147-40-6	Ricinusolje, dehydrert	
43200	-	Ricinusolje, mono- og diglyserider	
43280	009004-34-6	Cellulose	
43300	009004-36-8	Celluloseacetatbutyrat	
43360	068442-85-3	Cellulose, regenerert	
43440	008001-75-0	Ceresin	
43515	-	Kolinesterklorider av kokosnøttoljefettsyrer	QMA = 0,9 mg/6 dm ²
44160	000077-92-9	Sitronsyre	
44640	000077-93-0	Trietylsitrat	
45195	007787-70-4	Kobberbromid	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷ (uttrykt som kobber)
45200	001335-23-5	Kobberjodid	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷ (uttrykt som kobber) og SMG = 1 mg/kg ¹¹ (uttrykt som jod)
45280	-	Bomullsfibrer	
45450	068610-51-5	p-Cresol-dicyklopentadien-isobutylene, kopolymer	SMG = 5 mg/kg*
45560	014464-46-1	Cristobalitt	
45600	003724-65-0	Krotonsyre	QMA(T) = 0,05 mg/6 dm ² ³³ *
45640	005232-99-5	Etyl-2-cyan-3,3-difenylakrylat	SMG = 0,05 mg/kg*
45760	000108-91-8	Sykloheksylamin	
45920	009000-16-2	Dammarharpiks	
45940	000334-48-5	n-Dekansyre	
46070	010016-20-3	Alfa-Dekstrin	
46080	007585-39-9	Beta-Dekstrin	
46375	061790-53-2	Kiselgur	
46380	068855-54-9	Kiselgur, utglødet med en smelte av natriumkarbonat	
46480	032647-67-9	Dibenzylidensorbitol	
46700	-	5,7-di-tert-butyl-3-(3,4- og 2,3-dimetyl f enyl)-3H-bensofuran-2-on – inneholdende: a) 5,7-di-tert-butyl-3- (3,4-dimetylfenyl)-3H-bensofuran-2-on (80 til 100% w/w) og b) 5,7-ditert-butyl-3-(2,3-dimetylfenyl)-3H-bensofuran-2-on (0 til 20% w/w)	SMG = 5 mg/kg*
46720	004130-42-1	2,6-di-tert-butyl-4-etylfenol	QMA = 4,8 mg/6 dm ² *

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
46790	004221-80-1	2,4-di-tert-butylfenyl-3,5-di-tert-butyl-4-hydroksybenzoat	
46800	067845-93-6	Heksadecyl-3,5-di-tert-butyl-4-hydroksybenzoat	
46870	003135-18-0	Dioktadecyl-3,5-di-tert-butyl-4-Hydroksybenzylfosfonat	
46880	065140-91-2	Monoetyl-3,5-di-tert-butyl-4-hydroksybenzylfosfonat, kalsiumsalt	SMG = 6 mg/kg
47210	26427-07-6	Dibutylthiostannonsyre, polymer [Thiobis(butyltinsulfid), polymer]	I overensstemmelse med spesifikasjonene i bilag V
47540	27458-90-8	Di-tert-dodecyldisulfid	SMG = 0,05 mg/kg
47440	000461-58-5	Dicyanodiamid	
47680	000111-46-6	Dietylglykol	SMG(T) = 30 mg/kg ³
48460	000075-37-6	1,1-Difluoretan	
48620	00123-31-9	1,4-Dihydroxybenzen	SMG = 0,6 mg/kg
48720	00611-99-4	4,4-Dihydroxybenzofenon	SMG(T)= 6 mg/kg ¹⁵
49485	134701-20-5	2,4-Dimetyl-6-(1-metylpentadecyl)fenol	SMG = 1 mg/kg
49540	000067-68-5	Dimetylsulfoksid	
51200	000126-58-9	Dipentaerytritol	
51700	147315-50-2	2-(4,6-Difenyl-1,3,5-triazin-2-yl)-5-(heksyloksy)fenol	SMG = 0,05 mg/kg
51760	025265-71-8	Dipropylglykol	
	000110-98-5		
52640	016389-88-1	Dolomitt	
52645	10436-08-5	Cis-11-icosenamid	
52720	000112-84-5	Erukamid	
52730	000112-86-7	Erukasyre	
52800	000064-17-5	Etanol	
53270	037205-99-5	Etylkarboksymetylcellulose	
53280	009004-57-3	Etylcellulose	
53360	000110-31-6	N,N'-Etylenbisoleamid	
53440	005518-18-3	N,N'-Etylenbispalmitamid	
53520	000110-30-5	N,N'-Etylenbisstearamid	
53600	000060-00-4	Etylendiamintetraeddiksyre	
53610	054453-03-1	Kobberetylendiamintetraacetat	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷ (uttrykt som kobber)
53650	000107-21-1	Etylglykol	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷
54005	005136-44-7	Etylen-N-palmitamid-N'-stearamid	
54260	009004-58-4	Etylhydroksyetylcellulose	
54270	-	Etylhydroksymetylcellulose	
54280	-	Etylhydroksypropylcellulose	
54300	118337-09-0	2,2'-Etylidenbis(4,6-di-tert-butylfenyl)fluorfosfonitt	SMG = 6 mg/kg
54450	-	Fettstoffer og oljer fra animalske eller vegetabiliske næringsmiddelredienser	
54480	-	Fettstoffer og oljer, hydrogenerte, fra animalske eller vegetabiliske næringsmiddelredienser	
54930	025359-91-5	Formaldehyd-1-naftol, kopolymer [=Poly(1-hydroksynaftylmetan)]	SMG = 0,05 mg/kg
55040	000064-18-6	Maursyre	
55120	000110-17-8	Fumarsyre	
55190	029204-02-2	Gadoleinsyre	
55440	009000-70-8	Gelatin	
55520	-	Glassfiber	
55600	-	Mikroglaskuler	
55680	000110-94-1	Glutarsyre	
55920	000056-81-5	Glyserol	
56020	099880-64-5	Glyseroldibehenat	

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
56360	–	Estere av glyserol med eddiksyre	
56486	–	Glyserolestere med alifatiske, mettede lineære syrer med likt antall karbonatomer (C ₁₄ –C ₁₈) og med alifatiske umettede, lineære syrer med likt antall karbonatomer (C ₁₆ –C ₁₈)	
56487	–	Estere av glyserol med butansyre	
56490	–	Estere av glyserol med erukasyre	
56495	–	Estere av glyserol med 12-hydroksystearinsyre	
56500	–	Estere av glyserol med laurinsyre	
56510	–	Estere av glyserol med linolsyre	
56520	–	Estere av glyserol med myristinsyre	
56535	–	Estere av glyserol med nonansyre	
56540	–	Estere av glyserol med oleinsyre	
56550	–	Estere av glyserol med palmitinsyre	**
56570	–	Estere av glyserol med propionsyre	
56580	–	Estere av glyserol med ricinolsyre	
56585	–	Estere av glyserol med stearinsyre	
56610	030233–64–8	Glyserolmonobehenat	
56720	026402–23–3	Glyserolmonoheksanoat	
56800	030899–62–8	Glyserolmonolauratdiacetat	
56880	026402–26–6	Glyserolmonooktanoat	
57040	–	Glyserolmonooleat, ester med askorbinsyre	
57120	–	Glyserolmonooleat, ester med sitronsyre	
57200	–	Glyserolmonopalmitat, ester med askorbinsyre	
57280	–	Glyserolmonopalmitat, ester med sitronsyre	
57600	–	Glyserolmonostearat, ester med askorbinsyre	
57680	–	Glyserolmonostearat, ester med sitronsyre	
57800	018641–57–1	Glyseroltribehenat	
57920	000620–67–7	Glyseroltriheptanoat	
58300	–	Glysin, salter	
58320	007782–42–5	Grafit	
58400	009000–30–0	Guarkjernemel	
58480	009000–01–5	Gummi arabicum	
58720	000111–14–8	Heptansyre	
59280	000100–97–0	Heksametylentetramin	SMG(T) = 15 mg/kg ²² (uttrykt som formaldehyd)*
59360	000142–62–1	Heksansyre	
59760	019569–21–2	Huntitt	
59990	007647–01–0	Saltsyre	
60030	012072–90–1	Hydromagnesitt	
60080	012304–65–3	Hydrotalkitt	
60160	000120–47–8	Etyl-4-hydroksybenzoat	
60180	004191–73–5	Isopropyl-4-hydroksybenzoat	
60200	000099–76–3	Metyl-4-hydroksybenzoat	
60240	000094–13–3	Propyl-4-hydroksybenzoat	
60480	003864–99–1	2-(2-Hydroksy-3,5-di-tert-butylfenyl)- 5- klorbenzotriazol	SMG = 30 mg/kg ¹⁹
60560	009004–62–0	Hydroksyetylcellulose	
60880	009032–42–2	Hydroksyetylmetylcellulose	
61120	009005–27–0	Hydroksyetylstivelse	
61390	037353–59–6	Hydroksymetylcellulose	
61680	009004–64–2	Hydroksypropylcellulose	
61800	009049–76–7	Hydroksypropylstivelse	

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
61840	000106-14-9	12-hydroksystearinsyre	
62140	006303-21-5	Hypofosforsyring	
62240	001332-37-2	Jernoksid	
62450	000078-78-4	Isopentan	
62640	008001-39-6	Japanvoks	
62720	001332-58-7	Kaolin	
62800	–	Kaolin, kalsinert	
62960	000050-21-5	Melkesyre	
63040	000138-22-7	Butyllaktat	
63280	000143-07-7	Laurinsyre	
63760	008002-43-5	Lecitin	
63840	000123-76-2	Levulinsyre	
63920	000557-59-5	Lignocerinisyre	
64015	000060-33-3	Linolsyre	
64150	028290-79-1	Linolensyre	
64500	–	Lysin, salter	
64640	001309-42-8	Magnesiumhydroksid	
64720	001309-48-4	Magnesiumoksid	
64800	00110-16-7	Maleinsyre	SMG(T) = 30 mg/kg ⁴
65020	006915-15-7	Eplesyre	
65040	000141-82-2	Malonsyre	
65520	000087-78-5	Mannitol	
65920	66822-60-4	N-metacryloyloxyetyl-N,N-dimetyl-N-karboksymetylammonium-klorid, natriumsalt – oktadecylmetakrylat – etylmetakrylat – sykloheksylmetakrylat – N-vinyl-2-pyrrolidon, kopolymerer	
66200	037206-01-2	Metylkarboksymetylcellulose	
66240	009004-67-5	Metylcellulose	
66560	004066-02-8	2,2'Metylenbis(4-metyl-6-sykloheksylfenol)	SMG(T) = 3 mg/kg ⁶
66580	000077-62-3	2,2'Metylenbis [4-metyl-6-(1-metylsykloheksyl)fenol]	SMG(T) = 3 mg/kg ⁶
66640	009004-59-5	Metyletylcellulose	
66695	–	Metylhydroksymetylcellulose	
66700	009004-65-3	Metylhydroksypropylcellulose	
66755	002682-20-4	2-Metyl-4-isotiazolin-3-on	SMG = IP (DG = 0,02 mg/kg, analysetoleranse medregnet)
67120	012001-26-2	Glimmer	**
67180	–	Blanding av n-dekyl-n-oktylfталat (50% w/w), di-n-dekylfталat (25% w/w) og di-n-oktylfталat (25% w/w)	SMG = 5 mg/kg ¹
67200	001317-33-5	Molybdendisulfid	
67840	–	Montansyrer og/eller deres estere med etylenglykol og/eller med 1,3-butandiol og/eller med glyserol	
67850	008002-53-7	Montanvoks	
67891	000544-63-8	Myristinsyre	
68040	003333-62-8	7- [2H-Nafto-(1,2-d)triazol-2-yl] -3-fenylkumarin	
68078	027253-31-2	Neodekansyre, koboltsalt	SMG(T) = 0,05 mg/kg (uttrykt som neodekansyre) og SMG(T) = 0,05 mg/kg ¹⁴ (uttrykt som kobolt). Ikke til bruk i polymerer i berøring med næringsmidler, ved bruk av simulator D fastsatt i direktiv 85/572/EØF*
68125	037244-96-5	Nefelinsyenitt	
68145	080410-33-9	2,2',2''-Nitrilo [trietyl tris(3,3',5,5'-tetra-tert-butyl-1,1'-bifenyl-2,2'-diyl) fosfitt]	SMG = 5 mg/kg (summen av fosfitt og forsfat)

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
68960	000301-02-0	Oleamid	
69040	000112-80-1	Oleinsyre	
69760	000143-28-2	Oleylalkohol	
69920	000144-62-7	Oksalsyre	SMG(T) = 6 mg/kg ²⁹ *
70000	070331-94-1	2,2'-Oksamidobis [etyl-3-(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksyfenyl)propionat-]	
70240	012198-93-5	Ozokeritt (jordvoks)	
70400	000057-10-3	Palmitinsyre	
71020	000373-49-9	Palmitoleinsyre	
71440	009000-69-5	Pektin	
71600	000115-77-5	Pentaerytritol	
71635	025151-96-6	Pentaerytritololeat	SMG = 0,05 mg/kg. Skal ikke brukes i polymerer i kontakt med næringsmidler, som det er fastsatt testløsning D for i direktiv 85/572/EØF
71670	178671-58-4	Pentaerythritoltetrakis(2-cyan-3,3-diphenylakrylat)	SMG = 0,05 mg/kg 7e
71680	006683-19-8	Pentaerytritol-tetrakis [3-(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksyfenyl) propionat]	
71720	000109-66-0	Pentan	
72640	007664-38-2	Fosforsyre	
73160	-	Mono- og di-n-alkyl(C ₁₆ og C ₁₈)-estere av fosforsyre	SMG = 0,05 mg/kg
73720	000115-96-8	Trikloretlyfosfat	SMG = IP (DG = 0,02 mg/kg, analysetoleranse medregnet)
74010	145650-60-8	Bis(2,4-di-tert-butyl-6-metylfenyl)etylfosfitt	SMG = 5 mg/kg (summen av fosfitt og fosfat)
74240	031570-04-4	Tris(2,4-di-tert-butylfenyl)fosfitt	
74480	000088-99-3	o-Ftalsyre	
76320	000085-44-9	Ftalsyreanhydrid	
76721	009016-00-6	Polydimetylsiloksan (molekylvekt større enn 6800)	I samsvar med spesifikasjonene i vedlegg I, del 4
76730	-	Polydimetylsiloksan, gamma-hydrosypropyleret	SMG = 6 mg/kg
76866	-	Polyestere av 1,2-propandiol og/ eller 1,3- og/eller 1,4-butan diol og/eller polypropylenglykol med adipin syre, som kan være med eddikesyre eller fettsyrer (C ₁₂ -C ₁₈) eller n-oktanol og/eller n-dekanol i endeterminalposisjon	SMG = 30 mg/kg *
76960	025322-68-3	Polyetylenglykol	
77600	061788-85-0	Ester av polyetylenglykol med hydrogenert ricinusolje	
77702	-	Estere av polyetylenglykol med alifatiske monokarboksylyserer (C ₆ -C ₂₂) og deres ammonium- og natriumsulfater	
77895	068439-49-6	Polyetylenglykol (EO = 2-6) monoalkyl(C ₁₆ -C ₁₈) eter	SMG = 0,05 mg/kg og i overensstemmelse med spesifikasjonene i bilag V*
79040	009005-64-5	Polyetylenglykolsorbitanmonolaurat	
79120	009005-65-6	Polyetylenglykolsorbitanmonooleat	
79200	009005-66-7	Polyetylenglykolsorbitanmonopalmitat	
79280	009005-67-8	Polyetylenglykolsorbitanmonostearat	
79360	009005-70-3	Polyetylenglykolsorbitantrioleat	
79440	009005-71-4	Polyetylenglykolsorbitantristearat	
80240	029894-35-7	Polyglyserolrisinolat	
80640	-	Polyoksyalkyl(C ₂ -C ₄) dimetylpolysiloksan	
80720	008017-16-1	Polyfosforsyrer	

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
80800	025322-69-4	Polypropylenglykol	
81220	192268-64-7	Poly- [[6- [N-(2,2,6,6-tetrametyl-4-piperidinyl-n-butyl -amino] - 1,3,5-triazin-2,4-diyl] [2,2,6,6-tetrametyl-4-piperidinylimino] - 1,6-hexandiyl [(2,2,6,6-tetrametyl- 4-piperidinyl)imino]] -alfa- [N,N,N,N-tetrabutyl-N-(2,2,6,6-tetrametyl-4-piperidinyl)-N- [6-(2,2,6,6-tetra-metyl-4-piperidinylamino)heksyl] [1,3,5-triazin- 2,4,6-triamin] -omega-N,N,N,N- tetrabutyl-1,3,5-triazin-2,4-diamin	SMG = 5 mg/kg
81515	087189-25-1	Poly(sinkglyserolat)	
81520	007758-02-3	Kaliumbromid	
81600	001310-58-3	Kaliumhydroksid	
81760	-	Pulver, flak og fibrer av messing, bronse, kobber, rustfritt stål, tinn og legeringer av kobber, tinn og jern	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷ (uttrykt som kobber); SMG = 48 mg/kg (uttrykt som jern)
81840	000057-55-6	1,2-Propandirol	
81882	000067-63-0	2-Propanol	
82000	000079-09-4	Propionsyre	
82080	009005-37-2	1,2-Propylenglykolalginat	
82240	022788-19-8	1,2-Propylenglykoldilaurat	
82400	000105-62-4	1,2-Propylenglykoldioleat	
82560	033587-20-1	1,2-Propylenglykoldipalmitat	
82720	006182-11-2	1,2-Propylenglykoldistearat	
82800	027194-74-7	1,2-Propylenglykolmonolaurat	
82960	001330-80-9	1,2-Propylenglykolmonooleat	
83120	029013-28-3	1,2-Propylenglykolmonopalmitat	
83300	001323-39-3	1,2-Propylenglykolmonostearat	
83320	-	Propylhydroksyetylcellulose	
83325	-	Propylhydroksymetylcellulose	
83330	-	Propylhydroksypropylcellulose	
83440	002466-09-3	Pyrofosforsyre	
83455	013445-56-2	Pyrofosforsyring	
83460	012269-78-2	Pyrofyllitt	
83470	014808-60-7	Kvarts	
83599	68442-12-6	Reaksjonsprodukter av 2-merkaptotetyloleat med diklordimetyltinn, natriumsulfid og triklormetyltinn	SMG(T) = 0,18 mg/kg ¹⁶ (uttrykt som tinn)
83610	073138-82-6	Harpikssyrer	
85680	01343-98-2	Kiselsyre	
83840	008050-09-7	Harpiks	
84000	008050-31-5	Harpiks, ester med glyserol	
84080	008050-26-8	Harpiks, ester med pentaerytritol	
84210	065997-06-0	Harpiks, hydrogenert	
84240	065997-13-9	Harpiks, hydrogenert, ester med glyserol	
84320	008050-15-5	Harpiks, hydrogenert, ester med metanol	
84400	064365-17-9	Harpiks, hydrogenert, ester med pentaerytritol	
84560	009006-04-6	Naturgummi	
84640	000069-72-7	Salisylsyre	
85360	000109-43-3	Dibutylsebacat	**
85601	-	Silikater, naturlige (unntatt asbest)	
85610	-	Silikater, naturlige, silylerte (unntatt asbest)	
85840	053320-86-8	Litiummagnesiumnatriumsilikat	SMG(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som litium)
86000	-	Kiselsyre, silylert	

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
86160	000409-21-2	Silisiumkarbid	
86240	007631-86-9	Silisiumdioksid	
86285	-	Silisiumdioksid, silylert	
86560	007647-15-6	Natriumbromid	
86720	001310-73-2	Natriumhydroksid	
87040	001330-43-4	Natriumtetraborat	SMG(T) = 6 mg/kg ²³ (uttrykt som bor), jf. direktiv 98/83/EF om drikkevannkvalitet 7e
87200	000110-44-1	Sorbinsyre	
87280	029116-98-1	Sorbitandioleat	
87520	062568-11-0	Sorbitanmonobehenat	
87600	001338-39-2	Sorbitanmonolaurat	
87680	001338-43-8	Sorbitanmonooleat	
87760	026266-57-9	Sorbitanmonopalmitat	
87840	001338-41-6	Sorbitanmonostearat	
87920	061752-68-9	Sorbitantetrastearat	
88080	026266-58-0	Sorbitantriololeat	
88160	054140-20-4	Sorbitantripalmitat	
88240	026658-19-5	Sorbitantristearat	
88320	000050-70-4	Sorbitol	
88600	026836-47-5	Sorbitolmonostearat	
88640	008013-07-8	Soyaolje, epoksydert	I samsvar med spesifikasjoner i vedlegg I, Del 4
88800	009005-25-8	Stivelse, næringsmiddelkvalitet	
88880	068412-29-3	Stivelse, hydrolysert	
88960	000124-26-5	Stearamid	
89040	000057-11-4	Stearinsyre	
89200	007617-31-4	Kobberstereat	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷ (uttrykt som kobber)
89440	-	Estere av stearinsyre med etylenglykol	SMG(T) = 30 mg/kg ³
90720	058446-52-9	Stearoylbenzoylmetan	
90800	005793-94-2	Kalsiumstearoyl-2-laktat	
90960	000110-15-6	Ravsyre	
92150	01401-55-4	Garvesyre i overensstemmelse med JECFA-spesifikasjonene	
91200	000126-13-6	Sukroseacetatisobutytrat	
91360	000126-14-7	Sukroseoktaacetat	
91840	007704-34-9	Svovel	
91920	007664-93-9	Svovelsyre	
92030	010124-44-4	Kobbersulfat	SMG(T) = 30 mg/kg ⁷ (uttrykt som kobber)
92080	014807-96-6	Talkum	
92160	000087-69-4	Vinsyre	
92195	-	Taurin, salter	
92205	057569-40-1	Diester av tereftalsyre med 2,2'- metylenbis(4-metyl-6-tert-butylfenol)	
92350	000112-60-7	Tetraetylenglykol	
92640	000102-60-3	N,N,N',N'-Tetrakis(2- hydroksypropyl)etylendiamin	
92700	078301-43-6	2,2,4,4-Tetrametyl-20-(2,3-epoksypropyl)- 7-oksa-3,20-diaz adispiro [5,1,11,2] - heneicosan-21-on, polymer	SMG = 5 mg/kg
92930	120218-34-0	Tiodietylenbis(5-metoksykarbonyl-2,6- dimetyl- 1,4-dihydropyridin-3-karboksylat	SMG = 6 mg/kg
93440	013463-67-7	Titandioksid	
93520	000059-02-9	alfa-Tokoferol	
93680	009000-65-1	Trakant	
93720	00108-78-1	2,4,6-Triamino-1,3,5-triazin	SMG = 30 mg/kg
94320	000112-27-6	Trietylenglykol	

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
94960	000077-99-6	1,1,1-Trimetylolpropan	SMG = 6 mg/kg
95000	028931-67-1	Trimetylolpropantrimetakrylatmetylmetakrylat-Kopolymer	
95200	001709-70-2	1,3,5-Trimetyl-2,4,6-tris(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksybenzyl)benzen	
95270	161717-32-4	2,4,6-Tris(tertbutyl)fenyl-2-butyl-2-etyl-1,3-propandiolfosfitt	SMG = 2 mg/kg (som summen av fosfitt, fosfat og hydrolyseprodukt = TTBP)
95725	110638-71-6	Vermiculit, reaksjonsprodukt med litiumsitratt	SMG(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som litium)
95855	007732-18-5	Vann	I samsvar med direktiv 98/83/EF
95859	–	Raffinert voks, utvunnet fra oljebaserte eller syntetiske hydrokarboner	I samsvar med spesifikasjonene i vedlegg I del 4
95883	–	Hvite mineraloljer, parafinske, utvunnet fra oljebaserte hydrokarboner	I samsvar med spesifikasjonene i vedlegg I del 4
95905	013983-17-0	Wollastonitt	
95920	–	Tremel og -fibrer, ubehandlet	
95935	011138-66-2	Xantangummi	
96190	020427-58-1	Sinkhydroksid	
96240	001314-13-2	Sinkoksid	
96320	001314-98-3	Sinksulfid	

Del 2B. Ufullstendig liste over tilsetningsstoffer

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
30180	02180-18-9	Manganacetat	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
31520	61167-58-6	2-tert-Butyl-6-(3-tert-butyl-2-hydroksy-5-metylbensyl)-4-metylphenyl-akrylat	SMG = 6 mg/kg
31920	00103-23-1	Bis(2-etylheksyl)adipat	SMG = 18 mg/kg ¹
34230	–	Alkyl(C ₈ –C ₂₂) sulfonsyre	SMG = 6 mg/kg
34650	151841-65-5	Aluminiumhydroksibis [2,2'-metylen-bis(4,6-di-tert-butylfenyl) Fosfat	SMG = 5 mg/kg *
35760	01309-64-4	Antimontrioksid	SMG = 0,02 mg/kg (uttrykt som antimon, analysetoleranse medregnet)
36720	17194-00-2	Bariumhydroksid	SMG(T) = 1 mg/kg ¹² (uttrykt som barium)
36800	10022-31-8	Bariumnitrat	SMG(T) = 1 mg/kg ¹² (uttrykt som barium)
38000	000553-54-8	Litiumbensoat	SMG(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som litium)*
38240	00119-61-9	Bensofenon	SMG = 0,6 mg/kg
38560	07128-64-5	2,5-Bis(5-tert-butyl-2-bensoksazolyl)tiopen	SMG = 0,6 mg/kg
38700	63397-60-4	Bis(2-carbobutoksyetyl)tinbis(isooctyl-mercaptoacetat)	SMG = 18 mg/kg
38800	32687-78-8	N,N-Bis [3-(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksyfenyl)propionyl] hydrazid	SMG = 15 mg/kg
38820	26741-53-7	Bis(2,4-di-tert-butylfenyl)pentaerythritoldifosfitt	SMG = 0,6 mg/kg
39060	35958-30-6	1,1-Bis(2-hydroksy-3,5-di-tert-butylfenyl)etan	SMG = 5 mg/kg
39090	–	N,N-Bis(2-hydroksyetyl)alkyl(C ₈ –C ₁₈) Amin	SMG(T) = 1,2 mg/kg ¹³
39120	–	N,N-bis(2-hydroksyetyl)alkyl(C ₈ –C ₁₈) aminhydrochlorid	SMG(T) = 1,2 mg/kg ¹³ uttrykt som tertiær amin (uten HCl) 7e
40000	00991-84-4	2,4-Bis(oktyltio)-6-(4-hydroksy-3,5-di-tert-butylanilin o)-1-,3-,5-triazin	SMG = 30 mg/kg
40020	110553-27-0	2,4-Bis(oktyltiometyl)-6-metylphenol	SML = 6 mg/kg

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
40160	61269-61-2	N,N -Bis(2,2,6,6-tetrametyl-4-piperidyl) heksametylendiamin- 1,2-dibromethan, copolymer	SMG = 2,4 mg/kg
40720	025013-16-5	Tert-butyl-4-hydroksianisol (= BHA)	SMG = 30 mg/kg*
40800	13003-12-8	4,4 -Butyliden-bis(6-tert-butyl-3-metylfenyl-ditridecylfosfitt)	SMG = 6 mg/kg
40980	19664-95-0	Manganbutyrat	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
42000	63438-80-2	(2-Carbobutoksyetyl)tin-tris(isooctyl-mercaptoacetat)	SMG = 30 mg/kg
42400	10377-37-4	Lithiumcarbonat	SML(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som lithium)
42480	00584-09-8	Rubidiumcarbonat	SMG = 12 mg/kg
43600	04080-31-3	1-(3-Chlorallyl)-3,5,7-triaza-1-azoniaadamantanchlorid	SMG = 0,3 mg/kg
43680	00075-45-6	Chlordifluormethan	SMG = 6 mg/kg. I overensstemmelse med spesifikasjonene i bilag V
44960	11104-61-3	Cobaltoksid	SMG(T) = 0,05 mg/kg ¹⁴ (uttrykt som kobolt)
45440	-	Cresoler, butylerte, styrenerte	SMG = 12 mg/kg
45650	06197-30-4	2-etylheksyl-2-cyan-3,3-difenylakrylat	SMG = 0,05 mg/kg ^{7e}
46640	000128-37-0	2,6-di-tert-butyl-p-kresol (= BHT)	SMG = 3,0 mg/kg**
47600	84030-61-5	Di-n-dodecyltin-bis(isooctylmercaptoacetat)	SMG = 12 mg/kg
48640	00131-56-6	2,4-Dihydroksybensofenon	SMG(T) = 6 mg/kg ¹⁵
48800	00097-23-4	2,2-Dihydroksy-5,5 -dichlordifenylmethan	SMG = 12 mg/kg
48880	00131-53-3	2,2-Dihydroksy-4-metoksybenso/fenon	SMG(T) = 6 mg/kg ¹⁵
49600	26636-01-1	Dimetyl tin-bis(isooctylmercaptoacetat)	SMG(T) = 0,18 mg/kg ¹⁵ (uttrykt som tinn)
49840	02500-88-1	Diocetadecyldisulfid	SMG = 3 mg/kg
50160	-	Di-n-octyltin-bis [n-alkyl(C ₁₀ -C ₁₆) mercaptoacetat]	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50240	10039-33-5	Di-n-octyltin-bis(2-etylheksylmaleat)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50320	15571-58-1	Di-n-octyltin-bis(2-etylheksylmercaptoacetat)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50360	-	Di-n-octyltin-bis(etylmaleinat)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50400	33568-99-9	Di-n-octyltin-bis(isooctylmaleinat)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50480	26401-97-8	Di-n-octyltin-bis(isooctylmercaptoacetat)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50560	-	Di-n-octyltin-1,4-butandiol-bis(mercaptoacetat)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50640	03648-18-8	Di-n-octyltindilaurat	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50720	15571-60-5	Di-n-octyltindimaleinat	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50800	-	Di-n-octyltindimaleinat, esterifiseret	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50880	-	Di-n-octyltindimaleinat, polymerer (n = 2-4)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
50960	69226-44-4	Di-n-octyltin-etylen-glycol-bis(mercaptoacetat)	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
51040	15535-79-2	Di-n-octyltinmercaptoacetat	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
51120	-	Di-n-octyltin-tiobensoat-2-etylheksylmercaptoacetat	SMG(T) = 0,04 mg/kg ¹⁷ (uttrykt som tinn)
51570	00127-63-9	Difenylsulfon	SMG(T) = 3 mg/kg ²⁵ 7e

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
51680	00102-08-9	N,N -Difenyltiourinstof	SMG = 3 mg/kg
52000	27176-87-0	Dodecylbensensulfonsyre	SMG = 30 mg/kg
52320	52047-59-3	2-(4-Dodecylfenyl)indol	SMG = 0,06 mg/kg
52880	23676-09-7	Etyl-4-ethoksybensoat	SMG = 3,6 mg/kg
53200	23949-66-8	2-Ethoksy-2-etyloksanilid	SMG = 30 mg/kg
54880	000050-00-0	Formaldehyd	SMG(T) = 15 mg/kg ²² *
55200	001166-52-5	Dodecylgallat	SMG(T) = 30 mg/kg ³⁴ *
55280	001034-01-1	Oktylgallat	SMG(T) = 30 mg/kg ³⁴ *
55360	000121-79-9	Propylgallat	SMG(T) = 30 mg/kg ³⁴ *
58960	00057-09-0	Heksadecyltrimetylammoniumbromid	SMG = 6 mg/kg
59120	23128-74-7	1,6-Heksametylen-bis [3-(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksyfenyl) propionamid]	SMG = 45 mg/kg
59200	35074-77-2	1,6-Heksametylen-bis [3-(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksyfenyl)propionat]	SMG = 6 mg/kg
60320	70321-86-7	2- [2-Hydroksy-3,5-bis(1,1-dimetyl-bensyl)fenyl] bensotriazol	SMG = 1,5 mg/kg
60400	03896-11-5	2-(2-Hydroksy-3-tert-butyl-5-metylphenyl)-5 -chlorbensotriazol	SMG(T) = 30 mg/kg ¹⁹
60800	65447-77-0	1-(2-Hydroksyetyl)-4-hydroksy- 2,2,6,6-tetrametylpiperidin-dimetyl-s-succinat, copolymer	SMG = 30 mg/kg
61280	03293-97-8	2-Hydroksy-4-n-heksyloksybensofenon	SMG(T) = 6 mg/kg ¹⁵
61360	00131-57-7	2-Hydroksy-4-metoksybensofenon	SMG(T) = 6 mg/kg ¹⁵
61440	02440-22-4	2-(2-Hydroksy-5-metylphenyl) bensotriazol	SMG(T) = 30 mg/kg ¹⁹
61600	01843-05-6	2-Hydroksy-4-n-octyloksybensofenon	SMG(T) = 6 mg/kg ¹⁵
63200	51877-53-3	Manganlactat	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
64320	10377-51-2	Litsiumiodid	SMG(T) = 1 mg/kg ¹¹ (uttrykt som jod) og SML(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som litium)
65120	07773-01-5	Manganchlorid	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
65200	12626-88-9	Manganhydroksid	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
65280	10043-84-2	Manganhypofosfitt	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
65360	11129-60-5	Manganoksid	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
65440	-	Manganpyrofosfitt	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
66360	85209-91-2	2-2 -Metylenbis(4,6-di-tert-butyl-fenyl)natrium-fosfat	SMG = 5 mg/kg
66400	00088-24-4	2,2 -Metylenbis(4-etyl-6-tert-butyl-fenol)	SMG(T) = 1,5 mg/kg ²⁰
66480	00119-47-1	2,2 -Metylenbis(4-metyl-6-tert-butylfenol)	SMG(T) = 1,5 mg/kg ²⁰
67360	67649-65-4	Mono-n-dodecyltin-tris(isooctyl-mercaptoacetat)	SMG = 24 mg/kg
67520	54849-38-6	Monometyltin-tris(isooctyl-mercaptoacetat)	SMG(T) = 0,18 mg/kg ¹⁶ (uttrykt som tinn)
67600	-	Mono-n-octyltin-tris [alkyl(C ₁₀ -C ₁₆) mercaptoacetat]	SMG(T) = 1,2 mg/kg ¹⁸ (uttrykt som tinn)
67680	27107-89-7	Mono-n-octyltin-tris(2-etyl-heksylmercaptoacetat)	SMG(T) = 1,2 mg/kg ¹⁸ (uttrykt som tinn)
67760	26401-86-5	Mono-n-octyltin-tris(isooctyl-mercaptoacetat)	SMG(T) = 1,2 mg/kg ¹⁸ (uttrykt som tinn)
67896	020336-96-3	Litiummyristat	SMG(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som litium) * **
68320	02082-79-3	Octadecyl-3-(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksyfenyl)propionat	SMG = 6 mg/kg
68400	10094-45-8	Octadecylrucamid	SMG = 5 mg/kg

<i>PM/REF- nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Kjemisk betegnelse</i>	<i>Begrensninger og/eller spesifikasjoner</i>
69840	16260-09-6	Oleypalmitamid	SMG = 5 mg/kg
68860	04724-48-5	n-oktylfosfonsyre	SMG = 0,05 mg/kg 7e
71935	007601-89-0	Natriumperklorat monohydrat	SMG = 0,05 mg/kg ³¹ *
72160	00948-65-2	2-Fenylindol	SMG = 15 mg/kg
72800	01241-94-7	Difenyl-2-etylheksylfosfat	SMG = 2,4 mg/kg
73040	13763-32-1	Lithiumfosfat	SML(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som lithium)
73120	10124-54-6	Manganfosfat	SMG(T) = 0,6 mg/kg ¹⁰ (uttrykt som mangan)
74400	–	Tris(nonyl-og/eller dinonylfenyl)-fosfitt	SMG = 30 mg/kg
76680	068132-00-3	Polysyklopentadien, hydrogenert	SMG = 5 mg/kg ¹ *
77440	–	Polyetylen glycoldiricinoleat	SMG = 42 mg/kg
77520	61791-12-6	Ester av polyetylen glycol med ricinusolie	SMG = 42 mg/kg
78320	09004-97-1	Polyetylen glycolmonoricinoleat	SMG = 42 mg/kg
81200	71878-19-8	Poly [6- [(1,1,3,3-tetrametylbutyl)-amino] -1,3,5- triazin-2,4-diyl- [(2,2,6,6-tetrametyl-4-piperidyl)- imino-heksametilen-(2,2,6,6-tetra-metyl-4-piperidyl) imino	SMG = 3 mg/kg
81680	07681-11-0	Kaliumiodid	SMG(T) = 1 mg/kg ¹¹ (uttrykt som jod)
82020	19019-51-3	Cobaltpropionat	SMG(T) = 0,05 mg/kg ¹⁴ (uttrykt som kobolt)
83595	119345-01-6	Reaksjonsprodukt av di-tert-butylfosfonit med bifenyyl fra kondensasjon av 2,4-di-tert-butylfenol med Friedel Craft-reaksjonsprodukt av fosfortrichlorid med bifenyyl	SMG = 18 mg/kg. I overensstemmelse med spesifikasjonene i bilag V
83700	00141-22-0	Ricinolsyre	SMG = 42 mg/kg
84800	00087-18-3	4-tert-butylfenylsalicylat	SMG = 12 mg/kg
84880	00119-36-8	Metylsalicylat	SMG = 30 mg/kg
85760	12068-40-5	Lithiumaluminiumsilicat (2:1:1)	SML(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som litiium)
85920	12627-14-4	Lithiumsilicat	SML(T) = 0,6 mg/kg ⁸ (uttrykt som lithium)
86480	007631-90-5	Natriumbisulfitt	SML(T) = 10 mg/kg ³⁰ (uttrykt som SO ₂) *
86800	07681-82-5	Natriumiodid	SMG(T) = 1 mg/kg ¹¹ (uttrykt som jod)
86880	–	Natriummonoalkyl-dialkylfenoksybensendisulfonat	SMG = 9 mg/kg
86920	007632-00-0	Natriumnitritt	SMG = 0,6 mg/kg *
86960	007757-83-7	Natriumsulfitt	SML(T) = 10 mg/kg ³⁰ (uttrykt som SO ₂) *
87120	007772-98-7	Natriumtiosulfat	SML(T) = 10 mg/kg ³⁰ (uttrykt som SO ₂) *
89170	13586-84-0	Cobaltstearat	SMG(T) = 0,05 mg/kg ¹⁴ (uttrykt som kobolt)
92000	07727-43-7	Bariumsulfat	SMG(T) = 1 mg/kg ¹² (uttrykt som barium)
92320	–	Tetradecyl-polyetylenoksid(3-8)eter av glycolsyre	SMG = 15 mg/kg
92560	38613-77-3	Tetrakis(2,4-di-tert-butylfenyl)-4-4-Bifenylen-difosfonitt	SMG = 18 mg/kg
92800	00096-69-5	4,4-Tiobis(6-tert-butyl-3-metyl-fenol)	SMG = 0,48 mg/kg
92880	41484-35-9	Tiodiethanol-bis [3-(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksyfenyl)propionat]	SMG = 2,4 mg/kg
93120	00123-28-4	Didodecyltiodipropionat	SMG(T) = 5 mg/kg ²¹
93280	00693-36-7	Diocetadecyltiodipropionat	SMG(T) = 5 mg/kg ²¹
94400	036443-68-2	Trietylen glykolbis [3-(3-tert-butyl-4-hydroksy-5-etylfenyl)propionat]	SML = 9 mg/kg *
94560	00122-20-3	Triisopropanolamin	SMG = 5 mg/kg

PM/REF- nr.	CAS-nr.	Kjemisk betegnelse	Begrensninger og/eller spesifikasjoner
95280	40601-76-1	1,3,5-Tris(4-tert-butyl-3-hydroksey-2,6-dimetylbensyl) -1,3,5-triazin-2,4,6-(1H,3H,5H)-trion	SMG = 6 mg/kg
95360	27676-62-6	1,3,5-Tris(3,5-di-tert-butyl-4-hydroksey-fenyl)- 1,3,5-triazin-2,4,6-(1H,3H,5H)-trion	SMG = 5 mg/kg
95600	01843-03-4	1,1,3-tris(2-metyl-4-hydroksey-5-tert-butylfenyl)butan	SMG = 5 mg/kg

Del 3. Produkter fremstilt ved bakteriefermentering

PM/REF- nr.	CAS-nr.	Kjemisk betegnelse	Begrensninger og/eller spesifikasjoner
18888	80181-31-3	3-Hydrokseybutansyre-3-hydroksey-pentansyre, kopolymer	I samsvar med spesifikasjonene fastsatt i vedlegg I del 4*

Del 4. Spesifikasjoner

Del A: Generelle spesifikasjoner

Materialer og gjenstander produsert ved hjelp av aromatiske isocyanater eller fargestoffer laget ved hjelp av diazo-kopling, skal ikke frigjøre primære aromatiske aminer (uttrykt som anilin) i detekterbare kvantiteter (DL 0,02 mg/kg av næringsmiddelet eller næringsmiddelsimulant, inkludert analyseusikkerheten). Migrasjonsgrensene for de primære aromatiske aminene listet i denne forskriften er unntatt fra denne bestemmelsen.

Del B: Øvrige spesifikasjoner

PM/REF- nr.	Øvrige spesifikasjoner
11530	2-hydrokseypropylakrylat* Kan inneholde opp til 25% (m/m) 2-hydrokseyisopropylakrylat (CAS-nr. 002918-23-2)
16690	Divinylbenzen* Kan inneholde opp til 45% (m/m) etylvinylbenzen*
18888	3-hydrokseybutansyre-3-hydroksey-pentansyre, kopolymer Definisjon Disse kopolymerene fremstilles ved kontrollert fermentering av <i>Alcaligenes eutrophus</i> ved anvendelse av blandinger av glukose og propansyre som karbonkilder. De anvendte organismer er ikke utvunnet genetisk. De stammer fra en enkelt, vill type organisme, <i>Alcaligenes eutrophus</i> (stamme H16 NCIMB 10442). Organismens stamkultur lagres som frysetørkede ampuller. Ut fra denne stamkulturen fremstilles en arbeidskultur som lagres i flytende nitrogen og brukes til å fremstille podestoffer til fermenteringstanken. Prøver fra fermenteringstanken undersøkes hver dag, både i mikroskop og for eventuelle forandringer i kolonimorfologien på en rekke forskjellige agarer ved forskjellige temperaturer. Kopolymerene isoleres fra varmebehandlede bakterier ved kontrollert nedbrytning av de øvrige cellekomponentene, vasking og tørking. Disse kopolymerene viser seg normalt som smelteformede partikler som inneholder tilsetningsstoffer som kjernedannende agenser, myknere, fyllstoff, stabilisatorer og pigmenter som alle er i samsvar med generelle og individuelle spesifikasjoner. Poly(3-D-hydrokseybutanoat-co-3-D-hydroksey-pentanoat) 80181-31-3 $\begin{array}{cccc} \text{CH}_3 & \text{O} & \text{CH}_3 & \text{O} \\ & & & \\ (-\text{O}-\text{CH}-\text{CH}_2-\text{C}-)_m & & (-\text{O}-\text{CH}-\text{CH}_2-\text{C}-)_n & \end{array}$
	– Kjemisk betegnelse
	– CAS-nr.
	– Strukturformel
	– Gjennomsnittlig molekylvekt
	– Innhold

der $n/(m+n)$ er større enn 0 og mindre enn eller lik 0,25

Ikke under 150.000 dalton (målt ved gelpermeasjonskromatografi)

Ikke mindre enn 98% poly(3-D-hydrokseybutanoat-co-3-D-hydroksey-pentanoat) analysert etter hydrolyse som en blanding av 3-D-hydrokseybutansyre og 3-D-hydroksey-pentansyre

<i>PM/REF- Øvrige spesifikasjoner</i>	
<i>nr.</i>	
	Beskrivelse Hvitt til elfenbenshvitt pulver etter isolering
	Egenskaper
	– Identifikasjonsprøver:
	– Oppløselighet Oppløselig i klorerte hydrokarboner som kloroform eller diklormetan, men så å si uoppløselig i etanol, alifatiske alkaner og vann
	– Migrasjon QMA for krotonsyre er 0,05 mg/6 dm ² *
	– Renhet Før granulering skal kopolymerpulveret i råstoffet inneholde:
	– Nitrogen Ikke over 2500 mg/kg plast
	– Sink Ikke over 100 mg/kg plast
	– Kobber Ikke over 5 mg/kg plast
	– Bly Ikke over 2 mg/kg plast
	– Arsen Ikke over 1 mg/kg plast
	– Krom Ikke over 1 mg/kg plast
23547	Polydimetylsiloksan (molekylvekt større enn 6800)
	Laveste viskositet $100 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$ (= 100 centistoke) ved 25 °C
25385	Triallylamin
	40 mg/kg hydrogel i en mengde på maksimalt 1,5 gram hydrogel pr. kg næringsmiddel. Bare til bruk i hydrogel som ikke er beregnet på å komme i kontakt med næringsmidler
38320	4-(2-benzoxazolyl)-4'-(5-metyl-2-benzoxazolyl)stilben
	Ikke over 0,05% (w/w) (mengde stoff brukt/mengde formulering)
43680	Klordifluormetan
	Innhold av klordifluormetan under 1 mg/kg av stoffet
47210	Dibutyltiostannonsyrepolymer
	Molekylenhet = (C 8 H 18 S 3 Sn 2) _n (n = 1,5–2)
76721	Polydimetylsiloksan (molekylvekt større enn 6800)
	Laveste viskositet $100 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$ (= 100 centistoke) ved 25 °C
77895	Polyetylglykol(EO = 2–6)monoalkyl(C ₁₆ –C ₁₈)eter*
	Denne blanding har følgende sammensetning:
	– polyetylglykol(EO = 2–6)monoalkyl(C ₁₆ –C ₁₈)eter (ca. 28%)
	– fettalkoholer(C ₁₆ –C ₁₈) (ca. 48%)
	– etynglykolmonoalkyl(C ₁₆ –C ₁₈)eter (ca. 24%)
83595	Reaksjonsprodukt av DI-tert-butylfosfonitt med bifenyyl fra kondensasjon av 2,4-di-tert-butylfenol med Friedel Craft-reaksjonsprodukt av fosfortriklorid med bifenyyl
	Sammensetning
	– 4,4'-bifenylen-bis [0,0-bis(2,4-di-tert-butylfenyl)fosfonitt] (CAS-nr.38613–77–3)(36–46% w/w (Mengde anvendt stoff/mengde formel))
	– 4,3'-bifenylen-bis [0,0-bis(2,4-di-tert-butylfenyl)fosfonitt] (CAS-nr.118421–00–4)(17–23% w/w)
	– 3,3'-bifenylen-bis [0,0-bis(2,4-di-tert-butylfenyl)fosfonitt] (CAS-nr.118421–01–5)(1–5% w/w)
	– 4-bifenylen-bis [0,0-bis(2,4-di-tert-butylfenyl)fosfonitt] (CAS-nr.91362–37–7)(11–19% w/w)
	– tris(2,4-di-tert-butylfenyl)fosfonitt (CAS-nr.31570–04–4)(9–18% w/w)
	– 4,4'-bifenylen-0,0-bis(2,4-di-tert-butylfenyl)fosfonat-0,0– bis(2,4-di-tert-butyl-phenyl)phosphonit (CAS-nr.112949–97–0)(<5% w/w)
	Andre spesifikasjoner
	– fosforinnhold: min. 5,4%, maks. 5,9%
	– syretall: maks. 10 mg KOH pr. gram
	– smelteintervall: 85–110 °C
88640	Soyaolje, epoksydert
	Oksiran mindre enn 8%, jodverdi mindre enn 6
95859	Raffinert voks utvunnet fra oljebaserte eller syntetiske hydrokarboner
	Produktet bør ha følgende spesifikasjoner:
	– Innholdet av mineralske hydrokarboner med et karbontall lavere enn 25: høyst 5% (w/w)
	– Viskositet ikke lavere enn $11 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$ (= 11 centistoke) ved 100 °C
	– Gjennomsnittlig molekylvekt ikke lavere enn 500
95883	Hvite parafinske mineraloljer utvunnet fra oljebaserte hydrokarboner
	Produktet bør ha følgende spesifikasjoner:
	– Innholdet av mineralske hydrokarboner med et karbontall lavere enn 25: høyst 5% (w/w)
	– Viskositet ikke lavere enn $8,5 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$ (= 8,5 centistoke) ved 100 °C
	– Gjennomsnittlig molekylvekt ikke lavere enn 480.

Noter knyttet til kolonnen begrensninger og/eller spesifikasjoner:

- * Stoffer eller stoffgrupper angitt med stjerne: Begrensninger og/eller spesifikasjoner skal være i samsvar med denne forskrift senest 1. mars 2006 for produkter som importeres til eller produseres i Norge.
- ** Stoffer eller stoffgrupper angitt med dobbel stjerne: Produkter kan importeres til eller produseres i Norge frem til 1. mars 2006. Ett er nevnte dato skal stoffene ansees å være slettet fra listen eller overført til en annen liste.
- 1 Advarsel: Det er risiko for at SMG kan overskrides i simulator for fettholdige næringsmidler.
- 2 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 10060 og 23920 ikke må overstige restriksjonen.
- 3 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 15760, 16990, 47680, 53650, 89440 ikke må overstige restriksjonen.
- 4 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 19540, 19960 og 64800 ikke må overstige restriksjonen.
- 5 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 14200, 14230 og 41840 ikke må overstige restriksjonen.
- 6 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 66560 og 66580 ikke må overstige restriksjonen.
- 7 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 30080, 42320, 45195, 45200, 53610, 81760, 89200, 92030 ikke må overstige restriksjonen.
- 8 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 38000, 42400, 64320, 67896, 73040, 85760, 85840, 85920 og 95725 ikke må overstige restriksjonen.
- 9 Advarsel: Det er en risiko for at migrasjonen av stoffet forringer næringsmiddelets organoleptiske egenskaper og derfor at det ferdige produkt ikke er i overensstemmelse med artikkel 2, annet ledd, i direktiv 89/109/EØF.
- 10 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 30180, 40980, 63200, 65120, 65200, 65280, 65360, 65440 og 73120 ikke må overstige restriksjonen.
- 11 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen (uttrykt som jod) av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 45200, 64320, 81680 og 86800 ikke må overstige restriksjonen.
- 12 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 36720, 36800, 36840 (7e) og 92000 ikke må overstige restriksjonen.
- 13 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 39090 og 39120 ikke må overstige restriksjonen.
- 14 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 44960, 68078, 82020 og 89170 ikke må overstige restriksjonen.
- 15 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 15970, 48640, 48720, 48880, 61280, 61360 og 61600 ikke må overstige restriksjonen.
- 16 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 49600, 67520 og 83599 ikke må overstige restriksjonen.
- 17 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 50160, 50240, 50320, 50360, 50400, 50480, 50560, 50640, 50720, 50800, 50880, 50960, 51040 og 51120 ikke må overstige restriksjonen.
- 18 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 67600, 67680 og 67760 ikke må overstige restriksjonen.
- 19 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 60400, 60480 og 61440 ikke må overstige restriksjonen.
- 20 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 66400 og 66480 ikke må overstige restriksjonen.
- 21 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 93120 og 93280 ikke må overstige restriksjonen.
- 22 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 17260, 18670, 54880 og 59280 ikke må overstige restriksjonen.
- 23 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 13620, 36840, 40320 og 87040 ikke må overstige restriksjonen (7e).
- 24 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 13720 og 40580 ikke må overstige restriksjonen (7e).
- 25 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 16650 og 51570 ikke må overstige restriksjonen (7e).
- 26 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 14950, 15700, 16240, 16570, 16600, 16630, 18640, 19110, 22332, 22420, 22570, 25210, 25240 og 25270 ikke må overstige restriksjonen (7e).
- 27 QMA(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 10599/90A, 10599/91, 10599/92A og 10599/93 ikke må overstige restriksjonen.
- 28 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 13480 og 39680 ikke må overstige restriksjonen.
- 29 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 22775 og 69920 ikke må overstige restriksjonen.
- 30 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 86480, 86960 og 87120 ikke må overstige restriksjonen.
- 31 I kontakt med fett må kontroll med overholdelse av begrensninger skje ved anvendelse av simulatorer i form av næringsmidler som innehold er mettet fett som simulat D.
- 32 I kontakt med fett må kontroll med overholdelse av begrensninger skje ved anvendelse av isooktan som erstatning for simulat D (ustabil).
- 33 QMA(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 14800 og 45600 ikke må overstige restriksjonen.
- 34 SMG(T) betyr i dette spesifikke tilfellet at summen av migrasjonen av de stoffer som er anført under PM/REF-nr. 55200, 55280 og 55360 ikke må overstige restriksjonen.

II

Endringene trer i kraft straks.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 16/1998 s. 1187 (i forskrift 8. september 1998 nr. 865 om endring av forskrift 26. september 1983 nr. 1495 om føring av manntall for fiskere, fangstmenn m.v.).

Ved en inkurie hadde § 4 nr. 2 annet ledd falt ut. § 4 nr. 2 skal lyde:

2. Den som er beskjeftiget i full virksomhet i tillegg til fiske, kan ikke tas opp i manntallet uansett om inntektsvilkårene i nr. 1 i denne paragraf er oppfylt. Full virksomhet i annet yrke eller næring anses å foreligge dersom inntekt overstiger 4G (G=folketrygdens grunnbeløp) og/eller arbeidstid tilsvarer det som er normalt innen vedkommende yrke/næring. I kommune som omfattes av Samisk utviklingsfond er inntektsgrensen 5G.

Med inntekt menes summen av brutto lønnsinntekt, netto næringsinntekt påplussset eventuelle fondsavsetninger, og kapitalinntekter. I denne sammenheng regnes ugradert alderspensjon som full virksomhet i tillegg til fiske. Den som er tilstått uførepensjon på grunnlag av hel ervervsuførhet, kan ikke tas opp i manntallet. Dette gjelder også når vedkommende senere tilstås alderspensjon.

Nr. 1/2003 s. 162 (i forskrift 2. januar 2003 nr. 5 om valg til fylkesting og kommunestyre (valgforskriften)).

§ 35 første punktum skal lyde:

Valgstyret skal påse *at åpning* av omslags- og stemmeseddelkonvolutter ikke foretas av de samme personene, dersom dette foregår samtidig.

Nr. 3/2005 s. 369 (i forskrift 18. februar 2005 nr. 186 om endring i forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler).

Endringen av § 14 nr. 6 skal lyde:

6. Drikkevarer med mer enn 1,2 volumprosent alkohol. Glysirrisinsyre skal merkes etter § 11 nr. 11 femte ledd.

Nr. 4/2005 s. 543 (i forskrift 18. mars 2005 nr. 263 om endring i forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv.).

Tilføyelse av ny EØS-henvisning i hjemmelfeltet skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXI nr. 1 (direktiv 94/25/EF endret ved direktiv 2003/44/EF).

Nr. 4/2005 s. 584 (i forskrift 13. april 2005 nr. 314 om endring i forskrift 13. februar 2004 nr. 368 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa).

Endringen av EØS-henvisningen i hjemmelfeltet siste parentes skal lyde:

(vedtak 2004/122/EF, vedtak 2004/606/EF og vedtak 2005/194/EF).

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2005-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	9	570	Forskrift nr. 460	3
1998	16	1187	Forskrift nr. 865	6
2003	1	162	Forskrift nr. 5	6
2003	18	2876	Forskrift nr. 1606	3
2004	14	2032	Lov nr. 75	3
2004	14	2166	Forskrift nr. 1473	3
2004	14	2248	Forskrift nr. 1555	3
2004	14	2267	Forskrift nr. 1558	3
2004	15	2321	Lov nr. 101	3
2004	15	2406	Forskrift nr. 1674	3
2004	15	2410	Forskrift nr. 1683	2
2004	16	2475	Forskrift nr. 1745	3
2004	17	2599	Forskrift nr. 1820	5
2004	17	2601	Forskrift nr. 1820	1
2005	1	66	Forskrift nr. 1878	5
2005	2	169	Forskrift nr. 52	3
2005	2	249	Vedtak nr. 115	3
2005	2	288	Forskrift nr. 138	3
2005	3	369	Forskrift nr. 186	6
2005	4	543	Forskrift nr. 263	6
2005	4	548	Forskrift nr. 314	6

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: Itavd1@lovdata.no for avdeling I
Itavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2005 koster	Avd. I	kr 1020	kr 1580	kr 2240
	Avd. I og II	kr 1280	kr 2320	kr 3330

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no